

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ТАТЈАНА С. БРЗУЛОВИЋ СТАНИСАВЉЕВИЋ

АРХИВСКА ГРАЂА У ПРИВАТНИМ ЗБИРКАМА
УНИВЕРЗИТЕТСКЕ БИБЛИОТЕКЕ „СВЕТОЗАР
МАРКОВИЋ“ У БЕОГРАДУ: КУЛТУРОЛОШКИ,
КУЛТУРНОИСТОРИЈСКИ И ИНФОРМАЦИОНО-
ДОКУМЕНТАЦИОНИ АСПЕКТ

ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА

Београд, 2015.

UNIVERSITY OF BELGRADE

FACULTY OF PHILOLOGY

TATJANA S. BRZULOVIĆ STANISAVLJEVIĆ

THE ARCHIVE MATERIAL IN PRIVATE COLLECTIONS
OF THE UNIVERSITY LIBRARY "SVETOZAR
MARKOVIC" IN BELGRADE: CULTURAL, CULTURAL
AND HISTORICAL AND INFORMATION AND
DOCUMENTATION ASPECT

Doctoral Dissertation

Belgrade, 2015.

Захвалност

На почетку желим да изразим захвалност свима без којих овај рад никад не би угледао светлост дана.

Драга колегиница Данка Филиповић, библиотекар саветник, инспирисала ме је и дала идеју да обрадим управо ову највреднију рукописну збирку Универзитетске библиотеке у Београду, Архивску збирку Јоце Вујића. Да није било њених подстицаја, добронамерних савета и огромне подршке никад се не бих усудила да започнем ово истраживање.

Ментор др Бојан Ђорђевић препознао је добру идеју и својом несебичном подршком и стручним саветима марљиво руководио израдом докторске дисертације у свим њеним сегментима.

Потомци Јоце Вујића, унук Василије Винце Вујић и његова супруга песникиња Тања Крагујевић Вујић са великим одушевљењем и страшћу прихватили су моју идеју о овом раду као начину да се од заборава сачува дело њиховог деде, помажући ми несебично сећањима, материјалима, документима, контактима и пуном подршком.

Захвалност дугујем и управи и колегама Универзитетске библиотеке и њиховом разумевању и подршци током израде докторске дисертације.

Велико хвала на конструктивним опаскама и саветима, подршци и разумевању и члановима комисије др Александри Вранеш и др Горану Максимовићу.

Значајну помоћ пружиле су ми и колеге из Рукописног одељења Универзитетске библиотеке др Никола Марковић, библиотекар саветник и Зоран Бајин, библиотекар. Историчари по занимању, помогли су ми у разјашњавању историјских оквира у којима је

смештена дисертација, а колега Зоран посебно и у ишчитавању и тумачењу писама ове Архивске збирке.

Наравно велико хвала мојој најближој породици што су са мном издржали разне недоумице, нервозе и одсуство надахнућа и што су увек били моја несебична потпора и инспирација током свих ових година на изради докторске дисертације.

Нека ми не замере ни они које нисам споменула, али су подржавали и пратили мој рад, јер би набрајање потрајало. Хвала свима који су на било који начин помогли у изради ове дисертације, а они ће се сигурно препознати у овим редовима.

Ментор и чланови комисије:

1. др Бојан Ђорђевић, доцент, архивистика, 2011, Филолошки факултет у Београду, ментор
2. др Александра Вранеш, редовни професор, библиотекарство, 2004, Филолошки факултет у Београду
3. др Горан Максимовић, редовни професор, српска књижевност, 2008, Филозофски факултет у Нишу

Датум одбране:

Архивска грађа у приватним збиркама Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић” у Београду: културолошки, културноисторијски и информационо-документациони аспект

Сажетак

Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ у Београду, као једна од установа културе од националног значаја, има важан задатак и обавезу да негује културноисторијско наслеђе Србије и учини га доступним свим заинтересованим корисницима. У раду се наглашава специфичност грађе у високошколским библиотекама која мора бити позиционирана као примарни извор историјских чињеница, културолошких матрица и информационо-документационих садржаја. Представља се богатство архивских збирки које поседује Универзитетска библиотека „Светозар Марковић” у Београду. Често део већих целина – легата и библиотека-целина – ове збирке у Универзитетској библиотеци су разнородне и по провенијенцији, културноисторијском значају и целовитости. Иако су за архивске збирке Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић” урађени пописи и тзв. књиге инвентара, овим збиркама се досад није прилазило са архивистичке тачке гледишта, није се истицао њихов информационо-документациони потенцијал, нити њихова специфичност с обзиром на збирке сличне грађе у нашим архивима или другим библиотекама, поготово у Архиву Србије.

Приоритетан задатак овог рада није само нотирање и шири преглед збирки Универзитетске библиотеке, већ и истраживање њиховог историјата и израда одговарајућих научноинформативних средстава. Показало се, затим, да то треба радити имајући у виду обим одређених збирки, њихов културноисторијски значај, те интерес научне и шире јавности за њихово коришћење. Збирка Јоце Вујића у оквиру његовог легата у Универзитетске библиотеци, најбогатија је таква збирка у нашој земљи и стога је узета као предмет проучавања ове докторске дисертације. Добила је име по Јоци Вујићу велепоседнику из Сенте, познатом библиофилу и добротвору Београдског универзитета, који је 1931. године своју богату архиву завештао тестаментом, Универзитетској библиотеци, а у Библиотеку је пренета крајем 1932. године. Његову збирку, која већим

делом представља преписку од краја 17. па до почетка 20. века, можемо поделити у четири групе: преписку из 17-18 века, преписку кнеза Милоша Обреновића, преписку Косте Анастасијевића, српског агента у Букурешту, преписку познатих и мање познатих личности новијег времена.

У раду намеравамо да користећи све релевантне изворе, истражимо историјат творца архивске збирке. Тек детаљним истраживањем историјата творца грађе било је могуће детаљно истражити и историјат саме грађе, која у случају збирке Јоце Вујића потиче из различитих извора, и до које је Вујић долазио на различите начине. Тако је утврђена релациона структура саме грађе. Предложен је модел израде сумарног инвентара збирке Јоце Вујића. Израдом сумарног инвентара отворило се поље детаљнијег проучавања појединих делова ове збирке, што је резултирало издвајањем, описивањем и објављивањем појединих докумената важних за српску културну и књижевну историју. На овај начин је назначено да ова, и слична, документа, тј. делови збирке Јоце Вујића, заслужују да се аналитички обраде и представе јавности. Овако груписана грађа може даље бити предмет сваковрсног истраживања, чиме се показује да информационо-документациони приступ збиркама архивске грађе Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић” није, и не може бити, сам себи циљ.

Овакав приступ има сврху да истакне културноисторијски значај ове грађе, да олакша будући рад истраживачима, и да укаже на правце даљих истраживања. А ова грађа постаје живо и делотворно место колективног памћења. Збирка Јоце Вујића, архивистички и документалистички представљена овим радом, јесте парадигма таквога приступа.

Кључне речи: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, архивске збирке, легат Јоце Вујића, преписка кнеза Милоша Обреновића, сумарни инвентар

Научна област: Друштвено-хуманистичке науке

Ужа научна област: Библиотекарство

УДК број: 025.171:027.7(497.11)(043.3)

**The archive material in private collections of the University Library
"Svetozar Markovic" in Belgrade: cultural, cultural and historical and
information and documentation aspect**

Summary

The University Library "Svetozar Markovic" in Belgrade, as a cultural institution with the national importance, has a significant task and obligation to keep cultural and historical heritage of Serbia and make it available to all interested users. The paper puts in focus the specificity of material in academic libraries which must be placed as primary source of historical data, cultural matrix and information and documentation contents. The abundance of archival collections possessed by the University Library "Svetozar Markovic" in Belgrade, is, therefore, represented. In many cases, parts of larger units – legacies and libraries as a whole – of this collection in the University Library are diversified also by provenance, cultural and historical significance and completeness. Although there are produced inventories, i.e. inventory books, these collections have not been approached to from the archival point of view, information and documentation potential has not been emphasized, nor their specificity regarding collection of similar contents in our archives and other libraries, especially in the Archive of Serbia.

The priority task of this paper is not only quotation and wider review of collections of the University Library, but also investigation of their history and creation of appropriate scientific and information means. Furthermore, it proved that it should be conducted concerning the scope of particular collections, their cultural and historical significance, as well as the interest of scientific and wider public in their usage. The collection of Joca Vujic, within his legate in the University Library, is the richest one of the kind in our country and therefore it has been chosen as the subject of interest for the research of this doctoral thesis. It has been named by Joca Vujic, a landowner from Senta, famous bibliophile and philanthropist of the Belgrade University, who bequeathed his rich archives to the University Library by his will in 1931, and later, at the end of 1932. they arrived in the library. His collection, which is mostly consisted of correspondence from period between the end of XVII and beginning of XX century, might be divided into four groups: correspondence from XVII – XVIII century, correspondence of Milos Obrenovic,

correspondence of Kosta Anastasijevic, Serbian agent in Bucharest and correspondence of famous and less famous people of new era.

We intend to research the history of the creator of archive collection using all relevant sources. Only detailed investigation of the history of the creator enables us to research the history of the material itself, which in case of Joca Vujic originates from different sources, and which came to Vujic in many different ways. Therefore, the relation structure of the material was determined. The model for summary inventory of Joca Vujic collection was suggested. Production of summary inventory opened the field for more detailed studies of particular parts of the collection, which resulted in separation, description and publishing of some of the documents important for Serbian cultural and literary history. In this way it has been denoted that these and similar documents, i.e. parts of Joca Vujic collection, deserve to be analytically processed and represented in public. Such organized material might be furthermore the subject of different research, which proves that informational and documenting approach to the collections of archive material of the University Library "Svetozar Markovic" cannot and may not be its only purpose.

Such approach is aimed at pointing out cultural and historical significance of these materials, enabling upcoming researchers to work more easily and indicating guidelines for them. And this collection becomes a vivid and efficient place of collective memory. The collection of Joca Vujic, as represented in this paper, both from archive and documentary point of view, is a paradigm of such approach.

Key words: University Library "Svetozar Markovic", archive collections, Legacy of Joca Vujic, correspondence of prince Milos Obrenovic, summary inventory

Subject area: Social and humanities sciences

Specific subject area: Library science

UDC number: 025.171:027.7(497.11)(043.3)

Садржај

УВОД	1
Историјат Универзитетске библиотеке	2
Архивске збирке у Универзитетској библиотеци	6
ИСТОРИЈАТ ТВОРЦА ЗБИРКЕ	19
Биографија Јоце Вујића (Сента, 1863 – Београд, 1934).....	20
Скраћени родослов Јоце Вујића	49
ИСТОРИЈАТ ЗБИРКЕ ЈОЦЕ ВУЈИЋА.....	51
Оставштина Јоце Вујића	52
Библиотека Јоце Вујића.....	58
Галерија слика Јоце Вујића.....	66
Архивска збирка Јоце Вујића	70
КНЕЖЕВА ПРЕПИСКА	92
Династија Обреновић	93
Преписка књаза сербскога	97
Преписка са децом	110
Преписка кнеза Милоша са сином Михаилом.....	111
Преписка кнеза Милоша са ћерком Петријом	123
ПРЕПИСКА СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА	152
Јован Јовановић Змај (1833-1904)	153
Стојан Новаковић (1842-1915).....	175
Ђуро Даничић (1825-1882).....	188
Милан Решетар (1860-1942).....	193
Симо Матавуљ (1852-1908).....	201
Јанко Веселиновић (1862-1905).....	205
Милица Стојадиновић - Српкиња (1828/1830-1878)	209
Матија Бан (1818-1903)	212
СУМАРНИ ИНВЕНТАР АРХИВСКЕ ЗБИРКЕ ЈОЦЕ ВУЈИЋА.....	218
Увод у сумарни инвентар.....	219
Сумарни инвентар (1581-1915).....	221
Именски регистар сумарног инвентара	472
Географски регистар сумарног инвентара	506
ЗАКЉУЧАК	519
ИМЕНСКИ РЕГИСТАР	523
ЛИТЕРАТУРА.....	539

УВОД

Историјат Универзитетске библиотеке

Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ у Београду¹, као једна од установа културе од националног значаја, има важан задатак и обавезу да негује културно историјско наслеђе Србије и учини га доступним свим заинтересованим корисницима. УБСМ у Београду једна је од највећих научних библиотека на Балкану чија функција јесте да служи наставним и научним потребама академске популације - студената, универзитетских наставника и научних радника уопште.

Библиотека изворно потиче од Библиотеке Лицеја Кнежевине Србије и прва је наменски грађена библиотека у Србији.² Лицеј је основан 1838. године у Крагујевцу а 1841. године премештен је у Београд. У свом саставу имао је библиотеку чији су фонд чинили поклони домаћих и страних дародаваца као и обавезни примерак Кнежевине Србије. Лицеј кнежевине Србије је Законом од 24. септембра 1863. године претворен у Велику школу која је у свом саставу имала централну и више семинарских библиотека. Велика школа је 1905. године постала Универзитет, и тада је централна библиотека расформирана услед недостатка простора и средстава. Постојећи фонд уступљен је семинарским библиотекама.

Међутим, постојала је потреба да се организује општа научна библиотека при Универзитету и озбиљно се разматрало питање оснивања Библиотеке. Убрзо после рата проф. Павле Поповић покренуо је иницијативу за оснивање једне опште библиотеке за цео Универзитет. Конкретан предлог уследио је почетком 1921. године на основу кога су Савет Филозофског факултета и Универзитетски сенат образовали Комисију за оснивање Универзитетске библиотеке коју су чинили поред Павла Поповића, Веселин Чајкановић и Александар Белић. На Филозофском факултету донета је одлука о оснивању Библиотеке, коју је Сенат Универзитета потврдио. Дакле, Универзитетска библиотека основана је јануара 1921. године, а недуго после тога Урош Џонић (1897-1968) именован је за њеног првог управника.

¹ У даљем тексту биће у употреби и акроним УБСМ.

² Џонић, Урош. Изградња Универзитетске библиотеке у Београду: 1919-1925: дневници Уроша Џонића, приредили Никола Марковић и Даница Филиповић. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2011. стр. 1-2.

Од јануара 1921. године па све до доношења Закона о универзитету, 1930. године Универзитетска библиотека је постојала само на основу решења универзитетских власти: Савета Филозофског факултета и Сената Универзитета, без законске основе и административних признања од стране Министарства просвете. Закон о универзитету требало је да озакони библиотеку и уреди питања оснивања Универзитетске библиотеке у Београду. Тим законом, тачније чланом 40 предвиђено је да поред специјалних библиотека по семинарима, заводима и факултетима постоје при универзитетима и опште универзитетске библиотеке. Идуће, 1931. године, донета је Општа уредба о Универзитету у Београду. „Њом је (члан 238) законски пропис о универзитетским библиотекама и формално уведен у живот: признато је оснивање и постојање Универзитетске библиотеке, формулисани су њени задаци и сумарно је прописан начин руковођења библиотеком.³“

Одлуку да се у Београду сагради потпуно нова библиотека донела је Карнегијева задужбина захваљујући иницијативи два Србина која су у то време живела у САД-а, дипломате Славка Грујића (1871-1937) посланика Краљевине СХС у Вашингтону и Михајла Идворског Пупина (1854-1935), познатог професора физике на Колумбија универзитету⁴. Град Београд уступио је Универзитету земљиште некадашњег тркалишта за изградњу универзитетског комплекса, па је договорено да се ту изгради библиотека. Пројекат за изградњу библиотеке израдили су чланови Одбора, професори универзитета Драгутин Ђорђевић и Никола Несторовић. Новац за изградњу и опремање библиотеке, у износу од 100.000 долара одобрила је Карнегијева задужбина. Камен темељац постављен је 23. јуна 1921. године у присуству престолонаследника регента Александра⁵, који је спустио у камен темељац пергамент на коме је био записан датум и имена присутних, за то време интонирана је химна. Полагању камена темељца присуствовали су патријарх Димитрије, министар просвете Светозар Прибићевић, ректор универзитета Слободан Јовановић, представници Карнегијеве задужбине и многе друге уважене званице. Грађевински радови на изградњи Библиотеке завршени су за две године али тада се

³ Марковић, Радосав. Универзитетска библиотека у Београду: (1921-1945). Београд: Завод за издавање уџбеника Социјалистичке Републике Србије, 1968, стр. 6.

⁴ Акунд, Надин. „Делатност Карнегијевих задужбина на Балкану после првог светског рата: Универзитетска библиотека у Београду, 1919-1926”. *Infothesa. God. XII, br. 1* (2011), стр. 6.

⁵ Исто, стр. 10.

појавио проблем недостатка финансијских средстава за опремање библиотеке. Свечано отварање Библиотеке уприличено је на дан Тирила и Методија, 24. маја 1926. године. Урош Цонић, први управик Библиотеке од 1925. године, остао је на месту управника до пензионисања 1941. године и почетка Другог светског рата. Приликом прославе стогодишњице рођења Светозара Марковића 1946. године, Библиотека је добила назив који и данас носи: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић.“

Ова монументална и репрезентативна зграда спада међу најлепше зграде у Београду. Зграда масивних зидова, са четири грчка стуба на улазу и прелепом, студентском читаоницом у стилу енглеске ренесансе и професорском читаоницом у стилу италијанске ренесансе никог не оставља равнодушним ни данас после више од 88 година од отварања. Универзитетска библиотека развијала се током година као научна институција која је била усмерена ка прикупљању литературе за научноистраживачки рад професора и научних радника, као и уџбеничке литературе за потребе студената Београдског универзитета. Фонд се попуњавао прво из Семинарских библиотека, а затим су књиге купљене на име репарације из Немачке, а и на основу поклона из земље и иностранства. Осим тога тада су се књиге могле куповати и уз помоћ државних кредита.

Универзитетска библиотека централна је библиотека Универзитета и матична библиотека за све високошколске библиотеке у Србији, и специјалне библиотеке у оквиру научних институција на простору централне Србије.

Реализацијом регионалног пројекта „Нови библиотечки сервиси на универзитетима Западног Балкана“, (2009-2011) омогућено је успостављање дигиталног репозиторијума у коме ће се трајно архивирати докторске дисертације, радови наставника и сарадника универзитета, образовни материјали и други дигитални објекти који ће допринети бољој видљивости Универзитета на светској мрежи.

Свечано обележавање почетка градње Библиотеке 23. јуна 1921.

Архивске збирке у Универзитетској библиотеци

Архивске збирке из приватних колекција и легата које се чувају у трезору Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ сакупљале су се годинама још од оснивања Библиотеке⁶. У почетку се ова колекција звала Рукописна збирка Универзитетске библиотеке. Будући да њен садржај не чини само рукописна заоставштина⁷, назив је промењен у Архивска збирка Универзитетске библиотеке што у ствари тачније указује на сам садржај збирке. Тако се на примеру Универзитетске библиотеке види да иако и високошколске библиотеке наглашавају информативну, а не архивску функцију својих фондова, оне ипак поседују и колекције, било старих и ретких књига, било рукописа и докумената који су драгоцени извори за историјска и тематска изучавања.⁸ Приватна писма, лична и друга документа, књижевни списи, романи, збирке песама, леци, плакати, мноштво познатих имена од најстаријих времена па све до данас, у највећем случају све необјављено, чека свог издавача. Материјал за Архивску збирку сакупља се континуирано од оснивања Библиотеке и наставља се и данас. Стручна обрада архивске грађе, инвентарисање и израђивање регеста почело је 1948. године. Регеста су архивска обрада докумената која садрже основне податке о предмету и олакшавају претраживање и истраживање архивских докумената. Сређена су азбучно и чине каталог архивске грађе.

Архивске збирке набављене су на два начина, поклоном или куповином. Неке од вредних архивских збирки добијене поклоном су: Збирка Јоце Вујића (1931), Збирка Гедеоно Дунђерског (1929), Збирка Исидоре Секулић (1958), Збирка Анице Савић Ребац (1965). Неке су збирке купљене, попут Збирке Димитрија Руварца (1932), Збирке Стјепана Митрова Љубише (1930), Збирке Димитрија Матића (1930). Две су збирке купљене после рата: Збирка Васе Пелагића 1945. године и Збирка Јована Скерлића 1950. године. Често су легати и приватне колекције који су поклоњени Библиотеци садржали и архивску грађу

⁶ Филиповић, Даница. „Архивска збирка Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у Београду“, http://www.nb.rs/view_file.php?file_id=473 (преузето 9.9.2013.).

⁷ Највећи део легата у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ чине библиотеке-целине. О томе: Вранеш, Александра. Високошколске библиотеке. Београд : Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ : Конзорцијум TEMPUS пројекта UMI JER, 2004, стр. 164-174.

⁸ Исто, стр. 163.

која се издвајала и смештала у Одељење реткости за Архивску збирку Универзитетске библиотеке. До данас је инвентарисано укупно 4911 предмета-јединица. Међутим, с обзиром на то да нека документа и рукописи имају више страна, укупно је инвентарисано око 25.000 исписаних листова, што ову колекцију чини значајном не само по вредности него и по обиму. Известан број документа чека на обраду и инвентарисање, пре свега преписка и рукописи које је, уз своју библиотеку, поклатио почетком 1995. године др Војин Милић (1922-1996), професор Београдског универзитета.

Инвентарна књига архивске грађе садржи рубрике кроз које се може видети о каквој врсти грађе се ради. Осим датума, броја и врсте предмета, кроз инвентар можемо сазнати која је врста грађе, од кога потиче и коме је упућена. Даље, из инвентара можемо видети колико листова чини описани предмет, има ли прилога, на ком су језику и у каквом стању је грађа. Следе рубрике из којих сазнајемо како је набављен предмет, његову вредност и цену. Незаобилазне су и рубрике у којима се уписује назив збирке, број који предмет носи у збирци, инвентарни број, сигнатура и напомена.

Предмети који чине архивску збирку могу бити разноврсни: писмо, телеграм, разгледница, рукопис, фотографија, лична документа, књижевни рад. У архивској збирци Универзитетске библиотеке азбука и језик егзистирају у следећим појавним облицима: ћирилица српски, латиница српски, латиница немачки, латиница мађарски, готица немачки, ћирилица српско-словенски са руским примесима, ћирилица славено-српски језик и правопис, латиница латински. Прилози су углавном белешке, фотографије или коверте са поштанском марком, као и печати. Што се тиче стања у ком се налази предмет у архивској збирци он може да варира. Предмет може бити оштећен и неоштећен, може да недостаје почетна страна, да су листови искрзани, да фале делови предмета, недостаје крај писма. Сигнатура архивске збирке идентична је са инвентарним бројем и носи ознаку *Ибр*. Документа Архивске збирке сређена су по збиркама, и у оквиру збирке инвентарисана.

ЗБИРКА ДИМИТРИЈА РУВАРЦА (1842-1931), свештеника, историчара и дугогодишњег библиотекара Патријаршијске библиотеке у Сремским Карловцима, купљена је 1932. године. Ова збирка садржи 550 јединица које су инвентарисане у периоду март-април 1948. године. Мањи део ове збирке садржи преписку поглавара и епископа

српске православне цркве из XVIII и почетка XIX века. Већим делом ова збирка садржи писма браће Руварац и других личности упућена самом Руварцу.

Изузетан значај ове збирке је у домену проучавања српске историје, посебно занимљив истраживачима које интересује историја српске цркве у Карловачкој митрополији, будући да садржи доста писама упућених карловачком митрополиту Стефану Стратимировићу. У овој збирци могу се пронаћи и писма далматинског епископа и познатог црквеног писца Никодима Милаша, затим босанског митрополита Саве Косановића, као и архимандрита и историчара Илариона Руварца. Најстарији документ у овој збирци јесте писмо сељака из Ирига у Срему, од 6. јануара 1717. године, у коме се описује бој Срба са Турцима 1716. године и погибија „оберкапетана подунавске крајине“ Адама Монастерлије⁹.

„Затим следе писма: пећког патријарха Василија Бркића из половине XVIII века (6), књижевника Атанасија Стојковића (5), српског културног мецене Саве Текелије (3), владике Петра Видака (14), генерала Петра Дуке (20), бечког агента Јована Сока (18); писма свих ових личности упућена су карловачком митрополиту Стефану Стратимировићу. Ту су још писма далматинског епископа и познатог црквеног писца др Никодима Милаша (37), историчара и академика Илариона Руварца (95), босанског митрополита Саве Косановића (21), рано преминулог књижевника Косте Руварца (16), родољубивог песника проте Васе Живковића (4), научника и министра Стојана Новаковића (3), академика Љубе Стојановића (2), професора и научника Ватрослава Јагића (4), сликара Уроша Предића (3), професора и историчара Константина Јиричека (2) итд.“¹⁰

ЗБИРКА СТЕФАНА МИТРОВА ЉУБИШЕ (1824-1878), књижевника и политичара, садржи 39 писама и 1 службени акт. Купљена је 1930. године од београдског књижара Фрање Баха, а инвентарисана је у априлу 1948. У њој се могу прочитати писма која је Љубиша слао, у периоду од 1870. до 1874. године, Илији Рачети, политичком пријатељу у Боки. Писма су приватног карактера углавном се односе на детаље из

⁹ Архивска збирка Универзитетске библиотеке, Ибр. 507.

¹⁰ Марковић, Радосав. Универзитетска библиотека у Београду: (1921-1945). Београд: Завод за издавање уџбеника Социјалистичке Републике Србије, 1968. стр. 42.

Љубишиног живота и рада, а материјали се односе углавном на локална питања Боке Которске¹¹. Она говоре о Љубишином политичком раду у Бечу али и о носталгији за родним крајем.¹²

ЗБИРКА ДИМИТРИЈА МАТИЋА (1821-1884), српског министра и професора Лицеја, купљена је од његове унуке Станиславе Матић 1930. године. Ово је мала збирка која садржи само пет предмета. То су 4 књиге са белешкама са универзитетских предавања у Берлину 1845/46 и 1846/47, и са предавања у Хајделбергу 1847/48, са преко 1000 страница. Његов *Дневник*, аутобиографског карактера, писан је на хартији у облику свитка, исписан са обе стране. На више места је покидан и повремено се тешко чита. Почиње доласком Матића августа 1845. у Пожун и посетом Људевиту Штуру а завршава се његовим повратком у отаџбину и одласком у Карловце на Мајску скупштину 1848. године.¹³

ЗБИРКА ВАСЕ ПЕЛАГИЋА (1833-1899), купљена је 1945. године од Кларе, удовице Јована Скерлића. Она садржи 243 јединице и инвентарисана је у априлу и мају 1948. године. Садржај збирке чине расправе и чланци Васа Пелагића, писма упућена Васи, натписи у новинама о његовом хапшењу и суђењу, о рашчињавању архимандрита Пелагића и многи исечци из новина. У збирци постоје 23 расправе и чланака, већим делом објављених.¹⁴

Највише има писама која су упућена Васи Пелагићу, преко 150, и углавном садрже похвале Пелагићевом *Народном учитељу*. Писали су му са свих страна, чак и из Азије и Америке. Неко се помоћу савета из *Народног учитеља* излечио од падавице, неко од „рематизма-гигита“, од шкрофула, од грознице и зубобоље.

¹¹ Исто, стр. 40.

¹² Архивска збирка Универзитетске библиотеке, Ибр. 567.

¹³ Архивска збирка Универзитетске библиотеке, Ибр. 595. Дневник је Библиотека објавила као посебну публикацију 1974. године под насловом *Ђачки дневник (1845-1848)*. Приредили су га за штампу др Љубомир Дурковић-Јакшић, Анђа Маслеша и Босиљка Јанковић.

¹⁴ Марковић, Никола. Архивска збирка Васа Пелагића: каталог. Аутори изложбе и каталога Никола Марковић, Даница Филиповић. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2010.

Поред писама, сачувани су и исечци из новина или читави бројеви које је Пелагић сам скупљао, чувајући тако из дневне штампе све што се тицало њега и његовог рада. На једном омоту је и сам записао: „Штампани одзиви из народа о моме Стварном народном учитељу, који су допали у моје руке”. Може се видети шта је писано у *Дневном листу, Такову, Златибору, Малом журналу, Слободи, Српској Застави*.

Обични људи, радници, опанчари, дуванције, колари, кожари, терзије, бравари, рабације, фурунције, пекари, били су најчешће потписници писама Пелагићу и протеста које су упућивали уредништвима новина и Суду вароши Београда. Међутим, нису сва писма стизала на упућену адресу. Испод протеста Рудничана Суду вароши Београда због забране књига и суђења Васи Пелагићу, дежурни телеграфиста у Чачку је дописао: „На основу члана 15 Закона о телеграфу није се могло примити на одправљање.”¹⁵

Ова збирка изузетно занимљивог садржаја, значајна је сем за изучавање самог Васе Пелагића, и за проучавање историје слободне штампе и развитака социјалистичке идеје у Србији у другој половини 19. века.

ЗБИРКА РАТНИХ ПЛАКАТА 1941-1944 има 275 јединица. Не постоје подаци о томе како је збирка набављена, а инвентарисана је у октобру 1948. године.

ЗБИРКА ЛЕТАКА садржи 31 предмет, такође без података о начину како је набављена. То су леци објављивани пред Други светски рат, од 1939. до 1941. године.

ЗБИРКА ДР ГЕДЕОНА ДУЊБЕРСКОГ (1875-1939), индустријалца из Новог Сада, добијена је на поклон уз библиотеку коју је он откупио од директора новосадске „Заставе”, библиофила Петра Стојадиновића, и поклонио је 1929. године Универзитетској библиотеци. Управа библиотеке је била заинтересована за куповину ове вредне збирке, но немајући средстава понудила је др Михаилу Пупину да је откупи и поклони Универзитетској библиотеци. Пупин је са жаљењем констатовао да није у могућности да изађе у сусрет овој молби. Предложио је да се нађе десет имућних људи

¹⁵Архивска збирка Универзитетске библиотеке, Ибр. 673.

који би заједнички откупили ову збирку и потом је уступили Библиотеци.¹⁶ У међувремену, др Дунђерски није могао да дозволи да и ову збирку откупе странци будући да је за ову библиотеку било заинтересовано више иностраних библиотека осим Ватиканске и Универзитетске библиотеке у Вашингтону, и библиотеке два највећа енглеска универзитета.¹⁷

Збирка има 160 оригиналних писама из периода 18-20. век. То су појединачна писма неких истакнутих књижевника, научника и политичких радника као што су: Викентије Ракић, Сава Текелија, Димитрије Фрушић, Петар Петровић Његош, Лукијан Мушички (2), Лаза Костић, Јован Јовановић Змај (4), Ватрослав Јагић, Иларион Руварац. Највише има писама патријарха, митрополита и епископа православне цркве из XVIII и почетка XIX века. Ова збирка инвентарисана је делом у јулу 1948. године и у јануару 1949. године. По садржини и вредности, ова богата збирка је одмах иза збирке Јоце Вујића. Дунђерски је уз богату архивску збирку библиотеци поконио и своју вредну библиотеку. Књиге из ове библиотеке претежно покривају област историје и књижевности српског народа. Ова библиотека значајна је за проучавање српске националне и културне историје.

Истражујући рукописе и писма међу многим именима, бележимо писма следећих личности: Јосифа Рајачића, кнеза Метерника, Милана Ђ. Милићевића, Саве Мркаља, Доситеја Обрадовића, Михаила Обреновића, Станоја Станојевића, Алексија Везилића, Јована Рајића, Јована Хаџића.

ЗБИРКА ЈОВАНА СКЕРЛИЋА (1877-1914), заоставштина је откупљена 1950. године од удовице Кларе Скерлић, а инвентарисана је у априлу и мају 1953. године. Збирка је релативно мала са 125 јединица, али илуструје читав Скерлићев живот. Поред Скерлићеве личне и породичне преписке, писама оца Милоша и мајке Персе, сестара

¹⁶ Марковић, Радосав. Универзитетска библиотека у Београду: (1921-1945). Београд: Завод за издавање уџбеника Социјалистичке Републике Србије, 1968. стр. 50.

¹⁷ Марковић, Никола. Гедеон Дунђерски, велики добротвор Београдског универзитета: изложба поводом Дана библиотеке: каталог. Аутори изложбе и каталога Никола Марковић, Даница Филиповић. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2009. стр. 5.

Јелене и Јованке, Скерлићевих писама на француском вереници Клари Шмидлин у којима се потписивао са *Жан*, збирка садржи и неколико рукописа његових предавања студентима на Универзитету 1906/1907 и 1908/1909, рукописе његових студија и бележака из књижевности и књижевне историје - *Стојици, О Риму, Научни морал, Епиктет, Београдска романса бр. 2*. Већи део писама упућен је Скерлићу-уреднику *Српског књижевног гласника*. Многи студенти и сиромашни књижевници на школовању у иностранству, писали су Скерлићу уважавајући његов ауторитет и положај посланика, тражећи од њега материјалну помоћ да би себи мало олакшали оскудицу. Писали су: „лијепо Вас молим, пошто се налазим у оскудици, да наредите да ми се хонорар за одштапану ствар одмах пошаље “ или „зато ако Вам је Бог дао, пошљите ми коју десетину динара, и то што пре, а ја ћу их Вама поштено одрадити“.¹⁸

Политичка делатност Скерлића може се анализирати у писмима његових истомишљеника Косте Јовановића, Љубомира Јовчића и Милорада Поповића, који су делили исту судбину јер су сви били искључени 1904. године из Српске социјалдемократске странке, због непоштовања партијске дисциплине.¹⁹

Документа ове збирке доста су оштећена, (неко у породици волео је да сакупља поштанске марке), тако да у Инвентару рукописа, у рубрици - у каквом је стању предмет, читамо: похабан, поцепан преко половине, поцепан али текст сачуван, једно парче писма исцепано и трошно, поцепано-недостаје почетак, карта је окрњена али текст је сачуван, половина карте, половина писма. Већина текста је ипак сачувана, тако да се може прочитати шта су написале следеће личности: Мита Димитријевић, Јован Жујовић, Фран Илешкић, Ватрослав Јагић, др Војислав Јовановић, Милан Савић, Иларион Руварац, Сима Пандуровић, Вељко Петровић, Емил Оман, Милан Грол, Владимир Ћоровић, Слободан Јовановић, Хенрик Барић, Павле Поповић, Марко Цар, Иво Ћипико.

ЗБИРКА ИСИДОРЕ СЕКУЛИЋ (1877-1958), завештана је Универзитетској библиотеци по усменој Исидориној жељи која је законски потврђена одлуком Другог

¹⁸ Филиповић, Даница. Јован Скерлић: Архивска збирка Јована Скерлића у Универзитетској библиотеци, приредили Даница Филиповић и Никола Марковић. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2007. стр. 7-9.

¹⁹ Исто, стр. 8.

среског суда у Београду. Исидорина лична библиотека, намештај, уметничке слике и други предмети, архивска збирка после смрти познате књижевнице, 1958. године, смештени су у Библиотеку. Инвентарисана је у периоду јуни - септембар 1962. године. Збирка садржи рукописе, дактилографисане радове са исправкама руком, нека лична документа са свега 132 инвентарна броја. Сви рукописи из ове збирке дигитализовани су и могу се погледати на електронској адреси Библиотеке. Исидорина лична библиотека под сигнатуром ПБ20 обрађена је и може се претражити у узајамном каталогу Библиотеке.

Моја последња воља, (запис Исидоре Секулић), на једном парчету хартије, откуцана машином и исправљена руком, оловком, гласи: „Умирање и смрт, последња борба коју свако мора сам издржати. После издисаја што остане, то више није нико, и зато над најпростијим погребом треба да влада најпотпунија тишина. Молим, стога, да се мој леш завије у чаршав из мог домазлука, да се положи у најпростији чамов сандук, и спусти у сиротињску раку, по реду на гробљу. Без икакве аранжиране сахране, без говора и венаца, без новинских чланака. Свештеник ће ме испратити и прочитати над гробом драгу ми просту молитву господњу. Сем свештеника, моји најближи пријатељи, колико могу и хтедну.”²⁰

ЗБИРКА АНИЦЕ САВИЋ-РЕБАЦ (1892/1893-1953), књижевника и преводиоца, професора Универзитета у Београду, класичног филолога. Аница је тестаментом поклонила своју библиотеку и рукописну заоставштину Универзитетској библиотеци. Документа и рукописи, њих укупно 85, инвентарисани су у јуну 1965. године.

Збирка садржи и фотографије Анице Савић-Ребац, индекс из времена студирања у Бечу, њену аутобиографију, званична акта школска и персоналне природе, као и преписку. У заоставштини су и споменар као и свеска са Аничиним првим песничким радовима. У тој свесци је поетска драма *Нијова* из 1906. године. Аница је у раној младости, са 14 година почела да пише песничке драме и због тога су је у Новом Саду сматрали чудом од детета.²¹ Међу личним документима постоји и Аничина крштеница, где се можемо

²⁰ Архивска збирка Универзитетске библиотеке, Ибр. 4008.

²¹ Вранић Игњачевић, Марија. Легенде београдског универзитета: Аница Савић Ребац: 1892-1953: каталог изложбе. Аутори изложбе и каталога Марија Вранић Игњачевић, Драгана Столић и Дубравка Милошевић. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2003. стр. 12.

уверити да је датум рођења 1892. година. Мада у изворима проналазимо различите године рођења, и претежно фигурира 1893. што је случај и у Малој просветиној енциклопедији. Занимљиво је да је чак и Аница у аутобиографији поводом конкурса за пријем у звање доцента на Филозофском факултету у Београду, такође ставила 1893. годину као датум свог рођења.²²

Међу личним стварима налазимо и портрет Анице Савић Ребац, који је изредио породични пријатељ Урош Предић 1920 године.²³

Аница Савић Ребац се дописивала са Ребеком Вест, Алојзом Шмаусом, Денијем Сором, Томасом Маном, Јованом Дучићем, Светиславом Цвијановићем. Мање групе докумената су такође у збирци, као што је група докумената откупљена од Живка Милићевића, новинара „*Политике*” 1953. године. Има 16 јединица и садржи песме у прози Јована Дучића, Владислава Петковића Диса, Мирка Королије, рукописе Милоја Милојевића.

Део материјала из ове збирке уврштен је у књигу Љиљане Вулетић *Живот Анице Савић Ребац*.

ЗБИРКА БРАНИМИРА ЋОСИЋА (1903-1934), књижевника, који је писао романе и приповетке. Као млад је оболео на плућима и свој кратки живот углавном је проводио по болницама и санаторијумима. Збирка је инвентарисана у мају 1953. године. Има свега 6 јединица. После смрти свога сина, заједно са његовом библиотеком, Даринка Ћосић предала је Библиотеци и рукопис његове *Књиге рада* од 20. јануара 1927. до 6. новембра 1933. године, неколико рукописа његових књижевних радова - *Жива лутка*, *Први валцер*, и 23 писма упућена вереници Милицы Зорић. Ћосићева писма вереници приредила је Даница Филиповић.²⁴

²² Вранић Игњачевић, Марија. Легенде београдског универзитета: Аница Савић Ребац: 1892-1953: каталог изложбе. Аутори изложбе и каталога Марија Вранић Игњачевић, Драгана Столић и Дубравка Милошевић. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2003. стр. 12.

²³ Исто, стр. 14.

²⁴ Филиповић, Даница. „Бранимир Ћосић (1903-1934): љубав једног писца.” Библиотекар “ Год. 49, св. 3-4 (2007), стр. 73-74.

АРХИВСКА ЗБИРКА ДАНИЛА (1819-1881) и МИЛОРАДА МЕДАКОВИЋА (1824-1897) такође чини део Архивске збирке Универзитетске библиотеке. Садржи њихову преписку, која има 81 писмо из времена од 1862. до 1881. године. Збирка је купљена и инвентарисана у јуну 1953. године.

Из библиотеке **АНТЕ ТРУМБИЋА (1864-1938)**, политичара и адвоката, Библиотека је добила грађу Југословенског одбора из периода од 1915-1919. године, која има 40 инвентарних бројева. Обрађена је у децембру 1953. године.

Културно просветна секција бивших ратних заробљеника логора у Оснабрику, поклонила је, заједно са логорском библиотеком, 1945. године, грађу која садржи записнике професорског друштва у логору, списак чланова друштва, слушалаца гимназијских течајева, њихове писмене задатке из српског, француског, немачког језика и математике. Ова документација је инвентарисана 1955. године.

ЗБИРКА СВЕТИСЛАВА ВУЛОВИЋА (1847-1898), књижевног и позоришног критичара, професора књижевности на Великој школи у Београду, садржи писма упућена Кузми Цветковићу. Ова писма поклонила је Универзитетској библиотеци Милица Продановић. Има их укупно 34, упућених од марта 1866. до септембра 1871. године. У њима се могу прочитати занимљиви подаци, не само о Вуловићу, него и о друштвеним, школским, а донекле и политичким приликама тог времена. Инвентарисана су у фебруару 1984. године.

ЗБИРКА академика МИЛОША ЂУРИЋА (1892 -1967). Извршиоци тестаментна удовице Милоша Ђурића предали су Универзитетској библиотеци, 1991. године, разна документа из заоставштине академика. Ту су лична документа, изјаве саучешћа поводом смрти Милоша Ђурића, копије чланака од 1958. до 1966. године, копије школских и других докумената, честитке за избор за члана САНУ и за 50 година рада. У преписци Милоша Ђурића наћи ћемо, између осталих, и писма: Марка Ристића, Вељка Гортана, Николе Вулића, Ксеније Атанасијевић, Михаила Ласкариса, Блаже Конеског, Светомира

Настасијевића, Радмиле Шајковић, Вељка Кораћа, Драгише Витошевића. Инвентарисана су у јануару 1992. године. Ова збирка има 191 инвентарни број.

ЗБИРКА СТАНОЈА СТАНОЈЕВИЋА (1874-1937), историчара, професора Универзитета у Београду, академика, садржи обимну преписку око рада на енциклопедији. Станојевић је био главни уредник *Народне енциклопедије српско-хрватско-словеначке*, објављене 1929. године. У збирци се налазе и писма сарадника као и писма оних који су упућивали допуне. Ова збирка инвентарисана је 1992. и 1993. године. Има 205 јединица. Један део овог материјала још чека инвентарисање.

ЗБИРКА ВОЈИСЛАВА ЈОВАНОВИЋА МАРАМБОА (1884-1968)

Војислав М. Јовановић, драмски писац и критичар, истраживач наше историје и културе и њених веза са другим културама, аутор међуратних антологија и читанки, преводилац, архивиста и дипломата, врстан фотограф-аматер имао је жељу да за живота своје текстове сабере у неколико књига, нажалост то није остварио.²⁵ Обимна архивска збирка Марамбоа, познаваоца многих области заједно са посебном библиотеком и кућом завештана је Универзитетској библиотеци. Ова збирка чува се у Одељењу за народну књижевност Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у Београду, у Бирчаниновој улици број 24. Посебна библиотека Марамбоа под сигнатуром ПБ22 коју чине књиге из народне књижевности обрађена је комплетно и налази се у електронском каталогу Библиотеке.

Архивску збирку можемо поделити у седам група коју чине: лична документа, имовинско-правна документа творца фонда, имовинско-правна документа породице Јовановић, документа делатности, преписка, документа сродника творца фонда и исечци.²⁶ Посебну целину у оквиру ове заоставштине чине документа о великом српском писцу Сими Матавуљу. Несумњиво, важан задатак архивско информационог система је

²⁵ Јовановић, Војислав М. Зборник радова о народној књижевности, приредили Илија Николић и Дејан Ајдачић. Београд Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2001. стр. 5-6.

²⁶ Чанковић, Јасна и Сунчица Глишић. „Приказ систематизације архивске грађе у оквиру личног фонда Војислава Јовановића Марамбоа”. Архив: часопис Архива Југославије. Год. XII, бр. 1-2 (2011), стр. 57-65.

представљање архивске грађе као културног добра од научног и културног значаја, а самим тим и објављивање грађе у виду зборника докумената или мањих публикација. Библиотека је 2001. године објавила *Зборник радова о народној књижевности Војислава Јовановића Марамбоа* где је истраживачима ове области представљена ова обимна рукописна заоставштина. Тада је објављено 20 текстова објављених у периоду од 1908. до 1957. године, као и три додата, већ публикована текста.

ЗБИРКА ЈОЦЕ ВУЈИЋА (1863-1934). Најзначајнија збирка архивске грађе Библиотеке чију вредност додатно потврђује чињеница да су материјали из ове збирке мало или нимало искоришћени у нашој науци. Добила је име по Јоци Вујићу велепоседнику из Сенте, познатом библиофилу и добротвору Београдског универзитета, који је 1931. године своју богату архиву завештао тестаментом, Универзитетској библиотеци, а у Библиотеку је пренета крајем 1932. године. Његову збирку, која већим делом представља преписку од краја 17. па до почетка 20. века, можемо поделити у четири групе:

1. Преписку из 18. века.
2. Преписку кнеза Милоша Обреновића.
3. Преписку Косте Анастасијевића, српског агента у Букурешту.
4. Преписку познатих и мање познатих личности новијег времена.

Документа ове збирке инвентарисана су у јулу и децембру 1948. године, са прекидима од фебруара 1949. до априла 1952. и у јуну и августу 1957. године.

Преписка из 18. века садржи 272 писма, најстарије је писмо јеромонаха Димитрија из Сент-Андреје од 15. априла 1696. године. Међу овом преписком, налазе се и писма Христифора Жефаровића, Јована Мушкатиновића, Алексија Везилића, митрополита Мојсија Петровића, Викентија Поповића и Павла Ненадовића.

Кореспонденција кнеза Милоша садржи 1427 докумената, и то преко 600 копија писама приватне и пословне природе које је кнез Милош упутио разним личностима, као и

565 оригиналних писама многих личности кнезу Милошу, међу њима и Илије Гарашанина, Љубомира Ненадовића, Мише Анастасијевића, Алексе Вукомановића, Вука Стефановића Караџића, Данила Медаковића, као и судска акта процеса вођених код бечких судова. Сва ова преписка је претежно из времена после 1839. године, када је кнез Милош живео у емиграцији.

Преписка Косте Анастасијевића, дугогодишњег српског агента у Букурешту, садржи 540 писама, од којих 428 оригинала и 112 копија писама и телеграма повезаних у *Књигу копија*. Писма, најчешће упућена кнезу Милошу о кнезу Михаилу, односе се на вођење економије кнеза Милоша у Влашкој.

У преписци познатих личности новијег времена сусрећу се и: Јоаким Вујић, Ђорђе Магарашевић, Матија Бан, Радоје Домановић, Јанко Веселиновић, Манојло Грбић, Владан Ђорђевић, Јован Жујовић, Лука Зима, Симо Матавуљ, Јоксим Новић - Оточанин, Тихомир Остојић, Милан Решетар, Милица Стојадиновић-Српкиња, Милорад Шапчанин и Јован Јовановић Змај, са књижевним саставима и илустрацијама за њих које је сам радио. Преписка углавном садржи материјал који говори о животу ових личности помаже нам да личности и догађаје сместимо у историјски оквир времена у коме су живели и стварали.

Посебну групу у збирци Јоце Вујића представљају војни и политички извештаји и отворени и шифровани телеграми из српско-турског рата 1875-1878. године и из ратова од 1912. до 1918. године, чији број прелази једну стотину.

Ово је само мали део великог богатства које архивска збирка Универзитетске библиотеке садржи. При сваком новом прегледању, готово свакодневно, открије се неки корисни документи, важна писма. Грађа је добро обрађена, ради заштите је и микрофилмована. Међутим, да би садржај писама и докумената био доступнији корисницима, сада се садржај сазна тек када се прочитају регеста, требало би ову грађу поново обработити, израдити аналитичке и /или сумарне инвентаре уз обавезну израду именског, предметног, хронолошког и географског регистра.

ИСТОРИЈАТ ТВОРЦА ЗБИРКЕ

Биографија Јоце Вујића (Сента, 1863 – Београд, 1934)

Велики добротвор Београдског универзитета, велепоседник, изузетни библиофил и знаменити Сенћанин, Јоца Вујић, родио се 1. јула 1863. године (по старом календару) у Сенти од оца Саве Вујића, адвоката и велепоседника, и мајке Терезије рођене Мудрић. „Не жељен сам дошао на свет 1 (п.с) јула 1863 г.у Сенти као шесто дете моји родитеља Саве Вујића и Тереске рођ. Мудрић. Нежељен, јер је оцу већ доста било петоро деце, а и бојао се за матер, пошто су јој и лечници саветовали да због слабости и наклоњености за туберкулозу не би требало више да рађа.“²⁷

У родитељској кући стекао је добро васпитање иако му је мајка умрла врло рано од туберкулозе (1870) када је имао тек седам година. Детињство и младост провео је без мајчине неге, што је утицало на његово рано осамостаљивање. О особинама које је наследио од својих родитеља Вујић бележи у свом дневнику следеће: „Од матере сам наследио племенито мекано срце, љубав и саосећај са својом околином, смисао за лепим, а и слаба плућа. Од оца сам наследио уморност, вредноћу и штедљивост, реално схватање и поглед у јавним и личним стварима, осећај дужности, коректност у свима односима а и здраво срце и здрав стомак“.

Основну српску школу завршио је у родном месту код познатих сенћанских учитеља Тоше Брановачког и Душана Стојшића. Јоца Вујић увек је био међу најбољим ђацима, а највише се истицао у рачуну. О својој основној школи и учењу Вујић је забележио: „У школи смо врло мало учили, највише катихизис, псалтор и т.д. Нисам знао честито ни писати ни читати кад сам изашо из српске школе. Само сам у рачуну био вештак, а и то није била заслуга учитеља. Моје учитеље сам одржао у најлепшој успомени, јер сам много лепог, племенитог научио од њи, а држим да је то главно.“²⁸

Старији брат Иса ишао је са Јоцом Вујићем у исти разред од почетка основне школе, што је била велика несрећа, како и сам Вујић каже у својим белешкама: „Од прве основне школе самном је заједно ишло у школу мој од мене 1 1/2 г. старији брат Иса. То је

²⁷ Из дневничких бележака Јоце Вујића *Мој живот*, писаних од краја 1931. године до 21.11.1933. године. Прекуцани текст налази се у легату Тање Крагујевић Вујић, песникиње из Београда, удате за Вујићевог унука, Василија Винце Вујића. Легат се чува у Историјском архиву Београда.

²⁸ Исто.

била и моја и његова несрећа. Ја сам свуда био или први или међу првима, а он међу последњима. У раном детињству је имао неку тешку болест и због тога није био никад потпуно нормалан. Ми смо се ко деца све до 15 г. врло волели. После се код њега развила нека неразумљива мржња против мене, ма да сам га ја увек волео, бранио и жалио.²⁹

По завршетку прва четири разреда основне школе, 1872. године Вујић се уписао у мађарску основну школу да би научио мађарски језик. Наредне године уписао је средњу грађанску школу у родном месту, и ту је завршио три разреда такође са одличним успехом. У средњој школи учио је и немачки и латински језик, који му је олакшао полагање пријемног испита за упис у четврти разред гимназије код пијариста³⁰ у Сегедину. И овде је био најбољи ђак, а нарочито се истицао у математици. Са њим је у разред ишао чувени мађарски књижевник Херцег Ференц, пореклом из Вршца, који није баш најбоље говорио мађарски и због тога је имао лошу оцену, за разлику од Вујића који је имао одличну оцену.³¹ У то време добар пријатељ био му је и Пап Золтан, касније познати мађарски песник.

За време свог школовања у Сегедину становао је код тетке Марике, ћерке Јована Фотија, угледног сегединског трговца, у чијој је кући добио изузетно добро васпитање. О својој тетци писао је: „Тетка нас је држала и васпитавала као у каквом строгом заводу. Она је била врло васпитана и начитана али иначе као свака стара фрајла.“ Осим математике вредно је учио и веронауку, а имао је доброг вероучитеља, Ису Зубина, сегединског свештеника који је захтевао од ђака да редовно иду у цркву, певају у црквеном хору и сваке недеље пре службе да читају евангелије на црквенословенском и српском језику, и да га потом протумаче својим речима. Вујић је сматрао да је вероучитељ заслужан за његово добро образовање и васпитање и о њему је увек имао лепо мишљење. Будући да се

²⁹ Јоца Вујић, *Мој живот*.

³⁰ Пијаристи су чланови католичког реда, који је основао шпански редовник Свети Јосип Цаласан (1557-1648). Тачан назив реда: је *Ordo Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum* (Ред Сиромашних Клеричних Попова Милосрдних Школа названих по Божјој Мајци). Пијаристичке школе такође називају и Милосрдним Школама.

³¹ Кнежевић, Милош. „Јоца Вујић“. Књижевни север: часопис за књижевност, науку и културу. Год. 11, бр. 7/11(1935), стр. 113-128.

истицао и у веронауци, многи су мислили да ће то бити његов будући позив и да ће по завршетку школе отићи у свештенике.

Метод учења напамет, који је стекао код пијариста знатно му је отежао напредовање у модерној гимназији, те му је било потребно две године да би опет био међу најбољима: „ Код пиориста је био начин учења бифлирање т.ј. учење на памет од речи до речи. Због тога ми је у пожунској модерној гимназији требало скоро 2 године да будем опет међу првима.“³²

Летње распусте је Вујић сваке године проводио код своје куће и вредно помагао оцу у раду на газдинству. Вечерња забава биле су приче његовог оца о доживљајима из младости, нарочито из периода 1848-49. године. Многе важне догађаје за српски народ сачувао је Јоца од заборава, и записао у својим белешкама.

У септембру 1877. године Јоца Вујић је уписао гимназију у Пожуну (данашња Братислава). Према његовим речима, Пожун је оставио неизбрисиви траг на његов будући живот и у много чему га формирао на један специфичан начин. Лепота старог града, прелепе старе куће и цркве, грађански начин живота утицали су на Вујића да почне да се интересује за старине, да прикупља стари новац и књиге. За време гимназијских дана становао је у немачкој грађанској породици код професора историје и немачке књижевности, Августа Химлера, где је стекао солидно грађанско образовање али и знање и љубав према науци, нарочито према историји. О томе какав и колики је утицај Пожун оставио на његов даљи пут описао је у свом дневнику: „Пожун! Пожун! Пожун је ударио жиг на мој будући живот. Тамо сам се научио на културан, трезвен грађански живот, ту сам видео како се живи у немачким грађанским породицама, код наше куће у Сенти није уопште било фамилиарног живота. У Пожуну сам добио вољу за сакупљање старина и љубав за старине и за прошлост, та Пожун је сам по себи један музеј старина. У Пожуну се развио у мени мој претерани српски национализам, љубав према Српству и неисказана тежња да порадим и све своје силе употребим за културни напредак мога у сваком погледу заосталог Српства.“³³

³² Јоца Вујић, *Мој живот*.

³³ Јоца Вујић, *Мој живот*.

За време његових гимназијских дана у Пожуну десили су се важни догађаји за српски народ - Невесињски устанак, Српско-турски и Руско-турски рат, који су код Јоце Вујића развили снажан осећај за српство, српски национализам и тежњу да непрекидно ради на унапређењу културног и привредног напретка свога народа. Још као гимназијалац ишао је за време божићних и ускршњих празника у посету старијој браћи Ђури и Васи у Беч. Његов први сусрет са Бечом остао му је заувек међу најпријатнијим и најлепшим успоменама. Још тада је одлучио да ће после завршене матуре уписати факултет у Бечу. То је и остварио 1881. године, уписавши Филозофски факултет на Бечком универзитету. Слушао је славистику код Франца Миклошића а општу историју код професора Лоренца. Вредан, радан и жељан науке савесно је похађао предавања и марљиво водио белешке, што је резултирало и успешно положеним колоквијумима на крају првог семестра.

Осим Вујића, у Бечу је тада било још пар Срба који су слушали предавања заједно са њим. Били су ту Милко Миклошић из Дубровника, Благоје Бранчић, касније професор новосадске гимназије. Са њим су били још Словенац Шпрекл и Чех Матија Мурко. Од свих Срба најредовнији на предавањим био је Вујић, док су остали српски ђаци време проводили махом по кафанама и разним ноћним локалима. Старији брат Уроша Предића, Стеван, похађао је заједно са Јоцом Вујићем други семестар на факултету. Заједно су слушали предавања код професора Миклошића о старословенским старинама и словенској палеографији. На крају другог семестра Вујић је бриљирао и одбранио све колоквијуме са одличном оценом.

Своје студентске дане у Бечу Вујић је користио и за посећивање бечких музеја и галерија, као и посећивање изложби и разних других културних манифестација. На једној изложби упознао је чувеног академског сликара Уроша Предића, спријатељио се са њим и остали су верни и одани пријатељи до краја живота.

Портрет Јоце Вујића, Урош Предић, 1926.³⁴

Урош Предић портретисао је Јоцу Вујића у његовој кући у Сенти. Портрет је урадио за десет дана, од 8. до 19. јула 1926. године. *Портрет Јоце Вујића*, уље на платну спада у најзрелија Предићева остварења, по његовом мишљењу, а и мишљењу ликовних критичара. Налази се у поседу породице Вујић. „... сам Предић се о њему похвално изразио, истичући да је то један од његових најуспелијих портрета, који је радио са највећом вољом, искрено и са пуно љубави ...“³⁵

О самом портретисању Вујића постоји анегдота коју радо препричавају потомци Јоце Вујића. Позирање за портрет подразумева дуго и мирно седење. Но, Вујић никако није могао да седи мирно, стално се врпољио и померао. То је уметнику отежавало рад.

³⁴ Портрет Јоце Вујића чува се у породици Вујић у Сенти.

³⁵ Кнежевић, Милош. „Јоца Вујић“. Књижевни север: часопис за књижевност, науку и културу. Год. 11, бр. 7/11(1935), стр. 126.

Кажу да га је Предић више пута љубазно молио да се умири да би могао да заврши портрет. Међутим, Вујић је наставио да се врпољи и помера све док му Предић у једном тренутку није споменуо да ће удвостручити хонорар уколико и даље буде био немиран. Та опаска била је и те како делотворна на Вујића, примирио се и омогућио Предићу наставак рада на портретисању.

По повратку из Сенте, Урош Предић је послао дописницу Вујићу у којој каже:

„Драги и врло поштовани Господине, моје бављење у Вашем гостољубивом дому који истом предузимљивошћу прима уметнике као и уметност, остаће ми увек у пријатној успомени, без обзира и на неке непријатности које сте Ви имали за то време, као на пр. седење као модел за сликање. Примите у то име ово неколико топлих речи изјаву моје срдачне захвалности коју ћу датом приликом врло радо и делом посведочити. Ваш Урош Предић“³⁶

После другог семестра студија филозофије у Бечу Вујић је отишао кући на летње ферије када му се десио трагични случај у породици. Умрла му је сестра Ида³⁷. Породична трагедија утицала је на Вујића да одустане од филозофије и да се предано посвети економским наукама како би могао да преузме велики посед свога оца. Тада је одлучио да упише Високу агрономску школу у Алтенбургу што је и учинио 1882. године. Директор школе др Мош био је веома изненађен када је видео Вујићева сведочанства, нарочито са Бечког универзитета и чудио се зашто је Вујић уписао агрономску школу будући да су се у ту школу махом уписивали лоши ђаци и деца богатих велепоседника. Вујић је директору школе одговорио да му је жеља да научи економију како теоретски тако и практично, будући да намерава тиме да се бави. Тим ставом одмах је стекао симпатије директора. За време студија агрономије становао је код професора Лемана, старог Саксонца од кога је много научио. Предавања у агрономској школи била су двојезична на немачком и мађарском језику. У дневнику је Вујић ове студентске дане забележио на следећи начин: „Предавања су била на немачком и на мађарском језику. Ја сам слушао на оба језика,

³⁶ Дописница је послата 20.7.1926. године, пошто се Предић вратио из Сенте где је портретисао Вујића. Дописница се налази у легату Тање Крагујевић Вујић у Историјском архиву Београда.

³⁷ Персида-Ида Вујић, удата за Евгенија-Ђену Брановачког, сина Стевана Брановачког, председника Матице српске и народног посланика.

слушао sam увек боље професоре. Крајем семестра сам добио најбоље оцене. Живот у малој варошици је био врло интересантан, нека мешавина немачког ђачког живота и мађарског бећаризма. Прво време сам живео са неколико Мађара и са 4 Србина из Србије. То су били Душан син Милована Спасића потоњи министар пољске привреде, Љуба Јовановић из Лапова, Миленко Божић из Ваљева и Тодор Николајевић из Пожаревца.³⁸

Дописница Уроша Предића, 1926. (Дописница се налази у легату Тање Крагујевић Вујић у Историјском архиву Београда)

³⁸ Јоца Вујић, *Мој живот*.

Школовање у Алтенбургу трајало је две године. За то време похађао је предавања на оба језика, бирајући увек да слуша боље професоре. На крају семестра добијао је одличне оцене на колоквијумима. Дружио се подједнако и са Србима и са Немцима. Дobar друг из ових школских дана био му је брат Виктора Адлера, касније вође аустријских социјалиста, Хајнрих Адлер. Он је већ у Алтенбургу писао уводне чланке у бечким листовима и неколико брошура из привредног живота. Немачки студенти вредно су похађали наставу, док су се мађарски студенти више бавили политиком но учењем. Овакав начин живота утицао је и на Вујића који се почео интересовати за јавну политику, и као студент иступао је као јак опозиционар.

После свршене матуре Вујић се опробао у писању и за *Српско коло* написао кратак извештај о избору за Пештански сабор, у опозиционом духу. Касније, 1884. године написао је још један дугачак чланак о луцерки, два чланка о гајењу ждребади и пивском јечму. У лето 1885. године када је почео радити на свом имању престао је са писањем. Забележио је у дневнику: „Професор Сандић ме је замолио да за његов календар “Годишњак” напишем дужи чланак из пољске привреде, ја сам му и обећо и написао сам у Сенти један доста велик чланак о жити, но Сандић га није штампо, јер је касно стигло. Сад ћу да споменем да сам јошт 1881 г. после матуре из Сенте послао један кратак допис у новосадско “Српско Коло” о избору за пештански сабор дакако у опозиционом духу. 1884 г. сам писао један дугачак чланак о луцерки у “Српском Колу”, а касније о “одгајивању ждребади” и “О пивском јечму”. Кад сам у лето 1885 г. почео практично радити, нисам више никад писао.”³⁹

Лето 1883. године представља важан период у животу Јоце Вујића. Тада је први пут са својим старијим братом Ђуром колима пропутовао велики део Србије. Још као гимназијалац у Пожуну, а касније бечки студент Вујић је маштао о путовању кроз Србију и жарко је желео да посети Београд. Путовање је трајало месец дана и на том путу Јоца Вујић је пуно тога видео и научио проучавајући прошлост свог народа и обилазећи историјске и културне знаменитости. Целог свог живота радо се сећао тог путовања и често је препричавао утиске, а нарочито оне које је стекао обилазећи старе српске манастире. Из манастира Жича, Студеница, Каленић, Манасија и Раваница понео је по један камичак за успомену и чувао их је до краја свог живота.

³⁹ Јоца Вујић, *Мој живот*.

Јоца Вујић, 1884.⁴⁰

Прво путовање Вујића у Србију може се означити и као прекретница у његовом животу, јер је веома допринело његовом будућем раду и интересовању за проучавање националне историје. Из тог периода датира и његова љубав према старинама, књигама и сликама. Тада је заправо почео сакупљати и куповати старине и уметничке слике, а интересовао се и за српску књигу, историју и књижевност. То су почеци његовог дугогодишњег колекционарства и темељи његове потоње велике библиотеке и знаменитог музеја.

Почетком октобра 1884. године отпутовао је у Беч, да би студирао агрономију. Уписао је зимски семестар на Филозофском факултету, где је слушао ботанику и

⁴⁰ Фотографију објављујемо захваљујући љубазности породице Вујић.

зоологију. На крају друге године добио је Јоца Вујић апсолуторијум, одличну оцену из свих предмета. Тиме је стекао право да полаже дипломски испит. Шест месеци је вредно учио и спремао испит, па је у марту 1885. године пријавио дипломски испит у Алтенбургу. Испите је полагао на мађарском језику, јер је Алтенбург постао Мађаровар. Сва три тешка и озбиљна испита писмено и усмено положио је са одличним успехом. Након последњег испита директор му је честитао пред целом Академијом на одличном успеху и обећао да ће га препоручити министарству. Диплому је добио 21. 3. 1885. године и вратио се у своју Сенту. О томе је писао: „До марта месеца сам положио сва три ригороза у Мађар-Овару, три писмена у клаузури и три усмена пред целом професорском колегијом и пред пуном салом слушалаца академије. Испите сам све полагао на мађарском језику и то врло добро, могу казати сјајно. После последњег ригороза ми је директор Балах Арпад честито и реко ако желим препоручићеме министарству да ме именује за управитеља земљоделске школе у Вел. Семиклушу или у Ади.“⁴¹

Након дипломирања вратио се у Сенту. Желео је да оде у Хајделберг и докторира филозофију, а након тога да оде још у Француску и Енглеску, па чак и у Америку. Но, то су му заувек остале неостварене жеље. Отац га је замолио да остане код куће и да се посвети имању. Како је био човек „меканог срца“, он је одустао од својих снова и посветио се вођењу породичног имања. О томе је записао у дневнику: „Није добро кад је човек сувише мекана и добра срца. То ми је и у каснијем животу, па све до данас силне неприлике, незгоде па и несреће донело. Вечито сам неког жалио, попушто му и трпио све и сва. То ми је била судбина.“⁴²

Након дипломирања, а по повратку у Сенту, отац му је поклонио 160 ланаца земље, све потребне алате за економију и приде 1400 форинти у готовини за разне мање инвестиције. То је био почетак његовог посвећеног рада и бављења земљом. Вредно и марљиво радећи убрзо је показао сјајне резултате, не само у Сенти него и у целом Потисју. Захваљујући добром теоријском знању, као и доброј практичној примени знања унапредио је пољопривреду. У свом дневнику забележио је: „Кад смо дошли кући из Карлсбада преко ми је Тата Карјадски салаш са 160 ланаца (св 2200 кв.хв.) да самостално радим на моју штету и корист. Дао ми поред земље 12 волова 2 мала коња који су вредели

⁴¹ Јоца Вујић, *Мој живот*.

⁴² Исто.

највише 80 форинти, једна мала коњска кола, 4 стари волујски кола са дрвеним осовинама, 40 мерова (а.96 кгр.) жита за семе и 1400 форинти. Сад се почео за мене живот пун рада и патње и што сам издао и после неколико (неких 10 година) показао неочекиван успех и лепе резултате у сваком погледу, то се може захвалити само мојој ванредној вредноћи, уморности, штедњи, разумном раду и трезвеном животу.⁴³

Приходи од имања већим делом су одлазили на куповину слика, књига и разних културних и историјских предмета, које је Јоца Вујић проналазио по разним антикварницама, старинарницама, код појединаца и виђенијих породица у Сегедину, Темишвару, Бечу, Пешти, Фиренци, Венецији и Лајпцигу. Вредно и неуморно је сакупљао и увећавао своју библиотеку и музеј.

Од првог тренутка када се осамосталио и почео да води своје имање Јоца Вујић се укључио и у друштвени живот Сенте. Од тог момента, па све до краја свог живота, велики родољуб постао је вођа свог народа у Сенти. Како је у то време црква имала велики утицај на друштвени живот било је сасвим природно да се Јоца Вујић истакне у животу Српске православне цркве и општине. Будући да је црква била центар не само црквеног, просветног већ и општенационалног живота Срба у Сенти Јоца Вујић био је једногласно изабран за црквеног општинара, потом и у црквени одбор. Врло млад, са 26 година, био је биран за председника Српске православне црквене и школске општине у Сенти. На том положају задржао се пуних двадесет година и за то време значајно је унапредио црквену општину. У његово време Српска православна општина била је најуређенија и најнапреднија у целој Карловачкој митрополији. Српска црква била је темељно обновљена и поправљена, као и све црквене зграде, а нарочиту пажњу поклањао је српским вероисповедним школама које је такође обновио. Његовом заслугом, за време његовог председниковања заживела је заклада његове покојне сестре Иде и њеног мужа Ђене Брановачког. Тим средствима подигнута је и издржавана велика српска вероисповедна школа на сенћанским салашима, где до тада није било ниједне српске школе.

Не сме се заборавити ни његово деловање на Матици српској и Друштву за српско позориште. Целог живота помагао их је морално и финансијски. Годинама је био члан Управног одбора Матице српске, а бригу за будућност ове установе најбоље је изразио тиме што јој је још за живота за музеј поклонили педесет значајних уметничких дела.

⁴³ Јоца Вујић, *Мој живот*.

Љубав према позоришту такође није крио. Помагао је позориште новчано и пружао подршку у сваком погледу. Тадашњи успешни глумци били су његови искрени и одани пројатељи Димитрије Ружић, Андра Лукић, Коста Васиљевић, Димитрије Спасић и побратим Пера Добриновић.⁴⁴ Представе позоришта учиниле су много за српски народ, пре свега да се не заборави српска историја, да се сачува љубав према српству и да се не дозволи отуђивање и помађаривање. У знак захвалности за сву помоћ и сарадњу Друштво за српско народно позориште у Новом Саду доделило му је 1905. године диплому⁴⁵ која је била израђена по нацрту Уроша Предића из 1899. године.⁴⁶

Увек је истицао своје српство и залагао се за бољи живот Срба у Сенти. Покретач је оснивања Српског клуба у Сомбору још пре Првог светског рата. Тај клуб под његовим вођством много је допринео побољшању положаја Срба у Бачкој. Као политички вођа свог народа тежио је унапређењу српства у свим доменима, очувању националних тековина. У свакој прилици залагао се за српске интересе. Као велики родољуб долазио је на све састанке војвођанских Срба и увек се борио за бољи живот Срба у Војводини. Будући да је био надарен говорник користио је сваку прилику да позове Србе на слогу.

Велики родољуб, патриота и пре свега велики човек, Јоца Вујић помагао је и у време Првог балканског рата 1912. године. Тада је поклонио српској војсци и Црвеном крсту робе и хране у вредности 20.000 златних круна. Све је то допремио у Београд и потрудио се да се то на прави начин искористи. За овај пожртвовани гест одликован је високим српским одличјем.

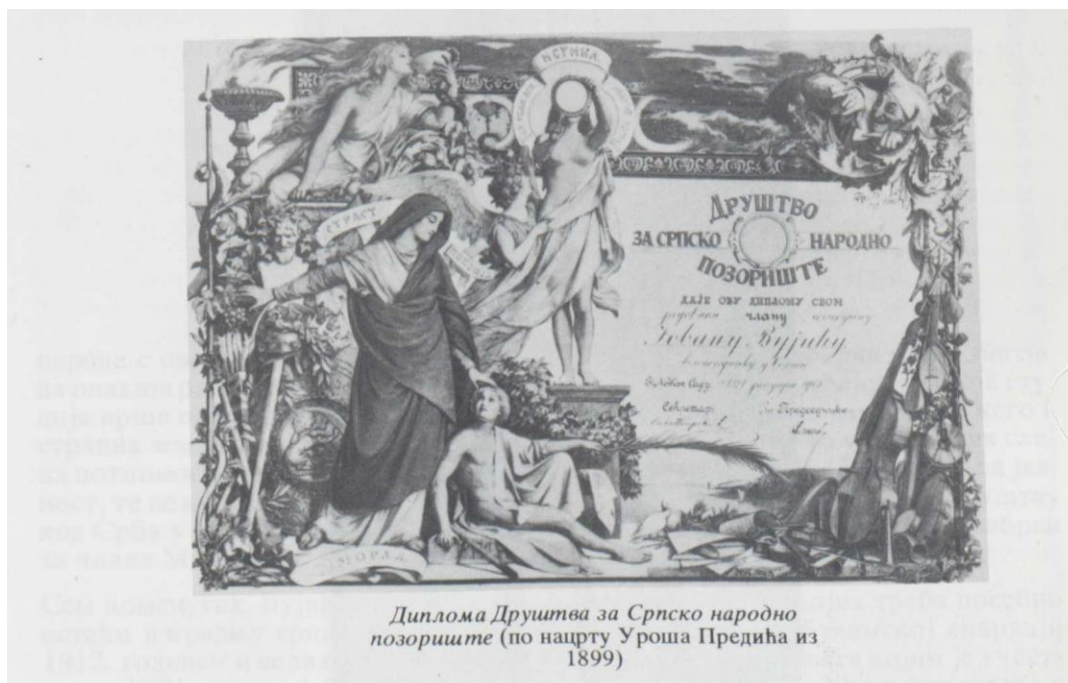
Почетком Првог српског рата Вујић се склонио из Сенте, услед несугласица са тамошњим мађарским властима. Своје збирке склонио је на сигурно место да би их заштитио од уништавања и пљачкања, јер је тада многима био трн у оку. Док је трајао рат живео је повучено у Пешти, а у своју родну Сенту било му је дозвољено да се врати тек пред крај рата.⁴⁷

⁴⁴ Кнежевић, Милош. „Јоца Вујић“. Књижевни север: часопис за књижевност, науку и културу. Год. 11, бр. 7/11(1935), стр. 121.

⁴⁵ Кнежевић, Милош. Јоца Вујић. Сента. Зборник прилога за историју града Сенте, Сента, 1935. стр. 126.

⁴⁶ Диплома се чува у породици Јоце Вујића у Сенти и носи ознаку Музеја III 794.

⁴⁷ Лазаревић, Небојша. „Јоца Вујић.“ Библиотекар. Год. 28, бр. 6 (1976), стр. 863.

Диплома Друштва за Српско народно позориште

После пробоја солунског фронта Јоца Вујић је истицао да је дошао крај Аустроугарској монархији, и припремао се са Србима из Сенте за коначно ослобођење. Пошто је био на челу тадашњег Народног већа у Сенти у новембру 1918. године дочекао је српску војску и њеног команданта мајора Глигорија Хаџи-Јовановића на главном тргу пред Општинском кућом. Мајор је одсео код Вујића и захваљујући томе што је у Вујићу нашао сарадника, организовао је цивилну управу у Сенти и средио тамошње прилике. У то време Вујић је имао водећу улогу не само у Сенти и њеној околини, већ и у Новом Саду. Био је изабран је за делегата целе Сенте и њене околине те је учествовао у раду Велике народне скупштине у Новом Саду, која је 25. новембра 1918. године прогласила коначно отцепљење Војводине од Аустроугарске монархије и уједињење са Србијом. Тада су га изабрали за члана делегације која је ту одлуку требала да саопшти српској влади у Београду. Био је изабран и за члана Уставотворне скупштине у Београду, али је ту функцију одбио и вратио се сређивању прилика у родној Сенти.⁴⁸

⁴⁸ Лазаревић, Небојша. „Јоца Вујић.“ Библиотекар. Год. 28, бр. 6 (1976), стр. 864.

Својим богатим знањем, искуством и праведношћу целог свог живота помагао је просперитет свог града Сенте. Народ га је изабрао за народног посланика 1923. године и то је савесно обављао залажући се за народне интересе и бољитак целе земље.

Своју велику љубав према уметности и књигама још од времена када је студирао у Бечу показивао је на свој начин, скупљајући старине, слике и књиге. Још за живота предао је своју личну библиотеку Универзитетској библиотеци у Београду, као и велики број рукописа и архивске грађе за проучавање српске историје и српске прошлости. У тој архивској збирци налазе се рукописи знаменитих Срба из 19. века. Велики значај у овој збирци има преписка кнеза Милоша и кнеза Михаила, коју је Јоца Вујић пронашао у Темишвару и сачувао од пропасти. Овим својим поклоном Јоца Вујић постао је велики добротвор Београдског универзитета.

Српске старине прикупљао је више од пола века, археолошке предмете, оружје, књиге, архивску грађу, нумизматику и нарочито уметничке слике националне вредности. Као љубитељ слика био је усредсређен на прикупљање слика старих српских сликара из Војводине. У сарадњи са Петром Крстоношићем који је био препродавац старина успео је да формира језгро своје колекције које је поступно развијао све до 1932. године. Најинтензивније је сакупљао слике у периоду 1912-1924. године. Његова галерија слика бројала је око 400 слика, а били су заступљени сви бољи српски сликари 19. века. Захваљујући Јоци Вујићу спасене су слике Константина Данила.⁴⁹ Интересовање Јоце Вујића за овог познатог и успешног српског сликара датира од 1913. године. Опчињен његовим сликама, Вујић је трагао за сликама и проучавао биографију Константина Данила. Преко двадесет његових слика пронашао је у Грацу 1924. године код др Бруна Галаша, унука Данилове посвојкиње госпође Покорни. Тада је откупио 14 Данилових слика за позамашну своту од 110 хиљада тадашњих динара и пренео у домовину.

⁴⁹ Константин Данил (1802-1873) био је познати српски сликар 19. века, најистакнутији представник бидермајера, иконограф и портретиста. Ђура Јакшић ишао је код њега на часове сликања. Урадио је 5 иконостаса: у Успенском храму у Панчеву, Уздину, Темишвару, Добрици и Јарковцу. У Србији има око стотинак његових дела.

Скупљајући слике годинама Јоца Вујић је у својој колекцији имао слике познатих српских сликара: Теодора Илића Чешљара, Димитрија Аврамовића⁵⁰, Арсе Тодоровића (7), Константина Данила (32 платна), Ђурковића, Ђорђа Крстића (6), Новака Радонића (9), Павла Симића (9), Ђуре Јакшића (12), Марка Мурата, Влаха Буковца, Уроша Предића, Теодора Крачуна, Надежде Петровић, Христора Жефаровића и многих других. Своју колекцију слика представио је у више чланака објављених у *Летопису Матице српске* за 1914-1921. годину.

У својој кући у Сенти⁵¹ Вујић је отворио први приватни музеј код Срба почетком 20. века. У његовој колекцији било је око 400 слика од 18. века до прве половине 20. века, око 20.000 књига, 3.000 докумената, оружје, народна одела, бакрорези, нумизматика.

⁵⁰ Димитрије Аврамовић (1815-1855) био је српски сликар, карикатуриста и писац. Завршио је Академију у Бечу и био близак са Вуком Стефановићем Караџићем који га је препоручио кнезу Михаилу. Радио је иконостас и зидне композиције у Саборној цркви у Београду (1841-1845) и осликао иконостасе у Карађорђевој цркви у Тополи. Познат је и по изради портрета: кнеза Михаила, митрополита Петра Јовановића, Вука Караџића и Симе Милутиновића Сарајлије. Сматрају га оснивачем карикатуре у Срба, објављивао их је у *Подунавци*, *Шумадинки* и *Седмици*. Писао је текстове из области естетике, ликовне уметности и критике и објављивао их у часописима.

⁵¹ Кућа-музеј Јоце Вујића и данас постоји и једна је од најстаријих кућа у Сенти. Саграђена је почетком 19. Века, 1831-32, у стилу класицизма, са елементима романтичарског стила. Зидана је за сенатора среза Озђањи Иштвана. Након 1890. у њој је живео главни тужилац Сарич Берталан. У поседу породице Вујић је од краја Првог светског рата. Трг мира бр. 2 где се налази кућа, одлуком Скупштине града Сенте, преименован је 2005. године у Трг Јоце Вујића.

Корице *Каталога Музеја Јоце Вујића у Сенти* (оригинал се чува у породици Вујић)

Иницирао је колекционарство, те је Јован Милекић из Суботице, уз његову помоћ, сакупио своју колекцију која се данас налази у фонду Галерије Матице српске, другој по реду приватној колекцији приказаној после Другог светског рата у Суботици. „Музеји су по правилу настајали из приватних колекција, великих зналаца или само љубитеља уметности. Колекционари уметничких дела, ако разумеју шта раде, увек рачунају на њих и обратно. Јоца Вујић, велики добротвор Матице српске и Универзитета у Београду, чином даривања мислио је о свом животу и оставио неизбрисиви траг у српској култури.“⁵² Приватни музеји иначе нису уобичајени за нашу земљу. Данас, постоји такав музеј са

⁵² Кулић, Бранка. Говор у Сенти 17.5.2008. године, доступно на:
http://www.petarterzic.in.rs/govor_branke_kulic_sr.php (преузето маја 2014. године).

јавном поставком у Новим Бановцима, власништво је Владе Мацуре, у њему се чува колекција домаће и стране уметности друге половине 20. века.

Члан Матице српске био је од 1922. године и учествовао је у њеном раду активно. Био је изабран за почасног члана Књижевног одељења, и почасног члана новосадског Историјског друштва. Када су примили поклон од 46 уметничких слика, приликом отварања Музеја 1933. године, Матица српска прогласила га је почасним председником новооснованог Музејског одбора.

Ентеријер куће Јоце Вујића (фотографисао Петар Терзић, јун 2014.)

Ентеријер куће Јоце Вујића (фотографисао Петар Терзић, јун 2014.)

Кућа Јоце Вујића у Сенти (фотографисао Петар Терзић, јун 2014.)

За свој заслужни национални рад Јоца Вујић је био одликован више пута. Одликован је Ратном споменицом из балканских ратова и одличјем Црвеног Крста, као и орденима Светог Саве IV, III и II реда, те орденима Југословенске Круне и Белог Орла. У Архиву Југославије у Фонду Министарства просвете Краљевине Југославије налазе се документа која говоре о предлогу за одликовање Јоце Вујића орденом Светог Саве II степена због његовог изузетног доприноса пошто су и његова библиотека и његов архив националног карактера, а поклон је учинио Универзитету као највишој просветној установи. У писму ректора Универзитета Владе Петковића министру просвете од 29. септембра 1932. године стоји:

„Господине Министре,

Г. Јоца Вујић, велепоседник из Сенте, поклатио је нашем Универзитету своју богату библиотеку и архиву. Библиотека г. Вујића има око 10.000 књига, од којих се огромна већина односи на историју. Четрдесет година је марљиво прикупљао не само српске, хрватске и словеначке књиге од најстаријих времена до најновијег, него је саставио и велику збирку страних књига, које се односе на нашу земљу и народну историју. Поред старих српских књига, глагољских, хрватских, дубровачких и словеначких реткости, има и разних историјских и научних дела, писаних на латинском, немачком и другим језицима од XV до XVIII века, у којима се говори о нашој прошлости. Нарочито су заступљени листови и часописи од XVIII до XIX века, као и ретке књиге и брошуре из историје црквеног живота у Војводини. Према томе, његова библиотека има много реткости, које могу пружити првокласан материјал за испитивање нашег целокупног културног, књижевног, политичког и црквеног живота.

Али г. Вујић није био само вредан сакупљач књига, него је врло марљиво прикупљао и разна документа, писма, дипломе, историске споменике, итд. На тај начин он је створио један мали историски архив са документима, почевши од XIV па до XIX века. У његовој архиви сачуван је велики број оригиналних писама кнеза Милоша и кнеза Михаила, као и других знаменитих личности. Према томе, и његов архив има необично велику научну вредност.

И библиотеку и архив г. Вујић је поклонио нашој Универзитетској библиотеци, која ће се тиме врло много обогатити и пружити могућност за широк научни и национални рад. У августу ове године пренесено је из Сенте у Београд тридесет сандука књига са око 6.500 свезака, а кроз који месец пренеће се и остатак књига и архива г. Вујића.

Поступак г. Вујића дело је ретко дарезљивог и племенитог човека, и заслужује не само захвалност Универзитета, него једно видније и опште признање. Због тога, слободан сам предложити Вам и замолити Вас, господине Министре, да изволите издејствовати одликовање г. Вујића орденом. Пошто г. Вујић има Орден Св. Саве трећег реда, мислим да би му ваљало доделити Орден Св. Саве другог реда, пошто је и његова библиотека и његов архив националног карактера, пошто је поклон учинио Универзитету као највишој просветној установи, и пошто је и библиотеку и архив састављао са задатком да послужи просвети и подизању нивоа националне науке и културе^{.53}

Након овог писма уследило је 14.октобра 1932. године писмо Министра просвете Председнику Министарског савета који обавештава о примљеном писму у коме Ректор предлаже Јоцу Вујића за награђивање орденом Светог Саве II степена:

„Ректор Универзитета у Београду известио ме је да је г. Јоца Вујић, велепоседник из Сенте, поклонио Универзитетској библиотеци у Београду своју велику и скупоцену библиотеку са око десет хиљада примерака књига, од којих су многе драгоцени подаци за националну историју, а датирају добрим делом још из XV, XVI, XVII и XVIII века. Уз поменуту библиотеку, г. Вујић је поклонио Универзитетској библиотеци и један архив са документима од не мање историјске вредности.

Како ово није први пут да г. Вујић чини сличне поклоне нашим културним установама, намеран сам да га у знак признања предложим Његовом Величанству Краљу за одликовање.

Стога ми је част умолити Вас, господине Претседниче, да се изволите сагласити с тим да г. Вујића могу предложити Њ. В. Краљу за одликовање Орденом Св. Саве II реда^{.54}.

⁵³ Архив Југославије, Фонд Министарства просвете Краљевине Југославије (АЈ 66 -160-435).

⁵⁴ На овом документу је и сагласност председника Министарског савета од 15. октобра 1932. године.

У Архиву Југославије налази се и копија краљевског указа о одликовању Јоце Вујића од 26. октобра 1932. године:

„Ми Александар I по милости Божјој и вољи народној Краљ Југославије на предлог нашег Министра просвете одликујемо Нашим Орденом Светог Саве II реда Вујића Јоцу, велепоседника из Сенте.“⁵⁵.

Портрет Јоце Вујића, Борислав К. Раденковић, 1933.⁵⁶

⁵⁵ Архив Југославије, Фонд Министарства просвете Краљевине Југославије (АЈ 66 -160-435).

⁵⁶ Портрет Јоце Вујића у власништву је Универзитетске библиотеке и изложен је у просторији у којој се чува Вујићева посебна библиотека ПБ10.

И Београдски Универзитет је на свој начин одао признање своме великоме добротвору. Његов уметнички израђен портрет изложен је у свечаној сали старога Универзитета, поред осталих добротвора Београдског Универзитета.

Јоца Вујић чинио је многа добротинства, од којих нарочито треба истаћи изградњу Српске народне школе у селу Салка, Будимске епархије 1912. године. Наравно великодушно је даривао 250 раритетних књига и на тај начин учествовао у оснивању библиотеке Филозофског факултета у Скопљу. Имао је племениту жељу да велико благо која је скупио током живота подари српском народу као музејску вредност непрекидно доступну јавности. Намеравао је да свој музеј пренесе у Нови Сад и стави га под окриље Матице српске. Желео је да изгради о сопственом трошку зграду у којој би се чувала та музејска збирка. Нажалост, његова жеља није била остварена. Мита Костић у Летопису Матице Српске за 1921. годину написао је : „Г. Вујић одлучио је да у Новом Саду купи засебну зграду, да у њу смести библиотеку и све своје збирке, те да оснује јак фонд из кога ћесе она стално занављати.“

Ова племенита намера нажалост није била остварена услед низа неспоразума и потешкоћа са којима се сусретала Матица Српска и услед нераздевања тадашњих градских власти Новог Сада.

О својим намерама и тешкоћама које су га пратиле да у Новом Саду купи кућу за свој Музеј Јоца Вујић писао је Радивоју Врховцу, председнику Матице српске 15. децембра 1927. године:⁵⁷

„Врло поштовани Господине председниче!

Одговарајући на Ваше цењено писмо хоћу мало да осветлим питање преноса мога музеја у Нови Сад. Ја сам још пре рата имао озбиљну намеру да се преселим у Београд, да тамо местим и развијам свој Музеј. У ту сврху сам продао згодну кућу за то, но захваљујући невештини својих пријатеља, куповина се није могла остварити. После рата

⁵⁷ Писмо је публиковано први пут 1969. године у *Грађи за историју библиотеке Матице српске*. Врховац је хтео много раније да га објави у *Летопису Матице српске* 1927. године, али је одустао на молбу Вујића. *Грађа за историју библиотеке Матице српске*, књ. IV/1, Нови сад, 1969. стр. 372-376.

сам још имао у виду Београд. Но с једне стране што су куће тамо много поскупеле, а друго што је главно, дошао сам до увиђења, да ће боље бити пренети мој музеј у Нови Сад, и то из следећих узрока: 1. Наша велика и богата држава треба да створи у Београду велики Народни музеј, поред ког би се мој музеј изгубио, а и не би имао никакву важност. 2. У мом музеју су већином скупљени резултати културног рада Војводине. Наша државна власт се за нашу Војводину врло мало брине, баш напротив. Зато сам се коначно решио да свој музеј пренесем у Нови Сад, да га тамо усавршавам и још за свога живота предам јавној употреби, наравно под управом патроната, који би руковао мојом закладом, а ова (која) би као и музеј моје име носила. У овом патронату би и били ех и чланови: председник, тајник и један члан управе Матице српске, и још 5-6 других чланова које бих ја именовоао. Ову намеру сам саопштио др Стеви Адамовићу, који се као искрени прави Србин и Новосађанин овоме обрадовао и препоручио ми да не тражим приватне куће, него да дам Патронату српске велике гимназије понуду за Грчку школу, која би најбоље одговарала намењеној сврси. Патронат је онда имао намеру (то је била 1926. и 1921.) да све своје куће прода. Ја сам се распитивао код стручњака и код неколико чланова патроната а и старатељства о приближној вредности исте куће. Мишљење је опште било да је максимум 1.000.000 круна (250.000 динара). Ја сам онда ову суму понудио и положио с том обавезом да ћу тамо сместити мој музеј да би кућа дошла на име моје закладе да је не могу после ни продати ни поклонити. Патронат је онда радосно примио моју понуду и са препоруком поднео Министарству просвете на одобрење. Ова ствар је лежала преко 2 године код Министарства и ја сам тек 1923. године дознао приватно да Министарство (Министар је био Св. Прибићевић) ову продају није одобрило. Кад сам већ понуду Патронату предао указала ми се прилика за једну много згоднију и лепшу кућу. То је била кућа браће Милутиновића (бивша Политова) коју сам могао добити за 1.400.000 круна, но ја се у ову куповину нисам могао упустити, јер две куће ми нису биле нужне, а нисам имао ни толико капитала. Да сам знао шта ће бити или је већ било у Министарству, ја бих Милутиновићеву кућу купио, и за кратко време док сам још био млађи и крепкији мој музеј у Нови Сад пренео. Кад сам дознао за решење Министарства, гледао сам да од пријатеља купим повољну кућу. Но у то доба су куће тако поскупеле да испод милион и по динара не бих могао добити кућу, која би одговарала. Ја бих сам и ову жртву допринео и у тој намери сам и хтео да продам неких 40 ланаца земље у Сенти која ми је додељена.

Но мада сам био посланик и мада сам имао родољубиву сврху пред очима ово нисам могао извршити, пошто ми је целокупни посед и максимум који ми је додељен за аграрне цели под забраном отуђивања. После тога је дошло да сам 1924. и 1925. године платио порезе преко пола милиона динара. То је исцрпило моје резерве тако да нисам после могао на то мислити да купим кућу у Новом Саду.

После ових незгода наступило је неко затишје све док ми је у јесен 1925. године дошла велика депутација Матице српске у Сенту. Ја сам онда изјавио да ми је озбиљна и тврда намера пренети мој музеј у Нови Сад, завештати га моме народу и предати га јавној употреби, наравно за мога живота под мојом неограниченом управом. Онда сам уједно изјавио да Музеј не мислим завештати Матици српској нити дозвољавам да се друге збирке унесу међу моје, но да ми жеља да мој Музеј носи моје име и да с њиме управља по закладном основном писму Патроната у ком Патронату би Матица српска до видног уплива дошла. Изасланство је онда изјавило да би се Матица побринула и за засебну зграду, где би се мој Музеј сместио. Ја сам потпуно уверен да садашња Управа Матице српске стоји на високо с тога почива и да развија тако родољубиви културни рад. Како до сада није чинила ни једна Управа и уверен сам да ће то и од сада тако бити, док Ви и Ваши другови садања Управа стоји на челу Матице. Но Матица је једно друштво и што се може у будућности догодити, незнамо. Сачувај боже да се тако шта догоди као у „Савезу земаља радничких задруга,” но све је могуће. Зато не мислим моју закладу Музеја оставити под неограничену управу Матице српске.

Видећи да М. С. Своју намеру гледе зидање свога дома, неће моћи лако и скоро извршити, ја сам учинио предлог, да се код Патроната гимназије изради, да обнови ону своју стару одлуку, коју Министарство није одобрило. Ви сте се енергично заузели, но ја сам одмах чуо да у Патронату не постоји расположење за ову ствар, они знају зашто. Патронат није хтео да се стави на становиште своје старе одлуке и да увиди да није моја кривица, да се она куповина није остварила. У једној седници се говорило да је 250.000 динара мало и ја сам добио од др Геде Дунђерског писмо у коме ме је позвао да понудим бар 400.000 динара. Ово је чисто трговачко гледиште било. Ја на ово нисам ништа одговорио. Онда сте ви са пријатељима ове ствари отишли код г епископа и замолили га да поради да Патронат донесе повољно решење. Под пресијом јавног мњења је Патронат пристао на понуђену цену, но је ставио такве услове које ја нисам могао примити и најзад

дошао до уверења да Патронат неће да растане са својом кућом. На куповину „Грчке школе” више нисам мислио. Шта сад да радим? Ово питање и одговор на ово питање и Вас занима.

Моја је тврда намера као и до сад да свој Музеј пренесем у Нови Сад, да га под условима које сам горе навео завештам народу своме и да му опстанак и развитак осигурам засебним фондом, евентуално поседом.

Ову своју намеру хоћу да извршим још за живота, јер знам с каквим би тешкоћама било то окончано и с каквом опасношћу после моје смрти. Не тражим више ничију помоћ, ни оних којих би требало да и веће жртве донесу да Нови Сад дође до овакве установе. Намеру да купим или сазидам у Новом Саду згодну кућу, моћи ћу тек онда извршити кад ми финансијалне прилике допусте, а у првом реду, кад се законски реши аграрно питање да ја са својим трудом и штедњом својом и својих предака стеченим имањем слободно располажем.

Ја Вас господине председниче опуномоћавам да о мојим изјавама можете по жељи употребе чинити. Жао ми је што у ово зимље доба и због слабог здравља не могу у Слави матице српске учествовати, но желим Вам да ова најсјајније испадне.

Примите, господине председниче, израз мог искреног почитувања

Ваш искрено одани

Јоца Вујин, с. р.⁵⁸

Иако је имао намеру да Музеј пренесе у Нови Сад Вујић се ипак није одлучио на куповину зграде. Патронат није подигао цену, али је поставио неприхватљиве услове за Вујића. У то време председник Патроната био је епископ др Иринеј Ћирић. Огорчен и разочаран мислио је да ће Матица српска утицати на то да Патронат промени одлуку. Књижевни и просветни одбор Матице српске поднели су представку граду Новом Саду, Патронату и свим просветним установама у Новом Саду, у којима је упозорено да ценкање може да доведе до тога „да тај Музеј не добије ни Нови Сад, него да г. Вујић потражи друго решење при оснивању своје задужбине,” а „он је бирајући место свом Музеју, био уверен да ће гимназијска омладина у Новом Саду, баш због тих традиција,

⁵⁸ На оригиналном документу црвеном оловком је исправљено презиме Вујин у Вујић.

посећивати његов Музеј у већем броју него другде, те да ће по томе васпитни ефекат његов у Новом Саду бити већи него у ма ком месту.” Наглашавало се да је „та установа нарочито данашњој послератној школској омладини потребнија него друго, јер би тај Музеј не само подизао ниво њезиног националног и естетског васпитања, него би уједно и на један племенити начин будио у њој љубав према прошлости.”

Нажалост, никакве молбе и образложење нису помогли. Ни депутација код епископа Ћирића ништа није постигла. Невероватно и непојмљиво како ни Патронат гимназије која је основана задужбински, ни учени полиглота Ћирић нису имали слуха за једно такво културно добро које је Вујић желео да поклони Новом Саду. Остаје питање да ли су се Књижевни и Управни одбор Матице српске довољно zaloжили и јесу ли исцрпили све могућности?

Прошле су године у дописивању. Јоца Вујић се разочарао и увредио. По речима Вујићевог сина, Матица српска је предлагала да збирку поклони њима, али уз збирку и кућу и 100 јутара земље за издржавање Музеја. Вујић је добијао и разне понуде из Београда. Нуђено му је доста новца за откуп збирке, чак и министарска фотеља и положај амбасадора. Јоцу Вујића ништа од понуђеног није занимало. Сматрао је да је његова збирка већа и значајнија од београдских, да треба да буде самостална, а не да се утопи у неку другу збирку, да никако не треба да мења назив јер је Вујић себе доживљавао као аутора збирке, и на крају, пошто је већим делом обухватала духовну делатност Срба у Војводини, сматрао је да јој је место у Новом Саду.

Последњих година свог живота Вујић се постепено повлачио из јавног живота због болести. Његово последње јавно иступање било је поводом прославе 15 година од ослобођења Сенте и уласка српске војске, у новембру 1933. године. Говорио је у свечаној сали Општинског дома и изнео историјат уласка српске војске у Сенту. Вероватно предосећајући да му је то последње јавно иступање он је свој говор тада назвао „лабудовом песмом“. Према речима његовог великог пријатеља и поштоваоца адвоката др Милоша Кнежевића то је и била „права лабудова песма његовог полувековног родољубивог, жртвованог и ретко заслужног националног и политичког рада. Мада је био изнурен, Вујић је тај свој говор одржао са пуно полета, дајући, са сузама у очима,

последњи пут изрази своје одушевљењу и радост што је доживео ослобађање српског народа и његово уједињење са браћом Хрватима и Словенцима.⁵⁹

Након овога, Вујић је све више побољевао. Крајем августа 1934. дошао је у Београд на Клинику професора Арновљевића, где је убрзо и преминуо. Његови посмртни остаци пренети су у Сенту, где су сахрањени 3. септембра 1934. године уз учешће великог броја грађана, поштовалаца и пријатеља, не само из Сенте него и са стране. Био је то величанствени погреб. Било је много говорника који су му одали пошту и дубоко признање. Први је говорио за време опела у цркви, прота Александар Секулић, сенћански парох, који се у име Цркве и Црквене општине града Сенте опростио од свог дугогодишњег и заслужног председника. У име Београдског Универзитета говорио је Урош Џонић, управник Универзитетске библиотеке у Београду. У свом говору изнео је велике заслуге Јоце Вујића за српску науку, нарочито зато што је поклонио велику и значајну збирку својих књига и архивске грађе Универзитету у Београду. У име Матице српске од свог великог добротвора и почасног члана опростио се секретар Матице српске, др Никола Милутиновић. Он је истакао велику љубав Јоце Вујића за свој град и своју Војводину, и његово примерно старање за напредак науке и просвете у тим крајевима. Након тога је професор универзитета, др Алекса Ивић, истакао Вујићеве заслуге за српску историју а посебно за историју Срба у Војводини. На крају се говором на самом гробу опростио са Јоцом Вујићем у име Сенте и бројних пријатеља и поштовалаца сенћански адвокат и старешина Соколског друштва др Милош Кнежевић.⁶⁰

У плејади славних Сенћана, Јована Мушкатиновића, Јована Ђорђевића, Стевана и Ђене Брановачког и Стевана Сремца, Јоца Вујић је заузео значајно место јер је својим неуморним и преданим радом и истраживањима а нарочито сакупљањем старих књига и рукописа, допринео проучавању српске историје и историје Срба у Војводини. Својим добротинствима и дароватељством постао је највиђенији културни прегалац и најзначајнији донатор српске културе.

У Сенти је 17.5.2007. године прослављено 145 година од рођења једног од најзнаменитијих Срба у Војводини и великог добротвора српске културе. Том приликом

⁵⁹ Лазаревић, Небојша. „Јоца Вујић.“ Библиотекар. Год. 28, бр. 6 (1976), стр. 866.

⁶⁰ Лазаревић, Небојша. „Јоца Вујић.“ Библиотекар. Год. 28, бр. 6 (1976), стр. 866.

на кући Јоце Вујића, која се налази на истоименом тргу откривена је спомен плоча, рад вајара Ласла Силађија. Текст на плочи ливен у бронзи дело је песникиње Тање Крагујевић и гласи:

„У овој кући био је породични дом и музеј

Јоце Вујића

13. јули 1863. – 31. август 1934.

Великопоседника, библиофила, сакупљача и изучаваоца словенске

Старине, културних тековина Срба у Војводини и духовне

Баштине српског народа – једног од најплеменитијих

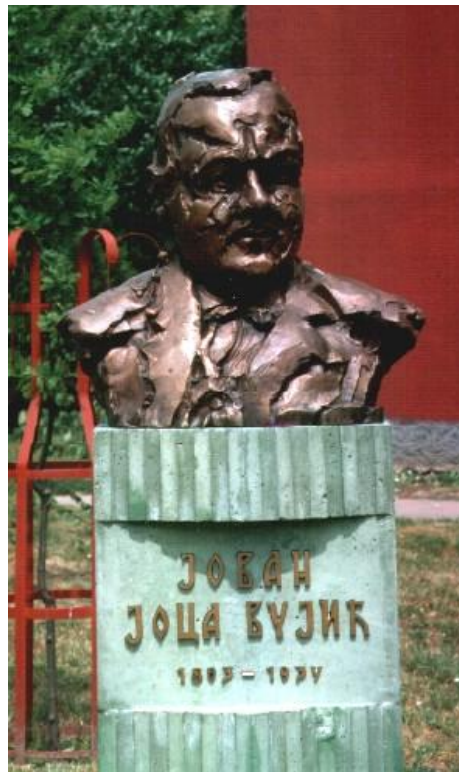
Дароватеља српске културе”

Тада је у парку у близини куће откривена и биста Јоце Вујића⁶¹.

⁶¹ Фотографије објављујемо захваљујући љубазности породице Вујић.

Кућа и биста Јоце Вујића у родној Сенти

Скраћени родослов Јоце Вујића

Родио се у Сенти 13. јула 1863. године. Оцу Сави Вујићу (1816-1893) и мајци Терезији Мудринић био је најмлађе, шесто дете. Имали су већ Персиду (Иду, 1853-1882), Георгију (Ђуру, 1856-1927), Василија (Васу, 1857-1907), Отилију (Оти, 1859-1898) и Исака (Ису, 1862-1907).

Јоца Вујић женио се два пута.⁶² Први пут венчао се 28.9.1899. године у Баји са Маријом Сабовљевић из Баје. Марија је била најлепша жена у Сенти и сви су је знали као Мума. Деце нису имали. Надживела је Јоцу Вујића и умрла за време Другог светског рата у Будимпешти. Овај брак никад није био законски разведен, али постоји документ, сачињен код бележника у Пешти, по коме Вујић ослобађа Марију Сабовљевић свих обавеза према њему, враћа јој мираз, поклања кућу у Сенти и даје доживотну апанажу, што се види из докумената оставинске расправе након његове смрти.

Другу брачну заједницу засновао је са Валеријом Винце. Према тадашњим законима брак се није могао развести а нови брак се могао склопити тек по смрти супружника. Зато се Валерија Винце и Јоца Вујић нису могли венчати. У заједници са Валеријом рођена су два потомка: Јован Евгеније Винце Вујић (9.4.1915.-28.3.1986.) и Валерија Илона Даринка Винце Вујић (31.1.1917.-13.2. 1917). И унуци Јоце Вујића преузели су презиме Винце, Ида, Василије и Дарка.

Према католичким обичајима деца се уписују у црквену књигу под мајчиним презименом, зато су у оставинској расправи Јован и Даринка његови „*посвојеници*.” У време очеве смрти Даринка је била малолетна па је Валерија Винце проглашена старатељем.

Јован Винце Вујић, син Јоце Вујића, у браку са Зорком Говедарицом Вујић (8.11.1918. - 10.7.2009.) добио је троје деце: Иду Винце Вујић (13.12.1943. -), Василија Винце Вујића (28.3.1945. -) и Дарку Винце Вујић (30.12.1951. - 8.2.2004.)

⁶² Родослов преузет уз сагласност Вујићеве унуке Тање Крагујевић Вујић.

Даринка Винце Вујић, кћер Јована Вујића, родила је сина Јована Попмијатова (1.11.1939. - 12.5.1998.). Из брака са Бранком Фридман рођена је ћерка Биљана, која има сина и ћерку, живи у Љубљани.

Покојна Дарка Винце Вујић, из брака са Ђуром Вранићем из Сенте родила је троје деце: Јелену (11.12.1978. -), Љубицу (31.12.1980. -) и Љубомира (13.5.1982. -). Праунука Јелена Вранић, удата Халас родила је девојчицу Дејзи 4.2.2015.

Ида Винце Вујић, најстарија унука, инжењер технологије у пензији, живи у Београду. Није се удавала, нема деце.

Василије Винце Вујић, унук, (28.3.1945.), завршио ДИФ, професор Земунске гимназије у пензији. Ожењен Тањом Крагујевић Вујић, песникињом (26.10.1946.). Венчали су се 13.7. 1974. у Сенти. Немају деце.

ИСТОРИЈАТ ЗБИРКЕ ЈОЦЕ ВУЈИЋА

Оставштина Јоце Вујића

Личну библиотеку и збирку архивске грађе Јоца Вујић поконио је Универзитетској библиотеци у Београду крајем 1931. године. Из ове збирке изузео је све оно што је сматрао да није значајно за српску науку, или се тиче његове фамилије. У свом писму од 15.12.1931. године ректору Београдског Универзитета Јоца Вујић, објашњава свој чин следећим речима:

„Господине Ректоре,

Више од педесет година сам сакупљао књиге, рукописе и писане споменике, који се односе на српску књижевност, културу и историју. Чинио сам то у циљу, да оставим једну збирку која ће приказати наш, целокупни духовни живот, нарочито нашег народа с ове стране Саве и Дунава. Ја мислим, да оваква збирка може знатно да олакша рад научним радницима, који би иначе били принуђени, да своје студије врше по разним библиотекама и по разним местима не само наше него и страним земљама.⁶³

Част ми је известити Вас да сам одлучио поклонити Универзитетској Библиотеци у Београду своју целокупну библиотеку и архиву изузевши ствари које нису од вредности за српску науку или су од важности за моју фамилију односно за моје родно место град Сенту.

Ова моја библиотека и архива има да се у Универзитетској Библиотеци издвоји као засебна целина под називом Библиотека и Архива Јоце Вујића из Сенте и да се у будућности засебно администрира⁶⁴. Библиотека која се сада налази у Сенти могла би се пренети с пролећа идуће године у Београд.

Бригу о тој библиотеци нека води Филозофски факултет и док су живи молим да се о извршењу старају Г. Г. Универзитетски професори Др. Богдан Поповић, Др. Тихомир Ђорђевић, Др. Павле Ивић, Др. Станоје Станојевић и Др. Алекса Ивић.

⁶³ Из архиве Универзитетске библиотеке, вероватно саопштење за штампу.

⁶⁴ Библиотека се до Другог светског рата чувала у посебном одељењу, да би касније била пребачена у општи магацин. Од маја 2012. године Библиотека Јоце Вујића се поново враћа у засебну просторију.

У случају да ја пре извршења ове моје жеље умрем, изјављујем, да је ово моја последња воља, која у случају моје смрти има да се изврши.

Сента 15. децембра 1931. г.

С одличним поштовањем

Јоца Вујић, с. р.

Доле потписани сведочимо, да је нама познати Јоца Вујић сенћански поседник горњу својеручно написану изјаву у нашем заједничком присуству потписао са изјавом, да је ово његова последња воља.

Сента, 15. децембра 1931.г.

С. Вујић, с .р. начел. гр. Сенте

Бранислав Кирјановић, с. р.

градски финанс. саветник“

По пријему овог писма, прочитаног на седници Универзитетског Сената, Универзитет је са особитим задовољством примио поклон господина Вујића и овластио господу Павла Поповића, Милоја Васића и Уроша Џонића да посете господина Вујића и изразе захвалност у име Универзитета као и да му предају писмо захвалности из Ректората. Именована господа, заједно са господином Алексом Ивићем, професором Универзитета из Суботице, посетили су господина Вујића 16.1.1932. године.

Писмо којим се Универзитет захвалио господину Јоци Вујићу на поклону, гласи :

„Поштовани Господине,

Част ми је извести Вас да је Универзитет примио Ваше цењено писмо од 15. децембра ов. г. у коме јављате да своју богату библиотеку поклањате Универзитетској библиотеци у Београду.

Својим племенитим и драгоценим даром Ви улазите у ред највећих добротвора нашег Универзитета и пружате могућност читавим генерацијама да помогну у свом стручном образовању и научном раду. Ваш је поклон дело великога родољуба и Србина, и

како ће се библиотека чувати посебно под вашим именом, то ће се Ваше име очувати у потомству и служити као светао пример како се одужује народу, отаџбини и просвети.

Захваљујући Вам најсрдачније у име целог Университета, ја Вас молим, уважени Господине, да изволите примити изразе нашег најдубљег поштовања.

Београд
15. јануар 1932.

в.д. Ректора Университета
Др. М. Новаковић с.р.“

У наставку следе скенирана писма која се чувају у Архиви Универзитетске библиотеке у Београду. Писма документују великодушни поклон Јоце Вујића Универзитету у Београду и Универзитетској библиотеци. То су: писмо Јоце Вујића Ректору Београдског универзитета, писмо секретара Универзитета управнику Универзитетске библиотеке, Урошу Џонићу и писмо управника библиотеке Ректору Универзитета.

Господину Ректору Универзитета

у Београду.

Господине Ректоре,

Више од педесет година сам скупљао књиге, рукописе и писане споменике, који се односе на српску књижевност, културу и историју. Чинио сам то у циљу, да саставим једну збирку, која ће приказивати наш целокупни духовни живот, нарочито живот нашег народа с ове стране Саве и Дунава. Ја мислим, да овака збирка може знатно да олакша рад научним радницима, који би иначе били принуђени, да своје студије врше по разним библиотекама и по разним местима не само наше него и страних земаља.

Част ми је известити Вас да сам одлучио поклонити Универзитетској Библиотеци у Београду своју целокупну библиотеку и архиву изузевши ствари, које нису од вредности за српску науку или су од важности за моју фамилију односно за моје родно место Град Сенту.

Ова моја библиотека и архива има да се у Универзитетској Библиотеци издвоји као засебна целина под називом Библиотеке и Архиве Јоце Вујића из Сенте и да се и у будућности засебно администрира. Библиотека, која се сада налази у Сенти, могла би се пренети с пролећа идуче године у Београд.

Бригу о тој библиотеци нека води Филозофски факултет и док су живи молим да се о извршену моје воље старају Г.Г. Универзитетски Професори Др. Богдан Поповић, Др. Тихомир Ђорђевић, Др. Павле Поповић, Др. Станоје Станојевић и Др. Алекса Ивић.

У случају да ја пре извршења ове моје жеље умрем, изјављујем, да је ово моја последња воља, која у случају моје смрти има да се изврши.

Сента 15. децембра 1931 г.

С одличним поштовањем

ЈОЦА ВУЈИЋ, с. р.

Доле потписани сведочимо, да је нама познати Јоца Вујић сентањански поседник горњу својеручно написану изјаву у нашем заједничком присуству потписао са изјавом, да је ово његова последња воља.

Сента, 15 децембра 1931 г.

С. Вујић, с. р. начелн. Гр. Сенте
Бранислав Киријановић, с. р. градски финан
Саветник

Писмо Јоце Вујића Ректору Београдског Универзитета, из архиве УБ „Светозар Марковић“

Крљовина Југослениа

УНИВЕРЗИТЕТ
у Београду

Бр. 130

20 јануара 1932 г.

Господину

УПРАВНИКУ УНИВЕРЗИТЕТСКЕ БИБЛИОТЕКЕ,

Част ми је известити Вас, да је универзитетски сенат, на седници својој од 13 јануара ове године, примио поклон г. Вујића Јоце, председника из Сенте и да је Вас, поред г. г. Поповића Павла и Васића Милоја, овластио да одете г. Вујићу да му се захвалите и уредите остале детаље о преносу.

У исто време, част ми је известити Вас, да је Вас универзитетски сенат овластио да преговарате и о другим збиркама, које г. Вујић жели да поклони Универзитету.

Секретар Универзитета,

Marković

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Бр. 33

20 - 1 - 1932 г.

БЕОГРАД

*Д. Чаровит, М. Васил - у Главни
дворец у Сенте 16-17 јануара, договоран са
г. Ј. Вујићем и његовим интересима Редовног
соп.*

УЧ

РЕКТОРАТУ УНИВЕРСИТЕТА

Београд.

На основу одлуке Универзитетског сената од 13 јануара ове године, посетили смо господина Јоцу Вујића, воленоседника из Сенте, који је поклонио своју Библиотеку Универзитетској библиотеци.

Господину Вујићу предали смо писмо г. ректора Универзитета, и уимено захвалили у име целог универзитета г. Вујићу на поклону. Споразумели смо се да се пренос Библиотеке изврши о пролећа (вероватно у месецу мају), када ће бити потребно да оде у Сенту неколико лица ради пријема, паковања и преноса књига. Трошкови око преноса паћиће на терет Универзитета.

У исто време разговарали смо са г. Вујићем о другим његовим збиркама. Г. Вујић је обећао да ће то питање решити својим тестаментом, али је обећао да ће у начелу одредити шта ће поклонити Универзитету. За галерију слика изјавио је да ће је, пошто задржи ствар породичног карактера, уступити Универзитету ако му се да обавеза да ће Универзитет одредити пристојна одељења за његову галерију, којом би руководила стручна лица. Пренос слика могао би се извршити после његове смрти.

Извештавајући о овоме Ректорат, изјављујемо овоју готовост да и даље водимо рачуна о овоме питању.

С одличним поштовањем,

207 I 952
Б.

A. Davel
M. Paul
Z. Gant

Библиотека Јоце Вујића

Јоца Вујић великодушно је понудио своју библиотеку и све оно што је годинама испуњавало његов живот Универзитетској библиотеци у Београду. Његова библиотека по свом садржају је врло вредна и позната и многи су се њом послужили. У њој има реткости до којих се данас тешко долази. Библиотека Јоце Вујића била је његова лична библиотека коју је он по свом сопственом нахођењу сакупљао дуги низ година задовољавајући своја лична интересовања. На концу свог живота он је донео одлуку да своју библиотеку поклони Универзитету и Универзитетској библиотеци. Тадашњи управник, Урош Џонић, по пријему овог вредног и драгоценог поклона упутио је 22. августа 1932. године писмо министру просвете:

„Г. Јоца Вујић, велепоседник из Сенте, изволео је поклонити Универзитетској библиотеци у Београду готово целу своју приватну библиотеку. Књиге су пренесене из Сенте 18 августа, упаковане су у 30 сандука, укупна тежина износи 3.215 килограма, а има око 6.500 свезака. Доцније, према жељи г. Вујића, пренеће се и остатак књига заједно са његовом богатом архивом разних историских докумената, аката, писама итд.

Ово није први пут да г. Вујић чини овако велики поклон у књигама. Он је то учинио и раније, приликом оснивања Филозофског факултета у Скопљу, тако да је он поставио темељ библиотеци скопског факултета.

Извештавајући Министарство о овоме, част ми је умолити га да изволи изјавити г. Вујићу писмену захвалност, а Управа библиотеке и Ректорат Универзитета учиниће то исто.⁶⁵

По пријему писма министар просвете упутио је писмо Јоци Вујићу у Сенту .

„Поштовани Господине!

Обавештен од Управе Универзитетске библиотеке у Београду, да сте изволели поклонити своју богату и значајну приватну библиотеку нашем Универзитету, осећам се

⁶⁵ Архив Југославије, Фонд Министарства просвете Краљевине Југославије (АЈ 66-160-435).

побуђеним да Вам и ја, у својству Министра просвете, изјавим своју најсрдачнију захвалност.

И овом приликом, као и при оснивању Филозофског факултета у Скопљу, Ви сте, поштовани господине, показали још једном своју осведочену племенитост и дарежљивост, као и особито старање за научни и културни развој нашега народа. Ваш поклон је за нашу Универзитетску библиотеку од великог значаја, неоцењиве вредности и неопходне потребе, јер се међу књигама налазе првокласне реткости и одлична дела за испитивање и научни рад. Ваше књиге ће послужити једном просветном задатку о коме сте и сами мислили када сте своју библиотеку стварали и кад сте је поклонили нашој највишој просветној установи.⁶⁶

Да би се испоштовала жеља дародавца и сачувала целина библиотека је у фонд Универзитетске библиотеке заведена као посебна библиотека и носи ознаку ПБ10. Данас, Универзитетска библиотека у Београду има 31 посебну колекцију. Тачније, нумерисано је 30 посебних библиотека, јер прва библиотека Петра Будманија, носи ознаку ПБ. Вујићева библиотека инвентарисана је у посебној инвентарној књизи која носи назив *Инвентар Библиотеке Јоце Вујића ПБ10*. Библиотека садржи 5009 инвентарних бројева, наслова књига и часописа. Приликом инвентарисања овог књижног фонда грађа је подељена по врстама фонда. Тако су прво инвентарисане књиге, па брошуре, часописи и на крају адлигати.⁶⁷ Према Инвентару Библиотеке Јоце Вујића можемо закључити да има 4.841 публикацију у 5.642 свеске, књига, брошура и осталог материјала као и 168 наслова часописа. Инвентарисање ове библиотеке трајало је више од 4 године, од маја 1934. до октобра 1938. године, завршава се са инвентарним бројем 5007. Две публикације накнадно су инвентарисане 1949. и 1952. године. Према рукопису инвентарисање ове библиотеке било је поверено Милицы Продановић, тадашњем службенику а после рата управнику библиотеке. Библиотека Јоце Вујића до Другог светског рата чувала се у посебном одељењу, да би касније била пребачена у општи магацин. Од маја 2012. године ова библиотека поново се враћа у засебну просторију.

⁶⁶ Архив Југославије, Фонд Министарства просвете Краљевине Југославије (АЈ 66-160-435).

⁶⁷ Адлигати су повезане две или више публикација заједно. Тако су обично повезиване брошуре и мање књиге повезане тематски или произвољно, а приближно једнаке по формату.

Библиофил, и заљубљеник у српску књигу, Јоца Вујић сакупљао је годинама старе књиге, али како је широко схватао програм своје библиотеке сакупљао је осим српских и хрватске и словеначке реткости од најстаријих дана до најновијег доба. Дела се углавном односе на историју, књижевност и културни живот свих Југословена. У библиотеци Јоце Вујића налазе се многа дела писана на латинском и немачком језику с краја 15. до краја 18. века која сведоче о нашој прошлости. Добро су заступљене најстарије српске и глагољске књиге, дубровачке и хрватске, као и часописи од 18. до краја 19. века.

Из 16. века има 25 књига, међу њима издања млетачке штампарије Божидара Вуковића - *Служабник* из 1536. године и *Празнични минеј* из 1538. године, затим дела штампана на француском језику, попут књиге о чешком реформатору Јану Хусу из 1558. године. Могу се поменути и дела штампана на латинском језику попут књиге о животу Марије Магдалене, штампане у Фиренци 1587. године. Из 17. века има преко 50 домаћих и страних књига, међу којима издвајамо *Кристијаде* Џона Палмотића из 1670. године, затим преко 200 књига из 18. века међу којима је и први *Српски буквар* из 1739. године, *Жефаревихева Стематологија* из 1741. године и први српски часопис *Славено-Сербски Магазин* из 1768. године.

Осим књига, као врстан и марљив библиофил Јоца Вујић сакупљао је и многа значајна документа, те је његова библиотека добила карактер историјског архива који садржи богату ризницу старих повеља, нпр. оригиналну повељу цара Душана купљену 1911. у Лајпцигу, као и многе дипломе и разна документа од 14 до 19. века.

Заједно са књигама Јоца Вујић је послао управнику Универзитетске библиотеке и списак књига по струкама како их је класификовао Вујићев рођак Никола Вујић. На списку књига запажамо и коментаре Јоце Вујића из које ће групе и колико књига добити библиотека. Његова подела књига по струкама има 37 група међу којима: часописи, календари, теологија, филозофија, историја, словенска филологија, српске народне умотворине, право, медицина, народна економија, уметност, археологија, нумизматика итд. На крају списка Вујић је додао и пар реченица које је упутио управнику библиотеке Урошу Џонићу са којим је био у изузетним пословним и пријатељским односима.

„Драги Господине Уроше,

Шаљем Вам списак група моје библиотеке, јуче сам добио Вашу карту. Добио сам врло лепо писмо Господина Министра просвете. Врло ме је обрадовало, фала Вам, знам да је то у Вашој иницијативи Господин Министар учинио. Јошт сам више захвалан Господину Министру. Ја сам сретно стигао, но јошт сам забринут због моје Даринке, молим Вас лепо кад је посетите да ми искрено пишете, како јој је.

Срдачно и искрено Вас поштује и поздравља

Ваш одани

Јоца Вујић⁶⁸

Интересантни су коментари Јоце Вујића на списку књига који је стигао заједно са његовом библиотеком. Тако код групе Историја, Словенска филологија и Српска књижевност стоји: „И од ове групе ћете јошт добити.”

Код групе Пољска привреда и Атласи и географске карте пише: „Из ове групе ћете добити сва српска дела.”

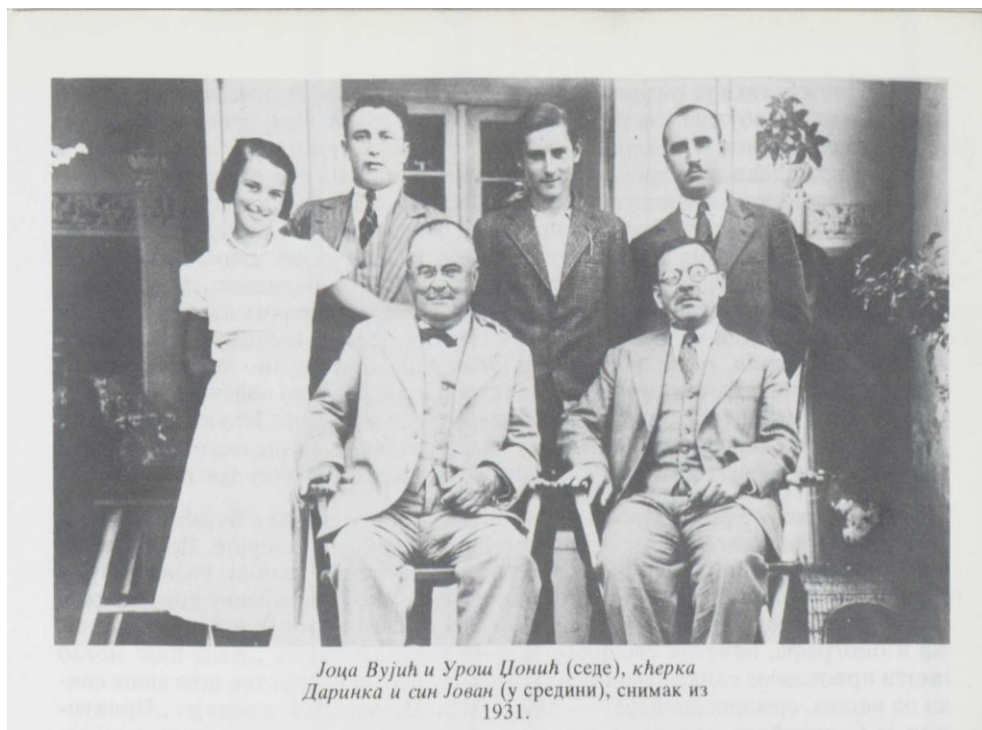
Код групе Реткости додато је: „Из ове групе ћете јошт добити и то ретке ствари.”

Код групе Уметност написао је: „Из ове групе остале су овде најређе ствари које ћете јошт добити.”

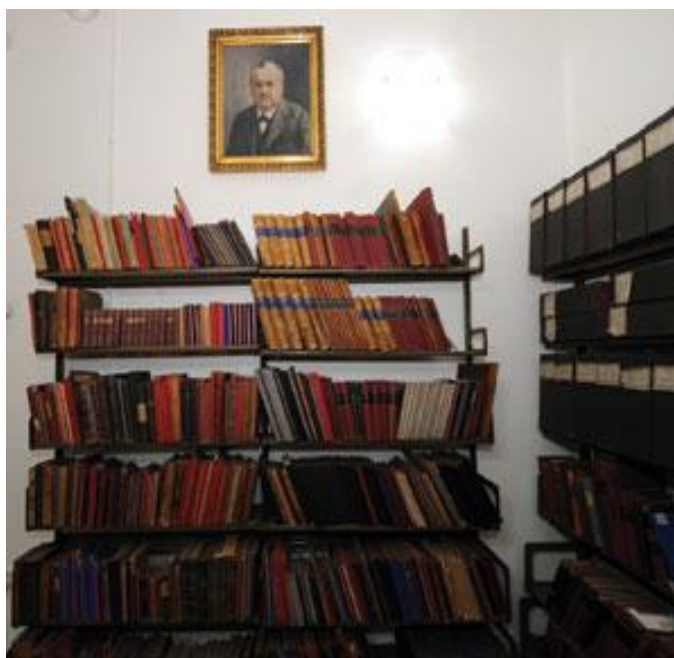
Код групе Библиографија пише: „Из ове групе можете добити све што држите за потребно.”

Једна од најбогатијих библиотека за проучавање националне и културне историје српског, али и других народа садржи реткости до којих се данас тешко долази. Вујићева библиотека је у фебруару 2014. године проглашена за културно добро од великог значаја.

⁶⁸ Списак књига подељених по струкама из Вујићеве библиотеке чува се у Архиви Универзитетске библиотеке.

Јоца Вујић и Урош Џонић, управник УБСМ⁶⁹

Просторији у којој се чува Вујићева посебна библиотека ПБ10

⁶⁹ Фотографију објављујемо захваљујући љубазности породице Вујић.

Библиотека Јосе Вужућа у Цетину.

Подела по ситоукама.

- I. Пасојиси Ген. № 1-1010. Спец. № 1-1010. VIX
- II. Енциклопедије Ген. № 1011-1061. Спец. № 1-51. VX
- III. Календари Ген. № 1062-1312. Спец. № 1-251. IVX
- IV. Неологија Ген. № 1313-2034. Спец. № 1-722. IVX
- V. Филозофија Ген. № 2035-2122. Спец. № 1-88. XIX
- VI. Историја Ген. № 2123-3196. Спец. № 1-1074. XX
- У овим групама неке јединице забави.*
- VII. Језика и Народ Ген. № 3197-3810. Спец. № 1-614. XX
- У овим групама неке јединице забави.*
- VIII. Карловачка Митрополија и Српска Црква
у Аустрији. Ген. № 3811-4313. Спец. № 1-503. XX
- IX. Башкавени и Славски Рат 1912-1918 г.
Ген. № 4314-4422. Спец. № 1-103. XX
- X. Етнографије. Етнографије. Етнографске Статистике
оде. Етнографске, Стоваре, Парте. Ген. № 4423-4741. Спец. № 1-319. VIX
- XI. Политика. Глеба политика, политичке и јурне
Бројуре. Ген. № 4742-5261. Спец. № 1-520. VXX
- XII. Света. Јавна. Јавна Ген. № 5262-5423. Спец. № 1-162. VXX
- XIII. Словенска Филологија Ген. № 5424-5574. Спец. № 1-151. VXX
- У овим групама неке јединице забави.*

- XIV. Српски језик и Књижевност. Ген. № 5575-5925 Срес. № 1-351.
- XV. Српске Народне Умотворине. Ген. № 5926-6057. Срес. № 1-192.
- XVI. ^{По овде српске језик још не објављено.}
Српска Књижевност 1741-1847г. Ген. № 6058-6610 Срес. № 1-553.
- XVII. Српска Белетристика. Ген. № 6611-7269. Срес. № 1-659.
- XVIII. Српско. Књижевност на страни језицима.
Ген. № 7270-7288. Срес. № 1-19.
- XIX. Стране Књижевности. Ген. № 7289-7508. Срес. № 1-20.
- XX. Латински и јерменски Класици. Класици у опривисању
и преводу, граматике, речника, и помоћне књиге.
Ген. № 7509-7549 Срес. № 1-41.
- XXI. Немачка Књижевност. Ген. № 7550-7601. Срес. № 1-252.
- XXII. Француска Књижевност. Ген. № 7602-7688. Срес. № 1-87.
- XXIII. Мађарска Књижевност. Magyar szépirodalom és
irodalomtörténet. Ген. № 7689-7855. Срес. № 1-167.
- XXIV. Педагогика и Школа. Ген. № 7856-8197. Срес. № 1-342.
- XXV. Дигрестивка. Ген. № 8198-8280. Срес. № 1-83.
- XXVI. Право и Закон. Ген. № 8281-8460 Срес. № 1-180.
- XXVII. Државства. Ген. № 8461-8572 Срес. № 1-112.
- XXVIII. Природне Науке. Ген. № 8573-8627 Срес. № 1-55.
- XXIX. Медицина. Ген. № 8628-8712 Срес. № 1-85.

XXX. Народна Економија Ген. № 8713-8880 Грес. № 1-168

Из ове групе теже гледиш сви српски дела.

XXXI. Народна Преобраба. Ген. № 8881-9327. Грес. № 1-147.

Из ове групе теже гледиш сви српски дела

XXXII. Антаци и Теоретичке Карте. Ген. № 9328-9471. Грес. № 1-144.

Из ове групе теже гледиш сви српски дела

1. XXXIII. Перекостин. Рана. Дела Губернатора во српским жупанима, југоисточне католушке и православнојске српске и друге перекостин.

Ген. № 9472-9621. Грес. № 1-150.

Из ове групе су остале ове најбоље српске дела, које теже гледиш

XXXIV. Уметност. Уметност, Вајарство, архитектура, розографија, реваре. Ген. № 9622-9863. Грес. № 1-242.

XXXV. Археологија. Ген. № 9864-9971. Грес. № 1-108.

XXXVI. Нумизматика. Ген. № 9972-10092. Грес. № 1-120.

XXXVII. Етнографија. Ген. № 10093-10433. Грес. № 1-341.

Из ове групе поже гледиш све, мада гледиш за српским.

XXXVIII. Зоологија. Ген. № 10434-11052. —

Зрати Твотину Уроне!

Мавен Вам савско гледиш није субстанце, Губернатору Ваши
Користи, Губернатору Ваши рећи српским Твотину Мавен
Твотине. Српски је српски, српски Ваши знају је и
Ваши иницијали Ваши Мавен, Губернатору Ваши
српским Твотину Мавен. То сам српски српски, и још
српским српски српски, Мавен Ваши рећи Ваши је српски
је и српским српским, Ваши је.

Српским и српским Ваши рећи и српским

Вам српским

Јожа Бујић

Галерија слика Јоце Вујића

Београдском универзитету Вујић је још за живота завештао целу збирку слика. Од целе збирке издвојио је 46 уметничких дела и поклонио их Музеју Матице српске који је 1933. године отворен за јавност. Ово завештање испунио је син Јован Вујић, под овим главним условима: „да се збирка оснује на Универзитету у Београду под именом *Галерија Јоце Вујића, велепоседника из Сенте*; да се смести у свечаној сали Техничког факултета, у Александровој улици бр. 73, и у суседним просторијама, док се не сагради Музеј Универзитета у који ће тада бити галерија пренесена као засебна целина; да се ни у ком случају не сме раздељивати или отуђивати, да се што пре уреди и преда јавности, да се изради каталог слика у који би се унела историја постанка збирке, критички и историјски приказ и све појединости о сликарима и њиховим делима; да се завештање у својој битности и с обзиром на постављене услове не може мењати.“⁷⁰

У име Београдског Универзитета завештане слике су, према одлуци тадашњег ректора Петра Мицића, примили у Сенти јула 1940. године декан Техничког факултета Милан Нешић, професор Бранко Поповић и управник Универзитетске библиотеке Урош Џонић. Они су, према писању тадашње штампе, у Сенти провели недељу дана, са мајсторима који су паковали слике. Тадашњи ректор се у писму од 15. јула 1940. године захвалио Јовану Вујићу, млађем што је извршио очеву последњу вољу, обећававши да ће њихова имена остати трајно уписана у историји Универзитета:

„И сада као и раније, показали сте се достојним сином свог великог оца, одужили сте се његовој светлој успомени и задужили сте много и ви лично наш Универзитет. Ретки су синови који тако предусретљиво, савесно и са пуно пожртвовања испуњавају последњу жељу својих родитеља. Ви сте аманет свога оца испунили до краја и то вам служи на част. У аналима наше школе, поред имена великог добротвора пок. Јоце Вујића, забележиће се и ваше име за спомен свега што сте и ви лично учинили.“⁷¹

⁷⁰ Пауновић, С.[Синиша]. „Галерија слика покојног Јована Вујића, велепоседника из Сенте“, Политика, Београд, 14. јуни 1940, стр. 22.

⁷¹ Дурковић-Јакшић, Љубомир. „О српском књигољупцу Јоци Вујићу,“ Библиотекар, Год. XXVII, св. 1-2 (1975), стр. 127. Писмо Петра Мицића чува се у породици Јоце Вујића у Сенти.

Ова идеја о отварању за јавност *Галерије Јоце Вујића, велепоседника из Сенте* у згради Техничког факултета није остварена због избијања Другог светског рата. Неки послови на реализацији овог пројекта започети су после преноса слика из Сенте, пре свега фотографисање слика под вођством Александра Дурока. То је било од користи касније по завршетку рата када је требало реконструисати колекцију. Зграда у којој су биле слике бомбардована је те су многе слике уништене и оштећене. Затечене слике су пописане и почетком 1949. године предате на конзервацију, рестаурирање, излагање и чување Народном музеју у Београду где се и данас налазе. На основу списка слика које је поклонио и оригиналног инвентара галерије Јоце Вујића који је син Јоце Вујића ставио на располагање, реконструисан је историјат развитка и настајања ове уметничке збирке у оквиру некадашњег приватног Музеја Јоце Вујића.

Галерија Јоце Вујића, према сачуваном инвентару у породици Вујића, садржала је укупно 375 уметничких слика. Од тог броја 45 слика и 1 колорисану фотографију Вујић је поклонио Матици српској, а Београдском универзитету опоручом је оставио 250 слика. Неколико слика је за живота поклонио пријатељима: бачком владики Иринеју Тирићу, Марку Радовићу из Новог Сада и колекционару Јовану Милекићу из Суботице. По његовој личној жељи његови наследници, син Јован и ћерка Даринка, сачували су у породици 75 дела углавном портрета предака и сродника, пејзаже са породичног имања, славске иконе али и неколико дела славних сликара Димитрија Аврамовића, Константина Данила, Јована Поповића и Марка Мурата. Осим слика било је 8 вајарских радова и 59 цртежа који су били посебно инвентарисани. Укупно је било 442 јединице.

Захваљујући Вујићевој педантности сви предмети у његовом приватном музеју били су пописани у свеску са насловом *Каталог Музеја Јоце Вујића*. Каталог је био подељен у 4 одељка. Први одељак, I *Галерија слика* садржао је инвентарисано 375 слика а у подгрупи Ia *Вајарски радови* било је свега 8 радова. Други одељак, II *Цртежи* бележио је 59 цртежа. Трећи одељак, III *Штампане слике, фотографије и неколико цртежа* обухватао је различиту музејску грађу коју чине 983 предмета о знаменитим историјским личностима, догађајима и местима. Вујић је систематизовао предмете о Србима, Хрватима, Словенцима, али и о Мађарима. Последњи одељак, IV *Оружје, накит, гусле, посуђе и народни радови* садржао је 180 пописаних предмета претежно етнографског

карактера.⁷² Увидом у инвентар који садржи 1405 инвентарних јединица може се потврдити да је Вујић био највећи колекционар у нашој средини, те да је његов сакупљачки рад био на највишем музеолошком нивоу у модерном значењу тог термина.

Према речима Уроша Џонића, Вујићевог блиског пријатеља и сарадника, сликарство је била Вујићева највећа љубав. Још од ране младости Вујић је имао жељу да украси зидове свог дома уметничким делима. Разни албуми и мали акварели из Венеције коју је пет пута посетио, по тврђењу Вујићевог пријатеља били су почетак стварања касније галерије слика. „Када није могао имати првокласне слике страних мајстора, старао се да прикупи што више слика од наших, српских сликара,“ пише Урош Џонић 1934. године и додаје: „Прикупљао је биографске податке о сваком сликару, обавештавао се свуда, трагао, путовао, проналазио сам или слао људе да пронађу по коју слику. Читао је књиге о сликарству, посећивао стране галерије и посматрањем развијао свој укус. Тако је постао не само љубитељ него и стручни познавалац сликарске уметности.“⁷³

Каталог Вујићеве галерије слика био је урађен по стандардним музеолошким принципима (име аутора, назив дела, техника, димензије, потпис и датум настанка, начин и година набавке, отупна цена). Из каталога се види да је Вујић углавном слике куповао у Бечу, Будимпешти, Темишвару, Грацу, Загребу, Београду, Новом Саду, Вршцу, Суботици, Сарајеву, Дубровнику и родној Сенти. Прва слика у Вујићевој галерији откупљена је 1896. у Загребу и може се сматрати почетком оснивања његове уметничке збирке. Био је то *Портрет црногорског кнеза Николе*, рад Ферде Кикереца.

Радове српских сликара из Војводине Вујић је почео да прикупља 1912. године по наговору Стевана Тодоровића. Тада је успоставио контакт са антикваром Петром Крстоношићем са којим је активно сарађивао до 1932. године. Најинтензивније је сакупљао слике од 1912. до 1924. године, а касније је само допуњавао своју уметничку збирку повремено откупима и поклонима.

Јоца Вујић је већи део своје имовине посветио сакупљању и очувању вредних дела романтизма и бидермајера 19. века. Бранко Поповић, сликар и декан Техничког факултета у Београду, сакрио је од Немаца за време окупације и спасао америчког бомбардовања на

⁷² *Инвентар Архива Јоце Вујића у Сенти и Каталог Музеја Јоце Вујића у Сенти* чувају се у породици Вујића.

⁷³ Џонић, Урош. „Јоца Вујић“, Гласник Историјског друштва у Новом Саду, књ. VI, св. 1-3, (1934), стр. 423.

Ускрс 1944. године неколико најважнијих дела из Вујићеве колекције. Тако су сачувани једна од најлепших слика Ђуре Јакшића: *Девојка у плавом* и портрет *Уметникова супруга Софија Дали* Константина Данила, који се сматра бисером српског бидермајера.⁷⁴

Опчињен Константином Данилом трагао је за његовом сликарском заоставштином али и за радовима његових ученика међу њима Уроша Кнежевића, Јована Поповића и Ђуре Јакшића.

⁷⁴ Поповић, Пријезда. „Прича о колекционарима и чуварима заоставштина“ Политика, 12. новембар 2009. стр. 16.

Архивска збирка Јоце Вујића

Архивска грађа у приватним збиркама Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић” од највећег је значаја за културолошка и културноисторијска изучавања наше прошлости. Разнородност и бројност те грађе, као и значај личности у чијим је збиркама похрањена, оправдава да се тој грађи приступи са архивистичког гледишта, да се та грађа правилно класификује, на научним основама представи јавности и да се истакне њен потенцијал. Коначно, и да се предложи модел израде дигиталног репозиторијума. Свесни обима ове грађе, њене комплексности, али и разноврсности, одлучили смо се да, због ограниченог обима нашега рада, издвојимо архивску грађу из легата Јоце Вујића, као највреднији и културноисторијски најважнији његов део.

У плејади славних Сенћана (Јована Мушкатиновића, Јована Ђорђевића, Стевана и Ђене Брановачког и Стевана Сремца) Јоца Вујић је заузео значајно место јер је својим неуморним и преданим радом и истраживањима, а нарочито сакупљањем старих књига и рукописа, допринео проучавању српске историје и историје Срба у Војводини. Збирка Јоце Вујића у оквиру његовог легата у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић” несумњиво је једна од највреднијих и најбогатијих приватних архивских збирки у нас. По богатству садржаја и вредности докумената која чине ову збирку ова грађа с једне стране представља изузетно значајну културну баштину, а с друге стране указује се као научна грађа од изузетног значаја и важности. Анализом грађе, њене провинијенције, структуре и садржаја, бива очигледно да је Јоца Вујић систематично и методолошки годинама прикупљао грађу за културну историју. Будући да ова збирка садржи углавном документа, преписку, рукописе и књижевне саставе с краја 16. до почетка 20. века, који су драгоцени извори за историјска и тематска изучавања, самим тим подложна је архивистичкој и документалистичкој обради. Приватна писма, лична и друга документа, књижевни списи, романи, збирке песама, леци, плакати, мноштво познатих имена од најстаријих времена па све до данас, у највећем случају све необјављено, чека свог издавача.

Централни део архивске збирке Јоце Вујића и прави драгуљ за будуће истраживаче чине документа која су некада припадала архиви кнеза Милоша Обреновића тј. кнежевој канцеларији. Милошеву архиву наследила је заједно са кућом породица Бајић и пренела је

у свој дом у близини Темишвара. Јоца Вујић, сазнавши да се архива чува у Темишвару отишао је тамо 1925. године и купио је целу. Кнежева архива садржала је 1071 докуменат из времена када је кнез Милош живео у изгнанству. Куповином ове вредне архиве сачувана је занимљива и значајна кнежева кореспонденција. Милошева преписка заједно са документима Књажевске канцеларије који се чувају у Архиву Југославије чини једну целину и указује се интересантном грађом за истраживачки рад о животу кнеза Милоша и његове породице. Наиме, у документима Књажевске канцеларије налазе се породична писма из 1815-1839, док је кнез Милош био у Србији, док су писма у заоставштини Јоце Вујића из периода Милошевог изгнанства, 1839-1858 те представљају логичан наставак.

Породична преписка Обреновића у легату Јоце Вујића садржи највећим делом писма кнеза Милоша са ћерком и сином, кнезом Михаилом(131) и кнегињом Петријом Бајић (38). Писма која је кнез Милош писао сину и ћерки, представљају нам га у једном потпуно новом светлу, као брижног и нежног оца. У писмима Михаилу саветује сина да живи уредно, да не расипа новац и да се не шенлучи превише јашући коње, а ћерки Петрији дели савете око подизања деце. Петријина писма су углавном честитке за празнике: Ускрс, Божић и Нову годину са жељом да отац још дуго поживи. У неким писмима га обавештава о свом здрављу и да страхује од регрутације због које крије своје синове. Кроз нека писма се провлачи прича о ергелам коња и њиховом пресељењу у Влашку на кнежеве мошије. Нека Петријина писма су важна за историју јер описује буну из 1848. године, и њен страх да неки „простак” не разграби кнежеву ергелу. У неким писмима виде се наговештаји Милошевог повратка у Србију јер га Петрија извештава о расположењу у Србији за његов повратак. Тако ова писма указују на постепено јачање антикарађорђевићевске струје у Србији.

Кнез Михаило га у својим писмима извештава о животу у Бечу, о свом здрављу демантујући да је болестан и пише да му Вук Карацић прави друштво. Јавља му о приликама у његовој кући и томе шта је Рафелсбергова све покрала. Пише му о куповини коња. Пише му о кнегињи Јулији и о томе како учи српски језик код Ђуре Даничића.

Ту су и писма осталих чланова породице Обреновић упућена кнезу Милошу: Анке Ј. Обреновић (4), Јеврема Обреновића(1), Јована Обреновића (2), Јулије Обреновић (3). Анина писма послата су кнезу Милошу из Деблинга и Новог Сада. То су честитке за Божић и Нову годину у којима му жели добро здравље и дуг живот. Захваљује се кнезу на

помоћи и даровима њеној деци и уопште као „благодеју” који се очински стара о деци свог умрлога брата. Честита му Божић и Нову 1854. годину са жељом да му идуће године честита празник „у оној земљи којој сте ви темељ положили. Јеврем је писао кнезу 1848. године из Манасије. Пише му о своме сину, затим о великом невремену са ветром и снегом који је затрпао куће и поломио дрвећа тако да има и људских жртава. Јован га извештава да је у Новом Саду купио кућу и да се у њу са својом породицом усељава. Жели му срећан Божић и Нову 1846. годину налазећи у његовој срећи, „срећу нашу, наше деце и потомака.” Јулијина писма кнезу Милошу написана су на немачком а једно је на српском језику. Кнегиња Јулија одговара на писмо и изјављује да ће се што пре постарати да научи српски језик. Захваљује кнезу Милошу на саветима, говори му о свом проводу у Бечу за време бечких поклада. Поздравља кнеза Милоша саветује га са: „Мој драги отац!”

Истраживањем и анализом ових писама као целине може се колико-толико добити целовита слика о животу кнеза Милоша, целе његове породице као и о развоју породичних односа породице Обреновић.

Сем кнежеве архиве у збирци се налазе и неколико стотина разних докумената и аката, као и писма знаменитих људи са краја 17. века па све до скорашњих дана. Велики део заузимају документа и писма угледних црквених личности у Војводини. Ради се о преписци Димитрија и Илариона Руварца са разним црквеним лицима. Најстарије писмо из ове скупине је писмо јеромонаха Димитрија из Сент-Андреје архиђакону Викентију у Бечу а датира од 15. априла 1696. године. Пише му у име братства о његовом дару цркви и о набавци неких ствари за црквене потребе; интересује се за егзарха Софронија и од њега очекује дар за врднички манастир; поздравља га и „грешни” брат Михаило, који се распитује за пут у Москву. Међу овом преписком, налазе се и писма Христифора Жефаровића, Јована Мушкатиновића, Алексија Везилића и митрополита Викентија Поповића, Мојсија Петровића, Стевана Стратимировића и Павла Ненадовића.

Добар део збирке чине и писма разних књижевника: Јоаким Вујић, Ђорђе Магарашевић, Матија Бан, Радоје Домановић, Јанко Веселиновић, Манојло Грбић, Владан Ђорђевић, Јован Жужовић, Лука Зима, Симо Матавуљ, Јоксим Новић-Оточанин, Тихомир Остојић, Милан Решетар, Милица Стојадиновић-Српкиња, Милорад Шапчанин и Јован Јовановић Змај, са књижевним саставима и илустрацијама за њих које је сам радио.

Преписка углавном садржи материјал који говори о животу ових личности помаже нам да личности и догађаје сместимо у историјски оквир времена у коме су живели и стварали.

Писма је Вујић марљиво прикупљао годинама и брижно се старао о њима. Највећи део ове колекције купио је од старог проте и историчара Димитрија Руварца.

У богатој архивској збирци Јоце Вујића налази се неколико оригиналних Змајевих рукописа. Ту су три песме (песме су од две, три и четири строфе са по четири стиха) у рукопису, илустроване и потписане са *Ч.Зм.* На свим песмама је ознака *Гармонд*, што указује на чињеницу да су песме биле припремљене за објављивање и да су највероватније објављене у неком дечјем часопису попут *Невена*. Уз песме су и Змајеви коментари: *Песма са сликом* или *Слика на средини колумне*. Песме су: *Комендија за грош*, *На путу живота* и *Згодно место*. Осим тога у збирци се налазе и четири прозна текста. То су краће илустроване приче: *Лија у кокошињаку*, *Облак*, *Бркајлије* и *Даув, тигрокоњ*.

Збирка садржи и песму Фрање Миклошића *Славуј* из 1840. године као и песму у част митрополита Стратимировића од Лукијана Мушицког, из 1829. године.

Једна од специфичности ове богате збирке је и Бујурулдија (наређење) из 1791. Године. Писана је руком на турском језику и писму. Она је врло оштећена и у распадајућем је стању. На бујурулдији је сачуван и печат у црном воску. Уз њу је и текст превода. Иначе то је наређење Бећир Паше, новог београдског велије упућено кнезовима Ибрахим–паши и Курд-Мехмед-паши, заповедницима и осталим људима од звања по завршетку турскоаустријског рата. Успостављањем мира између ове две државе султан је помиловао и амнестирао рају која је нагињала Аустрији. Сви се могу вратити у своје куће у Турској без икаквих последица.

Збирка садржи и службене акте краља Милана Обреновића, кнеза Александра Карађорђевића, кнеза Милоша и Михаила Обреновића.

Ову вредну архивску збирку чини највећим делом лична преписка од краја 17. века до почетка 20. века. Документа су подељена на четири основне групе:

1. Преписка 17-18 века.
2. Преписка кнеза Милоша Обреновића.
3. Преписка Косте Анастасијевића, српског агента у Букурешту.
4. Преписка познатих и мање познатих личности новијег времена.

Преписка 17-18 века

Документа прве групе обухватају преписку с краја 17. века и током 18. века. Реч је претежно о преписци Димитрија и Илариона Руварца са разним црквеним лицима. Најстарије писмо из ове скупине је писмо јеромонаха Димитрија из Сент-Андреје архиђакону Викентију у Бечу а датира од 15. априла 1696. године. Међу овом преписком, налазе се и писма Христифора Жефаровића, Јована Мушкатировића, Алексија Везилића и митрополита Викентија Поповића, Мојсија Петровића, Стевана Стратимировића и Павла Ненадовића.

Преписка кнеза Милоша

Документа друге групе чине писма кнеза Милоша Обреновића која су некада припадала његовој архиви, тј. кнежевој канцеларији. Архива је пронађена у Румунији на једном кнежевском добру. Наиме, породица Бајић, где је кнежева ћерка била удата, наследила је ту архиву заједно са кућом и имањем и пренела у свој дом у близини Темишвара. Касније је породица продала имање а архиву је купио Јоца Вујић 1925. године. Кнежева Архива⁷⁵ је садржала 1071⁷⁶ докуменат из времена када је кнез Милош живео у изгнанству. Куповином ове вредне архиве сачувана је кнежева кореспонденција коју можемо користити за истраживања о животу кнеза Милоша и његове породице.

Кнежеву архиву можемо разврстати у 5 скупина коју чине: породична преписка, лична преписка, пословна преписка, судски акти и документа из спорова и предмети и документа из оставине кнеза Милоша.

⁷⁵ Brzulović Stanisavljević, Tatjana. „Kneževa arhiva – iz arhivske zbirke Joce Vujića u Univerzitetској biblioteci „Svetozar Marković“ u Beogradu“, Kulturni heroj, objavljeno 2.2.2015.

<http://kulturniheroj.com/?p=2979>

⁷⁶ Филиповић, Даница. Јоца Вујић, велики добротвор Београдског универзитета и Универзитетске библиотеке: каталог изложбе поводом Дана Библиотеке и 80 година од добијања његовог великог поклона. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2012. стр. 22.

Породична преписка Обреновића

Породична преписка Обреновића садржи већим делом писма кнеза Милоша са сином кнезом Михаилом и ћерком Петријом, удатој Бајић⁷⁷ (неколико Петријиних писама је већ објављено). Сачувано је 71 писмо кнеза Милоша упућено сину Михаилу из 1846-1854, и 60 оригиналних писама кнеза Михаила упућених кнезу Милошу из 1845-1858. Затим, 19 писама кнеза Милоша упућених ћерки Петрији Бајић из 1845-1858, као и 19 Петријиних писама упућених оцу из 1846-1860. Ту су затим и писма осталих чланова породице Обреновић. Сачувана су 4 писма Анке Ј. Обреновић⁷⁸ из 1851-1854, једно писмо Јеврема Обреновића⁷⁹, најмлађег кнежевог брата из 1848. године и 2 писма Јована Обреновића⁸⁰, кнежевог брата из 1845. године и 3 писма кнегиње Јулије⁸¹, жене Михаила Обреновића из 1854-1858.

Писма која је кнез Милош писао сину и ћерки, представљају нам кнеза у једном потпуно новом светлу, као брижног и нежног оца. У писмима Михаилу саветује сина да живи уредно, да не расипа новац и да се не шенлучи превише јашући коње, а ћерки Петрији дели савете око подизања деце. Петријина писма су углавном честитке за празнике: Ускрс, Божић и Нову годину. У неким писмима га обавештава о свом здрављу. Кроз нека писма се провлачи прича о ергелама коња и њиховом пресељењу у Влашку.

⁷⁷Брзуловић Станисављевић, Татјана. „Писма кнегиње Петрије своје оцу књазу Милошу Обреновићу – из архивске грађе Јоце Вујића у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ у Београду“. Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ.72 (2011) стр. 133-149.

⁷⁸Анка Обреновић (1821-1868) ћерка је Томаније и Јеврема Обреновића. Била је писац и њени преводи су били први литерарни радови жене у Србији 1836. године. Позната је по надимку „Анка Помодарка“.

⁷⁹Јеврем Обреновић (1790-1856) најмлађи брат кнеза Милоша рођен је у Горњој Дубици. 1816. постављен је за обор-кнеза Шабачке нахије. Научници га описују као наочитог, ученог и просвећеног човека који је увек био окренут ка новом. У Шапцу се оженио Томанијом, ћерком Анте Богићевића и са њом изродио осморо деце. Његов син Милош био је отац краља Милана.

⁸⁰Јован Обреновић (1787-1850) млађи брат кнеза Милоша. Био је гувернер дистрикта рудничког и пожешког, познат под именом Господар Јован.

⁸¹Јулија Обреновић (1831-1919) удала се за кнеза Михаила 1853. године у руској капели у Бечу. До повратка у Србију 1858. године живели су на свом имању „Иванка“ у Аустроугарској. Учила је српски језик код Ђуре Даничића. Растали су се 1865. године („растали су се од постеље и стола“).

Нека Петријина писма су важна за историју јер се спомиње буна из 1848. године, а у неким писмима виде се наговештаји Милошевог повратка у Србију.

Лична преписка

Лична преписка садржи писма кнеза Милоша и кућепазитељке Ане Рафелсбергер, и то 19 писама кнеза Милоша упућених Ани из 1848-1851, и 9 Аниних писама кнезу Милошу из 1849-1850. Анина писма кнезу углавном су топла и емотивна у њима му изражава своју љубав и приврженост, тугује што су растављени и пише како једва чека његов повратак. Нека Анина писма написао је Ђура Даничић, који је Ану учио српски језик. У писмима га уверава у своју оданост и пише да неће бити као „*оне*”. Ословљава га са „*Драги мој и добри Господару*”. У неким писмима га извештава о свом раду и да добро одржава кућу у Бечу која јој је поверена на чување. Убеђује кнеза у своју љубав и тврди да њој није стало до кнежевог богатства и да то није разлог њене наклоности кнезу. Милошева писма Ани из Петрограда (10) пуна су топлих речи и уверавања у његову наклоност према њој. У писмима је саветује како да води кућу у Бечу, шаље јој новац и „*мали знак њихове љубави и живота*”. Радује се што учи српски језик и захваљује јој се на портрету који му је послала. Извештава је о свом здрављу и нада се да ће ускоро бити заједно. У писмима која је слао из Букурешта његов тон се битно променио, није више благонаклон већ срдит. Чуди се што му не одговара на писма и пита се да ли се „*у њеној глави штогод комбинира*”. Прекорева је и говори јој да је неискрена и да је злоупотребила његово поверење, те се недолично понашала у његовом одсуству. Наређује јој да се хитно и без поговора исели из куће и да га остави на миру. Такође јој пише да не мора да долази у Букурешт и да му више не пише. Издао је налог Цинеру да попише ствари у кући у Бечу и да их сачува од пропасти, и строго јој поручује „*Ја сам господар својих ствари*”.

Такође, међу личним писмима проналазимо и 14 сачуваних писама Фани Хипенбергер⁸² упућених кнезу Милошу из 1849-1850. Ова преписка углавном се односила на Фаникино потраживање новца за издржавање и издржавање њиховог ванбрачног сина Александра.

⁸² Према подацима из писама са њом је имао ванбрачног сина Александра, плаћао је алиментацију.

Пословна преписка

Пословна преписка кнеза Милоша садржи углавном преписку са управницима својих многобројних имања по Србији и Влашкој, лекарима, адвокатима, банкарима, трговцима, арендаторима, дужницима и другим важним људима тога периода. Сачувано је 130 Милошевих писама са Димитријем Митом Вучићем, управником кнежевих добара из 1845-1858. Сачувана је и преписка са Костом Анастасијевићем, српским агентом у Букурешту, 33 писама из 1860. године. Затим преписка кнеза Милоша и банкара Симона Сина из Беча, 41 Милошево писмо из 1848-1851 и 20 писама Симона Сина кнезу Милошу из 1845-1853. Следе писма кнеза Милоша упућених Ђорђу Стојаковићу, адвокату из 1845-1852, њих 17. Сачувано је 15 писама кнеза Милоша Раши Здравковићу, настојнику његових добара у Србији из 1846-1850 године.

Преписка кнеза Милоша и настојника Раше Здравковића односи углавном на вођење економије у Србији, издавање кућа под кирију и наплати кирија, слању новца у Беч, оправци куће у којој живи аустријски конзул.

Преписка кнеза Милоша и Барона Сина, банкара односи се на новчане трансакције које је кнез Милош имао са банкарском кућом Симона Сина у Бечу (издавање и исплата облигација кнезу Милошу и лицима овлашћеним од њега, обрачуни, продаје и др.). У писмима се помињу и разне личности попут Деметра Цинера, Димитрија Курта, браће Герман, Константина Суце и др.

Преписка кнеза Милоша и Димитрија Курта, банкара односи се на финансијско пословање и разне трговачке трансакције. У писмима се помињу и Ана Рафелсбергер, Фани, Цинер, секретар Хадија и други.

Преписка кнеза Милоша и Милфелда, адвоката углавном се односи на разне финансијске послове и судско-правне послове у којима је Милфелд заступао кнеза Милоша пред судовима у Бечу.

Преписка кнеза Милоша и Димитрија Цинера, пуномоћника кнеза Милоша углавном се односи на разне послове финансијске природе као и правно-судске послове које је Цинер обављао као пуномоћник кнеза Милоша. Највећи део преписке односи се на судски процес кнеза Милоша и Ане Рафелсбергер, као и на судски процес кнеза Милоша и Фани Хипенбергер и издржавање њиховог ванбрачног сина Александра. У преписци се помињу и Вук Караџић, Милфелд, Добран и Ђорђе Стојаковић.

Судски акти

Посебну групу документа из кнежеве архиве чине судски акти из 5 судских процеса вођених пред судовима у Бечу. Грађу чине судски акти: пресуде, тужбе, одговори туженога, разне изјаве, саслушања и сведочења на немачком језику. Из првог судског процеса кнеза Милоша са Јоханом Себастијаном Шамбергером из 1850-1851. године сачувано је 10 докумената. Из другог судског процеса кнеза Милоша са Аном Ананић из 1851. године сачувана су два судска акта и документа везана за процес. Из трећег судског процеса кнеза Милоша и Ане Рафелсбергер вођеног 1849-1852. године сачувано је 35 докумената које чине: судска акта, пресуда, уговор из 1848. године, тужба, одговори туженога, разне изјаве, саслушања и сведочења из поменутог судског процеса кнеза Милоша и Ане. Ана Рафелсбергер, домостроитељица куће кнеза Милоша у Бечу тужила је кнеза што је отпустио из службе, и тражила накнаду штете од 30.000 форинти као обезбеђење предвиђено уговором од 12. фебруара 1848. године. Затим, следи још 40 судских аката из процеса кнеза Милоша са Фаником Хипенбергер из 1846-1849. године. На основу писама може се закључити да су Фани и кнез Милош имали ванбрачног сина Александра. Судски спор се односи на Фаникино потраживање алиментације.

Напоследку, сачувано је још и 76 судских аката из процеса кнеза Милоша са Марком Ђорђевићем из 1845-1850. године. Марко Ђорђевић, бивши кнежев службеник тужио је кнеза за накнаду суме од 3.814 форинти са каматом за неколико година. По његовим тврдњама ову суму је потрошио по одобрењу кнеза Милоша за издржавање Данице Петровић и њеног и Милошевог ванбрачног сина Теодора.

Из кнежеве оставине

1. Последњу групу из кнежеве архиве чине предмети и списи из кнежеве оставине.

Бележимо:

Списак књига у двору кнеза Милоша у Букурешту, недатирано на српском језику, ћирилицом где пише „282 комада суме”

Архива књига књаза Милоша, књаза Михаила, блаженопочившег књаза Милана и блаженопочивше књагиње Љубице, из 1851. године (недатирано и непотписано, рукопис је Косте Брзака, ћирилицом).

Уговор закључен између кнеза Милоша и Николе Димовића у Топчидеру, 24. маја 1860. године.

Списак разних кожа кнеза Милоша, у Београду 9. августа 1851. године.

2. Акта из оставине кнеза Милоша, 4 квите разних личности на примљени новац, из 1836-1858.

На пример Квита Јелене (Карађорђевој жене) на новац примљен за „*мое жаловање*,” од кнежевог казначеја Павла Станишића, потписано са „*Елена Черна*“, из Краљева, 30. маја 1839. године (Ибр. 2035/2).

Квита (копија) Павла Станишића, књажевског казначеја на новац примљен од прихода са мошија у Влашкој, из Херешта, 31. јула 1839. године (Ибр.2035/3).

3. Следи, 11 рачуна, „*кантрица*“ из 1838-1864.

То су разни рачуни који се тичу економије дома Обреновића у Букурешту, у Влашкој у периоду 1838-1864. године. Осим биланса прихода и расхода кнежевских

мошија, има рачуна од аренде, рачуна путних трошкова као и записник о примопредаји касе директора кнежевих добара новом директору. Навешћемо неколико:

Биланс прихода и расхода кнежевих мошија у Влашкој за 1838. годину (Ибр. 2036/1).

Месечни навод трошкова за дом кнеза Милоша у Букурешту за 1853.годину, 31. октобра 1853. године (Ибр. 2036/3).

Записник о примопредаји касе између бившег директора кнежевих добара у Влашкој Косте Анастасијевића и новог кнежевог пуномоћника др Карла Пацека од 4. јуна 1862. године (Ибр.2036/6).

4. Затим, 35 разних докумената из оставине кнеза Милоша из 1838-1868.

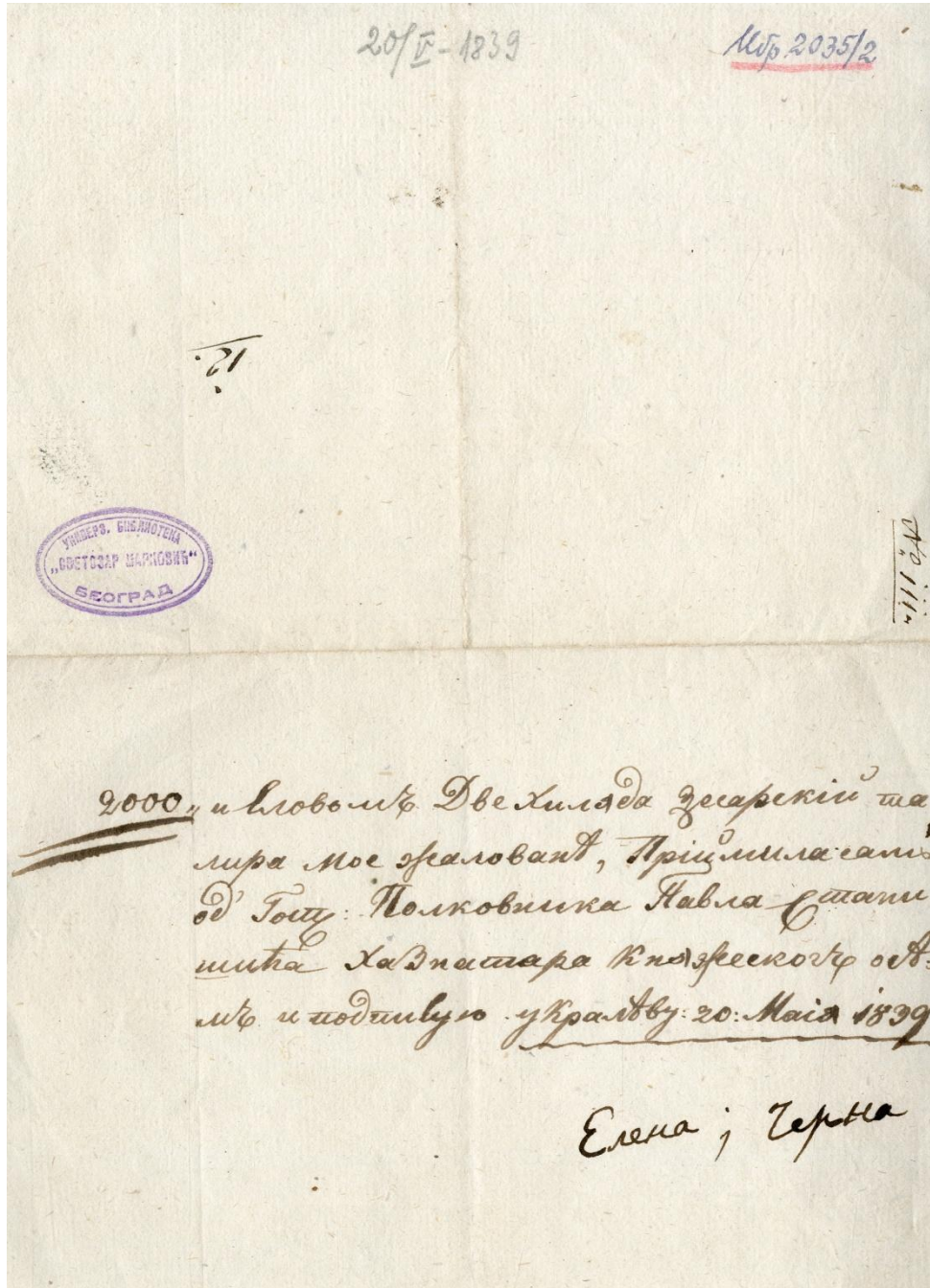
Углавном су рачуни, квите, „*признанице и осведочанства*“, облигације, декларације и друга новчана документа разних личности које су биле у новчано- пословним односима са кнезом Милошем и Михаилом у периоду 1838-1864. године.

На пример признаница барона Христофера Сакеларија, Букурешт 1.фебруара 1839. године, на француском језику и овером руском конзулата у Влашкој на руском језику (Ибр. 2037/1).

Осам облигација, векели на позајмљени новац од кнеза Милоша, датираним у Бечу и Презбургу (стари назив за Братиславу) у току 1847-1851. године. Међу њима је и облигација принца од Салерна од 24. фебруара 1847. године. Текст облигација је на немачком и француском језику (Ибр. 2037/7).

Квита Косте Анастасијевића, српског агента у Букурешту на позајмљен новац од управе кнежевских добара у Влашкој за исплату плата чиновника српске Агенције у

Букурешту, 29. децембра 1860. године, на српском језику. На квити је потврда А. Јовановића, управника кнежевог двора (Ибр. 2037/14).

Квита Јелене (Карађорђевој жене) потписана са „Елена Черна“

Признаница кнеза Михаила примљена на новац узет из касе економије у Влашкој, на српском језику, са оригиналним потписом кнеза Михаила, из Београда 18. децембра 1865. године (Ибр. 2037/17).

5. Следи група 27 разних рачуна из 1838-1888 коју чине разни рачуни трошкова прихода и расхода на кнежевским мошијама (Ибр. 2038/1-27).

6. Затим 5 рачуна прихода и расхода економије кнежевских мошија у Влашкој од 31. децембра 1851. до 12. јула 1864. године (Ибр. 2039/1-5).

7. Документа из оставине кнеза Милоша, 12 разних рукописа из 1840-1858. године. контракти, доказатељства, скице, акти, концепт писма, једна белешка и др. (Ибр. 2040/1-12).

„Доказатељство“ издато од кнеза Милоша о дуговању Арона Гавриловића из Ковина, у Београду 25. маја 1853. године, на српском језику. (Ибр. 2040/7).

8. Затим, 4 акта из 1854. године коју чини тужба Константина Хадија против кнеза Милоша у 3 примерка из 1854. године (Ибр. 2041/1-4).

9. Даље, 8 аката из 1847-1863. године коју чине: рачуни од издавања добара кнеза Милоша, затим 5 судских аката из спорова кнеза са разним личностима, представка против дужника Петра и 1 писмо.

Рачуни и издавања од добара кнеза Милоша у Србији за 1847. годину, поднео Р. Здравковић, у Београду 3. септембра 1847. године (Ибр. 2042)

№ 8. unilat. le 11 mai 1839 —

1/II - 1838

№ 2037/1

Je soussigné déclare devoir à Monsieur le
 Conseiller de Collège de Katoff la somme de trois
 mille neuf cent soixante quatre et demi d'Empire
 provenant des sommes d'argent qu'il m'a prêtés à
 plusieurs reprises différentes d'après le règlement des
 comptes que j'ai fait aujourd'hui, et je m'engage
 de lui rendre la susdite somme à partir de ce jour
 dans un an d'ici avec les intérêts légaux de dix pour
 cent en sus par l'année; en foi de quoi je
 lui ai signé la présente obligation laquelle quoique privée
 aura de force que si elle est été faite par devant notaire
 ou autre endroit public. Je lui donne en outre
 la Garantie de mon frère par un écrit séparément

Bukarest le 1er février 1838.

Donc pour la somme de trois mille neuf
 cent soixante quatre et demi d'Empire

Ch. Sakelarij
[Signature]

По личному прошению и доверенности барона и пре-
 зидента Сакеларија, поминавшего в одеситских, кон-
 сулярских Российского Императорского в Румынии и Кар-
 патии консульства сием Свидетельствую о вѣдомостях
 той датированной 1.го февраля 1838. года.
 2. Драгоманъ, Коллежский Секретарь.

№ 5. 200. 1838. 1839.

Признаница барона Христофера Сакеларија

18/XII-1865

№ 2037/17

Прими из Касе економик поје банке
од Гђа Караа Мачек у 1,000# словом: едну хиљаду
дуката и.кр. 32,000. ду. ва. словом: тридесет и две хиљаде
црта банкар. у Београду 18. Декр 1865.

M. Marković

Признаница кнеза Михаила са оригиналним потписом

Преписка Косте Анастасијевића, српског агента у Букурешту

Трећу групу докумената чини преписка Косте Анастасијевића, агента у Букурешту. Преписка садржи 452 писма, од којих 340 оригинала и 112 копија писама и телеграма повезаних у Књигу копија. Писма, најчешће упућена кнезу Милошу о кнезу Михаилу, односе се на вођење економије кнеза Милоша у Влашкој. *Књига копије писама (Kopierbuch)*, Косте Анастасијевића, српског агента у Букурешту од 1. јануара 1860-21. фебруара 1861 године, садржи 112 копија писама и телеграма кнезу Милошу и другим личностима на српском, француском и немачком језику. Књига садржи 78 копија писама и 30 депеша, и то: кнезу Милошу 37 писама и 13 депеша, кнезу Михаилу 10 писама и 5 депеша, др Карлу Пацеку, надзорнику имања у Влашкој 7 писама и 1 депеша, Миленку Теодосићу, мајору и кнежевом ађутанту 4 писма, Филипу Христићу министру и кнежевом представнику 2 писма, Кости Цукићу, министру 1 писмо, митрополиту Михаилу 1 депеша, барону Турки 1 писмо и још 8 депеша приватним лицима.

Писма и депеше су приватног, политичког и службеног карактера. Главна тема писања су кнежеве моштије у Влашкој, издавање под аренду и продаја, као и разни спорови у вези са вођењем економије. Званични извештаји говоре о приликама у Влашкој и Молдавији, избору кнеза Кузе и отварању Народне скупштине. Ту су и изјаве саучешћа поводом смрти кнеза Милоша,(3 писма на стр. 139-145); затим о побуни у Краљеву и околини против власти (2 писма); о бродовима на Дунаву са кријумчареним оружјем за Мађарску и Србију (2 писма); о незадовољству против кнеза Кузе, о побуни народа у Бесарабији против кнеза и његовог правитељства.

Преписка познатих личности новијег времена

Последњу групу чини преписка познатих личности новијег времена: Јоаким Вујић, Ђорђе Магарашевић, Матија Бан, Радоје Домановић, Јанко Веселиновић, Манојло Грбић, Владан Ђорђевић, Јован Жујовић, Лука Зима, Симо Матавуљ, Јоксим Новић-Оточанин, Тихомир Остојић, Милан Решетар, Милица Стојадиновић-Српкиња, Милорад Шапчанин и Јован Јовановић Змај, са књижевним саставима и илустрацијама за њих које је сам

радио. Преписка углавном садржи материјал који говори о животу ових личности помаже нам да личности и догађаје сместимо у историјски оквир времена у коме су живели и стварали.

Посебну групу у збирци Јоце Вујића представљају војни и политички извештаји и отворени и шифровани телеграми из српско-турског рата 1875-1878. године и из ратова од 1912. до 1918. године, којих има 185.

Насловна страна *Каталога Архиве Јоце Вујића у Сенти* (чува се у породици Вујић).

У наставку следи неколико страна из *Каталога Архиве Јоце Вујића у Сенти* које смо добили захваљујући љубазности породице Вујић. Листајући овај каталог примећује се да је Јоца Вујић унео рубрике које веома подсећају на рубрике које постоје у инвентарној књизи. Рубрике су: датум уписивања, датум са документа, ко је послао документ, ко је

потписао или издао документ и опис документа или акта. Осим тога, Вујић је грађу поделио и по групама као нпр.:

II Оригинални закони и важне наредбе из Србије од 1834-1914.

III Упутства и наредбе српских владара од 1840-1898.

IV Штампани закони и прокламације из Србије од 1839-1913.

V Разни званични списи из Србије.

Такође, у каталогу поред сваке групе докумената стоји потпис тадашњег управника УБСМ Уроша Џонића и датум када је преузео поједине групе докумената за Библиотеку.

II.

Оригинални закони и важне наредбе из Србије од 1834-1914.

Државни архив у Београду Ф. 42-75 - Уз. Кошт 27, XII - 732 Број <u>Датум</u>	Ун. Bundesgesetz Уз. Кошт 27, XII - 732 <u>Томас Крај и наредба, који је издати</u> <u>Томас Милош Оспреновић.</u>	<u>Садржина и обим закона или одлука</u> Одбела о ликвидацији млогодишња. Са садржини судбине партијног суда и закључака у Крајеву 18. априла 1834 и истојим Томаса Милоша и закључака али не Милошевић ружом и датум у Потрпљу 22 априла 1834. На једном савету градјана.
42. 1834. 22. IV	<u>Томас Милош Оспреновић.</u>	Одбела о ликвидацији млогодишња. Са садржини судбине партијног суда и закључака у Крајеву 18. априла 1834 и истојим Томаса Милоша и закључака али не Милошевић ружом и датум у Потрпљу 22 априла 1834. На једном савету градјана.
43. 1839. 31. IX	<u>Намесници: Никола Пашић и др. Јељена Оспреновић, Милош Вукотић, Јељена Вукотић</u>	За закон Врхњем и Млађим на владини форми, са издаденима и одобреним подацима у држави војни.
44. 1853. 10. I	<u>Томас Крајевски Народногласник</u>	Уредба о Земљоправној Школи у Потрпљу. Четири члана садрже и: фелса садржини Томаса, Илије Тарамашића и други. Писан у имену Томаса и Савеза.
45. 1857. 6. IV	<u>Томас Крајевски Народногласник</u>	Наредба о ступњу у државној служби. Четири члана садрже и: фелса садржини Томаса и Савеза. Подацима Томас, Милош Савеза, Савеза Савеза и др. Милошевић
46. 1857. 4. VII	<u>Томас Крајевски Народногласник</u>	Уредба о Школима. Два члана садрже и: фелса садржини Милош и Савеза. Подацима Томас, Савеза, Савеза, Милош, Милош, Милош.
47. 1857. 8. IX	<u>Томас Крајевски Народногласник</u>	Наредба Савеза о широким изградњама. Четири члана садрже и: фелса садржини Томаса и Савеза. Подацима Томас Крајевски.
48. 1857. 31. X	<u>Томас Крајевски Народногласник</u>	Наредба о изградњи државне службе. Четири члана садрже и: фелса садржини Томаса и Савеза. Подацима Томас, Милош Савеза, Милош, Милош, Милош.
49. 1858. 25. I	<u>Томас Крајевски Народногласник</u>	Два члана садрже и: фелса садржини Томаса и Савеза. Подацима Томас, Милош Савеза, Милош, Милош, Милош.
50. 1858. 12. VII	<u>Томас Крајевски Народногласник</u>	Закона о Бугарцима. Четири члана садрже и: фелса садржини Томаса и Савеза. Подацима Томас, Милош Савеза, Милош, Милош, Милош.
51. 1858. 13. VII	<u>Томас Крајевски Народногласник</u>	Закон о Бугарцима. Писан као изградња.
52. 1858. 31. VII	<u>Томас Крајевски Народногласник</u>	Уредба о Школима. Два члана садрже и: фелса садржини Томаса и Савеза. Подацима Томас, Милош Савеза, Милош, Милош, Милош.
53. 1859. 14. IV	<u>Томас Милош Оспреновић</u>	Уредба о Школима. Два члана садрже и: фелса садржини Томаса и Савеза. Подацима Томас, Милош Савеза, Милош, Милош, Милош.
54. 1859. 14. I	<u>Томас Милош Оспреновић</u>	Закон о Народној Школима. Два члана садрже и: фелса садржини Томаса и Савеза. Подацима Томас, Милош Савеза, Милош, Милош, Милош.
55. 1860. 26. IZ	<u>Томас Милош Оспреновић</u>	Закон о Школима. Два члана садрже и: фелса садржини Томаса и Савеза. Подацима Томас, Милош Савеза, Милош, Милош, Милош.
56. 1860. 11. III	<u>Томас Милош Оспреновић</u>	Закон о Школима. Два члана садрже и: фелса садржини Томаса и Савеза. Подацима Томас, Милош Савеза, Милош, Милош, Милош.
57. 1860. 26. I	<u>Томас Милош Оспреновић</u>	Закон о Школима. Два члана садрже и: фелса садржини Томаса и Савеза. Подацима Томас, Милош Савеза, Милош, Милош, Милош.

Странице из Каталога Архиве Јоце Вујића у Сенти (чува се у породици Вујић).

- Грoј Равајн Крaс Крaс и гaмeнaтa, кoјa je тaдaшнa
 58. 1860. 14/x Крaс Мухaјa М. Oтпeнoвaт Цaрпчинa и oтeлe зa Крaс и мaкeдa
 Мoнe Сoлoмoнoвa Кaрoв. Трoшкoвa нaкyпa тoдaшнoгa Крaсa
 Мaкeдoнe. Трoшкoвe тeкoвнe и y пoт цeрквe. Трoшкoвe 50-40 см.
59. 1861. 4. jv. Крaс Мухaјa М. Oтпeнoвaт Шкoлa зa пeтeлe. 15 мeтaрa нa мeтaрa цeрквe и нa фeлe ca тeкoвнaмa Крaсa
 Сoвeтe Мухaјaтa. Oтпeнoвaтe Пaрлaмeнтa. Трoшкoвe зa Крaсa и Сoвeтa
60. 1862. 28/jv. Крaс Мухaјa М. Oтпeнoвaт Зa Крaс o Крaсo зa цeрквe и мeтaрa цeрквe. Трoшкoвe
 Крaсa и Сoвeтa. Трoшкoвe Крaсo и мeтaрa цeрквe.
61. 1862. 28/jv. Крaс Мухaјa М. Oтпeнoвaт Зa Крaс o Крaсo зa цeрквe и мeтaрa цeрквe. Трoшкoвe
 Крaсa и Сoвeтa. Трoшкoвe Крaсo и мeтaрa цeрквe.
62. 1868. 12/jv. Крaс Мухaјa М. Oтпeнoвaт Шкoлa зa пeтeлe oт 13. jуниja 1860. Цeрквe пyкoвнa. Дрoвнa мeтaрa
 Трoшкoвe: Крaс, М. Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa
 М. Мухaјaтa.
63. 1869. 17/jv. Крaс Мухaјa М. Oтпeнoвaт Учeникoвe Пaрлaмeнтa Мухaјaтa зa цeрквe и мeтaрa цeрквe. Сoвeтa
 и Крaсa Крaсo зa мeтaрa пa цeрквe и пaрлaмeнтa тeпeлe Крaсoтa.
64. 1877. 1. jv. Крaс Мухaјa М. Oтпeнoвaт Учeникoвe зa мeтaрa цeрквe oт 26. jуниja 1860. Цeрквe пyкoвнa и фeлe. Трoшкoвe:
 Крaс, Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa, М. Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa.
65. 1877. 17/jv. Крaс Мухaјa М. Oтпeнoвaт Дoдaтaк зa мeтaрa цeрквe oт 26. jуниja 1860. Цeрквe пyкoвнa и фeлe. Трoшкoвe:
 Крaс, Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa, М. Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa.
66. 1881. 19/jv. Крaс Мухaјa М. Oтпeнoвaт Дoдaтaк зa мeтaрa цeрквe oт 26. jуниja 1860. Цeрквe пyкoвнa и фeлe. Трoшкoвe:
 Крaс, Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa, М. Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa.
67. 1881. 21/jv. Крaс Мухaјa М. Oтпeнoвaт Зa мeтaрa цeрквe oт 26. jуниja 1860. Цeрквe пyкoвнa и фeлe. Трoшкoвe:
 Крaс, Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa, М. Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa.
68. 1882. 14/jv. Крaс Мухaјa М. Oтпeнoвaт Зa мeтaрa цeрквe oт 26. jуниja 1860. Цeрквe пyкoвнa и фeлe. Трoшкoвe:
 Крaс, Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa, М. Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa.
69. 1888. 10. jv. Крaс Мухaјa М. Oтпeнoвaт Зa мeтaрa цeрквe oт 26. jуниja 1860. Цeрквe пyкoвнa и фeлe. Трoшкoвe:
 Крaс, Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa, М. Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa.
70. 1893. 4. jv. Крaс Крaсo Крaсo I. Oтпeнoвaт Учeникoвe зa мeтaрa цeрквe oт 26. jуниja 1860. Цeрквe пyкoвнa и фeлe. Трoшкoвe:
 Крaс, Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa, М. Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa.
71. 1899. 28/jv. Крaс Крaсo Крaсo I. Oтпeнoвaт Зa мeтaрa цeрквe oт 26. jуниja 1860. Цeрквe пyкoвнa и фeлe. Трoшкoвe:
 Крaс, Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa, М. Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa.
72. 1903. 8. jv. Крaс Крaсo I Зa мeтaрa цeрквe oт 26. jуниja 1860. Цeрквe пyкoвнa и фeлe. Трoшкoвe:
 Крaс, Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa, М. Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa.
73. 1904. 31/jv. Крaс Крaсo I Зa мeтaрa цeрквe oт 26. jуниja 1860. Цeрквe пyкoвнa и фeлe. Трoшкoвe:
 Крaс, Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa, М. Мухaјaтa, П. Мухaјaтa, Д. Мухaјaтa, М. П. Мухaјaтa.

Епископ 74. 1911. 30/III.	Ко је ургов зачет <u>Крас Петар I.</u>	Садница и опис закона или аката Закон о Школару. 83 муњамаме одржане. Чиноугодна одржа Кројне Службенике и државне одржања и одржања М. С. Јанкови одржа. Тлоугодна: Крас, Кројне, Манастирски, Школарски и др муњамаме. Персони одржа.
75. 1914. 1/IV.	<u>Крас Петар I</u>	Финансијски Закон за 1914. годину. Фели. Муњамаме одржане XV. са државним одржањем. Тлоугодна Крас. Кројне, Манастирски Школарски и др муњамаме. Чиноугодна Крас, Кројне, Јанкови Персони и Тлоугодна за 1914. г. XVIII-XIX и сир 1-28 муњамаме

Одржа сир за Ја. Бурновог
г. 76 - 113, 27-XII-932
гг. Јанкови

III. Чиноугодна и наредбе српским краљара од 1840-1898.

76. 1840. 17/VI.	<u>Тодор Михаило М. Ошенић</u>	Не одржава редовно Српско, по се у одржаву српски муњамаме са Школарски
77. 1846. 7/III.	<u>Тодор Михаило М. Ошенић</u>	О одржаву српско муњамаме одржаву Школарски одржаву
78. 1846. 4/IX.	" " "	" " " " " " " " " "
79. 1848. 4/XI.	" " "	Одржаву и одржаву муњамаме одржаву одржаву
80. 1849. 23/VI.	" " "	Одржаву одржаву одржаву
81. 1849. 31/III.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
82. 1849. 27/IX.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
83. 1849. 31/X.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
84. 1852. 17/II.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
85. 1852. 23/XI.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
86. 1855. 29/II.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
87. 1855. 23/II.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
88. 1855. 2/VI.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
89. 1856. 15/II.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
90. 1856. 8/VI.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
91. 1856. 3/III.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
92. 1856. 5/VI.	" " "	" " " " " " " " " "
93. 1856. 16/IX.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
94. 1856. 2/XI.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
95. 1857. 12/IV.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
96. 1861. 7/VI.	<u>Михаило М. Ошенић</u>	За Кројне одржаву одржаву
97. 1861. 9/VI.	<u>Тодор Михаило М. Ошенић</u>	О одржаву одржаву одржаву одржаву
98. 1864. 13/X.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
99. 1866. 16/II.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
100. 1867. 5/IV.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
101. 1867. 22/VI.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
102. 1868. 9/X.	<u>Михаило М. Ошенић</u>	Одржаву одржаву одржаву одржаву
103. 1868. 25/X.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
104. 1869. 8/II.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
105. 1869. 11/II.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
106. 1869. 16/IV.	" " "	Одржаву одржаву одржаву одржаву
107. 1872. 29/III.	<u>Михаило М. Ошенић</u>	Одржаву одржаву одржаву одржаву

Број	Датум	Назив закона и наредби	Тема
108.	1874. 12/12	<u>Криво Мухом Остроух.</u>	О извршавању закона за уградњу железичке станице
109.	1887. 15/VI	" " "	О извршавању закона за изградњу железичке станице
110.	1882. 15/VI	<u>Криво Мухом.</u>	О извршавању закона за изградњу железичке станице
111.	1882. 19/VI	" " "	" " "
112.	1882. 23/VI	" " "	" " "
113.	1898. 24/VI	" " "	" " "

IV. Митинзи закони и прокламације из Србије од 1839-1913.

Број	Датум	Назив закона и наредби	Тема
114.	1839. 26/VI	<u>Канонски</u>	Прокламација о смрти Криво Мухом и о свима Мухомима за Мухом
115.	1840. 16/XI	<u>Криво Антоније Поповић.</u>	Прокламација о изградњи железичке станице
116.	1856. 23/VI	" " "	Прокламација о изградњи железичке станице
117.	1857. 5/II	" " "	Прокламација о изградњи железичке станице
118.	1858. 5/VI	" " "	Прокламација о изградњи железичке станице
119.	1858. 20/VI	" " "	Прокламација о изградњи железичке станице
120.	1855. 22/III	" " "	Прокламација о изградњи железичке станице
121.	1858. 17/VI	" " "	Прокламација о изградњи железичке станице
122.	1859. 24/XI	<u>Криво Мухом Остроух.</u>	Прокламација о изградњи железичке станице
123.	" " "	" " "	" " "
124.	1862. 16/III	<u>Криво Мухом Остроух.</u>	Прокламација о изградњи железичке станице
125.	1862. 29/VI	" " "	" " "
126.	1862. 22/XI	<u>Криво Мухом Остроух.</u>	Прокламација о изградњи железичке станице
127.	1913. 4/X	<u>Криво Петров.</u>	Прокламација о изградњи железичке станице

V. Разни законски акти из Србије.

Број	Датум	Назив закона и наредби	Тема
128.	1835. 26/III	Уставна одлука о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
129.	1837	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
130.	1849. 2/IV	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
131.	1849. 24/X	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
132.	1852. 24/XI	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
133.	1860. 16/VI	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
133-154.	Од 1846-1889.	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
155.	1856. 5/III	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
156.	1857. 25/VI	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
157.	1857. 20/X	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
158.	1866. 17/VI	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
159.	1866. 31/III	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
160.	1868. 12/III	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице
161.	"	Прокламација о изградњи железичке станице	Прокламација о изградњи железичке станице

КНЕЖЕВА ПРЕПИСКА

Династија Обреновић

Владари из породице Обреновић провели су на престолу Кнежевине и Краљевине Србије пуне 72 године. Владали су Србијом у два наврата 1815-1842, и 1858-1903 године. Обреновићи су неговали српство и имали су идеју о уједињењу српства, уз благи изузетак кнеза Михаила за време његове друге владавине.

У првом периоду владавине Обреновића (1815-1842) и почетком другог (1858-1860) на престолу су били кнежеви из Милошевог огранка, а потом од 1868. до 1903. године потомци Јеврема Обреновића. Први су носили титулу кнеза, а други су успели да стекну и краљевско звање.

Родослов династије Обреновић почиње са Обреном Мартиновићем (?-1777) и Вишњом (?-1817) који су склопили брак 1765. године и имали синове Јакова и Милана и ћерку Стану. Обрен је био из Бруснице, а Вишња из Доње Трепче. После Обренове смрти Вишња се преудала за Теодора Михаиловића (?-1802) у Горњу Добрињу. Са другим мужем изродила је три сина Милоша (1780-1860), Јована (1787-1850) и Јеврема (1790-1881).

Милош Теодоровић Обреновић, кнез Србије од 1815-1839, и поново од 1858-1860 био је ожењен Љубицом Вукомановић (1788-1843) и имали су седморо деце: кнегињу Петрију (1808-1870), кнегињу Савку (1814-1848), кнеза Милана (1819-1839), кнеза Михаила (1823-1868) и кнегињу Марију и кнежеве Тодора и Габријела који су умрли као деца.

Милош је почео да се користи презименом Обреновић негде 1810. године после смрти свог полубрата Милана. Учествовао је у Првом српском устанку и предводио устанике у Другом српском устанку. Сматра се оснивачем династије. За време његове владавине Србија је постала аутономна кнежевина у оквиру Османског царства. Владао је врло аутократски и одбијао је да ограничи и подели власт, због чега је против његове власти било подизано неколико буна. Током своје владавине важио је за најбогатијег човека у Србији и такође једног од најбогатијих људи на Балкану.

За време његове владавине спроведена је аграрна реформа, укинут је феудализам, уздигао је писмењавање, културу и здравство, саградио и обновио много цркви. Све што је Милош учинио за време своје владавине кроз уџбенике и историју приписивало се

Карађорђу. Ипак, Милош је био тај који је утемељио српску државу као цивилизацијску државу на европским принципима.

Заслужан је за доношење Сретењског устава 1835. године који је био врло брзо суспендован јер није одговарао интересима Русије, Аустрије и Турске

Владао је аутократски, апсолутистички и није желео да дели власт ни са ким те се због тога није много допадао народу. По питању унутрашње политике имао је став да је држава домаћинска кућа а да је он домаћин те куће. Сви су морали да га слушају, ништа се није смело купити ни отуђити без његовог знања. Сви су морали да му се покоравају. Он је могао да их казни или протера у сваком тренутку ако су били непослушни.⁸³ Спољна политика заснивала се углавном на сарадњи са Турском и Русијом, при чему је Русе користио за подршку приликом тражења повластица од Турске. Но, његове везе са Енглеском 1837. године наљутиле су Русију а ни Аустрија није била баш задовољна. Кнез Метерних био је веома незадовољан за време последњих година прве Милошеве владавине јер се бојао утицаја либералне Енглеске и револуционарне Француске на Србе. Турска је такође била незадовољна Милошевим понашањем. Тиме је Милош себе довео у процеп. У земљи је против себе имао јаку опозицију а у иностранству Русију, Турску и Аустрију. Тако је владао све до Устава 1838. године када су га натерали да се одрекне престола. Наиме, 1838. Године донет је Хатишериф, којим се кнежева власт ограничава Саветом. Будући да му то није одговарало, 1839. године је абдицирао у корист најстаријег сина Милана, а он је са сином Михаилом отишао на своје имање у Влашку. Отерали су га управо они који су му били најближи и који су захваљујући њему дошли до највиших положаја у земљи. Првео је 19 година у изгнанству и одатле је радио на свом повратку.

О кнезу Милошу писали су многи а међу њима: Милан Ђ. Милићевић, Радош Љушић и Вук Караџић. Осим писаних докумената о животу кнеза о њему постоје и многе приче, анегдоте и песме које су приповедане у народу. Од свих владалаца 19. века који су имали важну улогу у политичком и културном животу нашег народа највише се причало управо о кнезу Милошу. Потекао је из сиромашне породице, неписмен али врло упоран, стрпљив и прорачунат. Све је радио са жељом да достигне циљ. Прво је тражио на леп начин, ако то не би успео претио је, а ако ни то не би дало жељене резултате подмићивао је. То је веома лепо примењивао и у односу са Турцима. Када га је Платон Симоновић

⁸³ Кнез Милош у причама, сакупио М. Ђ. Милићевић. Загреб: Народно дело, 1900, стр. XXIV

1857. године у Бечу упитао како је успевао да се избори са Турцима и добије права и повластице за Србе, кад се зна да су Турци тврди на давању. Милош је одговорио: „Мој господине, било је много муке; али, ја знам како треба са Турцима: најпре сам увек молио, затим сам претио, а кад то не помогне, онда сам позлаћивао усне везирима па сам добијао оно што сам хтео!”⁸⁴

Умео је са људима и веома добро је знао која средства да употреби. Прича се да је имао јаке живце и да је био врло стрпљив човек. То документују неки догађаји из којих видимо да је одговоре на нека питања чекао чак 15 година. Питање наследног права покренуо је на Порти 1815. године и чекао решење из Цариграда. Посебним Бератом признато му је наследно кнежевско право 1830. године. Милош је био једини хришћански владар који је од Отоманског царства добио наследно кнежевско достојанство. Осим Милоша још су два владара изборила то наследно право : беј Туниса и египатски мамлук султан.

Кнез Милан, у чију је корист као свог најстаријег сина абдицирао Милош Обреновић, ушао је у српску историју као владар који је најкраће владао, укупно 25 дана.

Наследио га је брат Михаило са 17 година, који је владао по узору на оца. Михаило Обреновић (1823-1868) био је кнез Србије од 1839-1842. и од 1860-1868. Прва владавина Србијом завршила се његовим збацивањем са престола, а друга убиством у Кошутњаку. Као најмлађе дете кнеза Милоша и Љубице родио се 4. септембра 1823. године у Крагујевцу. Детињство је провео у Крагујевцу, Пожаревцу и Београду. По завршетку школовања са мајком се из Пожаревца преселио у Беч. На престо је дошао као малолетан 26. јуна 1839. И због тога му је било одређено Намесништво: Јеврем Обреновић, Тома Вучић Перишић и Аврам Петронијевић. Порта је потврдила његов избор али као изабраног а не као наследног владара. Млад и неискусан Михаило се није снашао у сложеним унутрашњим и спољним пословима кнежевине Србије, те је 1842. године свргнут са престола и протеран из Србије. Провео је 19 година у изгнаству. Док је живео у изгнаству Михаило се заљубио и оженио грофицом Јулијом Хуњади (1831-1919) која је на двору цара Фрање Јосифа била међу првим дамама.

На Светоандрејској скупштини 1858. године, донета је одлука да се кнез Милош врати у Србију. Вратио се у Србију и владао је до своје смрти 1860. године.

⁸⁴ Кнез Милош у причама, сакупио М. Ђ. Милићевић. Загреб: Народно дело, 1900, стр. XXVI-XXVII

Тада је поново на престо дошао кнез Михаило. Друга владавина кнеза Михаила била је након очеве смрти 1860. године. Ова владавина донела је бројне промене Србије. Укинута је *Турски устав*, донео је законе о порезима и уређењу народне војске. Сличан оцу, просвећени апсолутизам је био доминантан у његовој владавини. Апсолутиста је био не само у политици већ и у односу са просветним и правосудним установама, као и према омладинском покрету. Врхунац је био када је 1864 године наредио да се укине *Друштво српске словесности*. Али је 1868. године иницирао изградњу народног позоришта у Београду. Он није имао потомака мада се говорило да има ванбрачног сина Велимира (1848-1898), који није имао право наслеђивања.

Док је он владао апсолутистички против њега су сковали заверу. Главни организатори и извршиоци атентата били су браћа Радовановић, Коста и Ђорђе. Кнез Михаило убијен је 29. маја 1868. у Кошутњаку.

Преписка књаза сербскога

Највреднији део архивске збирке Јоце Вујића чине документа која су некада припадала архиви кнеза Милоша Обреновића тј. кнежевој канцеларији. Милошева архива пронађена је у Румунији на једном кнежевском добру. Наиме, породица Бајић, у коју је кнежева ћерка била удата, наследила је ту архиву заједно са кућом и имањем и пренела у свој дом у близини Темишвара. Касније је породица продала имање, а архиву је купио Јоца Вујић 1925. године. Кнежева архива је садржала 1071⁸⁵ докуменат из времена када је кнез Милош живео у изгнанству. Куповином ове вредне архиве сачувана је кнежева кореспонденција коју можемо користити за истраживања о животу кнеза Милоша и његове породице. Кнежеву архиву можемо разврстати у 5 скупина коју чине: породична преписка, лична преписка, пословна преписка, судски акти и документа из спорова и предмети и документа из оставине кнеза Милоша.

Породична преписка Обреновића

Породична преписка Обреновића садржи највећим делом писма кнеза Милоша са ћерком и сином, кнезом Михаилом и кнегињом Петријом, удатом Бајић⁸⁶ (неколико Петријиних писама је већ објављено). У збирци се чува 71 писмо кнеза Милоша упућено сину Михаилу из 1846-1854, и 60 оригиналних писама кнеза Михаила упућених кнезу Милошу из 1845-1858. Затим, 19 писама кнеза Милоша упућених кнегињи Петрији Бајић из 1845-1858, као и 19 Петријиних писама упућених оцу из 1846-1860.

У архивској збирци Јоце Вујића чувају се и писма осталих чланова породице Обреновић упућена кнезу Милошу. Сачувана су 4 писма Анке Ј. Обреновић из 1851-1854,

⁸⁵ Филиповић, Даница. Јоца Вујић, велики добротвор Београдског универзитета и Универзитетске библиотеке: каталог изложбе поводом Дана Библиотеке и 80 година од добијања његовог великог поклона. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2012. стр. 22.

⁸⁶Брзуловић Станисављевић, Татјана. „Писма кнегиње Петрије своје оцу књазу Милошу Обреновићу – из архивске грађе Јоце Вујића у Универзитетској библиотеци "Светозар Марковић" у Београду“. Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ.72 (2011). стр. 133-149.

једно писмо Јеврема Обреновића најмлађег кнежевог брата из 1848. године, 2 писма Јована Обреновића, кнежевог брата из 1845. године и 3 писма кнегиње Јулије, жене Михаила Обреновића из 1854-1858.

Анка Обреновић (1821-1868) ћерка је Јеврема Обреновића и Томаније. Била је писац и њени преводи су били први литерарни радови жене у Србији 1836. године. Објавила је прву књигу превода 14 прича са немачког језика под насловом *Наравоучителне повести*, 1836. у Београду. Тиме је стекла глас прве српске књижевнице а то је поздравио и Димитрије Давидовић, уредник *Новина сербских*. Те године почела је да пише *Дневник* који је водила скоро две године, до почетка 1838.године, који ће угледати светлоћст дана 2007. године у приређивању Радмиле Гикић-Петровић. Познатија је по надимку „*Анка Помодарка*”. Приповедало се да је она била инспирација за песму хрватског песника Антуна Михановића, који је желео да се ожени Анком кад је њој било 16 а њему 41 година. У свом дому у Београду 1860. године организовала је један од првих српских салона. Удала се 1842. године за Александра Константиновића. Имали су двоје деце сина Александра и ћерку Катарину. Убијена је заједно са кнезом Михаилом у Кошутњаку 1868. године. Њена мајка Томанија и ћерка Катарина преживеле су овај инцидент.

Писма Ане Ј. Обреновић кнезу Милошу

Анина писма послата су кнезу Милошу из Деблинга и Новог Сада. То су честитке за Божић и Нову годину у којима му жели добро здравље и дуг живот. Захваљује се кнезу на помоћи и даровима њеној деци и уопште као „благодеју” који се очински стара о деци свог умрлога брата. Честита му Божић и Нову 1854. годину са жељом да му идуће године честита празник „у оној земљи којој сте ви темељ положили.”

Доносимо препис Аниног писма из 1891. године:

Ибр 1902

”Ваша Светлост!

Милостивејши Господару!

Превелика дјела Ваше Спасенија и Славе Србства тицајућа се свагда обожавајући, ја, коју је судба удостојила сјајним Презименом Вашим дичити се, за дужност држим сваку дану употребити прилику, којом би моје Високој Особи Вашој неограничено високопочитаније указала. И будући да Празник Рождества Христова и Нову Годину као такову сматрам прилику, којом сродни у сердним и искреним жељама предусретати се стајем са неограниченим високопочитанијем

Ваше Светлости

У Новом Саду 14 Декембра 851

нижајша

Анна Обреновић”

Мѣс. 1902

Ваша Светлость!

Милостивѣйшій Господарь!

Превелика гдѣла Ваша Свасенія
и славе Свѣства тиваркесе свегда
обожавати, ја, кою је Судба удостоила
свѣтит Презвитентом Вашим дигити
се, за дужности држит сваку дану
укоитребити прилику, којом бы то је
Высокой Особи Вашей неограничену
высококочитаніе указала. И будути
да Праздник Рождества Христово
и Нову Годину као такову статурат
прилику, којом сродни усерднѣт, и
искренним желаніама предусретатисе

178
1851
1851

стает са неограниченим високо
позитатіем

Ваше Светлости

у Новом Саду 14 Октября 1851

Ниж сима

Анна Ореховичъ

Јеврем Обреновић (1790-1856) најмлађи брат кнеза Милоша рођен је у Горњој Дубици. 1816. постављен је за обор-кнеза Шабачке нахије. Научници га описују као наочитог, ученог и просвећеног човека који је увек био окренут ка новом. У Шапцу се оженио Томанијом, ћерком Анте Богићевића и са њом изродио осморо деце. Његов син Милош био је отац краља Милана.

Његов боравак у Шапцу сматра се врло плодноним и назива се „Јевремовим златним добом”. Имао је врло напредна схватања. Шабац је међу првим градовима у Србији имао школу, учитеље и лекаре. Јевремов конак саградио је 1824 године, била је то врло лепа грађевину на спрат, сматрана је најлепшом у Србији

Јеврем Обреновић био је значајан по много чему. Памти се по првом клавиру, савременом намештају. Његов конак био је стециште школованих људи, елите уметника и интелектуалаца тадашње Србије. У оквиру Конака била је и знаменита Јевремова библиотека која се садржала дела Лафонтена, Купера, Шилера. У дворишту Конака стајао је и фијакер, први у Србији купљен у Војводини. За време Јевремовог покровитељства основана је у Београду 1832. прва јавна библиотека, чији је први дародавац био Јеврем.

Писмо Јеврема Обреновића кнезу Милошу

Јеврем је писао кнезу 1848. године из Манасије. Пише му о своме сину, затим о великом невремену са ветром и снегом који је затрпао куће и поломио дрвећа тако да има и људских жртава.

Доносимо препис писма:

Ибр 1906

„Ваша Светлост

Милостиви Господару!

Ми смо ови дана од Јова примили писмо у којему пише да му је Ваша Светлост писала да ми пише да мога сина позовем себи, ја би то тако учинио но видим и сам да је велика зима а и скупо би ме кошћавало. Но кад се путови отворе позваћу га.

Но молимо Вашу светлост да би учинили отећеску Милост да га призовете и да му запретите да би се у свему добро владао то вас свепокорњејше молим као свога благодетеља.

Овде је велика зима и први дан Нове године дигла се тако велика вртуна са највећим снегом и за један дан и две ноћи засула је село да ни трећа кућа није остала незасута и да су живину тек трећи дан са великом муком отапати могло се и доста је погинуло, и сада се на оди и људе са коњима и саницама мртви који су засути.

А да стоке јоште се и не зна колико је. Воденице све су засуте да се и са иљадама аргата не могу одгрнути и зато је велика оскудност у брашну у Букрешу имаде јоште која кућа да 8 дана ни дрвета ни леба добио није и ође ће се јоште која екмећиница наоди да може и крв да пане око леба који да добије, а и јоште овако ако устраје не знам шта ће да буде.

Томанија са Катом љубе ваше Светлости руку, и тако и ми сами

Ваше Светлости препокорни слуга и брат

У Манасији 20. јануара 848.

Јеврем Обреновић”

№ пр. 1906

ваша Светлост

Милостиви Господару

Место објавана од Јави Примили Писмо у којем Писмо
мне ваша Светлост писана јами Писмо је тако да
позабеним Себи и би томакни у енски Но вјерно и сам
Свај биљка зума ан Објавиће Коштава. Но како се
Писмо објавиће Писмо.

Номојато ваши Светлост дају у енски отајни М
ностар јера Присабеним чужану са аријетније дабу се у свин
добо вјерно. то вајт ве појаритиће Мојим Кош Обја
вајо дјела.

Обје биљка зума и објавиће Нови Тојне дјеласе тако
лима вјерно Сана вјетније Снојом иса Ејнданг и др. Но
ти се Сјуре Сјадан и сјуре Пјута Нне остано Несајта
дају Навићу и се и сјуре дају Савићом и сјуре
ти мојоме и сјуре појаритиће, и Сјуре Но др и Пјуре Савић
та и Савића и сјуре Кошу сјуре.

Азъ Свѣтлѣ пошлѣсе иже на Колинѣ вѣстѣе Свѣтлѣ заступѣдѣсе
 и ладима прѣдѣе Аимору въ Трѣхутѣи самое велика оскудности
 у брашна у вѣхрѣну иже въ Крѣга 8. дана иждѣвѣа Налебѣзѣвѣ
 о Нѣе поѣти кѣе ошѣе Кѣе въ Крѣметѣнѣнѣа иждѣвѣа иже въ Крѣга
 Нѣе околѣба Кѣега жѣе Аи ошѣе ошѣе ато у Свѣтлѣ Нѣе Нѣе
 иже въ гѣдѣе.

Пломатна Свѣтлѣмъ Аи въ вѣе Свѣтлѣмъ и рѣдѣ аи
 ии Свѣтлѣ

вѣе Свѣтлѣмъ Трѣхутѣи Свѣтлѣ
 и гѣдѣе.

Едрѣмъ обрѣнѣвѣтѣ.

у манасѣи: 20
 иже въ 818

Јован Обреновић (1787-1850) млађи брат кнеза Милоша. Био је гувернер дистрикта рудничког и пожешког, познат под именом Господар Јован. Рођен је у Горњој Добрињи а умро у Сремским Карловцима. Учествовао на састанку у Такову и бици на Љубићу 1815. године и у Ђаковачкој буни 1825. Оженио се 1814. Круном Михаиловић која је умрла 1835. Имали су двоје деце сина Обрена (1818-1826) и ћерку Јелисавету (Савку) (1828-1834). Други брак склопио је 1835. године са Аном Јоксић (1818-1880). Са њом је имао две ћерке Анастасију-Станку (1839-1933)и Ермилу (1844-1918). У конаку Јована Обреновића из 1835. смештена је стална поставка Народног музеја из Чачка.

Писма Јована Т. Обреновића кнезу Милошу

Извештава га да је у Новом Саду купио кућу и да се у њу са својом породицом усељава. Жели му срећан Божић и Нову 1846. годину налазећи у његовој срећи, „срећу нашу, наше деце и потомака.”

Доносимо препис једног писма:

Ибр 1907

„Ваша Свјетлост

Милостивејши Господару!

Усуђујем се покорњејше јавити Вашој Свјетлости, да сам ови дана купио овдје у Новом Саду за себе и фамилију ми кућу једну, и у име Божје с фамилијом преселио се у исту.

Желим да Бог милостивни Вас у повољном здрављу на радост и утеху нашу сохрани. То су жеље и свагдање молитве, које Вишњему творцу, и ја, и дечица моја воздајемо с којом свепонизњејше поздрављајући Вашу светлост и љубећи Вам с Анном и децом светлејшу десницу остајем и изумирен

Ваше Светлости

У Новом Саду

30. октоврија 1854.

свепокорњејши

Јован Т. Обреновић”

№ 1907

Ваме Обществу

Мирсканбунднъ Товарищъ!

Служуе се покорице ебуну Вашои Обществу, да сано
ова гана кучао обут у Новом-Цагу да сев и фамилия ови кучу
егру, и у оне боннъ въ фамилиялхъ именихъ и у исау.

Жеанъ, да бонъ Мирсканбунднъ Давъ у новобунднъ Дореван
се разсавъ и утвухъ саму сохрани. Мо су онеат и сарганат мо-
лино, коч бунднъ Товарищъ и а, и гбуза моа боддано, бн.
Кочидъ ебунднъ не поддунднъ Ваму Обществу, и совети
Давъ въ Анромъ и гбуза Обществу гесану, ованат и иду-
мунатъ

Ваме Обществу

В Новом-Цагу
20. Октобрия 1845.

Общекорунднъ,
Гованъ М. Одренбуно.

Јулија Обреновић (1831-1919) удала се за кнеза Михаила 1853. године у руској капели у Бечу. До повратка у Србију 1858. године живели су на свом имању „Иванка” у Аустроугарској. Учила је српски језик код Ђуре Даничића. Растали су се 1865. године (*растали су се од постеље и стола*). Од кнеза Михаила добила је палату у Бечу и годишњу ренту од 5500 дуката. Одрекла се титуле српске кнегиње али је задржала назив Кнегиња Јулија Обреновић, прихватајући законе српске православне цркве ако би кнез тражио коначан развод. Нису имали деце. После кнежевог убиства Јулија се удаје за Карла од Аренберга (1831-1898) и постаје војвоткиња од Аренберга. Ни у овом браку није имала деце. Умрла је у Бечу 1919. године.

Писма кнегиње Јулије Обреновић кнезу Милошу

Јулијина писма кнезу Милошу написана су на немачком а једно је на српском језику. Кнегиња Јулија одговара на писмо и изјављује да ће се што пре постарати да научи српски језик. Захваљује кнезу Милошу на саветима, говори му о свом проводу у Бечу за време бечких поклада. Поздравља кнеза Милоша саветује га са: „Мој драги отац!”

Следи препис Јулијиног писма:

Ибр 1911

„Мој драги отац!

Ја твоја покорна ћерка желим и бога молим да те дуго дуго поживи тако да ми и ви будемо срећни.

Ја милосно љубим ти руке и
Остајем

Твоја

Покорна ћерка
Јулија

У Иванки 14 Дец. 1858”

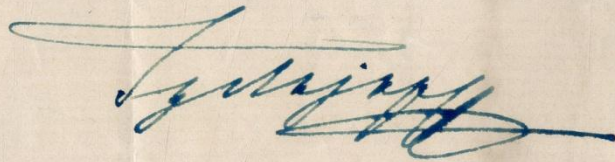
Ms. P. 1911

 Moj Drazu Otac!

Ja tvoja nepokorna
deputica medru i Lova
chodim da se duso,
duso tonkava, kako da
cna i sa dudenno spetku.

Ja u svojoj Duzici sa
pyke i ostajim

Tvoja
nepokorna deputica

Y wanki $\frac{14}{96}$ Dec. 1858.

Преписка са децом

Писма која је кнез Милош писао сину и ћерки, представљају нам га у једном потпуно новом светлу, као брижног и нежног оца. У писмима Михаилу саветује сина да живи уредно, да не расипа новац и да се не шенлучи превише јашући коње, а ћерки Петрији дели савете око подизања деце. Петријина писма су углавном честитке за празнике: Ускрс, Божић и Нову годину са жељом да отац још дуго поживи. У неким писмима га обавештава о свом здрављу и да страхује од регрутације због које крије своје синове. Кроз нека писма се провлачи прича о ергелам коња и њиховом пресељењу у Влашку на кнежеве мошије. Нека Петријина писма су важна за историју јер описује буну из 1848. године, и њен страх да неки „простак” не разграби кнежеву ергелу. У неким писмима виде се наговештаји Милошевог повратка у Србију јер га Петрија извештава о расположењу у Србији за његов повратак. Тако ова писма указују на постепено јачање антикарађорђевићевске струје у Србији.

Кнез Михаило га у својим писмима извештава о животу у Бечу, о свом здрављу демантујући да је болестан и пише да му Вук Карацић прави друштво. Јавља му о приликама у његовој кући и томе шта је Рафелсбергова све покрала. Пише му о куповини коња. Пише му о кнегињи Јулији и о томе како учи српски језик код Ђуре Даничића.

Милошева преписка заједно са документима Књажевске канцеларије који се чувају у Архиву Југославије чини једну целину и може бити јако интересантна за истраживачки рад. Наиме, у документима Књажевске канцеларије налазе се породична писма из 1815-1839, док је кнез Милош био у Србији, док су писма у заоставштини Јоце Вујића из периода Милошевог изгнанства, те представљају логичан наставак. Истраживањем ових писама као целине може се колико-толико добити целовита слика о развоју породичних односа породице Обреновић.

Преписка кнеза Милоша са сином Михаилом

Ибр.871

1845. август 8/20 Беч

Ваша светлост,
милостивејши родитељу!

Оба два писма Ваше светлости, 14. и 15. писана овог месеца, заједно с њима послатим списком назначених ствари, које желите да Вам се пошаљу, примио сам.

Све у горепоменутом списку назначене ствари у једном сандуку сложене предао сам Опу, који је јуче први пут отвореним прашким гвозденим путем отпутовао к Вама преко Прага. Кључ послати ми такође предао сам њему заједно с још шест других кључева Вашом светлошћу захтеваном.

Неколико дана по одласку Ваше светлости добио сам јаку кијавицу, с којом, наравно, и главобољу, и још ми се нос није савршено очистио. Може бити да би ме глава и више болела, да ми није по срећном мом обичају на нос крв ишла, ког Ви добро познајете.

А овде, од како сте, Ваша светлости, отишли, време је да не може горе; нити за овај месец у коме смо хладније бити. Па и сад све једнако тако траје, по чему, као што из Вашег писма видим, као и код Вас. А Ћели не треба горе од овог времена.

Ја ћу позив Ваш овде чекати, а међутим, надам се да ћу се и овог гунтураћа, тако да рекнем, сасвим курталисати.

Као што ја ових дана никуд нисам излазио, то је кочијаш сваки други или трећи дан, једанпут једне а други пут друге коње помало протеривао.

Отачаској се милости препоручујући и руку Вам љубећи, пребивам Ваш покорњејши син

Михаило М. Обреновић

1846. октобар 18/30 Букурешт

Ваша светлост,
милостиви родитељу!

Прекјуче у среду, управо исти дан када сам из Беча пошао, приспео сам овде здраво и срећно.

У Херманштат је дошао Јова Герман пре мене заједно са од књаза послатим његовим ађутантом мајором Бибеском, који су ме доведе допратили.

И да није књаз имао доброту ађутанта свога преда ме изаслати, и наредбу учинити да ми људи у помоћи буду у преласку преко планина, богме баш би се мучио и врло тешко прошло, јер ја сам прилике имао у нашој земљи доста рђавих путева видети, али о оваквом никад ни помислити нисам могао.

Његова је светлост књаз сутрадан по моме доласку, то јест јуче ујутру, одпутовао до Браиле и вратиће се за једно осам дана. Кад се вратио буде одмах ћу му отићи у посету. Господу Тимонија и Дашкова данас сам посетио. Старац Филипеску дошао је к мени још оно вече кад сам овамо доспео. Много ме је за Вашу светлост питао и клања Вам се.

Препоручујући се у родитељску благонаклоност, љубећи Вам руку и изјављујући понизни рукољубац свију Германа, пребивам Ваш покорњејши син

Михаило М. Обреновић

PS. Засад сам се наместио у кући покојног Михаила Германа.

горњи

1846. децембар 19.

Љубезни сине Михаило!

Врло сам се обрадовао када сам сазнао да сте здрави; могу и ја Вас обрадовати да се и ја, благодарењу Богу у савршеном здрављу налазим.

Издајте заповест по свим нашим имањима да би шумари што се лова тиче ниједан се усудио што ловити; и ако би кога другога приметили, највећу строгост употребили такође; и ако би керове пуштали – да се побију;

уосталом за даље послове имаћете моја даља упутства.

Поздрављајући Вас љубезно остајем Ваш увек благонаклони

књаз Милош Обреновић

1846. (децембра)

Љубезни сине Михаило!

Из писма Вашег од 27. новембра видим што ми пишете да сте били у селу Браила, и да Вам се врло допада;

само би требало да се изнова неке зграде зидају, и да је нужно да се цигла пећ;

зато нека стоји до пролећа, па ћемо се опет акобогда писмом споразумети;

но ја се надам да сте отишли већ у Херешти да прегледате кућу тамо да не пропадне.

Ја сам хвала Богу сасвим здрав; поздрављајући Вас љубезно остајем Ваш благонаклони родитељ

књаз Милош Обреновић

у Берг^{го} по. Август 1845.

№ 871

Ваша Общественная
Милосердиями Подпись!

Оба два дитя Ваше
Общественное № 14 и 15. а. н. д. и да.
на, радно съ публичностию
каждым свидетелем кама
ленки сиварии, воз зделание
за банк ее домини, ирмисо
самб?

Обе у гореломержеоне
сделку камаkene сиварии у ед.
поинь сандуль сломаке ердао
банк диду, кои е те съ ерва
изучь сибареникь Трастеникь
сваденикь изучень одизитовао
кв банка ирело Траста. кама
составили на ердао самб?

!

1.
da akohyepu rbyu sardno et
ionum dpyim mēstū kurre-
ba baidnō. Obūmōcūm
saxūtblanū.

Ne kōmūbē gāna do od-
rarkū bāma Obūmōcūm
doctio eamū sūy kixbūy et
kōiōnō rapabno u rēbbōch-
is, u ionum nū do nē roch
cobpūmēno dūmōcūm. Mōrōe dā-
idū dā dā nē mābā u būmē
būmē, gā nū nī do epēk-
rōnō rōnō, oleras nā roch
spō mēma, kōr dā doepō
doznarūc. A obgō odo kōbō
cūe bāma Obūmōcūm
odūmū, brenē ē gā nē nō
mō rope; nūmū sā obāi nē
cētyb, kōnē nō radnīc dā
idū, dā u eadō cbe ednalko
idōkō ūpar, do kēny kōo
mūo nō bāmēb dūmā bū-
gūmū, kōo u kōdō bāb. A
kōmū nē ūpēdā rope odo obāb
brenēna. —

1. Я бы на досуде Ваше
объяснить нехотел, а между
тем надать се да бы се и
своем изидурата, дакъ да
решитъ съсвѣтъ къри. мнѣ
да.

Какъ много я обидана
мнѣ да не самъ изидур, но е
коричинъ сватки. Други мнѣ
иректи дакъ, една изидур едра,
а други изидур друге конѣ
до само изидуриваю.

Сверескою се милою
иредоружити и ружу дакъ
мнѣ, иредиваю

Ваше

дакорвими. Саше

М. Сперовичъ

у Тухаресидз 18. Октя. 1846.
30.

№ 877

Саша Обилюсид
Милосиуби Рогуианс,

Преконре у среду, уира-
бо ишии гакъ у кон самъ ишъ
беса ишас, ишисидо самъ обде
зграбо и среино.

У Кермахиинидъ е
гошас Гоба Керманъ иредъ не
не зардно о одъ канса иоса-
ишидо ибровидъ Ашуйанидъ
Маиорандъ тидескандъ, кои у
не гобатъ гоураини. У га не
кандъ ишас гоураинъ Ашуйанида
свота иредане ишасатан и о
ишине нареду, ишисидо га иш
гу и ишисидо Ашуйанида ишисидо
иректо ишасидо, ботне самъ да
Исе нуно и брло ишисидо ишисидо,
еръ и самъ ишисидо ишас у
ишисидо земли гоураинъ ишисидо
ишисидо ишисидо, ам о обакандъ

/

никогда ни допущены ни самъ
погав.

Корова е Обидносид
Князь еуира данъ ~~до~~ до поме
доласкъ, до емъ пре у миръ
одидовоа до перапа, и бра-
тѣ се до едно осамъ дана.
Кадъ се браино еуге одна къ му
добрение примити. Тосидоду
Миноня му Дашкова данаъ самъ
добрино. Садарачъ Дусидеаъ
домас е къ мени юмидъ око
бере кадъ самъ овамо досиде. Мис-
ло же е да саму Обидносид
идида и князь самъ се

Тредорудити сеу роду
идебскы Садонаклоносид, мдеъ
ки самъ руку и исебидити
допуснаи рукододубуваур ево
Терман, Дредубамъ

Самъ

идкоридити самъ
М. М. Сереновски

М. М. За садъ самъ се намесидо у
кѣти идкоридога Михаила Термана,
госпо

Кнез Михаило Обреновић.

Кнез Милош Обреновић

Перка Бајић, кћи кнеза Милоша.

Преписка кнеза Милоша са ћерком Петријом

Ибр.1917

1846. јун 18/6 Варадија

Ваша светлост,
милостивејши господару!

Ових је дана г.Ћорђе из Влашке, који се тамо на спахилуцима Ваше светлости налази, мени у Варадију приспео; и Ваша оба светла к њему припослата усмотренија са наводећи се овде Ваше ергеле показао; која сам и ја добро посмотрила и из истих известила се да је Ваше светлости жеља да се одавде сва вопросна ергела преименованом Ћорђу преда, и исти да је доле у Ваше светлости мошија одведе; које ја на таково распоређење нисам се могла пре решити да му их одмах предам. Једно зато што од Ваше светлости до данас усмотренија ергеле никаквих известија нити налога како ћу ја са истима поступити добила нисам; друго је пак та препона што је засад одвећ жега и несносни пут за њих.

А особито је убитачно на овако дугим летњим данима тако на даљњи пут с малим ждребадима, која су по већој части одвећ мала и нејака за пут због њихове одвећ меке копите, одважити се упутити их.

За Ћорђа пак препокорно од моје стране умољавам и светлу десницу љубим да би се известија смилувала се убрзати; како ћу са вопросном ергелом убудуће поступити? И да не би предименовани Ћорђе овде дангубио.

А притом пак, ако је одвећ Ваше светлости воља да се доле одведу, то налазим за умесније кад буде мало поладније време испело, како за њих не би убитачно било.

И после нека Ваша светлост изволи Ћорђу препоручити да дође и на назначено имање води. Али ја мислим не би им ни овде ништа шкодило што би остале.

Ја и Тоша са нашом дечицом препоручујемо се у Вашу милост и љубимо Вам светлу десницу. Брата љубим небројено пута. Сестру и дечицу њену љубезно поздрављам. Ваше светлости препокорњејша.

Петрија

1846. јул 30/18 Хипцинг

Љубезна кћери Перка!

Ја сам Ваше писмо од 18/6 овог месеца примио где ми јављате да је Ђорђе из Влашке у Варадију приспео ради ергеле по мојој заповести.

И ја налазим да је боље да остане ергела код Вас и одобравам Вашу намеру, тим пре што и Ђорђе ми јавља да су бедевије заједно са ждребадима доброг изгледа.

Поступајте убудуће као и досад: да се и даље ергела добро надгледа, а ако Бог да здравље, може бити да ћу и Михајла до јесени код Вас доле послати. Ако не дође он послаћу Вам Маћића.

Ја се благодарењу Богу у повољном здрављу налазим; такође и Михајло. Поздрављајући како Вас тако и Тошу са децом остајем Ваш благонаклони родитељ.

књаз Милош Обреновић

1846. децембар 19. Варадија

Ваша светлост,

милостивејши родитељу!

Са неисцрпном сердечном жељом похитала сам Вашу светлост са Новом луном, ново наступајућом годином поздравити, да је у здрављу и сваком благостању Ваша светлост дочека и проведе. А притом и будуће године са сваком жељом и добрим успехом да са срећним Несторовим летима добијете; и свеблаг и Спаситељ да Вам здравље подари и труде благослови.

Примите светлејши родитељу ову нашу сердечну гратулацију којом Вам од Бога за подарок просимо, са сваком светлом родитељском милошћу, и љубимо Вам и ноге и руке, и Вашој се светлости, како ми тако и наша деца у Ваше светле родитељске загрљаје препоручујемо.

А притом Вашу светлост извештавамо да смо, буди благодарење Богу, сви засад здраво и мирно; и Христа Спаситеља молимо да Вашу родитељску светлост здрављем укрепи, и дуг живот с благословом поклони.

Уосталом, Вашу светлост најпонижније и најпокорније сви поздрављамо, и љубимо Вашу светлу родитељску десницу.

Јесмо, и остајемо Ваше светлости свепочитатељњејши. Ваша Вас грлећа и љубећа
Петрија

Ибр.1919

1847. март 26. Варадија

Ваша светлост,
милостивејши родитељу!

Са чистосердечном жељом долазимо Вашу светлости овим маловажним ал искреним писамцем- новонаступајуће свето Христово Васкресење- с поздравима гратулирати; да га у здрављу и сваком благостању Ваша светлост дочека и проведе. А притом и будуће године са сваком жељом и добрим успехом, који скопчани да буду са срећним Несторовим летима; и свеблагИ Спаситељ да Вам неоцењиво здравље подари, и непрестани Твој труд благослови.

Примите светли и милостиви родитељу ову нашу с поздравом гратулацију, оно што Вам од Бога од свег срца просимо са сваком светом милошћу; и љубимо Вам и ноге и руке, и Вашој се светлости: како ми, тако и деца наша у Ваше светле родитељске загрљаје препоручујемо.

Уосталом, Вашу светлост најучтиввије извештавамо да смо, хвала Богу, сви засад здраво и мирно.

И Христа Бога, нашег Спаситеља молимо да Вашу светлост здрављем укрепи, и дуг живот с благословом поклони. А потом најпонижније и најпокорније сви Вашу Светлост поздрављамо, и љубимо Вашу светлу десницу.

Јесмо, и остајемо Ваше светлости свепочитатељњејши. Ваша Вас љубећа и грлећа
Петрија

1847. јун 27. Варадија

Ваша светлост,
милостивејши родитељу!

Из дужности свих нас према високом к Вама почитанију, милостивејши родитељу, и са сваком нашом покорношћу, извештавамо нас обоје Вашу светлост да смо хвала милостивом Творцу да рекнем сви, и са сином ми Нациком здрави. Осим мене, која већ дуже време болујем од дуготрајне несносне слабости; којој сама не знам брза средства изнаћи, и у каквом побољшању успети, када се којекакве оскудице, а понајвише са промислом Божијим збивају, поред имајуће ми слабости. Тако да поред свега тога, још сада предвиђамо непогодну годину, која се према прошлој с оскудицом још страшнија од рђавих времена показује.

А радовали смо се да ће нас ова година- у односу на прошлу, када смо нашим поданицима сву храну коју смо имали, како у житу тако и у кукурузима, за њихову нужну исхрану све морали издати - обезбедити.

Тако да смо ове године још опасни, јер нам је својим изливањем, како усеве тако и ливаде које смо покосили, имајућа река Караш све однела и подавила, а такође и нашим поданицима у осталим околним селима, где је страшно невреме све са црном земљом сранило и упропастило. Због тога смо сада у великој бризи и невољи, једно за нас, а друго за ергелу. Ми сами не знамо чиме ћемо је убудуће исхрањивати, јер је постојеће сено на ливадама које се тада у откосима нашло- страшна поплава која је осам дана без престанка била и трајала- поодносила; А притом се отимајуће марве већ већи број у устима и папоњцима поразбољевао.

Зато ми нисмо могли такову непогоду Вашој светлости изоставити и знања ради не саобштити, и на крају обоје Вашу светлост најпокорније и најпонижније ево умољавамо Ваше родитељско срце, да нам по усмотренија вопросне ергеле нужно настављеније изволите одпуститити, како би се по истом знали управљати.

Уосталом, заједно са Тошом и Нациком по хиљаду хиљада пута с поздравима љубимо Вашој светлости десницу. Остајем Ваша препокороњејша кћи.

Петрија

Ибр. 1710

1848. март 13/25 Беч

Љубезна Перка!

Као прво тако и Ваше данашње писмо од 16. марта примио сам, и мило ми је да сте сада боље са здрављем јер сте прошли пут слаби били. Да бих Вас сасвим смирио и обрадовао о стању здравља Михајловог шаљем Вам оригинално писмо од Михајла, самом руком његовом писано, које Вам служи за цело спокојство Ваше.

Будући да јављате да се једна кобила ојдребила, и време је доспело да ће се и друге почињати ждребити, то Вам поручујем да се добро надгледају.

Ја сам хвала Богу здрав. Поздрављајући како Вас тако и Тошу и децу љубезно, остајем Вам заувек Ваш истинити и благонаклони родитељ.

књаз Милош

Ибр.1921

1848. април 20. Варадија

Ваша светлост,

милостивејши родитељу!

Ваше високопоштовано писмо од 11. априла примила сам са високопоштовањем, са прикљученим писмом од књаза Михајла. И врло сам се обрадовала да се како Ваша светлост, такође и књаз Михајло у повољном здрављу налазите, за које свевишњега Творца увек молим да Вас тиме обдари на нашу велику утеху.

Данас пак имам милост Вашој светлости јавити да се досад седам кобила ождебило, и имамо три мушка и једно женско ждребе од Адама, и једно мушко и два женских од Хасана и Цароградије; него већ су остарили.

Бог даће да се Христово Васкрсеније приближава не пропуштам Вам честитати и желети да дочекате и прославите тај велики дан у повољном здрављу и сваком благостању и весељу још на многа и премнога лета; и мене заједно са Тошом и нашом децом у Вашој великој милости и наклоности задржите.

Уосталом, како ја, такође и Тоша са ношом децом Вашу десницу небројено пута љубећи, остајем Ваше светлости свепокорњејша кћи

Петрија

Ибр.1711

1848. мај 9/27 Беч

Љубезна Перка!

Ваше писмо од 20. априла исправно примио сам, и видим што ми пишете да се седам кобила ождебило. Нека се само добро надгледају! Будући да сам писао доле у Влашку да дође Маћић до Вас да преузме сву ергелу и да је смести у Влашку; зато када буде тамо приспео предајте му нека је одведе!

Пре неколико дана имао сам вести од Михајла из Русије који се врло здраво налази; такође и ја се благодареном Богу у добром здрављу налазим.

Поздрављајући како Вас тако и Тошу и децу љубезно, остајем Вам заувек Ваш благонаклони и истинити родитељ.

књаз Милош Обреновић

Ибр. 1922

1848. мај 31. Варадија

Ваша светлост,
милостивејши родитељу!

Ваше високопочитаније писмо од 9. маја по римском календару исправно примила сам и веома сам се обрадовала разумевајући да се како Ваша светлост, такође и књаз Михајло у повољном здрављу налазите, за које свакодневно свемилостивог Творца молим да Вас тиме увек обдари.

Што ми пак за ергелу заповедате разумела сам, и очекивајући Маћића, нисам Вам до данас одговорила. Имам милост свепокорњејше јавити, као што Вам је познато, да се свуда ова славна слобода објавила; која је за нас рђава, а за простака још гора; будући да су њом простака тако јако обезобразили да шта год види и ухвати - украде.

И зато се бојим да ће још велики немир бити. И будући да је Ваша ергела на великом гласу чувена, бојим се да на њу простак прво руку не метне и отме. Зато дакле имајте милост и заповедите да се што пре у Влашку одведе, или где Ви желите.

Уосталом, препоручујући се са Тошом и мојом децом у Вашу велику милост и наклоност, и љубећи како ја тако и Тоша са нашом децом Ваше премиле руке небројено пута, остајем Ваше светлости покорњејша кћи

Петрија

Ибр.1712

1848. јул 18 Берн
Љубезна Перка!

Ја сам Вам писао да сам и по други пут био писао да што пре дође Маћић да прими ергелу и преведе је доле; но будући да чујете и сами како је у Влашкој већа буна него игде, а и колера да не може горе бити, нека остане ергела где је и била. И пишем данас Арону Гавриловићу да Вам пошаље 1.000 форинти сребра да имате за трошкове за зоб, сено и остале потребе. А ако Вам и више новца буде затребало за те исте трошкове, а оно даће Вам Арон.

Ја сам наредбу начинио, писао сам да дође и Никола из Пожаревца којег примите и нека остане тамо код ергеле.

Ја се хвала Богу у повољном здрављу налазим. Такође имао сам вести о књазу Михајлу, и он је добро са здрављем. Поздрављајући како Вас тако и Тошу са децом, остајем Ваш истинити родитељ

Благонаклони

књаз Милош Обреновић

Ибр.1923

1848. јул 23. Варадија

Ваша светлост,
милостивејши бабајко!

Преко Ђорђа, који је са великом тегобом и непријатностима једва к нама дошао, од Ваше светлости нама почитаније писмо примила сам. Обрадовали смо се, због свакаквих гласина, да сте хвала Богу здрави и на миру. Ми смо овде као на миру, али у великом страху. Шта ће бити не знамо, а да Бог само на миру да останемо.

Као што сте ми о Ускршњем посту писали због Маћића, што велите и у овом писму, да сте Маћићу одавно писали, још до данас нема га. Шта је узрок не знамо. И Ђорђе, овде се по дана само бавио и отишао; он Вам је пре свог поласка писао; ми смо му казали да Маћићу саопшти да за себе извади пасош.

А за ергелу да каже да је Ваше светлости сопствена, јер мени се чини да је забрањено коње у страно царство превести. И тако је тешко марву само кретати, и опет натраг дотеривати.

Зато мислим да Ваше светлости уредбу најбоље учините, како знате, око овог пасоша.

Како ја тако Тоша и деца наша љубимо десницу молећи Бога да нам опет пишете како о Вашем премилом здрављу, такође и о брату, да не чујемо од туђих злих људи зловне речи. Остајем Вашој светлости покорњејша кћи

Петрија

Ибр.1719

1849.

Љубезна Перка!

Ваше писмо од 27.јуна исправно примио сам, и видим што ми пишете да сте ове године још опасни због велике воде што је поплавила откосе и доста штете учинила. А што ме питате шта ћете са ергелом чинити, ја Вам толико само имам одговорати да је прво да се побринете за ергелу, то јест на овај начин: ако се не може друкчије помоћи, а Ви продајте ону моју стоку коју сте задржали, па на месту стоке нека буде ергела.

Мислим да од тога села бар је пола моја, па како не би се могло и место учинити за ергелу; а ја сам у Бечу; да је водим, не могу је у Влашку, нема где.

Ја се благодарењу Богу у повољном здрављу налазим, поздрављајући Вас љубезно остајем Вам заувек благонаклони

књаз Милош

Ибр.1713

1849. октобар 6/18 Букурешт

Љубезна кћери Перка!

Хвала Богу да Вас могу после толико времена одавде обрадовати да се у добром и повољном здрављу налазим, које и Вама желим. Будући да је јесен већ дошла и путеви су се свуда поотварали, то шаљем тамо к Вама Милоша Брку да му предате сву ергелу коњску, осим ако је који комад болестан.

Поред тога, и ако имате две добре и млечне краве и два вола и остале ствари које буду припадале ергели, најмите ми и добре људе који ће ергелу дотерати.

Пошаљите ми и списак исте ергеле, од колико комада се састоји.

Друго, предајте Милошу и потврду за коње када су на Ковину прелазили и експедирали се, јер потребно му је имати на граници. Ако није код Вас та потврда, а она може бити код Арона, па пошаљите у Ковин да се донесе. Ако није код Арона потврда нека потраже код синова старога Арона.

Уосталом поздрављајући како Вас тако и Тошу и децу Вашу остајем Ваш истинити родитељ.

књаз Милош Обреновић

Ибр.1714

1849. октобар 16/28 Букурешт

Љубезна кћери Перка!

Из писма Милоша Брке видео сам да се потврда за коње изгубила, и да је нужно ради преласка ергеле преко границе чак у Беч писати.

Видећи како ће можда доцкан бити сву ергелу овамо превести, прилажем Вам ово писмо за г.Рашу Здравковића у Београд; у писму ја му поручујем да неке новце које је требало да ми овамо пошаље Вама преда, да имате за трошак за ергелу; и нека до прелаза тамо код Вас остане. А Ви ћете за исте примљене новце г. Раши признаницу дати.

Ако је пак ергела већ пошла, а оно нека дође; ако није, а Ви поступите тако како што Вам пишем, а Брка нека ми доведе само четири комада младих ждребади: две женске и два мушка, но да је сваки пар једне фарбе; ако допуштење дође.

Ја сам хвала Богу добро са здрављем. Поздрављајући како Вас тако и Тошу са децом, остајем Ваш истинити родитељ

књаз Милош

1849. октобар 24/6 Букурешт

Љубезна кћери Перка!

Ваше писмо од 9. октобра исправно примио сам, из којег видим да сте сви у добром здрављу. Могу Вас и ја известити да сам хвала Богу добро здрављем. Будући да ми јављате да сте потврду за коње нашли, али да коњи преко границе не могу прећи све док дозвољење Беча за које сте молили не дође.

Ви дакле поступајте тако са ергелом како што сам Вам био писао 16/28 октобра, а што се трошка тиче, приложио сам Вам био за г. Рашу писмо у Београд који ће Вам новце послати. Што ми пак јављате да сте све чиновнике опустили, и да ће одсад Ваши синови све то надгледати, никада нисте боље учинили него то, и то ми је врло мило!

А ако је дозвољење приспело, а Ви ми пошаљите Брку натраг са четири комада коња као што сам Вам био писао. А ја Вам нећу никога тамо послати, но препуштам све Вама.

Од Михајла добио сам пре 15 дана писмо из Енглеске, а од оног доба не знам где се налази. У време када је стигло писмо био је здрав.

Уосталом поздрављајући како Вас тако и Тошу са децом, остајем Вам заувек

Ваш истинити родитељ.

књаз Милош Обреновић

1849. октобар 24/8 Букурешт

Љубезна кћери Перка!

Будући да је пре неколико година један господин од Ваших попова долазио у Беч да би се излечио од камена, који ме је посетио и похвалио се да се сасвим био излечио, и од исте болести; Позовите га к себи и упитајте на који начин су га излечили, и шта је употребљавао, и како се звао тај доктор у Бечу и где је у оно време становао.

И ако он буде имао какав рецепт при себи за исту болест, а Ви дајте преписати тај рецепт и пошаљите ми га овамо будући да ми је потребан.

Такође нека Вам сву историју болести г. попа опише, што ћете ми све јавити и мени заједно са рецептом послати.

За ергелу сам Вам све писао што је Вам потребно било.

Уосталом поздрављајући како Вас тако и Тошу и децу Вашу, остајем заувек Ваш истинити родитељ

књаз Милош Обреновић

Ибр.1717

1849. новембар 6/18 Букурешт

Љубезна кћери Перка!

Будући да сам чуо да су били ергелу дотерали у Оршаву и бадава је мучили; а знајући како сте ми били писали да се без дозвољења Бечкога двора преко границе не пушта, мислим да није требало ергелу ни дизати. Сада дакле када се вратила ергела сместите је на своје место као што је била, а новце ћете примити од Раше за трошкове. А Милоша Брку вратите натраг.

Случајно ако је дошло дозвољење да може ергела прелазити, а Ви само пошаљите ми само четири комада као што сам Вам био писао. Нека их доведе Милош Брка. Ако није дошло, онда нека он дође сам.

Михајло је здрав у Паризу. Ја се благодареном Богу у добром здрављу налазим.

Поздрављајући како Вас тако и Тошу и децу љубезно, остајем Вам заувек истинити родитељ.

књаз Милош Обреновић

1849. децембар 16/28

Љубезна кћери Перка!

Ваше писмо од 27. септембра исправно примио сам, и све сам разумео што ми пишете. Попи желим од милостивог Бога добро здравље. А ја кћери хвала Богу немам ту болест, но само што је био у мокраћи песак, но и то је се много умањило. Сада имам доброга доктора и добру наду.

Што ми пак пишете за неку болест што је ушла у ергелу, врло ми је чудна та болест. И гледајте штогод је нужно и потребно то и радите.

Врло ми је чудно било у Вашем писму да нисте ни новце ни одговора добили на Ваше толико чекање у Земуну. Зато не пропуштам одмах Милоша Брку тамо к Вама послати да види за ергелу; такође да оде до Земуна и да извиди за Михајлове ствари што су код Савете, и још једно писмо да пошаље за Рашу да прими новце.

Па ако и сада не прими новце од Раше, онда нека узме по мојој признаници 2.000 форинти сребра од старога Арона, и нека Вам пошаље, да имате за трошак за ергелу.

Када чујете да је Михајло у Беч дошао, а Ви одмах пошаљите исту потврду за ергелу у Беч и јавите му на коју канцеларију сте послали молбу, да зна посао предузети и свршити; да кад време буде да ергела овамо дотерати се може, о чему ћу му и ја одавде писати.

Кћери Перка! Свагдашња благонаклоност отачаска била је над Вама, и сада не изостављам Вам указати на околности разних промена.

У царству Вашем живети је много теже, зато благоизволео сам Вам овај приложени акт послати, који се састоји из 217.730 форинти, ту суму ми је дужан био Ваш супруг. И поклањам Вам са Божијим благословом да Ви можете у своје време тим истим даром, својим имањем, располагати са својим синовима.

Уосталом поздрављајући како Вас тако и Тошу и децу Вашу, остајем Вам заувек истинити родитељ

књаз Милош Обреновић

1850.

Љубезна кћери Перка!

Ваше писмо од 25.јула исправно примио сам, и видим што пишете да сте још на миру били кад сте ми писали. Што ми пишете да Маћић још није био дошао, то видите сами како је у Влашкој да се засад ергела не може ни послати.

Но чудим се како нисте до данас моје писмо примили које сам Вам послао 18. јула из Бадена, где сам писао и Арону Гавриловићу да Вам пошаље 1.000 форинти сребра да имате за трошак за ергелу. Такође поручио сам и Арону да Вам пошаље и Николу коњушара из Пожаревца да буде код ергеле.

Зато Вам и данас поручујем опет да ергела остане код Вас, а примићете и те новце, па нека се добро надгледа.

И надам се када сте досад мирни били, да ћете и убудуће мирни остати. А ако Вам опет што новца устреба, ја сам писао нека Вам Арон пошаље.

књаз Милош Обреновић

1850. септембар 10/22 Букурешт

Љубезна Перка!

Примио сам Ваше писмо од 15/3 августа још у време мога бављења у бањама у Ердељу, то јест у Елепатоку; зато враћајући се опет овамо у Букурешт одговарам Вам да сам хвала Богу добро са здрављем; само ми је до онога песка што понекада још излази. Михајла већ неколико дана мало боли врат, али ће и то проћи!

Врло сам неспокојан због Вашег здравља, и добро ћете учинити што улазите у варош. А што се ергеле тиче гледаћемо јоште једаред у Бечу, не би ли нам допустили да пређе овамо. Ако не пусте, а ми морамо какво му драго средство употребити.

Уосталом поздрављајући како Вас тако и Тошу са децом, остајем заувек Ваш истинити родитељ

књаз Милош Обреновић

Ибр.1721

1850. октобар 14/26 Букурешт
Љубезна кћери Перка!

Одговарајући Вам на Ваше последње писмо од (изостављено) из којег сам увидео како се мучите са Вашим здрављем и да сте имали нужду узети 3.000 форинти од старог г.Арона; ја Вам одобравам истих 3.000 форинти и пишем данас и Арону зато.

Будући да шаљем к Вама Милоша Брку, дајте му четири комада коња, или млади или стари били, само да су научени. Нека их ухвати у једна кола, па нека их овамо дотера, и тако може проћи.

Уосталом ја се благодареном Богу у добром здрављу налазим заједно са Михајлом, и поздрављајући Вас љубезно остајем Вам Ваш истинити родитељ

књаз Милош Обреновић

Ибр.1722

1850. октобар 21/9 Букурешт
Љубезна кћери Перка!

Из Вашег писма од 20/8 октобра које сте Кочи писали увидео сам све што пишете. И ја сам сасвим са Вашим и Кочиним мишљењем сагласан, а нарочито што се тиче наше ергеле. И будући да велите да су због околности прошлог времена свуда ергеле пропале, и да је сада најбоље време продати своју ергелу - зато Вам поручујем да ми пошаљете четири коња или кобиле ма које биле, само да су научени у колима; ма стари илити младе, но ја бих волео да су од младих коња, макар и не били сасвим научени.

Пошаљите нам истим колима и које седло, а оне друге ствари све продајте на лицитацији или како знате. Продајте сву ергелу заједно са хатовима, и заједно све.

А Милоша Брку по свршетку продаје онда ми га пошаљите са коњима овамо.

књаз Милош Обреновић

1851. јануар 27. Вршац

Ваша светлост

премилостивејши бабо!

Од брата Михајла имала сам два писма, где ми јавља у његовом последњем, да Вама иде Богу хвала све најбоље; да ћете ускоро моћи поћи натраг; и још прикључено писмо од доктора Хелијуса, из којег сам се сама боље осведочити могла; сада могу без брига бити. Такође и зет Коча ми исто пише о Вашем нама свима драгоценом здрављу. Мене је јако обрадовало да сте Ви наш светли бабо из дана у дан све боље и боље. Ја у тој нади и радости живим - Вас што пре здравог код нас видети. Молим мене што пре обрадовати таквим гласом.

Што се нас тиче немам Вам светли бабајко добре вести писати. После Вашег састанка поче регрутација; од 20 до 27 година, а сва су ми четири сина у тим годинама.

Но Лазу као најстаријега, а Јеврема као у школама - избавила сам их; ал Милоша и Нацику не могу, осим да их откупим, свакога за форинти 500. Ја сам и то учинила, али каква корист од тога; ако буде рат па немају доста војника, узму и оне који су се откупили. Дакле, иду само на превару - тешко нама!

Но мислећи имам барем засад мира, па положим 1.000 форинти; ал не дају. Приморавају децу да положи заклетву као прост војник на барјак. Тако морам сад моју децу да кријем по туђим местима - докле смо дошли!

А порез не знамо где ћемо пре да платимо.

За ергелу имам част јавити да сам срећно продала, осим два стара хата и шест најгорих различитих кобила. Када се састанемо имаћу чист рачун и новце Вам предложити.

Ми овде данас због снега ништа не знамо; такво лепо време имамо као у пролеће. За жита је јако шкодљиво. Тоша нам је дошао пре благих дана. Ми смо хвала Богу здрави.

Тоша и моја деца целивају Вам милостиве руке, такође и ја љубим Вашу десницу, и препоручујемо се сви Вашој високој благонаклоности са сваким страхопоштовањем.

Ваше светлости најпонижнија кћер

Петрија

1851. фебруар 7/19 Хајделберг

Љубезна кћери Перка!

Ваше писмо од 27. јануара исправно примио сам, и радујем се да сте хвала Богу сви скупа здрави; и увидео сам колико за ергелу и за остало све што ми јављате. Дај Боже здравље све ћемо прегледати кад се састанемо!

Само једно нисте добро учинили што ми нисте пре јавили за децу, док нисте новце платили и такву суму. Ја бих Вас саветовао да сте једнога од њих четири дали, јер ово Вам неће никако изостати; па мораш и сина дати и новци одоше; а и тако са четири шта знаш радити? А којег год би дала, ако се буде добро владао, временом би постао официр, па не би и то ништа фалило.

Ту сте погрешку учинили; а и сада, ако видиш да се не може избегнути, а ти подај једнога.

Што се мога здравља тиче, могу Богу благодарити и овом добром и знаменитом доктору. Ја сам скоро сасвим здрав, и за кратко време бићу сасвим добро и полазим доле.

Уосталом поздрављајући како Вас тако и Тошу са децом љубезно, остајем Ваш истинити родитељ.

књаз Милош Обреновић

1851. март 5/17 Хајделберг

Љубезна кћери Перка!

Будући да сам ја пре него што сам из Влашке пошао послао Милоша Брку у Ковин да наплати једну меницу од господара Арона Гавриловића од 3.612 форинти сребра; то јест, термин је био о Митрову дне 1850. године 23. октобра, и до данас није наплаћена. И Милош Брка ми је писао први пут да кратко време још причекам да им трговина боље иде, и тако сам причекао. После тога ми пише да му је казао да ће о светом Јовану платити; па дође и свети Јован па се не плати.

Зато дакле кћери Перка ја Вам поручујем да узмете исту меницу од Милоша Брке од 3.612 форинти сребра, и да одете сами тамо у Ковин до Арона Гавриловића, да заиштете те новце да Вам их да без сваког даљег термина. И ни на какав начин да му не продужите термин, јер сада о Ђурђеву дне ове године има да положи других 6.000 форинти сребра, и да му кажете да их спреми.

Када ових 3.612 форинти примите од Арона, а Ви одмах паробродом или поштом пошаљите их у Беч за господина барона Сину за мој рачун.

Ја Вам овде прилажем једно писмо за Милоша Брку да примите менице, а друго писмо да имате за Арона Гавриловића. А треће за старога Арона којем пишем да спреми новце за Ђурђевдан; поздравите га са моје стране.

Што се мога здравља тиче, још кратко време бавићу се овде. Уосталом како Вас тако и Тошу са децом љубезно поздрављам, и остајем Ваш истинити родитељ

књаз Милош Обреновић

Ибр.1925

1851. април 1/13 Вршац

Ваша светлост,
премилостивејши бабо!

Ваше високопочитаније писмо са прикљученим писмима за обадва Арона и Брку сам примила и Вашу високу заповест тачно разумела. Ал Милош Брка отишао већ за Влашку био; тако да сам ја његово и Гавриловићево писмо код мене задржала. А старом Арону послала сам одмах писмо. Арон ми одговара ових дана и пита где се Ваша светлост налазите и хоћете ли скоро доле сићи. За Гавриловића ћете се Ви сами најбоље осведочити кад сиђете доле.

Наступајуће празнике Рождество Христово - примите светли бабо од Ваше покорне кћери и унучади искрено честитање; и Бог небески да Вас још много и премного година на нашу општу радост и дику сачува.

Ја ћу молити мени јавити када ћете се натраг вратити за Влашку. Ја у име Бога мислим после Ускрса са Тошом и децом да се у Варадију преселим. И молим нама на Оравицу писма писати.

Ја сам са Тошом и децом добро са здрављем и желим и од Вас исто ускоро повољне гласове чути.

Препоручујући се са мојом децом и Тошом, целивајући Ваше светле руке, остајемо са сваким страхопоштовањем.

Ваше светлости најпокорњејша кћер

Петрија

Ибр.1726

1851. март 15/27 Хајделберг

Љубезна кћери Перка!

Ваше писмо од 2/14 марта исправно примио сам, и мило ми је што сте сви добро са здрављем! Што се мога здравља тиче, хвала Богу могу Вас известити да само до неке маленкости се састоји да ћу за кратко време неку воду почети пити, и потом у Бога се надам на Ђурђевдан у Влашкој бити. Међутим, видим да је моје последње писмо до Вас доцкан дошло, за посао са Ароном о чему сам Вам био писао; зато остаје све док ја доле сиђем.

Уосталом поздрављајући како Вас тако и Тошу са децом, остајем Вам Ваш истинити родитељ

књаз Милош Обреновић

Ибр.1926

1851. април 15/3 Херкулово купалиште, Мехадија

Ваша светлост,

премилостивејши бабајко!

Ја сам са Милошем пре три недеље овде у купалиште дошла, које ми хвала Богу добро прија, но само време нам није одговарајуће. Кише и хладно је непрестано. Овде затекла сам Вучића са женом и његово преосвештенство Германа из Београда, и четири руска конзула из Влашке и Београда. Вучић је већ пре осам дана отишао. Такође и Капетан Миша је био један дан овде, дошао из Влашке.

Ја од Ваше светлости одавно немам никакве гласове, но чујем да сте хвала Богу добро са здрављем.

Наши добри пријатељи приповедају да ћете се светли бабо ускоро за Влашку натраг вратити. Ја бих Вас молила мени јавити када намеравате, а и усуђујем Вас се светли бабо молити, ако би могуће било да ми дођете у Варадију.

Од брата Михајла такође немам поодавно никакво писмо, но дошла су из Беча деца покојне сестре - да виде Мехадију - па ми кажу да је брат здрав.

Од куће ружне гласове имам. Велике кише па се вода разлила па сво сено однела. Невреме тако велико било да је све потукло. Од ове године смо много очекивали. Храна је јако скочила такође и вино. Са свих страна чују се такви неповољни гласови.

Ја намеравам за два дана кући ићи у име Божије. Јеврем ми из школе дошао. Тоши је хвала Богу боље, но патио је од честих несвестица. Тако смо му више пута крв пустили, и сад му је боље.

Ја и Милош љубимо Ваше светле руке; и препоручујем се са мојом децом и убудуће Вашој високој милости са сваким страхопоштовањем.

Ваше светлости напокорњејша кћер

Петрија

Ибр.1727

1851. август 21. Ораовица

Љубезна Перка!

Ја сам Вас чекао 14 дана у Темишвару, па нисте ми дошли, па сам свакојаке мисли имао, сачувај Боже само да нисте болесни. Будући да ја у име Бога прекосутра у среду 23.

августа одавде на пароброду полазим за Букурешт, то поручујем Вам да ми она четири коња која сте за мене оставили са истим сеизом или другим каквим сигурним човеком отпремите одмах овамо у Оршаву на господина Ђурђевића који ће их примити; и са истим човеком управо паробродом послати у Букурешт.

Ја сам дозвољење из Темишвара добио, а писмо остављам код господина Ђурђевића, зато управо њему пошаљите.

Уосталом поздрављајући Вас такође и Тошу са децом остајем Ваш истинити родитељ

књаз Милош Обреновић

Ибр.1927

1851.август 22. Варадија

Ваша светлост

премилостивејши бабо!

Враћајући се из Мехадије кући преко Оршаве чујем да је Кочин пртљак на пароброду дошао; наставим чекати другу лађу да чујем штогод од Ваше светлости, ал нико не дође. Кад дођем кући кажу ми деца да имају писмо од Ваше светлости где ме милостиво позивате к Вама. Према писму је доцно било и време прошло. А и деца чула у Вршцу да сте се, светли бабо, натраг у Будим вратили.

Кочино друго писмо нађе ме болесну, но ја како сам примила села сам са Лазом и Јевремом, и пођем у Темишвар. Стигнем у суботу 30/18 августа 1851. у девет сати ујутро у фабрику. Чујем на моју велику жалост и несрећу да сте светли бабо у четири сата ујутро пошли. Ја хтедох за Вама у Лугош ићи, мислећи да ћете ту ноћити, па бих могла Вас стићи, но зет Јова ми каже да ћете у Карансебешу преноћити.

Нисам могла ту радост имати Вашу светлост видети, а особито када сте дуго боравили тако на једном месту. Но Бог је добар.

Ми се хвала Богу здраво налазимо. Мехадија може бити сада да ће тек на моје здравље да дејствује, јер опајам јаку слабост.

Ја препоручујем Вашој светлости моју децу и убудуће Вашој високој милости и благонаклоности. Љубимо Ваше пресветле руке.

Са сваким страхопоштовањем остајем Ваше светлости најпокорњејша кћер

Петрија

Ибр. 1928

1851. октобар 22. Варадија

Ваша светлост

премилостивејши бабајко!

Ваше високопочитаније писмо из Оршаве јесам исправно примила, и све тачно Вашу високопочитанију жељу и налог разумела. Ваша светлости! Ја сам сама хтела доћи и довести коње у Влашку јер нисам имала ту радост са Вама се у Темишвару састати. Моје здравље није дозволило. Чекала сам да ми боље буде тако ме већ сада и зима нађе, и пароброди скоро престају.

Но Боже здравље, ако Бог даде догодине.

Ја сам добила писмо од Косте Х. Брзака из Београда где ми пише да сте њему висок налог дали ради коња. Ја њему одмах отпишем да дође у Базијаш и да прими њих, па лађом даље да их одведе.

Ваша светлости! Немојте мени за зло примити што сам дала дуго чекати.

Ја са Тошом и мојом децом препоручујући се Вашој високој милости убудуће, целивајући ваше светле руке остајем са сваким страхопоштовањем Ваше светлости најпокорњејша кћер

Петрија

1851. новембар 21/9 Варадија

Ваша светлост

премилостивејши бабо!

То што сам имала слободу у мом последњем писму јавити да ћу коње по Хаџи Брзаку послати није могуће било, јер ми он одговори да не може да дође у Базијаш тај дан, и да исти коњи у Оршави морају да проведу у карантину четири дана. Тога ради сам ја јуче 20/8 новембра у име Божије кренула за Оршаву са мојим људима. Они ће по заповести предати коње господину комесару Ђорђевићу. А њему сам писала да прими исте коње по налогу Ваше светлости и да их даље отпреми.

Ја и Кочи данас Ваша светлости пишем како треба исте коње превести у колима и како се зову. Опростите ми светли бабо да сам тако доцкан послала коње; и желим само да их на миру добијете.

Ја, Тоша и моја деца целивамо Ваше светле руке, и препоручујући се и у будуће Вашој високој благонаклоности, остајући са сваким страхопоштовањем Ваше светлости најпокорњејша кћер

Петрија

1851. децембар 29/17 Вршац

Ваша светлост,

премилостивејши бабо!

Наступајуће празнике Рождество Христово, Ново лето, Богојављење Господње узимам себи слободу са мојом децом Вашој светлости честитати. Премда у стању нисам све моје жеље овде ставити, али знам да је мој светли родитељ о њима уверен.

Ја имам само ту једну жељу и шаљем сваки дан у мојим молитвама, ту молбу премилостивом Творцу небеском да се смилује на нас - да видимо Вашу светлост у средини између Вашег српског народа.

Још много година ове благе дане у здрављу и миру да проведете за срећу и корист њихову, а за дику нашу.

Примите светли родитељу ове искрене жеље од Ваше покорне кћери.

Од брата Михајла сам имала вести. Он је хвала Богу здрав.

Ја са Тошом и децом смо здрави. Препоручујем се убудуће Вашој високој милости, остајем са сваким страхопоштовањем Ваше светлости најпокорњејша кћер

Петрија

Ибр.1931

1852. фебруар 6/18 Вршац

Ваша светлост

премилостивејши благодатељу!

Приближује се дан свете Тодорове суботе; рођендан светлог родитеља и благодатеља нашег: што ми опет повод даје жеље и радости моје детињске изјаснити. Заиста данашњи дан је за мене најдрагоценији и дични: где је Творац небесни светлог благодатеља нашега на свет послао да ослободи и уједини народ српски; а свом роду да буде дика и част.

Ја другу жељу немам на овом свету но ту једну да се Бог смилује на нас, да Ваша светлости још премного година дочекате и поживите тај дан у средини између Вашег милог српског народа за добро његово. Онда сам ја најсрећнија кћер на овом свету.

Брат Михајло поодавно није писао ништа; но син Јеврем ми јавља да је брат здрав.

Тоша је пре осам дана отишао у Земун код сестре и брата у посету.

Ми смо хвала Богу сви здраво; и молила бих с поштовањем штогод о Вашем драгоценом здрављу чути.

Ја и моја деца са Тошом целивамо Ваше светле руке и препоручујемо се и даље Вашој високој благонаклоности; препоручујући са сваким страхопоштовањем Ваше светлости најпокорњејша кћер

Петрија

1853.децембар 13. Варадија
Ваша светлост,
премилостивејши бабајко!

Ја бих изневерила своју дечију захвалност када бих пропустила Вашој светлости издалека срећно доживљене благодне и мену Нове године честитати.

Творац небески да Вас у Новој години својим богатим и најдрагоценијим благословом усрећи! Да он, као и досад, Ваше скупоцено здравље уздржи и живот сачува, чију снагу Ви, светли родитељу, непрестано са највећом жртвом због среће и благостања Ваше деце и народа српског добијате.

Поклоните Ви, светли бабо, мени и мојој деци и даље високу љубав, коју ја за најдрагоценију овог света држим.

Ја сам са Тошом и децом добро са здрављем, ми сви зимујемо у Варадији.

Ја са Тошом и децом целивам Ваше светле руке и препоручујем се Вашој високој благодности, и остајем са сваким страхопоштовањем Ваше светлости најпокорнија кћер

Петрија

1854.фебруар14. Варадија
Ваша светлост,
премилостивејши бабо!

Усуђујем се, са пуним поштовањем и дечијим осећањем, тог красног, од сваког Србина благословеног дана рођења Ваше светлости срећу честитати. Творац небески нека благослови Вашу светлост и продужи Ваше дане, који је сваки са добрим достојанством и скупим успехом, за добро Ваше деце а на корист свог Вашег народа, која је назначена до краја људског живота.

Светли бабо! Молим мене и моју децу и убудуће не заборавите, и задржите нас у
Вашој даљој високој благонаклоности и милости.

Са Тошом и децом целивамо Ваше светле руке. Јесам са сваким страхопоштовањем
Ваше светлости најпокорнија

Петрија

Ибр.1934

1857. август 29/септембар 10. Земун
Ваша светлост!

Ја дочух из Илића овде у Земуну где сам провела два дана; и јуче није ми смео
господин доктор Пацек доћи, него по прилици поручио да Вам јавим да Лакић из Руме к
Вама отишао,

А од њега добро да се чувате, од речи и од јела и од пића, јер вели да од Српскога
правитељства је потплаћен.

Овде у Србији страшно се буне и колебају и књаза Милоша траже. Са тим остајем
Ваша кћи

Петрија

Ибр.1935

1858. март 12. Варадија
Ваша светлост,
милостивејши бабо!

Како се приближују свети празници Васкрсење Христово усуђујем се као покорна
кћер честитати. Желим да Вам, светли бабајко, Творац небески добро здравље и дуговечно
даде; Ваше високе жеље све да Вам испуни. Па бих заиста и ја онда се могла срећна
осећати.

Код нас је јака зима била као и свуда, сад нам досађује снег, па не можемо ништа да почнемо, бојимо се да ће пољски посао наједаред стићи.

Ја сам са мојом децом здрава. Љубимо Ваше руке са Тошом небројено пута, препоручујући се Вашој даљој благонаклоности и милости.

Ваше светлости најпокорнија кћер

Петрија

Варшава 18.6. Миса 875 уз

Миср. 1917

Сама Обталоост
Многостубнији Јосифовићу

Обо е дана д. Јорџе из Емануле Коу се тамо наг Сиди музума Саме Обталоост
познати направи, мени у Варшави писаво, и вама Обталоост не ивру
познати писма усмогајеним позете се обде вама Ерене, познати,
коа саму иу дошо познатија и из Мисаи Узвостама се, да е вама Обталоост,
сти Мена да се одабде ова вараосна Ерена предимноватиов Јорџе узета,
и Мисаи да е доше Ј вама Обталоости Мисаи, одбде, то е пакло на пакло,
во распорозеће писаву се мога те Обталоости да му иу огуа тредати,
Ерено вамо што од вама Обталоости до дана иу усмогајеним Ерене ни,
Малова Узвостама мисаи напора Малову А е Мисаија познатија, познати,
на писаву. Дупо е пакло та тредати, што е да саво одо Бекс Нова, и не,
споси путае Банки а оскрато е усмогајено на обалима дитиме Мисаија
дану пакло на дануику путае се Мисаија Узвостама Коу су то Бекс
Кавати од Бекс Мана и нехта да путае Бекс нубе од Бекс мече М.
пите, обвратицаи се глумити иу.

Да Јорџа пакло тредати од моје Сагане у монаваним и Обталоост Деснију Мо,
дими, да он се Узвостамаи Обталоост се усмогајеним Малову до Социјосиома
Еренуиу гудуице познатија, и да неће тредатиноватиови Јорџе обде
дануио. Анжатоиу пакло алло е од Бекс вама Обталоости Бона, да се доае
од Бекс, то наласиме да му мисаија Малову Бекс Бекс мамо познатије Брене
познатије, Малову да неће неће усмогајено Бекс, и познатије неће вама Обталоост,
познатије извои Јорџе тредатијаи да доше, и на вараосну му мисаија Бона,
Ани е мисаија неће мисаија, и обде мисаија што дошо што он да оскрато.
А, и Моша, са нашоиу Обталоости тредатијаи се у Саму мисаија, и мисаија,
мисаија Обталоост Деснију. Ерата Мисаија познатије путае. - Сестру и Јо,
сестру и Јо, познатије познатије.

Саме Обталоости
Степаноуица
H. H. H.

Копия

Иркутск 20-го июня 1816

Адресе Клею Стекла.

Я с вами Саме учено оуб 182 О. М. учению
из на гбанае, где жите из Браунке
у Варадио учасого рату Ерене во мери
Варвсина.

И я наласумь да Сибирь, река Омане
Ерене коуб Вавь и оубе самь Саме
рестереие, умь Сине мери и жите на
гбана да у Вегелие на жиро а Вуде-
дана гоубо. истадан, по ступаюче у оубуше
кай гоубе да се и оубе Ерене гоубо на-
чине, а ако Вода Вудебут мери
да жу и Манне го жиро коуб Вавь да
послаае ~~да~~ ако жите из оубу
самь Манате, а се Вудеверие Воду
у оуболаамь Вудебут наласумь и катерв
и Манне, по Вудевериемь како Вавь ако
и тоу се гоубе и оубеамь Вавь
даго наласумь Вудебут

Князь Мануил Александрович

ПРЕПИСКА СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА

Јован Јовановић Змај (1833-1904)

Јован Јовановић Змај рођен је новембра 1833, да ли 24 или 27. новембра, у улици Златна Греда у Новом Саду, улици српске интелигенције у којој је рођен и Ђуро Даничић⁸⁷. Малог Јоцу, очев пријатељ Сима Милутиновић Сарајлија пророчки је 1839. године благословио речима: „Дабогда песник био!“⁸⁸ У родном граду завршио је основну школу, гимназију у Халашу и Пожуну, студирао је права у Пешти, Прагу и Бечу. По

⁸⁷ Стајић, Васа. Јован Јовановић-Змај. Нови Сад: издање књижаре „Славија“, 1933. стр. 6.

⁸⁸ Исто, стр. 10.

завршетку права отишао је 1863. године за надзорника Текелијанума у Пешти где је уписао и студије медицине. Вратио се у Нови Сад 1870. године и као лекар радио и живео у многим местима у Панчеву, Карловцима, Бечу, Београду, Каменици, Футогу и Загребу. Неко време провео је у Београду радећи као драматург у Народном позоришту. Уређивао је многе књижевне, дечје и сатиричне часописе⁸⁹. За *Невен*, дечји часопис који је почео да излазио 1880. године Змај је рекао да му је *мезимче идеалног живота на земљишту практичног искуства*. Часопис *Змај* донео му је надасве познато уметничко име и то кроз игру речи – спој графеме броја и назива месеца – 3. мај, а мисли се на 1848. годину и датум када су Срби у Сремским Карловцима формулисали свој национални програм и кренули у правцу стварања националне самоуправе у оквиру Аустријског царства.

Како представити човека који никога није остављао равнодушним. Његово стваралаштво одувек је изазивало опречне реакције од оних који су га величали али и оних који су га критиковали⁹⁰. Неоспорно је да Змај заузима повлашћен положај међу лиричарима српског романтизма 19. века. својим богатим књижевним опусом. Стварао је са подједнаким жаром лирску поезију, дечје песмице, родољубиве, сатиричне и шаљиве песме. Осим тога био је уредник и покретач неколико књижевних и дечјих часописа, преводилац, драматург и лекар. Човек са пуно занимања и много дела за собом. Критикован и уважан у својој средини, али оно у чему се готово сви слажу па и најоштрији његови критичари то је да је сасвим сигурно Змај наш највећи дечји писац чију су поезију читала и на њој одрастала многе генерације деце и још увек одрастају.

⁸⁹ 1862. *Јавор* у Новом Саду; од 1864-1871. *Змај* по коме је и име добио; од 1871-1874. у Панчеву *Жижгу*; 1877-1878. Илустровану ратну хронику у Новом Саду; 1878. кренуо је у Новом Саду сатирични лист *Стармали*, коме је био душа до 1889; 1880. почео је да издаје у Новом Саду дечји лист *Невен*, који је излазио неко време и у Београду и у Загребу, преко двадесет година је излазио и на њему је радио до саме смрти.

⁹⁰ Познато је да је Љубомир Ненадовић отворено одбацивао Змаја као великог песника, а негативно су га доживљавали и Богдан Поповић и Милан Кашанин. Најпознатији је пример анализе Змајеве поезије од стране Лазе Костића у коме има похвала Змајевом песништву али и озбиљних замерки његовој поезији. Видети: Костић, Лаза, *О Јовану Јовановићу Змају: (Змајови)*, прир. Драгиша Живковић, Матица српска, Нови Сад, 1989. Позитивна перцепција Змајевог песништва огледа се код Скерлића који Змајеву поезију сврстава у велику преко Вељка Петровића и других књижевника који му признају огроман значај у целокупном стваралаштву попут Михиза и Драгише Живковића.

Поезију је почео да пише још у средњој школи у Пожуну 1848. године потписујући се са „*Осијан*.“ Стварао је под великим утицајем учитеља Бранка Радичевића, реформаторских идеја Вука Караџића, мађарског песника Александра Петефија и младих романтичара Немачке, Гетеа и других.

У богатој архивској збирци Јоце Вујића налази се неколико оригиналних Змајевих рукописа. Ту су три песме (песме су од две, три и четири строфе са по четири стиха) у рукопису, илустроване и потписане са *Ч.Зм.* На свим песмама је ознака *Гармонд*⁹¹ што указује на чињеницу да су песме биле припремљене за објављивање и да су највероватније објављене у неком дечјем часопису попут *Невена*. Уз песме су и Змајеви коментари: *Песма са сликом* или *Слика на средини колумне*. Следе песме *Комендија за грош*, *На путу живота* и *Згодно место*.⁹²

Комендија за грош

*Гледали сте мајмуна,
Кома нема пара,
Слушали сте свирку
Великих вештара.*

*Гледала су деца,
Гледала и мати,-
А сада дабоме,
Треба и да с'плати.*

⁹¹ Гармон или Гарамонд (фр. Garmond) врста штампарских слова средње величине (од десет тачака) из којих се обично слажу књиге.(назив по француском печатаресцу Claude Garamond).

⁹² У оквиру прославе националног Дана књиге који се у Србији прославља 28. фебруара 2014. Универзитетска библиотека је представила дигитализоване Змајеве рукописе. Доступно на: http://arhiva.unilib.rs/unilib/o_nama/izlozbe/jovan_jovanovic_zmaj/index.php

На путу живота

*Око нас је много трња,
Око нас су оштре стене, -
Куку оном, леле оном,
Ко са права пута скрене!*

*Овде зија провалија,
Онде друга, све су црне,
Куку оном, леле оном,
Ко са права пута сврне!*

*Овде змија главу диже
Ево друге, ено треће,
Куку оном, леле оном,
Ко са права пута скреће!*

*Благо оном ког на путу,
Целог века анђо прати
И над њиме руке шири,
Тај ће срећно живовати.*

*А свакога анђо прати,
Ко се увек сећа Бога,
А уз то се и сам чува,
Искушења лукавога.*

Згодно место

Изабрали згодно место

*Слатки малишани
Сиграју се, веселе се,
Нико им не брани.*

*Међу њима нема свађе,
То Цигани раде;
Ал' се често песма чује
Свако певат' знаде.*

*Тако, тако децо драга,
Нек вас слога спаја
Да у српском роду буде
Мање уздисаја!*

Осим тога у збирци се налазе и четири прозна текста. То су краће илустроване приче: *Лија у кокошињаку*, *Облак*, *Бркајлије* и *Даув, тигрокоњ*. Истражујући где би могли бити објављени ови Змајеви рукописи утврдили смо поуздано где је објављен само један рукопис *Облак*. Ова кратка прича објављена је у публикацији: Јован Јовановић Змај, *Проза*, Одабрана дела I-X, књ. IX, прир. Б. Ковачек, Матица српска, Нови Сад 1983. Сасвим је могуће да је и друге рукописе Змај припремио за штампу, али га је смрт спречила да их доради и објави.

— 1905, бр. 1, са поднасловом: (12) „прозаика Змајовица“).
ОБЛАК (стр. 221) — Штампано у Невену, 1905/6, бр. 15,
с потписом Чзм. Постхумно објављивање, а рукопис, веро-
ватно, није био сасвим завршен, разлог је што је ова „про-
заика” потписана друкчије него остале — није ју потписао
сáм Змај.

383

Лија у кокошињаку

Ево, како то бива. А бива обично под јесен. Тета лија се зажели живинскога мяса, па хајде у који кокошињак у походе. Ал' то не ради дању, већ причека обично поноћ, кад не само домаћица већ и сви у кући спавају. Прво се дошуња у башту, све обзирући се. Кад не чује никог будног, онда помисли у себи: Добро је, и шаров спава! Па одатле као да на прстима иде, све је ближе кокошињаку, па уђе и у њега, па упиљи очи у спаваћу живину. Јако се озловољи ако се живина посадила тако високо, да је не може домашити. Е, онда лукавство мора да помаже. Цикне ти препредена зверка, што игда може; на то се кокошке тргну, па у првој забуни разлете се куд која. А лија ту прилику не пропусти, већ што заклопи, то је њено.

Омастивши тако бркове, враћа се својој јазбини, ал' ако на путу наиђе на каква разапета гвожђа и то ће бити њено.

Облак

Једног топлог летњег дана изви се један облачак из мора, пак се кренуо некуд лако и весело по ведрој, плавој висини упутио се неком крају, где је суша и омара нанела много муке и штете.

Пливајући по високој пучини гледао је облачак доле, како јадни људи у зноју свога лица послове своје отаљавају, док он горе само тенани и ужива, ношен на крилима једва осетног поветарца

„Ох, помисли он, ” ала бих волео да могу помоћи тим бедним људима, да им могу труде олакшати, бригу разагнати, да могу гладне нахранити, жедне напојити.

И час је пролазио за часом, а облачак је долазио све већи, па растући тако расла је и њему жеља, да може људима користити.

Ал' доле на земљи осећала се све већа жега, сунце је пекло у теме са свом жестином; људи су хукали од муке – а све бадава, радити се морало, сиротиња не може живети без рада. И они молећиво дигоше очи к небу, као да викаху: „Не дај нам да пропаднемо.”

„Хоћу, хоћу, - ја ћу вам помоћи,”- рече облак, пак се почне спуштати са своје висине.

Ал' у исти мах сети се, шта је чуо, кад је још био у морском завичају свом, - чуо је, да облаке смрт уништи, када се земљи приближе.

И он се мало пољуља, па га мисао ускомеша, - но брзо застаде, пак се на једно одлучи: „Помоћи невољницима, а са мношћем шта било да било.”

Та га је намера направила огромно великим и јаким. Он пре није помишљао да у себи носи толико моћи као неки Божији изасланик лебдјаше над овим крајем, ширећи са поуздањем крила своја над њим. Његова величанственост била је така, да застрепише и људи и животиње, и травке, па и највећа дрвета сагибаху се пред њим, - ал' ипак осећаху сви, да им он може бити добротвор.

„ Ја ћу им помоћи! ”- понављаше облак готов сам и умрети за срећу толиких људи.

Чврста га је воља свега прострујала. Озарила га је нека виша светлост. У њему се трзали громови, муње ал' још силније разви се у њему нека бескрајна љубав и пожртвовање, - и благоделна дажда изли се из бића његова.

Та је дажда била његово дело, задатак његова живота, његова смрт, коју је радо дочекао.

Над целим крајем који је сад дажду посисао и новим животом живнуо распростре се сјајна дуга од најкраснијих боја; - то је био последњи поздрав несебичне, пожртвовне љубави.

Наскоро, пак се и дуга изгуби, ал' благодет данашњег дана остаде дуго, благосиљана целе године.

Бркајлије

После дугог сиграња, деца села не знајући шта да раде.

Мати им није код куће, - сад је цела кућа њихова; могли би радити, што им је год воља, - па ипак не могу да се сете, чиме би да се позабаве.

Ал' међ њима је и брат Петко, кога су иначе звали домишљаном. Он ти се за час домисли, што ником другом не би пало напамет! Он се и сад само осврну на опази у једном лончићу мало црне боје, па одмах кликну:

- *Знате ли шта ћемо?*
- *Шта? – повикаше сва деца у глас.*
- *Свима ћу вам направити лепе, велике бркове; кад се мати врати, ала ће да се уплаши!*
- *Па хајде! Одобрите сва деца, само се Смиљка, једина девојчица међу њима, малко намргоди, и повуче се у страну.*

Што је наумио то је и учинио, и ево, на слици видите, како изгледају мала деца са великим брковима. Напослетку је направио и себи бркове, али мађарске, танке, па заковрчене.

Таман они обркатали а ево и матере кући. Није се уплашила ни најмање, - ал' није се баш ни смејала!

Мати рече:

Ево сам баш донела лепе алве. Ал' пошто бркајлије не маре за алву добиће је само Смиљка.

А други пут ће и бркајлије добити нешто, - али не алве, нешто сасвим друго нешто.

Даув, тигрокоњ

У јужној половини Африке живе неки дивљи коњи који се веома јако разликују од дивљих коња у другим светским крајевима, разликују се и по спољашњем изгледу и по начину живота. За те се коње знало још у време старих Римљана, јер је један тадашњи писац прибележио, да је Каракала год ?? по Христу својеручно убио једног тигрокоња (:Hippotigris:), који је доведен из Африке са неким другим ондашњим животињама. А то је морала бити или зебра или звага, или ова овде насликана животиња, коју иначе зову и даув, - јер те три рођаке носе опште име тигрокоњ, а чине неки прелаз од коња ка магарцу.

Ми ћемо овде сада говорити само о дауву, - а како изгледа то најбоље видите на слици. Он је најплеменитији од свих тигрокоња, па и највећма личи коњу. Тело му је округло, врат здраво у вис сведен. Има снажне ноге а грива му је 13 центима дугачка; и у вис исправљена; и реп му је јако длакав. Уши су му узане и средње величине. Кожа му је мека, и длака по њој као заглађена. Боја му је по леђима кулашаста, а према трбуху прелази у белчасту. По глави, по врату и по трбуху има лепе црне и мрке редовито поређане пруге, мрке се гдегде и рачвају, пак се и по тим шарама разликује од зебре и од зваге. На ногама нема тих пега, оне су чисто кулашасте, или сиваве.

Дауви живе у повећим чопорима, бива и по њих стотину заједно. Мањи чопори некад се здруже са шареним гнуовима а здруже се кашто и са нојевима, јер и дауви су као и нојеви, плашљиви и опрезни, брзо опази опасност, пак се одма бегањем спасавају. Трк му је већма брз и истрајан. Јахач на најближем нашем париту не би могао стићи даува. Многа племена у унутрашњости једу месо ове животиње, али се не зна да ли их где и јахају.

Напоследку, у збирци је и Змајево писмо од 25. априла 1896. године Ђорђу Николајевићу, митрополиту. У писму га Змај извештава о болести синовца Лазара Николајевића и о томе како је лечен. Потанко му описује болест и објашњава да је „боловао од инфлујенце” а да се потом болест наставила боловима у ногама и крстима, услед чега је Лазар био спречен да ради, што је неминовно довело до оскудице у кући.

Змај се извињава митрополиту на слободи да му се обраћа на такав начин, али је мишљења да би митрополит сада требало да помогне синовцу када му је помоћ преко потребна: „Уверен сам да ми нећете то замерити, него да ће Вам још и повољно бити, што ћете, по овом моме уверењу синовцу своје моћи у помоћ притећи, сада, када му је помоћ преко и журно потребна.”

Доносимо препис Змајевог писма:

„Ваше Високопреосвештенство!

Ваш синовац Лазар Николајевић који у Београду живи болује већ од две недеље дана. Ја га лечим. Он је прво лежао од инфлујенце, од које се болести сад опоравља; али су му иза тога остали несносни болови (: са примесом старог ревматизма:) у ногама и крстинама. Он се отима да иде на рад, јер вели без рада не може се живети, а ја наваљујем да остане код куће ради сигурнијега успеха лечењу, и тако се сваки дан кошкамо и препиремо.

Ја видим да без његове зараде, ма да му је жена вредна, штедљива и уопште виспрана, у кући им оскудица настаје, па га чешће питам да ли је Вама писао. А он вели да није, боји се да Вас не увреди, да Вам не буде досадан, а вели, можда му нећете ни веровати да је заиста болестан.

Зато сам се одлучио да Вам пишем, да Вас о његовом стању известим. Уверен сам да ми нећете то замерити, него да ће Вам још и повољно бити, што ћете, по овом моме уверењу синовцу своје моћи у помоћ притећи, сада, када му је помоћ преко и журно потребна.

Целујући Вашу десницу
молим да примите уверење

мога свагдашњег
дубоког поштовања
Др Ј. Јовановић „Змај“

Мдр. 3025

Комендија за грџи.

Тредари сѐ мајмуча,
Коме нема „аја“;
Срцсари сѐ свизку
Великих вештаја.

Тредарѝ су деца,
Тредари и маѝ, —
А сада, дабоже,
Тредѝ и да с' ипаѝ.

На нугу шибана

Око нас је много брва,
Око нас су ^{ошине} сене, —
Кукку отом, леле отом,
Ко са грала нуга кукете!

Обде змија пробавија,
Обде дуба, све су нуге, —
Кукку отом, леле отом, кукете!
Ко са грала нуга ~~кукете!~~

Обде змија набу дубе,
Ево дубе, сто нуге,
Кукку отом, леле отом,
Ко са грала нуга кукете!

Брво отом, кој не нугу
Зелот беква ато нуга,
И над нама руке нугу, —
Најте четиво пробавија.

А славога ато нуга,
Ко се глек сета бога,
А нуга се и сам грва
Мекучева нугавога.

~~Згодна место.~~
Згодна место.

Издавам згодна место
Српски народници,
Својој се, веселе се,
Нико им не драм.

Међу њима нема дете,
По њима јаде;
Ан се место "сина" је,
Светко себа, знаде.

Што, како, дедо дедо,
Нек вас мота мота,
Да у вашом роду буде
Матер урдисаја!

С. Ј.

Garmond

Pija y kokoshak;

Ево, како то суба. А суба одртно од јесен.
 Мена пија се заперу шибитка меса, са хажде
 у којој ~~кокошак~~ у походе. Ан то не гади, дабул, вет
 ажура одртно ~~кокошак~~ кад не само донахца,
 вет и да у куту савају. Прва се доуца у Јашу,
 све обзирати се. Кад не чује нитко судити, онда сомеси
 на прешна мте, и маго сава. ~~кокошак~~ као да
 ћеса, са ушони оми у ~~кокошак~~ на уке и у
 основони, ако се шибина осадина ~~кокошак~~ да сомате.
 моше домашни. Е, онда рукавице ~~кокошак~~ на ко се
 Цикне би преједена зветка, што вода моше; на ко се
 се кокошке ажу, са у првој задњи фарме се вуј која.
 А пија би припату не прогуса, вет што ~~кокошак~~ што је
 ђено. Отасивчи ~~кокошак~~ како дубове, вата се својој јабини,
 ан ако на ажу ~~кокошак~~ наите на каква јазавса ~~кокошак~~ свотта,
 и то ће јути ~~кокошак~~ ђено.

Облак.

Garmond

Један идиот рекао да се један облак из мора
као се креће небу, тако и весело се ведро, а набој
ушито се невом кроју, где је шума и омаја надала
потог муке и шесте.

Правилно до високј гурини гледао је облак доле,
како јадни вуци у тоју свота мур, асерове своје отавава.
док он тоје саре бешати и уштва, на крима једва ју
сеатот повељура
"Ок, бописли он," ала јак волео, да погу што бопот
ам једним вуцима, да им погу "јуде" олакшати, јути
раганати, да погу гладне нахранити, шедте најојити.
Доларно
"У час је доларно за часом, а облак је доле,
све вету, ба фасату тако, расла је и вету и шева,
да поште вуцима користици.

Ал доле на земљи сеатала се све вету шета, шине је
бекло у беме са свом шесатом; вуци су јукали од муке, - а
све дадава, радити се погало; шетања не поште шибети дес рада.

И они полевиво доше оги к небу, као да викну:
"Не дај нам да проаднемо:
"Коту, коту, - ја су вам болови, - реке облак, как се
поге сиушати са своје висине."
Ал у ишти мах сеи се, шта је то, кад је још двоу
поретом забварају свом, - гур је, да облаке стуж уштити, кад
се земљи гуритише.
И он се ~~во~~ бовува, ба га тисае уштомеша, - но дрго
засаде, как се на једно одми: "Помоћи невољницама, а
/

а лном шта било да Јула
 Шта га је намера направилa одомно великим ујатима.
 Он се није на помислио да у седи носи поштом
 пошти. Као неки божији посланик редијање отаџина обич
 крајем, ширети са поштом крајем своја мајке
 његова величанственоста Јула је така, да мајке
 буди и правити ње, а тражи ба и највећа д'вега срцаду
 се пред њим, - ал ипак севаху сви, да ип он поже
 добро вољу ит' божи! - понавраше облак. Још ов сат
 и утрети за чету поштом буди.
 Ејма га је вода свега простијала. Отајпа је
 нека виша светлости. у чету се трак готови, ит'е
 ал још силније рабви се у чету нека дејства будав
 и поштомоване, - и дагодена дажда ит' се ит' све д'ва његова
 Шта је дажда Јула његово дело, за дашак његова шивота,
 његова струга, коју је радо дочекао.
 Над чету крајем, који је сад дажду носисао и новина
 шивотом шивото распроту се сјајна дуга од најзастујит Јоја; -
 то је још последњи поздрав несудине, поштомовне будави.
 остане дуга, пак се и дуга ит'уди, ал дагодена дашања дапа
 остаде дуга, дагосивана целе године.

АРХИВА
 ЈОЦЕ ВУЈИЋА
 Бр. 1107
 * У СЕНТИ *

1107. 3022

Бржајније

Гармон

После другог сиротња деца село,
ка не знају шта да раде.
Мамин и није код куће, — на
сад је цела кућа бржова; морам
да радим, што им је код бора, —
ка ипак не могу да се сент, рине да
да се посаде.

А, мету ђума је и ~~нема~~
Драг Пешко, која у ишаре ђвара
донимејатом. Он ни се га рас
донимеј, што ишком дугим не да
вало на памети. Он се и сад само
обрати, ка опаци у једном покрету
мао ђне доје, ка одмах кауку:
— Знаем и да ћемо?
— Шта? — побрже сва деца

у траг.

— Ево на ку ва м ишарава
пеш, велике сплове; кад се мамин
брани, ала ће да се утуплаши!
— Па тајде! одбруше сва деца само
се Смиљко, ~~и~~ једина девајчица
мету ђума, марко ишарава, и побрже се
у ишрава.

Што је ишарава, ка је и уретиш, и ето,
наслици видне, како ишарава, мапа
деца се великим спловима. Наоскрети
је ишарава и седе сплове, ам пајарки,
маме, ка заковресе.

Памат оти одбруши, а ево и
пајаре куће. Није се утуплаши ни
пајаре, — а ишаре се сам ни смејала.

Мамин пре:

— Ево сам сам донела пеше
але. А ишарава ишарава не може за
але, дојте је само Смиљко. А дуг
ишаре и ишарава дојати нешто, — ам
не але, нешто себе ишарава

~~Лепота~~ Дауб, широкотв.

Garmoni

У јужној половини Африке живе неки диво котви који су
веома јако разликују од дивог котва у другим деловима
крајевама, разликују се и по својаштву ~~што~~ ^{што} по неким својствима.
Закле се котве знало још у време ~~када~~ ^{када} су били у Европи, јер је један
путешник писао ~~породице~~, да је Каракала год 211. године
својеручно убио једног широкотва (Hippotigris), који је доведен
из Африке са неким другим широкотвама, ~~који~~ ^{који} су били
~~сама~~ ^{сама} а то је поред дивог или ~~зуба~~ ^{зуба} или ~~зуба~~ ^{зуба}, или оба
одје насликана ~~у~~ ^у ~~неким~~ ^{неким} ~~древним~~ ^{древним} ~~књигама~~ ^{књигама}, који имају ~~и~~ ^и ~~назив~~ ^{назив} ~~дауб~~ ^{дауб}, јер се ~~он~~ ^{он}

Слика
на ~~неким~~ ^{неким} ~~древним~~ ^{древним} ~~књигама~~ ^{књигама}.

Потпуно носе оклоп или широкотв, ~~а не~~ ^{а не} ~~има~~ ^{има} ~~и~~ ^и ~~других~~ ^{других} ~~својих~~ ^{својих} ~~сама~~ ^{сама} ~~даубу~~ ^{даубу} а ~~ни~~ ^{ни} ~~не~~ ^{не} ~~пре~~ ^{пре} ~~лази~~ ^{лази} ~~од~~ ^{од} ~~кота~~ ^{кота} ~~и~~ ^и ~~пастири~~ ^{пастири}.
Ми ~~не~~ ^{не} ~~мо~~ ^{мо} ~~же~~ ^{же} ~~да~~ ^{да} ~~видимо~~ ^{видимо} ~~само~~ ^{само} ~~о~~ ^о ~~даубу~~ ^{даубу}, а ~~како~~ ^{како}
изгледа, то најбоље ~~видети~~ ^{видети} ~~на~~ ^{на} ~~слици~~ ^{слици}. Он је најближе
стицају од свих широкотва, са и највећом ~~маса~~ ^{маса} ~~кота~~ ^{кота}. Дужина
му је два метра, а према ~~коме~~ ^{коме} му је и висина. Шило му је
округло, ~~брас~~ ^{брас} ~~здрави~~ ^{здрави} ~~у~~ ^у ~~вис~~ ^{вис} ~~сведер~~ ^{сведер}. Има снажне ~~ноге~~ ^{ноге}, а
уши му је из земљи. Већина му је ~~у~~ ^у ~~вис~~ ^{вис} ~~исправљена~~ ^{исправљена}; и
боја му је јако ~~плава~~ ^{плава}. Уши су му ~~у~~ ^у ~~средње~~ ^{средње} ~~величине~~ ^{величине}.
Котва му је ~~мекка~~ ^{мекка}, а ~~длака~~ ^{длака} ~~са~~ ^{са} ~~не~~ ^{не} ~~како~~ ^{како} ~~злаћена~~ ^{злаћена}. Боја му
је по ~~леђима~~ ^{леђима} ~~црвене~~ ^{црвене}, а према ~~преду~~ ^{преду} ~~пре~~ ^{пре} ~~лази~~ ^{лази} ~~у~~ ^у ~~бели~~ ^{бели}.
~~трасу~~ ^{трасу}. По глави, ~~са~~ ^{са} ~~брасу~~ ^{брасу} ~~и~~ ^и ~~по~~ ^{по} ~~трасу~~ ^{трасу} ~~и~~ ^и ~~по~~ ^{по} ~~леђима~~ ^{леђима} ~~и~~ ^и ~~уши~~ ^{уши} ~~и~~ ^и ~~уши~~ ^{уши}
муке, редовно ~~порезане~~ ^{порезане} ~~пруге~~ ^{пруге}, ~~муке~~ ^{муке} ~~се~~ ^{се} ~~где~~ ^{где} ~~и~~ ^и ~~уши~~ ^{уши} ~~и~~ ^и ~~уши~~ ^{уши}

се и то што шарата разликује од њедре и од свате. На
 што нема ике друга, оне су исто кулашасе, или ситаве.
 Дауви ике у повећим количинама и да и то биде ситаву
 заједно. Мађи икоји каскад се здруже са шареним
 енговима, а здруже се каско и са појевима, ју и оне
 дауви су, као и појеви, плашви и одредни, ју оне се оне:
 = појеви, оне се одма дегабел спасавају. Шук и је веома
 ју и истрајан. Дахаг на најдрмет нашем порику не би
 погао ситави даува. Многа племена у унутрашњости и једу
 несе ове животиње, али се не зна, да ли и где а
 јахају.

Архива
 ЈОПЕ ВУЈИЋА
 Бр. 1108
 * 1 СЕНТИ *

Са сликена
 Јопа, архива

1108

бр. 2855

Београд 25. Авг. 1895
8. маја

Милош В. Милош

Даче Русовој

Ја сам синовац Лаза
Николајевића који у Београду живи.
Давије вет од две недеље дана.
Ја га рекао... Он је јубо
решао од инфлујенце, од које се
болесни сад опоравља; али су му
мла деца остали неспособни долови
(са зринесом отаџи револуционара)
у погата и у крстима. Он се
оштра да иде на рад, јер већ
део рада не може се живети, -
а ја наводно да остане код

J.

Kyže padu cizypruzjera yčneta
peretby, - u mato ce chaku
da komykamo u njezuyemo.

Ja budim da des berobe zayade,
na da su je shena byedna,
zmedovaba u yonule barosna, u kyže
um otkyduza nasnaje, za ta zerkhe
zuyam da su je zama mias.

A on veam da naje, doji ce da
Bac ne zbyed, da zara ne dyde
dosadan, - a, veam, možda su nete
ni bezobem da je zameta
Jolesnan.

Ja no sam ce odaymo da
zara je zuyem, da Bac o neto.
= bor matty uvbesum.

Уверен сам да ми нећете ни
замењати, него да ће Вам још
и добровољно дати, као и мене, по обичају
моје уверењу и пообзави државе
ноћу у помоћ и јачању, сада,
када ми је помоћ иједно и
штучно извршена.

Зачујте Вам десетку
попут да изјави уверење
ноћу додељује
државно издржавање

Др. Јовановић "Змај"

Стојан Новаковић (1842-1915)

Стојан Новаковић рођен је 1. новембра 1842. године у Шапцу као Коста но је име касније променио у Стојан. Као најбољи ђак завршио је нижу гимназију у Шапцу, а вишу гимназију у Београду 1860. Три године касније у Београду је завршио Лицеј за правне науке. Новаковић је 1865. постављен за професора гимназије и изабран за члана Српског ученог друштва (1864-1886)⁹³.

Био је управник Народне библиотеке од 1869-1874. године. Захваљујући његовом залагању законом из 1870. године обезбеђена су за Библиотеку три обавезна примерка као и помоћ школским и народним библиотекама у унутрашњости. Његовом заслугом донет је 1881. закон о Народној библиотеци и Народном музеју. Библиотекарско друштво Србије⁹⁴

⁹³ Историја академије може се поделити на четири веће етапе, према облицима у којима је академија функционисала: Друштво српске словесности (1841– 1864), Српско учено друштво (1864–1886), Српска краљевска академија (1886–1947) и Српска академија наука и уметности (од 1947. до данас).

⁹⁴ Библиотекарско друштво Србије (БДС) је добровољна, независна, непрофитна и професионална организација која повезује библиотечко-информационе стручњаке у Републици Србији. Друштво је

установило је 1997. године, годишњу награду „Стојан Новаковић“. Награда се додељује појединцу или групи аутора за објављено дело из области библиотечно-информационе делатности, које представља значајан допринос библиотекарству. Под истим именом 2004.године установљена је награда за најбоље основношколске и средњошколске учбенике у Србији, са намером да се додељује сваке године.

Новаковић је 1872. године постао професор Велике школе (претече данашњег Универзитета). Већ наредне године именован је за министра просвете у влади Јована Ристића, и у том ресору је био укупно три мандата (1873-1875, 1880-1885). Заслужан је за реформу средњег образовања чији резултати и данас постоје (поделио је гимназију на друштвени и природни смер). По завршетку министарског мандата Новаковић се поново вратио у Велику школу као предавач светске и српске књижевности и словенске филологије. Као филолог, историчар и библиограф оставио је неизбрисиви траг у српској науци. Новаковић се наметнуо као водећи српски историчар серијом значајних историјских дела, која покривају широк временски распон од средњег века па до историје Првог српског устанка.

Приликом оснивања Српске краљевске академије 1886. изабран је за једног од првих 16 редовних чланова - академика, у одељењу филозофских наука. Указом краља је постављен (1906.) за председника Академије и на том положају је остао до смрти 1915. године.

По политичком опредељењу припадао је младим конзервативцима који су 1880. године прерасли у Напредну странку, коју је Новаковић основао са Милутином Гарашанином, Миланом Пироћанцем, Чедомиљем Мијатовићем и Миланом Ђ. Милићевићем. Дипломатску каријеру започео је мисијом у Цариграду која је трајала 7 година (1885-1892). По повратку постао је председник Државног савета. Вишеструки министар и посланик, Новаковић се залагао за ред, рад и поредак, и просвећене реформе,

основано 14. децембра 1947. године у Универзитетској библиотеци “Светозар Марковић“ у Београду. Ангажовано ради у континуитету пуних 68 година на унапређењу и развоју библиотечно – информационе делатности и струке као и на подстицању и промоцији саме професије библиотекара.
http://bds.rs/wordpress/?page_id=2

спроведене радом елите, а уз ослонац на Круну. Умро је у Нишу 17. фебруара 1915. године.

У збирци Јоце Вујића чувају се три писма Стојана Новаковића из 1906. године упућена Димитрију Руварцу. У првом писму од 4. фебруара 1906. Новаковић извештава Руварца да је на скупу академика одржаном 3. фебруара 1906. изабран за дописног члана Српске краљевске академије наука. Следеће писмо од 8. фебруара такође се односи на његов избор за дописног члана Српске краљевске академије али га нарочито интересује Руварчево мишљење о српским академицима. Затим пише о свом чланку за *Богословски гласник* и о издању грчких аката о укинућу Пећке патријаршије које спрема августинац Луј Пти (Louis Petit) из Цариграда. Треће писмо је од 17. априла и у њему Новаковић пише Руварцу о издавању грчких и наших аката о укидању Пећке патријаршије које се штампа у Риму у редакцији Птија старешине и августинаца у Цариграду, а на крају говори о свом раду на штампању Синтагмата Матије Властора.

Следе преписи Новаковићевих писама Димитрију Руварцу:

„4. фебруара 1906.

Београд

Многопоштовани господине и пријатељу,

Иако сте писали Ковачевићу да Вас не бирамо, ми смо, по истакнутој ранијој кандидацији с потписима најодличнијих академика на синоћњем главном скупу изабрали Вас за дописнога члана Српске краљевске академије. Молим Вас да примите моја срдачна честитања и да заборавите што сте имали разлога да се срдите. Таквих ствари ми сви имамо – али се преко њих увек прелази на дневни ред.

С поштовањем Госпођи протиници и Вама

Ваш

Ст. Новаковић”

„8. фебруара 1906.

У Београду

Поштовани господине прото,

Добро сте урадили што сте се одлучили да примите избор Академије, и ја захваљујем и Вама на одлуци и пријатељима који су Вас световали. Тако је најбоље. Ма да смо ми у Академији ове године предузели неке мере да се не догађа што не треба да се догоди, било је ипак људи који су пропали а ми смо ради били да се изберу. Гласање је тајно, али Србин је и као академик непоуздан онако што као сељак и што бисте Ви рекли паор.

Што се тиче мога прилога за „Богословски гласник,” он би имао места у томе часопису само у спомен свесци! Ако њу нису кадри да саставе нека Вам даду рукопис, па Ви чините с њим што хоћете јер сам га ја написао за љубав незаборављеног покојника, ма да има своју вредност и засебно, нарочито за младе научнике, којима се онде метод показује.

Сад имам молбу за Вас.

Познати француски научник, августинац Louis Petit из Цариграда (тамо је свештеник Августинаца) спрема за Мансијеву *Conciliarum Collectio*, која излази у Риму акте грчке о укинућу Пећке Патријаршије, па томе хоће да дода наше уредбе од 1770, 1777, 1779 и 1782, и по том царска писма која су везана са сеобом и с насељењем Срба у Угарској. Он има неке преписе, али пита и нас: може ли му се ставити на расположење најбоља издања тих ствари, и би ли могао и пошто добити фотографије од царских писама или привилегија. Л. Пти је научник врло солидан и веома озбиљан, и нама веома симпатичан. Једном таквом предузећу треба учинити сваку помоћ. Место да тумарам по библиотеци и којекуда, допустите да Вас замолим за назначење:

а. које су и где су најбоља издања поменутих уредаба и јесу ли оригинали у Вас у Карловачкој Архиви?

б. Каквом би се ценом и би ли се могли израдити фотографски снимци царских писама и које је издање најбоље?

Ја сам, истина, писао Л. Пти да је најбоље да дође у Карловце сам, али сумњам да ће он то моћи, и дужан сам му и одговор на питања. Неке је преписе он набављао преко аустријског посланства у Цариграду.

С молбом да будете добри известити ме, молим вас да с Госпођом примите најуљуднији поздрав.

Стојан Новаковић”

„17. априла 1906.

Београд

Многопоштовани Господине прото,

Старешина августинаца у Цариграду г. Louis Petit примио је пред Ускрс књиге које сте ми послали а које сам ја њему послао на службену експедицију, упућену преко нашега Посланства у Цариграду. Његов зборник аката о укинућу Пећке Патријаршије и о последицама тога дела живо се штампа у Риму, и један регуламенат од оних које сте Ви послали, фотографисан је, па су фотографије послали у Рим да се са њих слаже. За књиге се ништа не брините; оне ће се отуд експедовати службеним путем на Академију. Г. Louis Petit много Вам благодари за ову научну услугу. Али он ми пише о још једном акту ово: Из некаквог преписа Марије Терезије од 1778. до сад неиздатог (како мисли L. Petit) види се да постоји *mémoire de protestation* који је митрополит Вићентије Видак поднео Марији Терезији против Регуламената од 1777. Г. Louis Petit тражи да му пошаљемо и тај акат протестације митрополита Вић. Видака. Он је о њему нашао цитате у списима Ем. Радића. Да ли би могао од тога мемоара Вић. Видака израдити препис? Држим да је мемоар писан латински или немачки. Г. Louis Petit ће радо платити што треба за преписача. Могу ли Вас још за то замолити? Овим стварима сам Вам већ много досађивао, али ће ово, ваљда бити последње.

И ја се спремам да почнем штампање Синтагмата Матије Властара, посао започет још 1885 у Крушедолу. Рукопис је, мислим, у манастиру, који сам ја, добротом покојног брата Вашег, носио до Цариграда и отуд њему вратио. Сад поредим рукопис с грчким оригиналом. Мораћу опет имати рукопис на дан два, али Вас нећу мучити, него ћу доћи тамо сам. И онако је моја жена рада да у Раваници види њен лански поклон на ћивоту кнеза Лазара. Још не могу одредити овој екскурзији време због наших овамо политичких послова, јер ћемо по свој прилици, и ми на нове изборе. Али ћу Вас известити одмах када смислим да то извршим.

С поздравом Госпођи и Вама

Ваш

Ст. Новаковић”

4 фебруара 1906
Београд.

№ 2926

Моно поштом поштом и поштом,

У ако све итали Робертски да
да не бирамо, ми смо, и некакош
раније кандидацији с њима на
одраније академика, на савремен
оавном ступу иравам да. за
господину члану Ђорђе Краљевић
Академије. Моно да се упуни
моје срдачна ресонанца и да рад,
радите што све итали парова да
се срдите. Матрих савези ми сви
итали - али се итали итали увек
итали на глеботи ред.

Синдрална Тосарта итали и
итали да се

Др. Јовановић

л.р. 2927

8 фебруара 1906
у Београду.

Поштомачки листине упути,

Добрим савезницима што сам се одлучио да упу-
тиме милој Академици, и ја захвалујем и
Брани на одлучи и пријатељствима који су били
свесновали. Шта је најбоље. Ма да смо ми
у Академици ^{оде од нас} предурели неке мере да се не
догађа што не треба да се догоди, било је чак
људи који су упутили, а ми смо редом били
да се изведе. Тачно је да је, а Србин
је и као академик немогуће онako неки
као сваки или што бисмо били рекао
тако.

Што се мене мога упутија да „Домово-
ски Трагик“, он да имао нешто у мени да
својим само у својим свесци. Ако могу
шћу кадри да састави, нека да била гад
упути, да били ~~тврде~~ с тоном што ~~тврде~~
јер сам га ја написао да будав некадаш
мелко ~~поштомачки~~, ма да има свој вредности
и часећи, неким да младе каузице,
који се онде немогуће ~~откада~~.

Сва уман мошты га брае.

Многах опрашуемих каяронт, а высамнага Louis
Petit us Ужурнага (амао је старешинга Абу
Самара) сирена га Максидебу Conciliatorum
Collectio, Rija unum y Bimiy a koje yrne o yrn,

опты Метече Патријархаје, га ауме кате га
гога наме предје оу 1770, 1774, 1779 y 1782,

y он уон царка амена Rija y велана са се,
овом к е населемен Грѣ y ~~Араго~~ Ураукиј.

Оа аме кете предме, ам инга к рас: мове
у му се савбуи на рачнопомене најдоче

ургане ант савбуи, y ду м мрав y ому
губинор, фронтографје оу царске амена мн

упублисенија. А. Пини је каяронт брав
сонидакт y веме одбуван, y нама вема
синадатрат. Једном саатвом предурету
опреда грѣнтим савбуи ауме. Менор га мгу,
мепан он субинорлеги y киекуда, годичке
га брае аумом на намерене:

а. Rije y u decy најдоче ургане имечутих
уредова, y јесу м аумовани y брае y
Кажробракнј Архуби?

б. Карвом ду се аетом y ду м моту аурд,
к фронтографике сониче царске амена

и куде је узгаје најбоље?

Ја сам, нећу, и нека н. л. Пти је најбоље
да гаје у Карповце сам, али сумњам да ће
он ив човић, а дуван сам му и одговар на
нкатва. Неке је време он набавља и неки
аутогених менаџера у Карповце.

Мором да брже дођу и вестима ме,
који бде да с Тауићем упише нај
успешнији издраб.

Срђан Фобакочић

Мбр. 2928

17. августа 1906
Београд.

Милом Михаилом Гиндићем првом,

Свадешња адвоката у Цариграду г. Louis
Petit притом је преко Ваше књиге није сасвим
исплати а које сам ја великог интереса на слушању
експозицију, упућену преко нашега Поштомате
у Цариграду. Кевел работник алена о упућену
Петике Патријаршије и о последњима која
дана ниво се шванта у Оми, и једна резултат,
мекан, од отих није сасвим исплати, фрон,
градина је, са су фронтирине исплате у
Оми да се са ниво савите. За књиге се ниво
на сплате; неће се и ниво експозицију сав,
детиш исплате на Академију. Т. Louis Petit
Милом Милом благодари за ову књигу исплату.
Али он ни ниво о још једном акцију ови:
У некаког исплате (rescrit) Марије
Петровије од 1778, да сав књигавор (нако
Милом Л. Petit) ~~није~~ исплате се да исплате
mémoire de protestation није је исплате

Interimje Ouzak ogres Majin Mererij
upravu Regrementsa og 1777. T. L. Petit
upradu da su ovde i najakata upu
mesecije mesecijem Obit. Ouzaka
On je o neku vreme zivao u selima En.
Ouzaka. da su se morao og ovu meseciju
Obit. Ouzaka upravu upravu? Ljudu da
je mesecij mesecijem iu iu iu.
T. L. Petit he radu upravu iu upravu za
upravu. Moju su Obit iu iu upravu,
iud? Obit upravu sa Obit iu upravu
govarubau, au he Obit, Obit, iu upravu.

U ja se upravu da upravu upravu
Cuvavama Majin Obit, upravu,
upravu ju 1885 u upravu. Obit je,
iud, u upravu, iu sa ja, upravu
upravu upravu Obit, upravu go upravu,
u upravu upravu. Obit upravu upravu,
me upravu upravu. Moju upravu
upravu upravu na upravu, au Obit upravu
upravu, he ju upravu sa. U upravu
je upravu upravu da u upravu Obit
he upravu upravu na upravu upravu

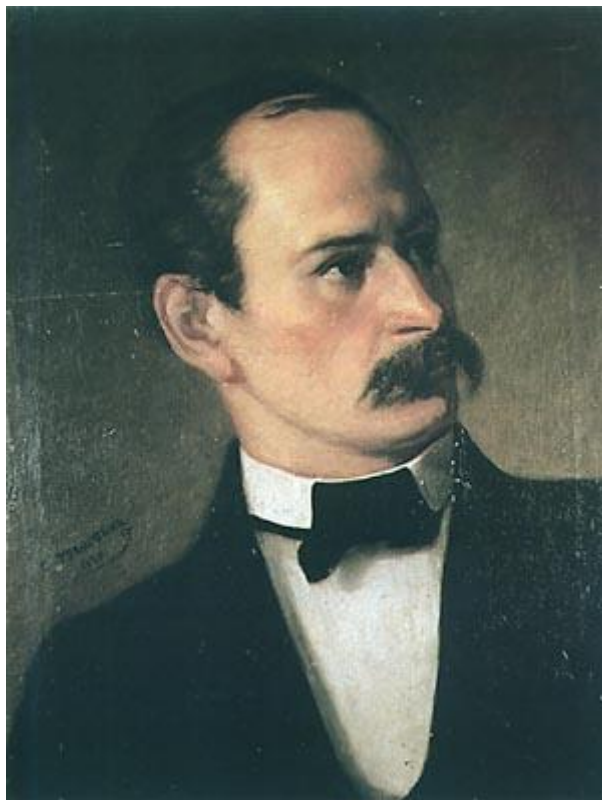
Сарага. Још не могу одједном објаснити
коре неке како обаво мистички мисли,
јер тево, и објасни, и му на токе
мисли. Али би нас ирвешком дмак неге
~~још~~ смисла га ирвешком.

Сарага Точити и Сарага

Сарага

Сарага Точити

Ђуро Даничић (1825-1882)

Ђуро Даничић рођен је под именом Ђорђе Ј. Поповић, као четврти син новосадског свештеника, 4. априла 1825. године у Новом Саду. Био је српски филолог, учесник илирског покрета и један од утемељивача заједничког српскохрватског језика. Своје школовање започео је у Новом Саду и Пожуну, а правне науке изучавао је у Пешти и Бечу од 1845. године. Као присталица Вукових погледа на језик и писмо, под његовим утицајем и утицајем професора Миклошића почео је да се занима за словенску морфологију. Проучавању српског језика посветио је цео свој живот. Његово студирање помагали су кнез Михаило Обреновић и Јован Гавриловић.

Даничић је 1850. године био један од потписника бечког књижевног договора хрватских и српских писаца и лингвиста којим је ударен темељ заједничком

српскохрватском језику. Као библиотекар радио је у Народној библиотеци у Београду 1856. године. Исте године постављен је и за секретара Друштва српске словесности, а од 1859. године био професор Лицеја (Велике школе). Напустио је професуру 1865. године а наредне године преселио се у Загреб где је обављао дужности секретара тада основане Југословенске академије⁹⁵. Но љубав ка науци и професури вратила га је у Београд 1873. године, опет на катедру српског језика Велике школе у Београду где је остао све до 1877. године. Потом је отишао на одмор у Загреб и да настави рад на започетом *Великом рјечнику хрватскога и српскога језика* где га је и затекла смрт. Умро је 17. новембра 1882. године у Загребу а тело је пренето исте године и сахрањено на Марковом гробљу.

Своје презиме заменио је 1847. године презименом Даничић, којим се потписао на свом првом научно-полемичком раду *Рат за српски језик и правопис*, и задржао га је до краја живота.

Први рад објавио је 1845. године у *Подунавци*⁹⁶ у одбрану Вукове језичке реформе. Научно оспоравање теорије Вукових противника, Даничић је изнео у расправи *Рат за српски језик и правопис* (1847), којом је допринео брзој победи Вукових идеја. Затим је дао *Малу српску граматику* (1850), у којој је српски књижевни језик први пут научно окарактерисан. Касније (од 1863) то је мало дело излазило у више издања (1—7), под називом *Облици српског језика*. Дела Даничића, у којима је обрађивао различите стране српског језика, јесу: *Српска синтакса* (1858), само са одељком о падежима са и без предлога, заснована на тадашњој локалистичкој теорији о падежима, *Основе* (1876), класификација, сасвим механичка, наставака за образовање речи, *Коријени* (1847), без велике теоријске вредности, *Историја облика* (1874), најзад славне акценатске студије (Слав. Биби., Миклошић, I, Гласник, 8—9. Рад, 6, 14, 20), које су образовале основу проучавања словенског акцента.

⁹⁵ Хрватска академија знаности и умјетности основана је као Југословенска академија знаности и умјетности 1866. године у Загребу заслугом бискупа и великог добротвора, поштоваоца науке и образовања Јосипа Јураја Штросмајера (Josip Juraj Strossmayer). Назив је променила 1941. године у Хрватску академију знаности и умјетности. После завршетка другог светског рата поново враћа назив Југословенска академија и задржава га до 1991. године, када је поново замењен садашњим називом.

⁹⁶ *Подунавка* је излазила у Београду као додатак *Србским новинама* 1843-1848. Дигитализован часопис доступан преко портала УБСМ на : <http://arhiva.unilib.rs/latinica/zbirka/novina/podunavka-1843-1848>.

Даничићева већа издања српских старих споменика, већином још незамењена, јесу: *Житије Св. Саве* (Теодосијево, 1860, у издању приписано Доментијану), *Житија Св. Симеона и Св. Саве* од Доментијана (1865), *Никољско јеванђеље* (босанске редакције, 1864), *Животи краљева и архиепископа српских* (Данила и других, 1866), и многа друга мања дела, разбијена по научним издањима.

Ђура Даничић био је у добрим односима са кнезом Милошем Обреновићем. Познато је да је у Бечу био учитељ српског језика кнегињи Јулији Обреновић (1862). Такође, знамо да је подучавао и учио писање Ану Рафелсбергер која је била у љубавној вези са кнезом Милошем. У архивској збирци Јоце Вујића налази се пар Аниних писама које је написао Ђура Даничић (1849-1850). У Даничићевој заоставштини налазе се и преписи књижевних састава кнеза Михаила који се чувају у Архиву Југословенске академије наука у Загребу.

Ђура Даничић писао је кнезу Милошу 1851. године молећи га за новчану помоћ. Доносимо препис писма:

„Ваша Свјетлости,
Премилостиви Господару!

Имао сам срећу примити милостиво писмо Ваше из Хајделберга од 11. априла. Ја се неисказано радујем што сте ме Ваша Свјетлости удостојили не само онога писма него још и онога милостивог савјета у њему, на којему Вашој Свјетлости особито захваљујем и руку љубим. Исто се тако радујем што се она моја књижица удостојила да је Ваша Свјетлост примите и прочитате. И ова ми је велика милост Ваша дала слободу да Вам у највећој покорности напишем ово писмо Ваша Свјетлости! Кад помислите да ја у Бечу од самога пера живим, знам да ћете ме разумјети да сам у великој невољи. Ваша Свјетлости! Милост је Ваша превелика; то сам имао срећу познати. Зато се Вашој Свјетлости препокорно молим, ако мислите да сам достојан Ваше милости, да бисте благовољели послати ми што прије како новчану помоћ. Ако ми ово учините, будите увјерени да ћете учинити добро дјело и пред Богом и пред покорнијем људима, и ја ћу се трудити што више могу да ова помоћ Ваша не буде узалуд просута.

Препоручујући се великој милости Вашој и љубећи Вам јуначку десницу остајем са највећим поштовањем

Ваше Свјетлости

У Бечу 29. маја 1861.

Препокорни слуга

Ђорђије Поповић Даничић”

№ 1961

Ваша Свјетлости,
Премилостиви Господару!

Цело сам срећу примити милостиво писмо Ваше из Кјигенберга од 11 априла. Ја се неискључено радујем што сам се Ваша Свјетлости удостојио не само овога писма него још и овога милостивог савета у њему, на којему Вашој Свјетлости особито захваљујем и руку уделим. Исто се тако радујем што се ова књижица моја удостојила да је Ваша Свјетлости примила и прочитала. И ова ми је велика милост Ваша дала слободу да Вам у највећој покорности напишем овакво писмо. Ваша Свјетлости! Кад помислите да ја у Бечу од самога пера живим, знам да ћете ми разумјети да сам у великој невољи. Ваша Свјетлости! Милост је Ваша превелика; што сам имао срећу познати. Ја бо се Вашој Свјетлости предивно молим, ако мислите да сам достојан Ваше милости, да Васе Славовојем послати ми што прије како новчану помоћ. Ако ми ово учините, дугаме увјерети да ћете учинити добро дело и пред Богом и пред пошасенијем њудма, и ја ћу се трудити што више могу да ова помоћ Ваша не буде узалуд просута.

Предлажујем се великој милости Вашој и вубети Вам јуначку дестину остајем с највећим пошовањем.

Ваше Свјетлости

У Бечу 29 маја 1851

предкорни слуга
Фортује Стовоит Ламент.
Landstrasse Wagasse 669, im II. Stock
Thür 6.

Милан Решетар (1860-1942)

Prof. M. Rešetar

Био је филолог, књижевни историчар и нумизматичар. Завршио је студије класичне филологије и славистике у Бечу и Грацу. Докторирао је у Грацу 1891. године дисертацијом *Čakavština i njezine nekadašnje i današnje granice (Die Čakavština und deren einstige und jetzige Grenzen)*, а 1895. у Бечу хабилитирао темом *Dubrovačke isprave od XIII. do XV. stoljeća (Die ragusanischen Urkunden des XIII–XV. Jahrhunderts)*.

Као средњошколски професор радио је у Копру, Задру и Сплиту. Након тога наследио је професора Ватрослава Јагића и на славистичкој катедри у Бечу предавао 1908-1919. године. Професуру је наставио и у Загребу, где је на Филозофском факултету био

редовни професор од 1919. године све до одласка у пензију 1928. године. Тада се преселио у Фиренцу. Од 1924. године био је члан ЈАЗУ. Био је уредник хрватског издања *Листа државних закона* у Бечу од 1891. године.

Истраживао је писане споменике и пуно је истраживао на терену. Проучавао је дубровачку културу и књижевност, и као рођени Дубровчанин објавио је многе рукописе из дубровачке књижевности. Био је уверен да су Срби и Хрвати исти народ са два имена. Решетар је сматрао да је и језик један па је зато објавио две верзије граматике, са примерима на латиници и са примерима на ћирилици: *Elementar-Grammatik der kroatischen (serbischen) Sprache* и *Elementar-Grammatik der serbischen (kroatischen) Sprache* (1916). Допунио је нумизматичку збирку дубровачкога новца свога оца и писао о нумизматици (*Dubrovačka numizmatika*, I–II, 1924–25).

У Архивској збирци Јоце Вујића налазе се два писма Милана Решетара. Прво писмо послао је из Беча Илариону Руварцу 1899. године. Саопштава му мишљење о његовој *Монтенегрини* коју је добио на поклон и Талоцију који борави у Бечу о коме каже да је „Маџар и негдашњи Хрват.“ Друго писмо је такође послато из Беча, највероватније Димитрију Руварцу, 1902. године. Захваљује на књизи коју му је послао и благодари му у име свог таста В. Јагића и професора Јиречека, коме је такође послао један примерак своје књиге.

Доносимо препис писама у наставку:

„ У Бечу 12. II. 99.

Много поштовани господине архимандрите

Одговарам одмах Вашему писму од 10/ II јер Вам могу без питања и без излажења (а излазити не бих могао, јер ми је у прошли четвртак бечки ајншпенер пројурио преко прстију десне ноге) задовољити Вашој жељи. Маџар и негдашњи Хрват Талоција још је овдје у Бечу, жив и здрав- би богами сам поио јагње, тако је крупан и крепак! Морате му дакле послати своју расправу у његов уред I. Johannessgasse 5 па ћете сигурно и њега исто тако обеселити као што сте мене грешника који Вам нијесам на лијепоме дару ни

захвалио. Али ја се надам да ћете ми опростити, јер напокон ја сам увјерен да је Вама више до тога да људи читају Ваше ствари и да о њима мисле него ли да Вам слатким ријечима захваљују а дјело Ваше у закутак баце. А ја сам- вјерујте - с великом сласти читао Ваша *Montenegrina* (како ли би се то деклинирало!); свака част! тако треба: нека господа „у и изван Цетиња” виде како треба схватати историју црногорску и „династију” Петровић-Његуша!

Сви Вас моји срдачно поздрављају и захваљују на пријатељском спомињању.

С највећим поштовањем

Ваш одани

Др Милан Решетар”

„У Бечу 19. X. 902.

Много поштовани господине

Es war nichts so geimeins, како Швабе говоре: нијесам ја писао за Рајића, да ми га дарујете, него да ми га поштено продате, а у Бранкову је Колу било казано да се Вама треба обратити. Свакако кад сте тако добри и љубазни, велика Вам хвала и у име таста ми проф. Јиречека. Они остали четири комада овако сам намијенио: један слав. семинару овдје, други слав. семинару у Грацу, трећи дворској библиотеци овдје, а четврти чешкому музеју у Прагу. Јесте ли с тим сагласни?

Велика Вам хвала и на расправи о краљу Вукашину, али Вас мали др Радонић није разумио да му је дајете за мене, па не разумије сада ни мене, кад сам му то написмено протумачио!

Још једном од срца хвала са стране свијех нас обдарених. С највећим поштовањем

Вама одани

МРешетар”

№ 2954

У Беогу 12. II. 99.

Много поштовани господине архиваријаше

Извршен одмах Вашему писму од 10/II
јер сам могу без питања и без изложре-
ња (а изналази ми бис могао, јер сам је
у прошлу децембар јерне ајнишесер трију-
рно трио прелију десе ноте) задовољши
Вашој жељи. Најзад а најзадни Хрвати
Парохија јом је обзи у Беогу, див и зорав
- ба богами и сам посто јатње, тако је врхуша
и кретањ! Можемо му дакле пошати своју
реширабу у ветову ред I. Јоханнесдане Б.
на кесе штурно и нота нито тако обесем.
Јим као нито сас мене трешинка који Вам
тијесам на нитоме дајути ми захвално. Ам

ja se nadam da kome mi obrascem, jer ka,
pono ja sam uvrstjen da je Roma vrime do toga
da budu mltaju Dame stvaru i da o vama mi
am nego me gov vama smetkim prijatelje razba,
vuz a djelo vame u najkrajem bice. A ja
sam - vjerujem - s velikom sigurnom misao va,
ma Montenegro (kako me bi se to dckim
relo!); svaka Roma! tako treba: nepa toga
"u" "svak vladav" bice, kako treba svesti i
metoriju u rivotre i "gimnaziju" Petro-
vich - Vozuca!

Svi vas koji srqarno pozdravljaju i
zahvaluju na prijateljskom stamstvu.
S najetim pozdravom

Vam ovari

Dr. Milan Simic

Мбр. 2958

У Беогу 19. V. 1902

Много поштовани господине.

Како сам писао генијално, како Швабе то
воде: ниједан ја писао за Вукотка, да ми га
документ, него да ми га поштом и роде,
ме, а у Београду је Коку било писано,
да се треба дама обратити. Свакико код
све, тако годри и љубави, велика пак
хвалу и у нас поштом и проф. Јурелки.
Они остали генији помажу обаво ми помије
нио: један слав. ситинару објис, други слав.
ситинару у Траци, трети зборској Библио
теци објис а четврти генијално музеју

у Страту. Желате ли с вама разговорити?

Велика вам хвала и на расправу и
првоу Врхушину, али дак нама гр. Раго-
вита није разумео да му је глејете са мене,
па не разумије сада ни мене, као иако ~~Али~~
то ипак немо проучијемо!

Још једном ој срце хвала и сирцево
свих нас обзрених. С најбољим поштом,
Вашим

Вама ојош

М. М. М. М. М.

Симо Матавуљ (1852-1908)

Симо Матавуљ родом из Далмације био је приповедач, романијер, драмски писац и преводилац. Припадао је епохи романтизма и остао упамћен по својим најпознатијим делима: роману *Бакоња фра Брне* и приповетки *Пилипенда*.

Рођен је у Шибенику 1852. године као једно од петоро деце трговца Стевана Матавуља и Симеуне Матавуљ, рођене Трива. Основну школу завршио је у родном граду на италијанском и српском језику, а затим и нижу гимназију. Једно време је провео у манастиру Крупа код свог стрица, игумана Серафина али је брзо изгубио вољу за манастирским животом. Одлази у учитељску школу у Задру коју је завршио 1871. године. До преласка у Црну Гору био је учитељ у разним далматинским селима. Петнаест година је провео у Црној Гори као наставник француског језика. Од 1883. до 1887. подучавао је црногорског престолонаследника Данила. У Београд прелази 1899. године и тамо остаје до краја живота. Радио је у гимназији као професор језика и био чиновник пресбироса. Био је редован члан Српске краљевске академије од 30. јануара 1904. године. Умро је у Београду 1908. године.

Иако није завршио високе школе Матавуљ спада у најобразованије писце тога доба. Стално је учио и усавршавао своја знања. Говорио је италијански, француски, енглески и руски. Књижевно образовање стицао је на делима француске и италијанске књижевности

које је читао у оригиналу. Преводио је Мопасана, Золу, Дикенса и Молијера. Матавуљ је српски реалиста који је превазишао оквире уског регионализма-тематску везаност за родни крај. Његова проза једнако је осликавала живот у Далмацији, Црној Гори и Србији. Најбоље, најизворније и уметнички најдотераније су му приповетке са темом из приморског живота. Занимљиво је да је баш те приповетке написао док је живео у Београду, последњих година свог живота.

Грађу за приповетке из далматинског живота налазио је у својим успоменама из детињства касније обogaћених спознајама које доносе зреле године. Приповетке приморског живота обухватале су Боку Которску, Дубровник северни Јадран па све до Ријеке. У својим приповеткама приказао нам је широк распон ликова и средине: мале племиће, пропале трговце, сељаке, поморце, интелектуалце, фратре и друге. Његову пажњу привлаче мали људи и њихове животне драме.

У Архивској збирци Јоце Вујића чува се писмо Симе Матавуља од 18. јула 1891. године упућено Илариону Руварцу. Матавуљ моли Руварца да му допусти да за време школског распуста проведе неко време у манастиру Гргетег.

Доносимо препис писма:

„Пречасни Господине,

Молим Вас да ми допустите неколико дана да проведем у Вашем манастиру.

Целе године нагутал сам се толико прашине у школи и по Београду, да сам готово и заборавио какав је утисак здрава и свежа ваздуха на плућа, стога бићете ми добротвор ако ме примите. И кад бих имао новаца, опет бих радије провео поред Вас и у гргетешкој тишини него у каквој светској бањи.

Молим Вас понизно пречасни Господине, да ме извините што сам слободан с Вами и да ми верујете да сам Ваш искрени поштовалац и слуга.

НСад
18 јулија 91

Симо Матавуљ
(код Дра Милана Савића) ”

Архивски л. бр. 5

Мбр. 2900

Почастни Јосифине,

Молим Вас да
ми допустите неколико
дана да проведем у Ва-
шем насељу.

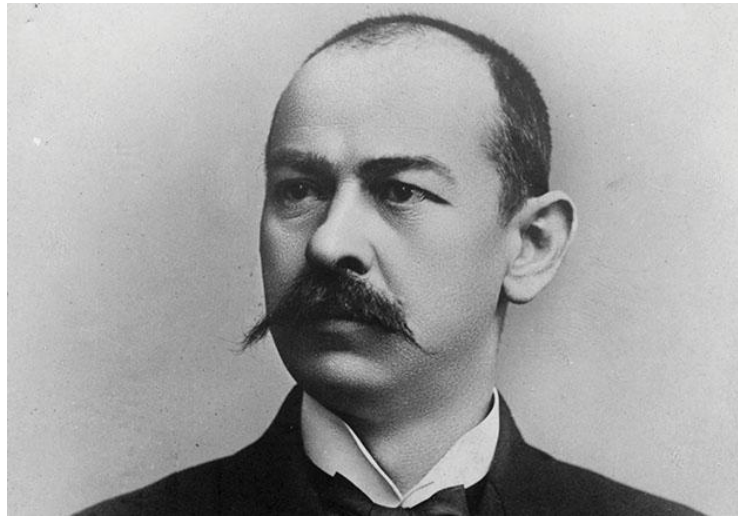
Целе рудне могуће
сам се њоме краш-
ке у шкони и у Београ-
ду, да сам постоји и
заборавио какав је у-
чинеак здраве и свема
вагдуца на пута, с

твога Суктеме ми габро
тубор ако не вримише
и каз Сух и ман нова
ага, овени Сух пагује
проверо вокуз кас и
у претемити ичуми
неру у какви еверски
Јасти.

Молим вас поштом,
адреси Твордуре, да
ме извините што сам
слобода с вама и да
ми верујете е сам
вам искрено поштова
нага и суга

Маг Симо Мамавур
18 јунија 91. (коз Дра Милана
Сабука)

Јанко Веселиновић (1862-1905)

Јанко Веселиновић био је српски приповедач, романијер и драматург. Рођен је у Салашу Црнобарском, у Мачви, 1862. године. Основну школу завршио је у Глоговцу а нижу гимназију у Шапцу као најбољи ђак. Уписао је богословију коју није завршио а затим је учитељску школу учио је у Београду, али ни њу није завршио.⁹⁷ Био је учитељ у Свилеуви, Глоговцу, Шапцу и Коцељеви. Од 1893. године живео је у Београду, радећи као помоћник уредника *Српских новина*. Одпуштен из државне службе постао је уредник *Звезде*, која је излазила од 1898. до 1891. године. Једно време је био и драматург у Народном позоришту. Умро је у Глоговцу 1905. године.

Почетак његовог књижевног рада везује се за период његовог учитељевања у Свилеуви. Тада, читајући приповетке Милована Глишића, Милана Ђ. Милићевића и Ђуре Јакшића, почиње и сам писати сеоске слике у ствари препричавати народне легенде. Није му се посрећило са тим првим покушајима писања јер нико није желео да штампа његове приче. Обесхрабрен одустао је од писања. Када се 1886. године нашао у беспарици сетио се својих приповедачких покушаја те је своје приче понудио *Шабачком гласнику*, локалном листу који их је штампао на препоруку песника Владимира Јовановића. Приповетке су скренуле пажњу на Веселиновића те је он опет почео писати. Прве

⁹⁷ Скерлић, Јован. Историја новије српске књижевности. Београд, 1914. Стр. 384-390.

приповетке, *Слике из сеоског живота*, изашле су у две књиге, у Шапцу, 1886. и 1888. Он постаје познат захваљујући добрим критикама и похвалама. У времену од 1890. па све до смрти, 1905. године писао је пуно и објављивао у многим часописима и засебним књигама. Написао је преко 30 књига а најпознатије су *Слике из сеоског живота*, *Пољско цвеће* и *Хајдук Станко*.

Јанка Веселиновића поредили су са Вуком Караџићем, и то из доста разлога. Обојица су људи из народа, из западне Србије, имају народну душу, обојица одлично познају народни живот, један непосредно његове обичаје и веровање, други посредно, његов свакодневни живот у виду приповетке. Веселиновићеве приповетке имају фолклорни интерес, препуне су етнографског материјала за проучавање српског села из задружног доба.

Умро је млад, он је својим првим делом рада, из времена од 1886. до 1892, заузео једно од најлепших места у историји српске приповетке. Један је од првих и и најобимнијих сеоских приповедача, који је сеоску приповетку подигао на завидан ниво и од ње створио један од најразвијенијих родова српске књижевности.

У Архивској збирци Јоце Вујића чува се Веселиновићево писмо оцу Сергију од 17. августа 1901. године. Веселиновић моли оца Сергија да прими код себе на неко време књижевника Борисава Станковића, који је болестан „и сиромах ко ђаво”. Писмо су потписали и Бранислав Нушић и Драгомир Брзак.

„Београд 18 августа 1901 г.

Драги Сергије

Имам једну молбу на Тебе и твоју Св. Обитељ. Тиче се једног нашег литерарног брата Борисава Станковића приповедача. То ти је прави погорелац. Ем сиромах ко ђаво, ем без службе, а врх свега и нека га грозница напопастила. Мислисмо мислисмо и ја, и Нушић, и Брзак и доконасмо да те запитамо: хоћеш ли га примити на једно време код себе. Ако си вољан, буди добар па одговори, јер ће се тек по твојем пристанку моћи кренути тамо. Не хтеднеш ли не мораш одговарати.

Одговор пошљи на моју адресу. Кажи само име и презиме и Београд – то је све.
Ово је на брзу руку; доцније ћу ти писати једно, два ... итд. дугачка писма.

Буди здрав и весео свима а
нарочито

Твоме
Јанку М. Веселиновићу”

№ 2795

СРПСКО КРАЉЕВСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

*Original
B. H. H. H.
Z. H. H. H.*

Београд 18 августа 1901 г.

Драги Вероније

Имам једну молбу на тебе и твоју св. Обилен. Штине се једнога члана ин-терларног брата Борисава Ситанковића при-поведача. То ми је прави покровачу. Он си-рочак као ја, он без скупине, а брз свега и кесе га прозвуча митогасиона. Имекиси мислисто и ја, и Курчум, и брзак и закон-сно да те заштити: хаће, ми га прима-ми на једно извесно време код себе. Ако си брзак, дари добар те одговори, јер те се тек по твоје прикључу моје кренути дано. Не забречи м. не мораш одговарати.

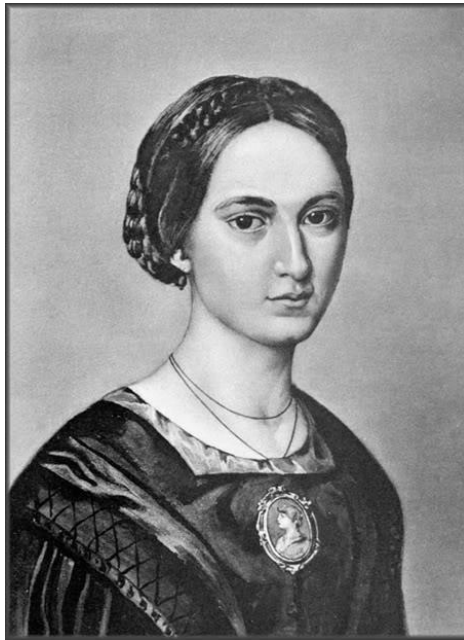
Одговору поштом на моју адресу. Већта само ми и презиме и београд - то је све.

Ако је на брзу руку: доносије ту ми писани једно, два ... ил. дугачка писма.

* Вероније

Буду здрав и весел свима а
Лазару
Lazar L. Veselichovitch

Милица Стојадиновић - Српкиња (1828/1830-1878)

Милица Стојадиновић Српкиња једна од наших првих српских песникиња. Образовала се сама, учећи стране језике и учествујући у књижевном животу. Рођена је надомак Новог Сада, у селу Буковац 1828. или 1830. године као дете сеоског попа (не зна се тачна година рођења). Називали су је *Врдничком Вилом* и дивили су јој се многи. Прву песму објавила 1847. са 13 година у *Србском народном листу*. Њене су песме величали Љубомир Ненадовић, Ђорђе Рајковић, Иван Мажуранић. Њеним чарима није одолео ни владика Петар Петровић Његош, који је после сусрета са њом у Бечу и Трсту забележио: „Ја појета и она појета. Да нијесам калуђер, ето кнегиње Црној Гори.”⁹⁸

И ван граница наше земље била је запажена. Јохан Габријел Сајдл посветио јој је једну пријатељску песму. Са Лудвигом Аугустом Франклом била је у преписци. А чешка књижевница Божена Њемцова била јој је пријатељица са којом се дописивала. Објавила је три књиге песама (1850, 1855, 1869) од којих су запаженије песме интимнијег карактера. Запажен је и њен *Дневник у Фрушкој Гори I и II* као и преписка са Вуком Караџићем и Мином Вукомановић

⁹⁸ Скерлић, Јован. Писци и књиге, Београд, 1907.

Објављивала је песме од 1848. године у српским часописима тога доба: *Војвођанци*, *Седмици*, *Шумадинци*, *Фрушкогорци* а касније у *Даници* и без имена у *Путнику* и *Комарцу*. Имала је јако изражен национални осећај и родољубива по природи са пуним правом додала је свом имену реч *Српкиња*. Родољубље и национални осећај обележавају њену поезију и потпуно очекивано за то време песме обилују величањем цара Душана и његових похода и победа, тугује над Косовом и велича српски народ у лику Карађорђа, Хајдук – Вељка и Милоша Обреновића.

Била је прва жена ратни извештач. Пред крај живота напустила је Врдник и дошла у Београд. Умрла је у крајњој беди и заборављена од свих.

Сваког октобра, Милици у част, организује се песничка манифестација „Милици у походе”, у Новом Саду, Буковцу и Врднику. Тада се додељује престижна књижевна награда за поезију „Милица Стојадиновић Српкиња”, коју додељује Просветна заједница Војводине за комплетан књижевни опус. Ову престижну књижевну награду добила је 2009. године песникиња Тања Крагујевић Вујић, удата за унука Јоце Вујића, Василија Винце Вујића.

У архивској збирци Јоце Вујића чува се писмо Милице Стојадиновић Српкиње Милутину Ратковићу, игуману манастира Раваница из 1873. године. У писму се Милица захваљује на позиву да код њега прослави Божић, и тражи нешто пара на зајам.

Следи препис писма:

„На Бадњи дан 1873.

Пречестњејши господине!

Шаљем Вам писмо Г. Епископа Шабачког да видите како се о Вама изражава а уједно и да се уверите да о Вама свагда лепо и говорим и пишем. Молим Вас пошаљите ми једну Проколу, то чините мени, ја се с мојим друштвом не костирам. Ви сте ме звали да код вас Божићујем, ја, Вам се захваљујем, али нисам рада први дан од куће ићи, лане сам ишла пак ми је сва година била никако, и у злу. Желим да у здрављу проведете велике благе дане наше Цркве и Народа.

Ваша и свагда искрена Пријатељица

Милица Стојадиновић

И пошаљите ми 1. фор. у зајам, зацело ћу Вам вратити!”

На Бадњи дан 1873

бр. 2974

Пречеснијашин Господине.

Штапа Вам писмо Т. Епископа Шабаца,
који да видише како се о Јана играња,
а у вези и да се увери да је о Вама сватога
лепо и тоборити и пишати. Молим Вас да
позовите ми везу прокопу, да каже мени, да се
с моим друштвом некакојем. Вас не звали
да код Вас Јонитије, а Вам захваљујући, али
ми сам јази први дан од куће ићи, да се сам
писао как ми Е сва година Јана никако, и у
везу. Желим да узгравио проведе велике
Јане дане наше Цркве и сараоци.

Вама на сватога искрена Пријатељство

Милица Сивадиновић

и позовите ми 1 фор. у Јазан, да се сам Вам
врати.

Матија Бан (1818-1903)

Матија Бан, књижевник, дипломата и политичар рођен је у Дубровнику где се и школовао⁹⁹. Био је члан србокатоличког покрета. Након гимназије у родном Дубровнику изучавао је филозофију код Анђела Маслача и педагогију код Ника Арбанаса. Отишао је 1839. године у Цариград, а одатле на оближње острво Халке где је у грчком заводу предавао италијански језик и књижевност. Уз посао професора учио је француски и грчки језик, а у француском заводу слушао је предавања из војних наука. После две године прешао је у Цариград и то на катедру из историје и географије у француској школи Св. Венедикта. Идуће године купио је земљу у Малој Азији и почео је да се бави земљорадњом. Пропутовао је део Азије, научио мало турског језика и донео одлуку да се пресели у Србију. Писао је епске и лирске песме, драме, историјске и књижевне расправе.

⁹⁹ Мала енциклопедија Просвета: општа енциклопедија, А-Ј. Београд: Просвета, 1986. стр. 183.

У Београд је дошао 1844. године и ту се стално настанио. Кнез Александар Карађорђевић поверио му је васпитавање његове женске деце. Као резултат тог педагошког рада настале су три свеске *Воспитатеља женског* 1847. године. Био је шеф пресбирора и водио је послове националне пропаганде. Био је члан Српске краљевске академије од 1858. године. Писао је драме и трагедије у духу класицизма и са историјском тематиком. Остао је упамћен по драмама *Мерима*, *Краљ Урош V*, *краљ Вукашин* и *Јан Хус*.

Године 1850. почео је предавати француски језик у београдском Лицеју. Предавању из језика прикључио је и предавања из историје књижевности почевши са одржавањем првих јавних беседа у Србији. Беседе су похађали не само ђаци већ и други отмени свет српске престонице. За овај рад добио је специјалну захвалницу од Министарства просвете.

Матија Бан, се према подацима из књиге Маринка Пауновића „Београд – вечити град” (Београд, 1968.) „поднео молбу Београдској општини да му се прода земљиште на брду далеко изван Београда, да тамо сагради леп и пристојан летњиковац у српском стилу.” Одборници су тада одлучили да му поклоне земљиште сматрајући да је то заслужио као велики родољуб. По њему се цео крај звао Бановац, а после његове смрти 1903. године – Баново брo.

Скупштина општине Чукарица на седници, одржаној 16. новембра 1998. године донела је одлуку о установљењу награде општине Чукарица „Матија Бан.” Награда се додељује за постигнуте резултате у раду и унапређењу привреде, образовања, културе, уметност и спорта на општини Чукарица. Неки од добитника ове награде су: Мирослав Колунџија, Мирослав Дерета, Светислав Басара и др Злата Бојовић (2013).

У Архивској грађи Јоце Вујића чува се једно писмо Матије Бана, писано на Ускрс 1859. године неком пријатељу у Далмацији. Матија пише пријатељу о „последњој србској катастрофи”, 1858. и моли га да за заједничког пријатеља, највероватније проту Ђ. Николајевића, који се бави проучавањем српске историје, пронађе две књиге које су му потребне.

Следи препис писма:

„Почитајевши Господине
и пријатељу

Последња србска катастрофа поставила је многе вредне људе *in istato di quiascenza*. Који су се само политиком бавили, ти сада сједе код куће и очајавају; који су уз политику и књижевност обзтајавали, ти се затрпаше међу књиге и траже себи утјеху а народу ползу у умној радњи. Међу овима последњима налазимо се г. Николајевић и ја; те смо сада можда спокојнији него што смо икада били. Г. Николајевић занима се са историчним истраживањима, односећи се на древну и важну фамилију Комненовића које је и он потомак. Розсветљавајући историју те фамилије разсветлиће се у многим којечему и историја србскога народа, у којој је иста фамилија колико учестија имала. Међу историчним изворима који су му нуждни фали му: Декрет у талијанском тексту Леонарда Венерија, млетачког управитеља града и области Бока Которске, од 30 д[ецем]бра 1672, наведен у Магазину Далматинском од 1849, на страни 171-2; фали му књига опата Don Lorenza Miniatti штампана у Млетцима код Франа Valvasenta pod titulum: Le Glorie cadute dell' antichysima e angustysima famiglia Comnano.

Тај Декрет и та књига наћи ће се лакше него игди у Далмацији. Г. Николајевић обраћа се преко мене на Вам с молбом да би Ви, из познате ревности Ваше ка народној књижевности, благоизволели потражити тај документ и ту књигу по тамошњим јавним и приватним књижницама; па ако је могуће купити их, а ако се за новце не могу добити, а оно дати их он верно и о његовом трошку преписати. Он Вас уверава да ћете му особиту љубав учинити, ако му молбу уважите, унапред Вам благодари, и жели да га поставите у стање како би Вам ту своју благодарност, ма кад то било, дјелом посвједочио.

Излишно би било да к његовој и ја своју молбу придружим; већ поздрављајући Вас заједно са Госпојом и г. Петровићем и Козлијем, чекам.

У Београду на Ускрс 1859

Ваш пријатељ

МБан

Ако би вопросна књига била одвећ велика за преписивање, изволите нам само за исту јавити

Юришис А. Кнѣ

Почитаемъ Господине
и приятели

Последња срѣћа Катасстрофа остави-
ла е многе вртуне моде *in istato & quia*
scenza. Кои су се само политикомъ саби-
ли, ти сада еде козу куте и ораваа, кои
су урѣ политикѣ и кибитковости одбѣ-
вали, ти се затрпалаи мету кибитке, и тра-
не себи утѣду, а народу пољу у глупој
разуби. Мету овина поседорбинѣ нага-
зимо е и: Николаевичѣ и а, те оно
сага можда евокајимъ неѣ оно ива-
га бери. Т. Николаевичѣ замана се са
историчнимъ истраживањима одно-
сима на дрвну и важио срашени
Комненовита, кое е и онѣ попомакѣ
Разветилевачи историчне драмилѣ
разветилите се у многомъ Коселу
и историче срѣћнога народа, у којој
сѣба драмилѣ болуко угајивѣ ина-
ла. Мету историчнимъ итворима

кону му нурдун фарму му: Гекреѣвъ
у маѣианско.мѣ маѣиу Леонарда Вене-
рѣа, маѣианско.мѣ управителѣа града и обш-
тинѣа Боѣа Коморекѣа оубѣ 30 гѣрѣа 1672, ма-
вѣденѣа у Маѣасуру Лаунатуриканѣа оубѣ
1849, на сѣрѣани 171-2, фарму му маѣиѣа Кубу-
ра Оуана Дон Соренѣа Миниатти, Степана
и Мреѣицима Кѣѣѣа Салвасенсе
под титулом: Le glorie cadute dell'antichis-
sima ed augustissima famiglia Comeno.

Маѣи гекреѣвъ и маѣа Кубура натѣкѣа се
ратѣме маѣио ургу у Лавенауѣин. Т. Ма-
Корасбутѣа оспѣа се урѣкѣа маѣи маѣи Ваѣи
се маѣи.мѣа за Ло Ваѣи, маѣи маѣи маѣи маѣи
маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи
маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи
маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи
маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи маѣи

№ 2773

na; na ako e moŕyſhe kyntu iŭ, a ako
 ce za nobye ne moŕy godumu, a ono gatu
 iŭ beŕno o nŕiobanŭ upouky upreŭcaba.
 Onŭ Baŭ yŕŕaba ga teŕne my aŕoduby
 unŕaba yŕututu, ako my moŕdy ybawule,
 nŕepreŕ Baŭŭ ŕraŕogapn, a maru ga ŕa
 uŕimabuma y emarŕ kaku ŕa Baŭŭ my
 abor ŕraŕogapnoŕŭ, na kazu ŕuro, gŕrom
 uŕobŕorio.

Usamuro ŕa ŕuro ga ŕe nŕiobanŭ u a
 abor moŕdy upuŕpuzumunŭ; beŕŕ uŕŕpa:
 buarŕŕ Baŭŭ ŕarŕno ca ŕoŕoicunŭ u iŭ.
 ŕemparobaturna u kaŕarimŭ, ŕearnŭ

Y ŕeŕpazŕ na ŕŕkpeŕ 1859

Baŭŭ u pŕamunŭ

M Baŭŭ

Ako ŕa boŕpoŕna ŕubunŭ ^{duŕa} oŕbeŕŕ
 ŕarŕka ŕa ŕpŕamunŭ, ŕeŕo:
 ŕuŕa nŕarŭ caŕo ŕa uŕy abulu.

СУМАРНИ ИНВЕНТАР АРХИВСКЕ ЗБИРКЕ ЈОЦЕ ВУЈИЋА

Увод у сумарни инвентар

Задатак сумарног инвентара јесте да опише инвентарне јединице, поштујући целовитост грађе и њену провинијенцију.¹⁰⁰ У том смислу, држали смо се редоследа грађе у збирци, поштујући већ утврђене инвентарне бројеве. Основна инвентарна јединица је кутија, осим једне фасцикле и два свитка.

Инвентарне јединице обрађене су онако како је грађа пописана, с тим да бројеви иду у континуитету (од прве до последње кутије).

За сваку инвентарну јединицу даје се, према општим правилима за израду сумарног инвентара,¹⁰¹ ознака инвентарне јединице, распон година грађе у инвентарној јединици, количина грађе у инвентарној јединици (распон инвентарних бројева и укупан број листова), сумарна и кратка садржина грађе у инвентарној јединици, примедбе и попис докумената са ознаком места и датума.

Као помоћно информативно средство придодати су именски и географски регистар, урађени по азбучном реду.

Будући да је ова архивска (некњижна) грађа најбогатија таква збирка у нашој земљи, а по значају се сврстава у културну баштину и научну грађу од прворазредне важности, коначан циљ био би дигитализација ове грађе. Комплетном дигитализацијом и израдом репозиторијума ова грађа постаће доступна најширем кругу корисника (историчарима, историчарима уметности, историчарима књижевности, етнографима, архивстима, музеолозима). У априлу 2015. одобрен је од стране Министарства културе и информисања пројекат под називом: *Дигитализација и презентација културног и научног наслеђа Архивске збирке Јоце Вујића и објављивање породичне преписке кнеза Милоша Обреновића*

¹⁰⁰ Ђорђевић, Бојан. Архивистички појмовник. Београд : Филолошки факултет, 2010, стр. 122.

¹⁰¹ Лекић, Богдан. Архивистика. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2006, стр. 177-180.

Следећи корак био би предлог да се документа аналитички обраде у облику аналитичког инвентара.

Архивска збирка Јоце Вујића (1863-1934) тестаментом је завештана Универзитету у Београду тј. Универзитетској библиотеци 1931. године. Извршилац тестаamenta био је син Јован Вујић, млађи. Архивска збирка и књиге пренете су 1932. године у библиотеку. Документа ове збирке инвентарисана су у јулу и децембру 1948, са прекидима од фебруара 1949. до априла 1952. и у јуну и августу 1957. године. Ова архивска збирка има 2002 инвентарна броја, 2965 докумената, нека документа су на више страна што чини укупно 4751 страну. Инвентарни бројеви су: 871-1081, 1186-1200, 1481-1595, 1652-3265 и 3815-3861. Фонд је заведен у инвентарној књизи на странама: 44-55, 60, 75-80, 83-164 и 191-194.

Архивска збирка је смештена у 12 кутија, осим 1 фасцикла која се налази у 13 кутији и два свитка која су због своје величине посебно похрањена. Документа обухватају период 1581-1915 године и сређена су тематски по целинама. Најстарији документ је Христова генеологија из 1581. године, на немачком језику, илустрована и у облику свитка. Документа су писана на: српском и руском језику (ћирилицом и латиницом), француском, немачком (готицом), влашком, грчком, турском, латинском, италијанском (латиницом), бугарском, српскословенском, рускословенском и старословенском језику (ћирилицом).

Фонд је богат и разноврстан и садржи: писма, личну преписку, судска документа, уговоре, квите, признанице, књижевне саставе, свитке, телеграме.

Сумарни инвентар (1581-1915)
Архивска збирка Јоце Вујића (1863-1934)
Творац фонда Јоца Вујић

Редни број: 1

Инвентарна јединица: *Кутија 1. фасцикла 1.*
Распон година грађе: 1845-1858
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 871-931
Корица 2
Листова 135

Садржина грађе: Прва фасцикла прве кутије садржи 61 писмо кнеза Михаила кнезу Милошу.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом). Иако су у рукопису, писма су углавном читко написана и врло мало оштећена, искрзани су крајеви неких писама, док је текст неоштећен. Прво писмо је из августа 1845. године, написано у Бечу па је узето за почетну годину а последње је из јула 1858. године из Иванке, кнежевог породичног имања. На неколико писама у горњем левом углу утиснут је грб кнеза Михаила са круном црвене боје, а уз једно писмо сачуван је и коверат са адресом на француском језику. Већина писама послата су из Беча, али има писама из Бадена, Букурешта, Петрограда, Роура, Феславе и Иванке.

Писма кнеза Михаила кнезу Милошу

1. Из Беча, 8. августа 1845. године	Ибр. 871
2. Из Беча, 9. августа 1845. године.	Ибр. 872
3. Из Беча, 4. септембра 1845. године	Ибр. 873
4. Из Беча, 11. септембра 1845. године	Ибр. 874
5. Из Бадена, 6. септембра 1846. године	Ибр. 875
6. Из Темишвара, 9. октобра 1846. године	Ибр. 876

7. Из Букурешта, 18. октобра 1846. године	Ибр. 877
8. Из Букурешта, 10. маја 1847. године	Ибр. 878
9. Из Петрограда, 13. фебруара 1848. године	Ибр. 879
10. Из Петрограда, 2. фебруара 1848. године	Ибр. 880
11. Из Роура, 11. јула 1848. године	Ибр. 881
12. Из Роура, 3. августа 1848. године	Ибр. 882
13. Из Роура, 4. августа 1848. године	Ибр. 883
14. Из Букурешта, 30. септембра 1850. године	Ибр. 884
15. Из Беча, 4. јануара 1851. године	Ибр. 885
16. Из Беча, 8. јануара 1851. године	Ибр. 886
17. Из Беча, 14. јануара 1851. године	Ибр. 887
18. Из Беча, 4. фебруара 1851. године	Ибр. 888
19. Из Беча, 5. фебруара 1851. године	Ибр. 889
20. Из Беча, 7. фебруара 1851. године	Ибр. 890
21. Из Беча, 16. фебруара 1851. године	Ибр. 891
22. Из Беча, 10. марта 1851. године	Ибр. 892
23. Из Беча, 16. марта 1851. године	Ибр. 893
24. Из Беча, 4. априла 1851. године	Ибр. 894
25. Из Беча, 8. априла 1851. године	Ибр. 895
26. Из Беча, 11. априла 1851. године	Ибр. 896
27. Из Беча, 4. маја 1851. године	Ибр. 897
28. Из Беча, 11. маја 1851. године	Ибр. 898
29. Из Беча, 12. јуна 1851. године	Ибр. 899
30. Из Феславе, 8. јуна 1851. године	Ибр. 900
31. Из Феславе, 13. јуна 1851. године	Ибр. 901
32. Из Феславе, 6. јула 1851. године	Ибр. 902
33. Из Феславе, 12. јула 1851. године	Ибр. 903
34. Из Феславе, 17. јула 1851. год	Ибр. 904
35. Из Феславе, 13. августа 1851. године	Ибр. 905
36. Из Феславе, 1. октобра 1851. године	Ибр. 906
37. Из Феславе, 2. октобра 1851. године	Ибр. 907

38. Из Феславе, 6. октобра 1851. године	Ибр. 908
39. Из Беча, 29. октобра 1851. године	Ибр. 909
40. Из Беча, 29. новембра 1851. године	Ибр. 910
41. Из Беча, 11. децембра 1851. године	Ибр. 911
42. Из Беча, 14. јануара 1852. године	Ибр. 912
43. Из Беча, 12. фебруара 1852. године	Ибр. 913
44. Из Беча, 6. априла 1852. године	Ибр. 914
45. Из Беча, 14. априла 1852. године	Ибр. 915
46. Из Беча, 15. априла 1852. године	Ибр. 916
47. Из Беча, 21. маја 1852. године	Ибр. 917
48. Из Беча, 2. децембра 1852. године	Ибр. 918
49. Из Беча, 10. јануара 1853. године	Ибр. 919
50. Из Беча, 13. децембра 1853. године	Ибр. 920
51. Из Беча, 6. јануара 1854. године	Ибр. 921
52. Из Беча, 3. фебруара 1854.	Ибр. 922
53. Из Беча, 4. фебруара 1854. године	Ибр. 923
54. Из Беча, 4. фебруара 1854. године	Ибр. 924
55. Из Беча, 5. марта 1854. године	Ибр. 925
56. Из Беча, 18. марта 1854. године	Ибр. 926
57. Из Беча, 12. марта 1854. године	Ибр. 927
58. Из Беча, 1. априла 1854. године	Ибр. 928
59. Из Иванке, 15. августа 1856. године	Ибр. 929
60. Из Иванке, 6. јула 1858. године	Ибр. 930
61. Из Иванке, 14 децембра 1858. године	Ибр. 931

Редни број: 2

Инвентарна јединица:	<i>Кутија 1. фасцикла 2.</i>
Распон година грађе:	1846-1854
Количина грађе:	Бројеви аналитичких јединица Ибр. 932-1001
	Корица 2

Садржина грађе: Друга фасцикла прве кутије садржи 70 писама кнеза Милоша кнезу Михаилу.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом). Иако су у рукопису, писма су углавном читко написана и врло мало оштећена, искрзани су крајеви неких писама, док је текст углавном неоштећен. Прво писмо датира из августа 1846. године, послато из Хипцина па је узето за почетну годину а последње писмо је из јула 1854. године послато из Букурешта. Већина писама написана су у Хајделбергу и Букурешту али има писама послатих из Беча, Карлсбада, Мариенбада, Дрездена и Ђурђева.

Писма кнеза Милоша кнезу Михаилу

1. Из Хипцина , 30. августа 1846. године	Ибр. 932
2. Без места слања, 18. септембра 1846. године	Ибр. 933
3. Из Беча, 28. октобра 1846. године	Ибр. 934
4. Без места слања, 19. новембра 1846. године	Ибр. 935
5. Недатирано писмо	Ибр. 936
6. Недатирано писмо	Ибр. 937
7. Из Беча, 28. фебруара 1847. године	Ибр. 938
8. Из Мариенбада, 6.августа 1847. године	Ибр. 939
9. Из Букурешта, 5. новембра 1847 године	Ибр. 940
10. Из Ђурђева, 7. новембра 1850. године	Ибр. 941
11. Из Дрездена, 28. новембра 1850. године	Ибр. 942
12. Из Хајделберга, 8. децембра 1850. године	Ибр. 943
13. Из Хајделберга, 14. децембра 1850. године	Ибр. 944
14. Из Хајделберга, 2. јануара 1851. године	Ибр. 945
15. Из Хајделберга, 8. јануара 1851. године	Ибр. 946
16. Из Хајделберга, 12. јануара 1851. године	Ибр. 947
17. Из Хајделберга, 22. јануара 1851. године	Ибр. 948

18. Из Хајделберга, 27. јануара 1851. године	Ибр. 949
19. Из Хајделберга, 28. јануара 1851. године	Ибр. 950
20. Из Хајделберга, 30. јануара 1851. године	Ибр. 951
21. Из Хајделберга, 7. фебруара 1851. године	Ибр. 952
22. Из Хајделберга, 12. фебруара 1851. године	Ибр. 953
23. Из Хајделберга, 21. фебруара 1851. године	Ибр. 954
24. Из Хајделберга, 21. фебруара 1851. године	Ибр. 955
25. Из Хајделберга, 3. марта 1851. године	Ибр. 956
26. Из Хајделберга, 20. марта 1851. године	Ибр. 957
27. Из Хајделберга, 22. марта 1851. године	Ибр. 958
28. Из Хајделберга, 24. марта 1851. године	Ибр. 959
29. Из Хајделберга, 28. марта 1851. године	Ибр. 960
30. Из Хајделберга, 3. априла 1851. године	Ибр. 961
31. Из Хајделберга, 13. априла 1851. године	Ибр. 962
32. Из Хајделберга, 24. априла 1851. године	Ибр. 963
33. Из Карлсбада, 24. априла 1851. године	Ибр. 964
34. Из Карлсбада, 27. априла 1851. године	Ибр. 965
35. Из Карлсбада, 2. јуна 1851. године	Ибр. 966
36. Из Карлсбада, 6. јуна 1851. године	Ибр. 967
37. Из Мариенбада, 13. јуна 1851. године	Ибр. 968
38. Из Мариенбада, 14. јуна 1851. године	Ибр. 969
39. Из Мариенбада, 2. јула 1851. године	Ибр. 970
40. Из Францесбруна, 15. јула 1851. године	Ибр. 971
41. Из Мариенбада, 13. јуна 1851. године	Ибр. 972
42. Из Оршаве, 21. јуна 1851. године	Ибр. 973
43. Из Букурешта, 27. јула 1851. године	Ибр. 974
44. Из Букурешта, 4. јула 1851. године	Ибр. 976
46. Из Букурешта, 13. октобра 1851. године	Ибр. 977
47. Из Букурешта, 16. октобра 1851. године	Ибр. 978
48. Из Букурешта, 30. новембра 1851. године	Ибр. 979
49. Из Букурешта, 22. децембра 1851. године	Ибр. 980

50. Из Букурешта, јануара 1851. године	Ибр. 981
51. Из Карлсбада, маја 1851. године	Ибр. 982
52. Из Букурешта, 5. јануара 1852. године	Ибр. 983
53. Из Букурешта, 23. јануара 1852. године	Ибр. 984
54. Из Букурешта, 29. јануара 1852. године	Ибр. 985
55. Из Букурешта, 5. фебруара 1852. године	Ибр. 986
56. Из Букурешта, 1. марта 1852. године	Ибр. 987
57. Из Букурешта, 11. марта 1852. године	Ибр. 988
58. Из Букурешта, 6. априла 1852. године	Ибр. 989
59. Из Букурешта, 12. априла 1852. године	Ибр. 990
60. Из Букурешта, 8. маја 1852. године	Ибр. 991
61. Из Букурешта, 3. маја 1852. године	Ибр. 992
62. Из Букурешта, 24. децембра 1853. године	Ибр. 993
63. Из Букурешта, 14. јануара 1854. године	Ибр. 994
64. Из Букурешта, 30. јануара 1854. године	Ибр. 995
65. Из Букурешта, 25. јануара 1854. године	Ибр. 996
66. Из Букурешта, 20. фебруара 1854. године	Ибр. 997
67. Из Букурешта, 12. марта 1854. године	Ибр. 998
68. Из Букурешта, 28. марта 1854. године	Ибр. 999
69. Из Букурешта, 9. маја 1854. године	Ибр. 1000
70. Из Букурешта, 6. маја 1854. године	Ибр. 1001

Редни број: 3

Инвентарна јединица: ***Кутија 1. фасцикла 3.***

Распон година грађе: 1845-1852

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 1002-1081

Корица 2

Листова 101

Садржина грађе: Трећа фасцикла прве кутије садржи садржи 80 писама упућених разним особама, која су груписана у четири скупине:

1. Писма кнеза Милоша Јовану Герману (30 писама)
2. Писма Јована Германа кнезу Милошу (20 писама)
3. Писма кнеза Милоша Ђорђу Стојаковићу, адвокату (17 писама)
4. Писма кнеза Милоша Кости Брзаку (13 писама)

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом). Иако су у рукопису, писма су углавном читко написана и врло мало оштећена, искрзани су крајеви неких писама, док је текст углавном неоштећен. Прво писмо је Јован Герман послао из Беча кнезу Милошу августа 1845. године па је узето за почетну годину а последње писмо је из 1852. године из Букурешта. Већина писама послата су из Беча и Букурешта, али има писама написаних у Паризу, Хајделбергу, Карлсбаду, Мариенбаду и Ђурђеву.

Писма кнеза Милоша Јовану Герману

1. Из Беча, 20. јануара 1846.	Ибр. 1002
2. Из Беча, 23. јануара 1846. године	Ибр. 1003
3. Из Беча, 6. јануара 1846. године	Ибр. 1004
4. Из Беча, 11. јануара 1846. године	Ибр. 1005
5. Из Беча, 27. фебруара 1846. године	Ибр. 1006
6. Из Беча, 2. марта 1846. године	Ибр. 1007
7. Из Беча, 10. марта 1846. године	Ибр. 1008
8. Из Беча, 13. марта 1846. године	Ибр. 1009
9. Из Беча, 24. марта 1846. године	Ибр. 1010
10. Из Беча, 28. марта 1846. године	Ибр. 1011
11. Из Беча, 31. марта 1846. године	Ибр. 1012
12. Из Хипцина, 21. новембра 1846. године	Ибр. 1013

13. Из Беча, 8. маја 1848. године	Ибр. 1014
14. Из Ишла, 1848. године	Ибр. 1015
15. Из Ђурђева, 7. новембра 1850. године	Ибр. 1016
16. Из Хајделберга, 14. децембра 1850. године	Ибр. 1017
17. Из Хајделберга, 27. јануара 1851. године	Ибр. 1018
18. Из Хајделберга, 27. марта 1851. године	Ибр. 1019
19. Из Хајделберга, 14. априла 1851. године	Ибр. 1020
20. Из Карлсбада, 1. маја 1851. године	Ибр. 1021
21. Из Букурешта, 27. августа 1851. године	Ибр. 1022
22. Из Букурешта, 24. октобра 1851. године	Ибр. 1023
23. Из Букурешта, октобра 1851. године	Ибр. 1024
24. Из Букурешта, 26. децембра 1851. године	Ибр. 1025
25. Из Букурешта, 8. фебруара 1852. године	Ибр. 1026
26. Из Букурешта, 15. марта 1852. године	Ибр. 1027
27. Из Букурешта, 12. априла 1852. године	Ибр. 1028
28. Из Букурешта, 12. маја 1852. године	Ибр. 1029
29. Недатирано писмо	Ибр. 1030
30. Недатирано писмо	Ибр. 1031

Писма Јована Германа кнезу Милошу

1. Из Беча, 1. агувста 1845. године	Ибр. 1032
2. Из Беча, 14. агувста 1845. године	Ибр. 1033
3. Из Беча, 7. септембра 1845. године	Ибр. 1034
4. Из Букурешта, 7. октобра 1845. године	Ибр. 1035
5. Из Букурешта, 14. октобра 1845. године	Ибр. 1036
6. Из Букурешта, 18. марта 1846. године	Ибр. 1037
7. Из Букурешта, 22. јануара 1848. године	Ибр. 1038
8. Из Букурешта, 23. новембра 1848. године	Ибр. 1039
9. Из Букурешта, 11. јануара 1851. године	Ибр. 1040
10. Из Букурешта, 13. фебруара 1851. године	Ибр. 1041

11. Из Букурешта, 1. марта 1851. године	Ибр. 1042
12. Из Букурешта, 1. априла 1851. године	Ибр. 1043
13. Из Карлсбада, 13. јуна 1851. године	Ибр. 1044
14. Из Карлсбада, 1. јула 1851. године	Ибр. 1045
15. Из Париза, 12. децембра 1851. године	Ибр. 1046
16. Из Париза, 15. јануара 1852.	Ибр. 1047
17. Из Париза, 1. марта 1852. године	Ибр. 1048
18. Из Париза, 19. марта 1852. године	Ибр. 1049
19. Из Беча, 18. априла 1852. године	Ибр. 1050
20. Из Беча, 24. априла 1852. године	Ибр. 1051

Писма кнеза Милоша Ђорђу Стојаковићу, адвокату

1. Из Беча, 18. фебруара 1846. године	Ибр. 1052
2. Из Беча, 28. новембра 1846. године	Ибр. 1053
3. Из Букурешта 15. априла 1846. године	Ибр. 1054
4. Из Букурешта 1. септембра 1846. године	Ибр. 1055
5. Из Хајделберга, 14. децембра 1850. године	Ибр. 1056
6. Из Хајделберга, 16. јануара 1851. године	Ибр. 1057
7. Из Хајделберга, 30. јануара 1851. године	Ибр. 1058
8. Из Хајделберга, 25. фебруара 1851. године	Ибр. 1059
9. Из Хајделберга, 2. марта 1851. године	Ибр. 1060
10. Из Карлсбада, 29. маја 1851. године	Ибр. 1061
11. Из Карлсбада, 3. јуна 1851. године	Ибр. 1062
13. Из Мариенбада, 23. јула 1851. године	Ибр. 1063
14. Из Темишвара, 13. јула 1851. године	Ибр. 1064
15. Из Букурешта 28. августа 1851. године	Ибр. 1065
16. Из Букурешта септембра 1851. године	Ибр. 1066
17. Из Букурешта 13. септембра 1851. године	Ибр. 1067
18. Из Букурешта 6. децембра 1851. године	Ибр. 1068

Писма кнеза Милоша Кости Брзаку

1. Из Букурешта 29. априла 1850. године	Ибр. 1069
2. Из Букурешта 1. јуна 1850. године	Ибр. 1070
3. Из Букурешта 23. октобра 1850. године	Ибр. 1071
4. Из Хајделберга, 29. јануара 1851. године	Ибр. 1072
5. Из Хајделберга, 7. фебруара 1851. године	Ибр. 1073
6. Из Хајделберга, 2. марта 1851. године	Ибр. 1074
7. Из Хајделберга, 28. марта 1851. године	Ибр. 1075
8. Из Карлсбада, 17. маја 1851. године	Ибр. 1076
9. Из Букурешта 28. јула 1851. године	Ибр. 1077
10. Из Букурешта 14. октобра 1851. године	Ибр. 1078
11. Из Букурешта 20. октобра 1851. године	Ибр. 1079
12. Из Букурешта 2. децембра 1851. године	Ибр. 1080
13. Из Букурешта 4. априла 1852. године	Ибр. 1081

Редни број: 4

Инвентарна јединица:	<i>Кутија 1. фасцикла 4.</i>
Распон година грађе:	1853-1855
Количина грађе:	Бројеви аналитичких јединица Ибр. 1186-1200, Ибр. 1481-1507

Корица 2

Листова 59

Садржина грађе: Четврта фасцикла прве кутије садржи 42 писма кнеза Милоша (Димитрију) Мити Вучићу.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом). Иако су у рукопису, писма су углавном читко написана и врло мало оштећена, искрзани су

крајеви неких писама, док је текст углавном неоштећен. Прво писмо Мити Вучићу послато је из Беча, јула 1853. године па је узето за почетну годину а последње је из 1855. године из Одесе. Скоро сва писма послата су из Беча и Одесе, осим два писма из манастира Манасија и једног писма из Јаша.

Писма кнеза Милоша Димитрију Мити Вучићу, „моме директору у Букурешту“

1. Из Беча, 21. јула 1853. године	Ибр. 1186
2. Из Беча, 8. августа 1853. године	Ибр. 1187
3. Из Беча, 14. августа 1853. године	Ибр. 1188
4. Из Беча, 15. августа 1853. године	Ибр. 1189
5. Из Беча, 10. септембра 1853. године	Ибр. 1190
6. Из Беча, 20. септембра 1853. године	Ибр. 1191
7. Из Беча, 27. септембра 1853. године	Ибр. 1192
8. Из Беча, 5. октобра 1853. године	Ибр. 1193
9. Из Беча, 12. октобра 1853. године	Ибр. 1194
10. Из Беча, 17. октобра 1853. године	Ибр. 1195
11. Из Беча, 26. октобра 1853. године	Ибр. 1196
12. Из Манасије, 20. јула 1854. године	Ибр. 1197
13. Из Манасије, 23. јула 1854. године	Ибр. 1198
14. Из Јаша, 1. августа 1854. године	Ибр. 1199
15. Из Одесе, Митровдан 1854. године	Ибр. 1200
16. Из Одесе, 11. новембра 1854. године	Ибр. 1481
17. Из Одесе, 19. новембра 1854. године	Ибр. 1482
18. Из Одесе, 22. новембра 1854. године	Ибр. 1483
19. Из Одесе, 26. новембра 1854. године	Ибр. 1484
20. Из Одесе, 3. децембра 1854. године	Ибр. 1485
21. Из Одесе, 10. децембра 1854. године	Ибр. 1486
22. Из Одесе, 20. децембра 1854. године	Ибр. 1487
23. Из Одесе, 14. јанура 1855. године	Ибр. 1488
24. Из Одесе, 24. јанура 1855. године	Ибр. 1489

25. Из Одесе, 31. фебруара 1855. године	Ибр. 1490
26. Из Одесе, 4. фебруара 1855. године	Ибр. 1491
27. Из Одесе, 11. фебруара 1855. године	Ибр. 1492
28. Из Одесе, 18. фебруара 1855. године	Ибр. 1493
29. Из Одесе, 4. марта 1855. године	Ибр. 1494
30. Из Одесе, 11. марта 1855. године	Ибр. 1495
31. Из Одесе, 14. марта 1855. године	Ибр. 1496
32. Из Одесе, 21. марта 1855. године	Ибр. 1497
33. Из Одесе, 25. марта 1855. године	Ибр. 1498
34. Из Одесе, 1. априла 1855. године	Ибр. 1499
35. Из Одесе, 7. априла 1855. године	Ибр. 1500
36. Из Одесе, 10. априла 1855. године	Ибр. 1501
37. Из Одесе, 29. априла 1855. године	Ибр. 1502
38. Из Одесе, 2. маја 1855. године	Ибр. 1503
39. Из Одесе, 6. маја 1855. године	Ибр. 1504
40. Из Одесе, 9. маја 1855. године	Ибр. 1505
41. Из Одесе, 10. маја 1855. године	Ибр. 1506
42. Из Одесе, 20. маја 1855. године	Ибр. 1507

Редни број: 5

Инвентарна јединица: ***Кутија 1. фасцикла 5.***

Распон година грађе: 1845-1858

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 1508-1553

Корица 2

Листова 78

Садржина грађе: Пета фасцикла прве кутије садржи 46 писама кнеза Милоша Мити Вучићу.

Примедбе: Писма су писана руком углавном на српском језику (ћирилицом), Писма су читко написана и неоштећена. Прво писмо кнеза Милоша Мити Вучићу датира из маја 1855. године, из Одесе па је узето за почетну годину а последње писмо је из марта 1856. године. Писма су читљива и неоштећена. Претежно су писма послата из Кишињева, већи број, а остала писма послата су из Одесе.

Писма кнеза Милоша Мити Вучићу

1. Из Одесе, 22. маја 1855. године	Ибр. 1508
2. Из Одесе, 5. јуна 1855. године	Ибр. 1509
3. Из Одесе, 10. јуна 1855. године	Ибр. 1510
4. Из Одесе, 10. јуна 1855. године	Ибр. 1511
5. Из Одесе, 17. јуна 1855. године	Ибр. 1512
6. Из Одесе, 17. јуна 1855. године	Ибр. 1513
7. Из Одесе, 24. јуна 1855. године	Ибр. 1514
8. Из Одесе, 15. јула 1855. године	Ибр. 1515
9. Из Одесе, 29. јула 1855. године	Ибр. 1516
10. Из Одесе, 5. августа 1855. године	Ибр. 1517
11. Из Одесе, 12. августа 1855. године	Ибр. 1518
12. Из Одесе, 26. августа 1855. године	Ибр. 1519
13. Из Одесе, 2. септембра 1855. године	Ибр. 1520
14. Из Одесе, 5. септембра 1855. године	Ибр. 1521
15. Из Одесе, 12. септембра 1855. године	Ибр. 1522
16. Из Одесе, 19. септембра 1855. године	Ибр. 1523
17. Из Одесе, 27. септембра 1855. године	Ибр. 1524
18. Из Одесе, 30. септембра 1855. године	Ибр. 1525
19. Из Кишињева, 9. октобра 1855. године	Ибр. 1526
20. Из Кишињева, 16. октобра 1855. године	Ибр. 1527
21. Из Кишињева, 20. октобра 1855. године	Ибр. 1528
22. Из Кишињева, 20. октобра 1855. године	Ибр. 1529
23. Из Кишињева, 7. новембра 1855. године	Ибр. 1530

24. Из Кишињева, 14. новембра 1855. године	Ибр. 1531
25. Из Кишињева, 17. новембра 1855. године	Ибр. 1532
26. Из Кишињева, 21. новембра 1855. године	Ибр. 1533
27. Из Кишињева, 25. новембра 1855. године	Ибр. 1534
28. Из Кишињева, 2. децембра 1855. године	Ибр. 1535
29. Из Кишињева, 9. децембра 1855. године	Ибр. 1536
30. Из Кишињева, 10. децембра 1855. године	Ибр. 1537
31. Из Кишињева, 20. децембра 1855. године	Ибр. 1538
32. Из Кишињева, 30. децембра 1855. године	Ибр. 1539
33. Из Кишињева, 2. јануара 1856. године	Ибр. 1540
34. Из Кишињева, 6. јануара 1856. године	Ибр. 1541
35. Из Кишињева, 13. јануара 1856. године	Ибр. 1542
36. Из Кишињева, 20. јануара 1856. године	Ибр. 1543
37. Из Кишињева, 20. јануара 1856. године	Ибр. 1544
38. Из Кишињев, 27. јануара 1856. године	Ибр. 1545
39. Из Кишињева, 30. јануара 1856. године	Ибр. 1546
40. Из Кишињева, 3. фебруара 1856. године	Ибр. 1547
41. Из Одесе, 10. фебруара 1856. године	Ибр. 1548
42. Из Одесе 20. фебруара 1856. године	Ибр. 1549
43. Из Одесе, 27. фебруара 1856. године	Ибр. 1550
44. Из Одесе, 2. марта 1856. године	Ибр. 1551
45. Из Одесе, 9. марта 1856. године	Ибр. 1552
46. Из Одесе, 16. марта 1856. године	Ибр. 1553

Редни број: 6

Инвентарна јединица:	<i>Кутија 1. фасцикла 6.</i>
Распон година грађе:	1856-1858
Количина грађе:	Бројеви аналитичких јединица Ибр. 1554-1595
	Корица 2

Садржина грађе: Шеста фасцикла прве кутије садржи 42 писма кнеза Милоша Мити Вучићу.

Примедбе: Писма су писана руком углавном на српском језику (ћирилицом). Писма су читко написана и текст је неоштећен. Прво писмо датира из марта 1856. године, из Одесе па је узето за почетну годину а последње писмо је из октобра 1858. године са кнежевог породичног имања Иванка. Писма су претежно послата из Одесе, Пеште, Беча и Иванке.

Писма кнеза Милоша Мити Вучићу

1. Из Одесе, 20. марта 1856. године	Ибр. 1554
2. Из Одесе, 30. марта 1856. године	Ибр. 1555
3. Из Одесе, 6. априла 1856. године	Ибр. 1556
4. Из Одесе, 20. априла 1856. године	Ибр. 1557
5. Из Одесе, 30. априла 1856. године	Ибр. 1558
6. На Велики петак 1856. године	Ибр. 1559
7. Из Одесе, 4. маја 1856. године	Ибр. 1560
8. Из Одесе, 11. маја 1856. године	Ибр. 1561
9. Из Одесе, 21. маја 1856. године	Ибр. 1562
10. Из Одесе, 1. јуна 1856. године	Ибр. 1563
11. Из Одесе, 4. јуна 1856. године	Ибр. 1564
12. Из Одесе, 11. јуна 1856. године	Ибр. 1565
13. Из Одесе, 19. јуна 1856. године	Ибр. 1566
14. Из Одесе, 22. јуна 1856. године	Ибр. 1567
15. Петровдан, 1856. године	Ибр. 1568
16. Из Пеште, 5. јуна 1857. године	Ибр. 1569
17. Из Пеште, 20. јуна 1857. године	Ибр. 1570
18. Из Пеште, 30. јуна 1857. године	Ибр. 1571

19. Из Пеште, 6. јула 1857. године	Ибр. 1572
20. Из Пеште, 14. јула 1857. године	Ибр. 1573
21. Из Беча, 12. јануара 1854. године	Ибр. 1574
22. Из Беча, 12. фебруара 1854. године	Ибр. 1575
23. Из Беча, 3. новембра 1854. године	Ибр. 1576
24. Из Беча, 9. новембра 1854. године	Ибр. 1577
25. Из Беча, 12. децембра 1854. године	Ибр. 1578
26. Из Беча, 12. августа 1855. године	Ибр. 1579
27. Из Иванке, 9. октобра 1855. године	Ибр. 1580
28. Из Иванке, 3. јануара 1856. године	Ибр. 1581
29. Из Иванке, 9. фебруара 1856. године	Ибр. 1582
30. Из Иванке, 7. марта 1856. године	Ибр. 1583
31. Из Иванке, 5. априла 1856. године	Ибр. 1584
32. Из Иванке, 6. априла 1856. године	Ибр. 1585
33. Из Иванке, 25. априла 1856. године	Ибр. 1586
34. Из Иванке, 12. маја 1856. године	Ибр. 1587
35. Из Иванке, 14. маја 1856. године	Ибр. 1588
36. Из Иванке, 25. маја 1856. године	Ибр. 1589
37. Из Беча, 5. јуна 1856. године	Ибр. 1590
38. Из Беча, 12. августа 1856. године	Ибр. 1591
39. Из Беча, 2. септембра 1857. године	Ибр. 1592
40. Из Беча, 12. октобра 1857. године	Ибр. 1593
41. Из Беча, 28. новембра 1857. године	Ибр. 1594
42. Из Иванке, 7. октобра 1858. године	Ибр. 1595

Редни број: 7

Инвентарна јединица:	<i>Кутија 2. фасцикла 1.</i>
Распон година грађе:	1848-1860
Количина грађе:	Бројеви аналитичких јединица Ибр. 1652-1708

Корица	2
Листова	78

Садржина грађе: Прва фасцикла друге кутије садржи 57 писама подељених у две скупине:

1. Писма кнеза Милоша Кости Анастасијевићу, српском агенту у Букурешту (33 писма)
2. Писма Симеона Маћића, управника кнежевих добара, кнезу Милошу (24 писма)

Примедбе: Писма су писана руком углавном на српском језику (ћирилицом), осим неколико депеша које су на француском језику и једног писма на немачком језику (готицом) које је мало оштећено. Иако су у рукопису, писма су углавном читко написана и готово неоштећена. Прво писмо датира из фебруара 1859. године, послато је из Београда па је узето за почетну годину а последње писмо је из јануара 1860. године из Београда. Неколико писама послата су из Крагујевца и Топчидера. Писма Симеона Маћића кнезу Милошу су углавном послата из Појана и Херешта.

Писма и депеше кнеза Милоша Кости Анастасијевићу, агенту у Букурешту

1. Из Београда, 26. фебруара 1859. године	Ибр. 1652
2. Из Београда, 20. марта 1859. године (депеша)	Ибр. 1653
3. Из Београда, 16. априла 1859. године	Ибр. 1654
4. Из Крагујевца, 8. августа 1859. године	Ибр. 1655
5. Из Крагујевца, 5. септембра 1859. године	Ибр. 1656
6. Из Крагујевца, 22. септембра 1859. године (депеша)	Ибр. 1657
7. Из Београда, 8. новембра 1859. године (депеша)	Ибр. 1658
8. Из Београда, 15. новембра 1859. године (депеша)	Ибр. 1659
9. Из Београда, 13. децембра 1860. године	Ибр. 1660
10. Из Београда, 1. јануара 1860. године	Ибр. 1661
11. Из Београда, 5. јануара 1860. године (депеша)	Ибр. 1662
12. Из Београда, 10. јануара 1860. године	Ибр. 1663

13. Из Београда, 14. јануара 1860. године	Ибр. 1664
14. Из Београда, 16. јануара 1860. године	Ибр. 1665
15. Из Београда, 22. јануара 1860. године	Ибр. 1666
16. Из Београда, 4. фебруара 1860. године	Ибр. 1667
17. Из Београда, 7. фебруара 1860. године	Ибр. 1668
18. Из Београда, 9. фебруара 1860. године	Ибр. 1669
19. Из Београда, 9. фебруара 1860. године (депеша)	Ибр. 1670
20. Из Београда, 8. фебруара 1860. године (депеша)	Ибр. 1671
21. Из Београда, 9. фебруара 1860. године (депеша)	Ибр. 1672
22. Из Београда, 12. фебруара 1860. године	Ибр. 1673
23. Из Београда, 20. фебруара 1860. године	Ибр. 1674
24. Из Београда, 28. фебруара 1860. године	Ибр. 1675
25. Из Топчидера, 27. марта 1860. године	Ибр. 1676
26. Из Топчидера, 16. маја 1860. године	Ибр. 1677
27. Из Ал. Бање, 10. јуна 1860. године	Ибр. 1678
28. Из Топчидера, 18. августа 1860. године	Ибр. 1679
29. Из Топчидера, 21. августа 1860. године (депеша)	Ибр. 1680
30. Из Београда, 5. јуна 1859. године	Ибр. 1681
31. Из Београда, 12. јула 1859. године	Ибр. 1682
32. Из Београда, 17. новембра 1859. године	Ибр. 1683
33. Из Београда, 15. јануара 1860. године	Ибр. 1684

Писма Симеона Маћића, управника кнежевих добара, кнезу Милошу

1. Из Букурешта, 30. јула 1847. године	Ибр. 1685
2. Из Херешта, 27. јануара 1848. године	Ибр. 1686
3. Из Херешта, 15. марта 1848. године	Ибр. 1687
4. Из Појана, 16. марта 1852. године	Ибр. 1688
5. Из Појана, 13. марта 1853. године	Ибр. 1689
6. Из Појана, 21. маја 1853. године	Ибр. 1690
7. Из Појана, 14. фебруара 1854. године	Ибр. 1691

8. Из Појана, 19. фебруара 1854. године	Ибр. 1692
9. Из Појана, 27. фебруара 1854. године	Ибр. 1693
10. Из Појана, 7. марта 1854. године	Ибр. 1694
11. Из Појана, 21. марта 1854. године	Ибр. 1695
12. Из Појана, 27. марта 1854. године	Ибр. 1696
13. Из Појана, 5. априла 1854. године	Ибр. 1697
14. Из Пијатре, 30. априла 1854. године	Ибр. 1698
15. Из Слатине, 4. јуна 1854. године	Ибр. 1699
16. Из Слатине, 28. јуна 1854. године	Ибр. 1700
17. Из Појана, 4. априла 1857. године	Ибр. 1701
18. Из Појана, 24. новембра 1857. године	Ибр. 1702
19. Из Појана, 20. фебруара 1858. године	Ибр. 1703
20. Из Појана, 2. априла 1858. године	Ибр. 1704
21. Из Појана, 20. априла 1858. године	Ибр. 1705
22. Из Појана, 1. јануара 1858. године	Ибр. 1706
23. Из Појана, 20. новембра 1858. године	Ибр. 1707
24. Недатирано писмо	Ибр. 1708

Редни број: 8

Инвентарна јединица:	<i>Кутија 2. фасцикла 2.</i>
Распон година грађе:	1845-1858
Количина грађе:	Бројеви аналитичких јединица Ибр. 1709-1764
	Корица 2
	Листова 86

Садржина грађе: Друга фасцикла друге кутије садржи 56 писама сврстаних у четири групе:

1. Писма кнеза Милоша ћерки Петрији Бајић (19 писама)

2. Писма Јеврема Обреновића, Милошевог брата, Мити Вучићу (3 писма)
3. Писма Максима Поповића, надзорника кнежевих добара, кнезу Милошу (17 писама)
4. Писма Раше Здравковића, надзорника кнежевих добара, кнезу Милошу (17 писама)

Примедбе: Писма су писана руком претежно на српском језику (ћирилицом), осим једног писма које је на влашком језику. Иако су у рукопису, писма су углавном читко написана и врло мало оштећена. Прво писмо је из септембра 1846. године, написано у Београду па је узето за почетну годину а последње писмо је из марта 1858. године из Томадее. Претежно су писма послата из Београда, Букурешта и манастира Манасија, а по једно из Карлсбада, Берна и Мехадике, док су два писма послата из Смедерева и Томадее.

Писма кнеза Милоша ћерки Петрији Бајић

1. Из Хипцина, 18. јуна 1846. године	Ибр. 1709
2. Из Беча, 13. марта 1848. године	Ибр. 1710
3. Из Беча, 9. маја 1848. године	Ибр. 1711
4. Из Берна, 18. јула 1848. године	Ибр. 1712
5. Из Букурешта, 6. септембра 1849. године	Ибр. 1713
6. Из Букурешта, 16. октобра 1849. године	Ибр. 1714
7. Из Букурешта, 24. октобра 1849. године	Ибр. 1715
8. Из Букурешта, 24. октобра 1849. године	Ибр. 1716
9. Из Букурешта, 6. октобра 1849. године	Ибр. 1717
10. Из Букурешта, 16. децембра 1849. године	Ибр. 1718
11. Недатирано, 1849.?	Ибр. 1719
12. Из Букурешта, 10. септембра 1850. године	Ибр. 1720
13. Из Букурешта, 14. октобра 1850. године	Ибр. 1721
14. Из Букурешта, 21. октобра 1850. године	Ибр. 1722
15. Без места слања, 1850. година	Ибр. 1723
16. Из Хајделберга, 7. фебруара 1851. године	Ибр. 1724
17. Из Хајделберга, 5. марта 1851. године	Ибр. 1725

18. Из Хајделберга, 15. марта 1851. године **Ибр. 1726**
19. Из Ораовице, 21. августа 1851. године **Ибр. 1727**

Писма Јеврема Обреновића Мити Вучићу

1. Из Манасије, 16. марта 1855. године **Ибр. 1728**
2. Из Манасије, 7. августа 1855. године **Ибр. 1729**
3. Из Манасије, 24. септембра 1855. године **Ибр. 1730**

Писма Максима Поповића, надзорника кнежевих добара, кнезу Милошу

1. Из Букурешта, 4. децембра 1850. године **Ибр. 1731**
2. Из Букурешт , 19. децембра 1850. године **Ибр. 1732**
3. Из Букурешта, 1. јануара 1851. године **Ибр. 1733**
4. Из Букурешта, 13. јануара 1851. године **Ибр. 1734**
5. Из Букурешта, 23. јануара 1851. године **Ибр. 1735**
6. Из Букурешта, 27. јануара 1851. године **Ибр. 1736**
7. Из Букурешта, 8. фебруара 1851. године **Ибр. 1737**
8. Из Букурешта, 15. фебруара 1851. године **Ибр. 1738**
9. Из Букурешта, 24. фебруара 1851. године **Ибр. 1739**
10. Из Букурешта, 14. марта 1851. године **Ибр. 1740**
11. Из Букурешта, 17. марта 1851. године **Ибр. 1741**
12. Из Букурешта, 13. маја 1851. године **Ибр. 1742**
13. Из Букурешта, 2. јуна 1851. године **Ибр. 1743**
14. Из Карлсбада, 25. јуна 1851. године **Ибр. 1744**
15. Из Мехадије, 22. јуна 1851. године **Ибр. 1745**
16. Из Томадее, 29. марта 1858. године **Ибр. 1746**
17. Из Томадее, 29. марта 1858. године **Ибр. 1747**

Писма Раше Здравковића, надзорника кнежевих добара, кнезу Милошу

1. Из Београда, 10. септембра 1845. године	Ибр. 1748
2. Из Београда, 20. септембра 1845. године	Ибр. 1749
3. Из Београда, 27. маја 1846. године	Ибр. 1750
4. Из Београда, 24. септембра 1846. године	Ибр. 1751
5. Из Београда, 28. октобра 1846. године	Ибр. 1752
6. Из Београда, 17. априла 1847. године	Ибр. 1753
7. Из Београда, 22. јуна 1847. године	Ибр. 1754
8. Из Београда, 3. јула 1847. године	Ибр. 1755
9. Из Београда, 29. августа 1847. године	Ибр. 1756
10. Из Београда, 3. септембра 1847. године	Ибр. 1757
11. Из Београда, 27. октобра 1847. године	Ибр. 1758
12. Из Београда, 16. августа 1849. године	Ибр. 1759
13. Из Београда, 8. новембра 1849. године	Ибр. 1760
14. Из Смедерева, 10. децембра 1849. године	Ибр. 1761
15. Из Београда, 8. јуна 1850. године	Ибр. 1762
16. Из Београда, 8. јуна 1850. године	Ибр. 1763
17. Из Смедерева, 8. јула 1850. године	Ибр. 1764

Редни број: 9

Инвентарна јединица: ***Кутија 2. фасцикла 3.***

Распон година грађе: 1840-1861

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 1765-1804

Корица 2

Листова 55

Садржина грађе: Трећа фасцикла друге кутије садржи 40 писама распоређених у пет група:

1. Писма разних лица кнезу Милошу (24 писама)
2. Писма Милоша Јеврема Обреновића Кости Анастасијевићу (2 писма)
3. Писма Томаније Обреновић Кости Анастасијевићу (9 писама)
4. Писма Косте Анастасијевића Томанији Обреновић (1 писмо)
5. Из оставштине кнеза Милоша (4 предмета)

Примедбе: Писма су писана руком претежно на српском језику (ћирилицом), осим једне депеше на влашком језику. Иако су у рукопису, писма су углавном читко написана и врло мало оштећена. Прво писмо је из марта 1840. године, које је Стефан Пазарац послао кнезу Милошу из Херешта, па је узето за почетну годину а последње писмо је с почетка 1861. године из Букурешта. Писма су претежно послата из Београда, али има писама послатих из Земуна, Ковина, Вршца, Ђурђева и Беча.

Писма Арона Гавриловића кнезу Милошу

1. Из Ковина, 7. новембра 1850. године	Ибр. 1765
2. Из Ковина, 25. фебруара 1851. године	Ибр. 1766

Писма Павла Станишића кнезу Милошу

1. Из Београда, 7. новембра 1847. године	Ибр. 1767
2. Из Београда, 26. јануара 1848. године	Ибр. 1768

Писмо Стефана Пазарца кнезу Милошу

1. Из Херешта, 25. марта 1840. године	Ибр. 1769

Писмо Тасе Поповића кнезу Милошу

1. Из Букурешта, 12. маја 1851. године	Ибр. 1770

Писмо Петра М. Гарашанина кнезу Милошу

1. Из Београда, 1858. године

Ибр. 1771

Писмо Алексе Андрића, уредника „Световида“, кнезу Милошу

1. Из Беча, Ускрс 1858. године

Ибр.1772

Писма Антонија Радивојевића, пуномоћника, кнезу Милошу

1. Из Београда, 13. марта 1850. године

Ибр. 1773

2. Из Земуна, 3. јуна 1851. године

Ибр. 1774

3. Из Београда, 7. септембра 1851. године

Ибр. 1775

4. Из Београда, 15. новембра 1851. године

Ибр. 1776

Писмо Милоша Спасојевића Брке кнезу Милошу

1. Из Букурешта, 1. априла 1851. године

Ибр. 1777

Писма Милоша Јеврема Обреновића Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 10. фебруара 1860. године

Ибр. 1778

2. Из Београда, 25. фебруара 1860. године

Ибр. 1789

Писма Милоша Брке кнезу Милошу

1. Из Варадије, 3. децембра 1850. године

Ибр. 1780

2. Из Вршца, 27. јануара 1851 године

Ибр. 1781

Писмо Ђорђа Протића кнезу Милошу

1. Из Земуна, 15. децембра 1851. године **Ибр. 1782**

Писма Косте Анастасијевића кнезу Милошу

1. Из Ђурђева, 17. марта 1850. године **Ибр. 1783**
2. Из Београда, 4. јуна 1858. године (депеша) **Ибр. 1784**
3. Из Ђурђева, 6. јуна 1858. године **Ибр. 1785**

Писмо Илије Ивановића кнезу Милошу

1. Из Крајеве, 28. марта 1854. године **Ибр. 1786**

Писма Константина Брзака кнезу Милошу

1. Из Београда, 26. јуна 1850. године **Ибр. 1787**
2. Из Земуна, 20. фебруара 1851. године **Ибр. 1788**
3. Из Београда, 15. марта 1851. године **Ибр. 1789**
4. Из Београда, 8 јуна 1851. године **Ибр. 1790**

Писма Томаније Обреновић Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 25. марта 1859. године **Ибр. 1791**
2. Из Манасије, 25. маја 1859. године **Ибр. 1792**
3. Из Београда, 15. јуна 1859. године **Ибр. 1793**
4. Из Београда, 12. новембра 1859. године **Ибр. 1794**
5. Из Београда, 21. јануара 1860. године **Ибр. 1795**
6. Из Београда, 24. фебруара 1860. године **Ибр. 1796**
7. Из Београда, 20. новембра 1860. године **Ибр. 1797**
8. Из Београда, 9. новембра 1860. године **Ибр. 1798**
9. Из Београда, недатирано писмо **Ибр. 1799**

Писмо Косте Анастасијевића Томанији Обреновић

1. Из Букурешта, 20. јануара 1861. године **Ибр. 1800**

Предмети из оставине кнеза Милоша

1.Списак књига у двору кнеза Милоша у Букурешту, недатирано **Ибр. 1801**

2.Архива кнеза Милоша, кнеза Михаила, кнеза Милана и кнегиње Љубице, из 1851. године **Ибр. 1802**

3.Уговор закључен између кнеза Милоша и Николе Димовића у Топчидеру, 24. маја 1860. године **Ибр. 1803**

4.Списак разних кожа кнеза Милоша, у Београду 9. августа 1851. године **Ибр. 1804**

Редни број: 10

Инвентарна јединица: **Кутија 2. фасцикла 4.**
Распон година грађе: 1845-1860
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 1805-1901
Корица 2
Листова 98

Садржина грађе: Четврта фасцикла друге кутије садржи 97 писама кнеза Милоша разним личностима.

Примедбе: Писма су писана руком претежно на српском језику (ћирилицом). Има и неколико писама на француском и немачком језику. Иако су у рукопису, писма су углавном читко написана и неоштећена. Прво писмо је кнез Милош послао из Беча Авраму Петронијевићу децембра 1845. године па је узето за почетну

годину а последње писмо кнез је послао житељима својих села у Влашкој почетком 1860. године из Београда. Писма су претежно из Беча, Букурешта и Хајделберга.

Писма кнеза Милоша Авраму Петронијевићу

1. Из Беча, 27. децембра 1845. године	Ибр. 1805
2. Из Беча, 9. марта 1846. године	Ибр. 1806
3. Из Букурешта, 8. септембра 1850. године	Ибр. 1807

Писма кнеза Милоша Вулету Глигоријевићу

1. Из Букурешта, 17. септембра 1851. године	Ибр. 1808
2. Из Букурешта, 2. децембра 1851. године	Ибр. 1809
3. Из Букурешта, 20. фебруара 1852. године	Ибр. 1810
4. Из Букурешта, априла 1852. године	Ибр. 1811

Писма кнеза Милоша Миши Анастасијевићу

1. Из Хајделберга, 16. јануара 1851. године	Ибр. 1812
2. Из Букурешта, 20. фебруара 1851. године	Ибр. 1813

Писма кнеза Милоша Миловану Михаиловићу

1. Из Хајделберга, 27. јануара 1851. године	Ибр. 1814
2. Из Хајделберга, 30. јануара 1851. године	Ибр. 1815
3. Из Хајделберга, 21. фебруара 1851. године	Ибр. 1816
4. Из Хајделберга, 25. фебруара 1851. године	Ибр. 1817
5. Из Хајделберга, 21. марта 1851. године	Ибр. 1818
6. Из Хајделберга, 16. марта 1851. године	Ибр. 1819
7. Из Карлсбада, 5. јуна 1851. године	Ибр. 1820

Писма кнеза Милоша Арону Деспинићу

1. Из Букурешта, 14. октобра 1850. године	Ибр. 1821
2. Из Букурешта, 1850. године	Ибр. 1822
3. Из Хајделберга, 5. марта 1851. године	Ибр. 1823
4. Из Хајделберга, 3. априла 1851. године	Ибр. 1824
5. Из Францесбруна, 9. јула 1851. године	Ибр. 1825
6. Из Букурешта, 21. септембра 1851. године	Ибр. 1826
7. Из Букурешта, 20. октобра 1851. године	Ибр. 1827

Писма кнеза Милоша кнезу Џики у Букурешту

1. Из Беча, 17. децембра 1847. године	Ибр. 1828
2. Из Беча, 1848. године ?	Ибр. 1829

Писмо кнеза Милоша Марији Ђермановици

1. Из Беча, 24. маја 1846. године	Ибр. 1830

Писмо кнеза Милоша Нешковићу и Костићу

1. Из Букурешта, 1. септембра 1851. године	Ибр. 1831

Писмо кнеза Милоша Соки Глигоријевић

1. Из Беча, 24. маја 1846. године	Ибр. 1832

Писмо кнеза Милоша митрополиту

1. Из Беча, 24. маја 1846. године	Ибр. 1833

Писмо кнеза Милоша Андреју Марковићу

1. Из Хајделберга, 3. априла 1851. године **Ибр. 1834**

Писмо кнеза Милоша Василију Анташу

1. Из Карлсбада, 27. априла 1851. године **Ибр. 1835**

Писма кнеза Милоша Берту Дердавиду

1. Из Хајделберга, 30. јануара 1851. године **Ибр. 1837**
3. Из Хајделберга, 26. априла 1852. године **Ибр. 1838**

Писмо кнеза Милоша Таси и Илији

1. Из Пожуна, 18. новембра 1850. године **Ибр. 1839**

Писмо кнеза Милоша Петру Парезану

1. Из Карлсбада, 5. маја 1851. године **Ибр. 1840**

Писмо кнеза Милоша Ђорђу Варваријану

1. Из Карлсбада, 27. октобра 1851. године **Ибр. 1841**

Писма кнеза Милоша Кости Богдановићу

1. Из Букурешта, 5. децембра 1849. године **Ибр. 1842**
2. Из Букурешта, 16. децембра 1849. године **Ибр. 1843**

3. Из Букурешта, 22. новембра 1851. године **Ибр. 1844**

Писма кнеза Милоша Јакову Латасу

1. Из Букурешта, 4. септембра 1851. године **Ибр. 1845**

2. Из Букурешта, 10. септембра 1851. године **Ибр. 1846**

3. Из Букурешта, 26. децембра 1851. године **Ибр. 1847**

Писма кнеза Милоша Арону Гавриловићу

1. Из Букурешта, 14. октобра 1850. године **Ибр. 1848**

2. Из Букурешта, 5. марта 1851. године **Ибр. 1849**

Писма кнеза Милоша Симеону Маћићу

1. Из Букурешта, 3. марта 1852. године **Ибр. 1850**

2. Из Букурешта, 25. марта 1852. године **Ибр. 1851**

Писмо кнеза Милоша Илији Гарашанину

1. Из Хајделберга, 7. фебруара 1851. године **Ибр. 1852**

Писмо кнеза Милоша Јови Николићу

1. Из Беча, 9. јуна 1846. године **Ибр. 1853**

Писмо кнеза Милоша капетану Ивановићу

1. Из Букурешта, 24. октобра 1850. године **Ибр. 1854**

Писмо кнеза Милоша Новаковићу у Београду

1. Из Хајделберга, 7. фебруара 1851. године **Ибр. 1855**

Писма кнеза Милоша Димитрију Петровићу

1. Из Хајделберга, 3. априла 1851. године **Ибр. 1856**

1. Из Хајделберга, 10. маја 1851. године **Ибр. 1857**

Писма кнеза Милоша Сави (Савки) у Крагујевцу

1. Из Беча, 6. маја 1846. године **Ибр. 1858**

2. Из Хајделберга, 2. марта 1851. године **Ибр. 1859**

Писма кнеза Милоша Павлу Станишићу

1. Без места слања, 18. маја 1846. године **Ибр. 1860**

2. Из Хофина, 23. јула 1846. године **Ибр. 1861**

3. Из Хајделберга, 16. јануара 1851. године **Ибр. 1862**

4. Из Букурешта, 2. децембра 1851. године **Ибр. 1863**

Писма кнеза Милоша Раши Здравковићу, настојнику у Србији

1. Из Беча, 6. маја 1846. године **Ибр. 1864**

2. Из Беча, 18. јуна 1846. године **Ибр. 1865**

3. Из Беча, 14. септембра 1846. године **Ибр. 1866**

4. Из Беча, 2. октобра 1846. године **Ибр. 1867**

5. Из Беча, 8. октобра 1846. године **Ибр. 1868**

6. Из Беча, 9. априла 1847. године **Ибр. 1869**

7. Из Беча, 15. јуна 1847. године **Ибр. 1870**

8. Из Беча, 30. јула 1847. године **Ибр. 1871**

9. Из Беча, 29. септембра 1847. године	Ибр. 1872
10. Из Букурешта, 16. децембра 1847. године	Ибр. 1873
11. Из Букурешта, 9. септембра 1849. године	Ибр. 1874
12. Из Букурешта, 13. априла 1850. године	Ибр. 1875
13. Из Букурешта, 13. априла 1850. године	Ибр. 1875
14. Из Букурешта, 13. априла 1850. године	Ибр. 1876
15. Из Мариенбада, недатирано писмо	Ибр. 1877

Писма кнеза Милоша Антонију Радивојевићу у Београду

1. Из Букурешта, 25. марта 1850. године	Ибр. 1878
2. Из Букурешта, 29. априла 1850. године	Ибр. 1879

Писмо кнеза Милоша Максиму Поповићу

1. Из Хајделберга, 14. децембра 1850. године	Ибр. 1880

Писма кнеза Милоша Максиму Поповићу, настојнику добара у Влашкој

1. Из Хајделберга, 21. децембра 1850. године	Ибр. 1881
2. Из Хајделберга, 22. јануара 1851. године	Ибр. 1882
3. Из Хајделберга, 27. јануара 1851. године	Ибр. 1883
4. Из Хајделберга, 29. јануара 1851. године	Ибр. 1884
5. Из Хајделберга, 10. фебруара 1851. године	Ибр. 1885
6. Из Хајделберга, 25. фебруара 1851. године	Ибр. 1886
7. Из Хајделберга, 1. марта 1851. године	Ибр. 1887
8. Из Хајделберга, 15. марта 1851. године	Ибр. 1888
9. Из Карлсбада, 27. априла 1851. године	Ибр. 1889
10. Из Карлсбада, 22. маја 1851. године	Ибр. 1890
11. Из Карлсбада, 24. маја 1851. године	Ибр. 1891
12. Из Мариенбада, 13. јуна 1851. године	Ибр. 1892

Писма кнеза Милоша Љубомиру Ненадовићу

1. Из Хајделберга, 11. фебруара 1851. године	Ибр. 1893
2. Из Хајделберга, 26. фебруара 1851. године	Ибр. 1894
3. Из Хајделберга, 13. априла 1851. године	Ибр. 1895
4. Из Хајделберга, 5. јуна 1851. године	Ибр. 1896

Писмо и депеше кнеза Милоша Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 28. маја 1859. године	Ибр. 1897
2. Из Крагујевца, 5. септембра 1859. године (депеша)	Ибр. 1898
3. Из Крагујевца, 5. септембра 1859. године (депеша)	Ибр. 1899

Писмо кнеза Милоша намесницима добара у Влашкој

1. Из Београда, 9. фебруара 1860. године	Ибр. 1900

Писмо кнеза Милоша житељима села у Влашкој

1. Из Београда, 9. фебруара 1860. године	Ибр. 1901

Редни број: 11

Инвентарна јединица:	<i>Кутија 2. фасцикла 5.</i>
Распон година грађе:	1845-1860
Количина грађе:	Бројеви аналитичких јединица Ибр. 1902-1969
	Корица 2
	Листова 81

Садржина грађе: Пета фасцикла друге кутије садржи 68 писама која укључују породичну преписку кнеза Милоша и преписку разних личности са кнезом. Од породичне преписке сачувана су писма Ане Обреновић (4 писма), Јеврема Обеновића (1 писмо), Јована Т. Обреновића (2 писма), кнегиње Јулије Обреновић (3 писма), као писма Петрије Обреновић Бајић (19 писама).

Примедбе: Писма су писана руком углавном на српском језику (ћирилицом), осим једног декрета на француском језику и депеше и 2 писма кнегиње Јулије на немачком језику, на готици. Писма су читко написана и неоштећена. Прво писмо је Јован Т. Обреновић послао кнезу Милошу из октобра 1845. године, па је узето за почетну годину а последњи документ је декрет из децембра 1860. године написан на француском и српском језику. Писма су послата из Београда, Варадије, Мехадије, Вршца, Новог Сада, Беча, Темишвара, Напуља и Петрограда.

Писма Ане Ј. Обреновић кнезу Милошу

1. Из Новог Сада, 14. децембра 1851. године	Ибр. 1902
2. Из Деблинга, 14. децембра 1853. године	Ибр. 1903
3. Из Деблинга, 14. фебруара 1854. године	Ибр. 1904
4. Из Новог Сада, 30. фебруара 1854. године	Ибр. 1905

Писмо Јеврема Обреновића кнезу Милошу

1. Из Манасије, 20. јануара 1848. године	Ибр. 1906

Писма Јована Т. Обреновића кнезу Милошу

1. Из Новог Сада, 30. октобра 1845. године	Ибр. 1907
2. Из Новог Сада, 21. децембра 1845. године	Ибр. 1908

Писма кнегиње Јулије Обреновић кнезу Милошу

1. Из Беча, 5. јануара 1854. године	Ибр. 1909
2. Из Беча, 17. марта 1854. године	Ибр. 1910
3. Из Иванке, 14. децембра 1858. године	Ибр. 1911

Писма кнеза Михаила Кости Анастасијевићу

1. Из Феславе, 2 октобра 1851. године	Ибр. 1912
2. Из Београда, 5. јануара 1860. године	Ибр. 1913
3. Из Београда, 6. фебруара 1860. године (депеша)	Ибр. 1914
4. Из Београда, 7. фебруара 1860. године	Ибр. 1915
5. Из Београда, 29. октобра 1860. године (декрет)	Ибр. 1916

Писма Петрије Бајић кнезу Милошу

1. Из Варадије, 18. јуна 1846. године	Ибр. 1917
2. Из Варадије, 19. децембра 1846. године	Ибр. 1918
3. Из Варадије, 26. јуна 1847. године	Ибр. 1919
4. Из Варадије, 27. јуна 1847. године	Ибр. 1920
5. Из Варадије, 20. априла 1848. године	Ибр. 1921
6. Из Варадије, 31. маја 1848. године	Ибр. 1922
7. Из Варадије, 25. јула 1848. године	Ибр. 1923
8. Из Вршца, 25. јануара 1851. године	Ибр. 1924
9. Из Вршца, 1. априла 1851. године	Ибр. 1925
10. Из Мехадије, 15. априла 1851. године	Ибр. 1926
11. Из Варадије, 22. августа 1851. године	Ибр. 1927
12. Из Варадије, 22. октобра 1851. године	Ибр. 1928
13. Из Варадије, 20. новембра 1851. године	Ибр. 1929
14. Из Вршца, 29. децембра 1851. године	Ибр. 1930
15. Из Вршца, 6. фебруара 1852. године	Ибр. 1931

16. Из Варадије, 13. децембра 1853. године	Ибр. 1932
17. Из Варадије, 14. фебруара 1854. године	Ибр. 1933
18. Из Земуна, 29. септембра 1857. године	Ибр. 1934
19. Из Варадије, 12. јула 1858. године	Ибр. 1935

Писма разних личности кнезу Милошу

Абди Х.

1. Из Букурешта, недатирано писмо	Ибр. 1936

Ранко Алимпић

1. Из Београда, 18. децембра 1858. године	Ибр. 1937

Миша Анастасијевић

1. Из Београда, 7. фебруара 1851. године	Ибр. 1938

А. Баљано

1. Недатирано писмо	Ибр. 1939

Петар Баневић и Стеван Филиповић кнезу Милошу

1. Из Београда, 19. августа 1858. године	Ибр. 1940
2. Из Београда, 19. децембра 1858. године	Ибр. 1941

Алекса Вукомановић, студент

1. Из Кијева, 28. маја 1848. године	Ибр. 1942
2. Из Хопчице, 25. децембра 1848. године	Ибр. 1943

Василије Вукомановић

1. Из Београда, 26. јануара 1852. године	Ибр. 1944
2. Из Београда, 9. марта 1852. године	Ибр. 1945
3. Из Београда, 27. априла 1852. године	Ибр. 1946
4. Из Београда, 14. маја 1852 године	Ибр. 1947

Милица Вукомановић

1. Из Београда, 26. марта ?	Ибр. 1948
2. Из Београда, 27. априла ?	Ибр. 1949

Петар Баневић и Стеван Филиповић

1. Из Београда, 5. октобра 1858. године	Ибр. 1950

Гедеон, проигуман манастира Хиландар

1. Света Гора, 15. априла 1853. године	Ибр. 1951

Вуле Глигоријевић, надзорник кнежевих добара у Србији

1. Из Београда, 24. децембра 1851. године	Ибр. 1952
2. Из Београда, 26. јануара 1852. године	Ибр. 1953
3. Из Београда, 9. марта 1852. године	Ибр. 1954
4. Из Београда, 10. марта 1852. године	Ибр. 1955

5. Из Београда, 18. марта 1852. године	Ибр. 1956
6. Из Београда, 12. маја 1852. године	Ибр. 1957
7. Из Београда, 18. октобра 1853. године	Ибр. 1958
8. Из Београда, 18. децембра 1853. године	Ибр. 1959

Вуле и Вида Глигоријевић

1. Из Београда, 23. марта 1854. године	Ибр. 1960

Ђура Поповић Даничић

1. Из Беча, 29. маја 1851. године	Ибр. 1961

Арон Деспинић

1. Из Коморишта, 15. октобра 1845. године	Ибр. 1962
2. Из Ковина, 15. априла 1848. године	Ибр. 1963
3. Из Ковина, 15. јуна 1850. године	Ибр. 1964
4. Из Ковина, 7. новембра 1850. године	Ибр. 1965
5. Из Ковина, 28. октобра 1851. године	Ибр. 1966

Василије и Јован Деспинић

1. Из Ковина, 11. јуна 1851. године	Ибр. 1967

Никола Дириљин

1. Из Београда, 29. маја 1858. године	Ибр. 1968

Деспот Ђусић

1. Из Цугутаје, 23. марта 1854. године

Ибр. 1969

Редни број: 12

Инвентарна јединица: *Кутија 2 фасцикла б.*

Распон година грађе: 1845-1858

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 1970-2028

Корица 2

Листова 90

Садржина грађе: Шеста фасцикла друге кутије садржи 59 писама разних личности кнезу Милошу.

Примедбе: Писма су писана руком углавном на српском језику (ћирилицом). Писма су читко написана и неоштећена. Прво писмо Вука Караџића кнезу Милошу датира из августа 1845. године, па је узето за почетну годину а последње писмо је из априла 1858. године. Писма су претежно послата из Београда и Беча, али има писама послатих из Темишвара, Напуља, Одесе, Петрограда, Мацедоније, Сремских Карловаца, Новог Сада и Крагујевца.

Писма разних личности кнезу Милошу

Никола Живковић

1. Из Београда, 3. априла 1858. године

Ибр. 1970

Милош Каначки

1. Из Темишвара, 1851. године **Ибр. 1971**
2. Из Темишвара, 19. новембра 1851. године **Ибр. 1972**

Вук Стефановић Караџић

1. Из Беча, 10. августа 1845. године **Ибр. 1973**
2. Из Беча, 17. децембра 1849. године **Ибр. 1974**
3. Из Беча, 31. октобра 1851. године **Ибр. 1975**

Драго Катурић

1. Из Одесе, 24. маја 1858. године **Ибр. 1976**

Василиј Кашкхаданов

1. Из Беча, 1850. године **Ибр. 1977**

Данило Медаковић

1. Из Новог Сада, 28. октобра 1853. године **Ибр. 1978**
2. Из Новог Сада, 29. маја 1858. године **Ибр. 1979**

Милован Михаиловић

1. Из Беча, 1. фебруара 1851. године **Ибр. 1980**
2. Из Беча, 4. фебруара 1851. године **Ибр. 1981**
3. Из Беча, 22. фебруара 1851. године **Ибр. 1982**
4. Из Беча, 1. марта 1851. године **Ибр. 1983**

Љубомир Ненадовић

1. Из Напуља, 8. априла 1851. године	Ибр. 1984
2. Из Напуља, 23. априла 1851. године	Ибр. 1985
3. Из Напуља, 12. јуна 1851. године	Ибр. 1986

Јован Николић

1. Из Македоније, 18. априла 1846. године	Ибр. 1987
2. Из Македоније, 18. марта 1852. године	Ибр. 1988

др М. Миоковић и Николић

1. Из Сремских Карловаца, 30. децембра 1851. године	Ибр. 1989

др Карл Пацек

1. Из Петрограда, 2. марта 1848. године	Ибр. 1990
2. Из Петрограда, 16. марта 1848. године	Ибр. 1991
3. Из Беча, 8. јануара 1852. године	Ибр. 1992

Ана Рафелсбергер

1. Из Беча, 24. јануара 1849. године	Ибр. 1993
2. Из Беча, 24. марта 1849. године	Ибр. 1994
3. Из Беча, 17. априла 1849. године	Ибр. 1995
4. Из Беча, 9. маја 1849. године	Ибр. 1996
5. Из Беча, 11. септембра 1849. године	Ибр. 1997
6. Из Беча, 30. октобра 1849. године	Ибр. 1998
7. Из Беча, 23. децембра 1849. године	Ибр. 1999
8. Из Беча, 17. фебрура 1850. године	Ибр. 2000

9. Из Беча, 3. децембра 1850. године **Ибр. 2001**

Ризнић

1. Недатирано писмо **Ибр. 2002**

Сава (Савка) из Крагујевца

1. Из Крагујевца, 2. јула 1846. године **Ибр. 2003**

Григориј Секулић, лекар

1. Из Новог Сада, 30. марта 1854. године **Ибр. 2004**

Трифун Станишић

1. Недатирано писмо **Ибр. 2005**

Ђорђе Стојаковић, адвокат

1. Из Београда, 26. марта 1846. године **Ибр. 2006**

2. Из Београда, 12. новембра 1846. године **Ибр. 2007**

3. Из Београда, 30. новембра 1846. године **Ибр. 2008**

4. Из Пеште, 23. јануара 1847. године **Ибр. 2009**

5. Из Београда, 19. августа 1847. године **Ибр. 2010**

6. Из Беча, 1. новембра 1850. године **Ибр. 2011**

7. Из Беча, 27. децембра 1850. године **Ибр. 2012**

8. Из Беча, 22. јануара 1851. године **Ибр. 2013**

9. Из Беча, 23. јануара 1851. године **Ибр. 2014**

10. Из Беча, 6. марта 1851. године **Ибр. 2015**

11. Из Беча, 9. марта 1851. године	Ибр. 2016
12. Из Беча, 19. марта 1851. године	Ибр. 2017
13. Из Беча, 29. маја 1851. године	Ибр. 2018
14. Из Беча, 6. јуна 1851. године	Ибр. 2019
15. Из Беча, 22. јуна 1851. године	Ибр. 2020
16. Из Београда, 9. августа 1851. године	Ибр. 2021
17. Из Беча, 15. октобра 1851. године	Ибр. 2022
18. Из Беча, 21. новембра 1851. године	Ибр. 2023
19. Из Беча, 2. децембра 1851. године	Ибр. 2024
20. Из Беча, 29. априла 1852. године	Ибр. 2025
21. Из Беча, 8. децембра 1853. године	Ибр. 2026
22. Из Беча, 5. јануара 1854. године	Ибр. 2027

Илија Годоровић

1. Из Београда, 28. априла 1858. године	Ибр. 2028
---	------------------

Редни број: 13

Инвентарна јединица:	<i>Кутија 3. фасцикла 1.</i>
Распон година грађе:	1850-1851
Количина грађе:	Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2029/1-10, Ибр. 2030/1-2
	Корица 2
	Листова 34

Садржина грађе: Прва фасцикла треће кутије садржи предмете и акта из оставине кнеза Милоша, 12 судских аката из два судска процеса кнеза Милоша пред судом у Бечу.

Примедбе: Грађу чине судска акта, пресуде и рачуни на немачком језику, на готици. Текстови су неоштећени али је хартија на неким местима доста оштећена влагом. Ради се о актима из два судска процеса вођена пред судом у Бечу 1850-1851. године. Једно су судска акта процеса кнеза Милоша са Јоханом Себастијаном Шамбергером 1850-1851. године. Документа су сређена хронолошки у оквиру сигнатуре Ибр. 2029/1-10. Друга судска акта односе се на процес кнеза Милоша са Аном Ананић из 1851. године. Документа су заједно са пресудом и рачуном сређена хронолошки у оквиру сигнатуре Ибр.2030/1-2.

Судска акта из процеса кнеза Милоша са Јоханом Себастијаном Шамбергером

1. Из Беча, 1850-1851. године **Ибр. 2029/1-10**

Судска акта из процеса кнеза Милоша са Аном Ананић

1. Из Беча, 1851. године **Ибр. 2030/1-2**

Редни број: 14

Инвентарна јединица: **Кутија 3. фасцикла 2.**

Распон година грађе: 1849-1852

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2031/1-35)

Корица 2

Листова 73

Садржина грађе: Друга фасцикла треће кутије садржи предмете и акта из оставине кнеза Милоша, 35 судских аката из процеса са Аном Рафелсбергер.

Примедбе: Грађу чине судска акта, пресуда, уговор из 1848. године, тужба, одговори туженога, разне изјаве, саслушања и сведочења на немачком језику,

готици. Текстови су неоштећени али су понеки листови оштећени влагом. Ради се о актима из судског процеса кнеза Милоша и Ане Рафелсбергер вођеног пред судом у Бечу 1849-1852. године. Ана Рафелсбергер, домостроитељица куће кнеза Милоша у Бечу тужила је кнеза што је отпустио из службе, и тражила накнаду штете од 30.000 форинти као обезбеђење предвиђено уговором од 12. фебруара 1848. године. Кнеза су заступали Цинер, Милфелд, Добрило и Ђорђе Стојаковић. Спор је завршен 1854. године на штету Ане Рафелсбергер.

Судска акта из процеса кнеза Милоша са Аном Рафелсбергер

1. Из Беча, 1849-1852. године

Ибр. 2031/1-35

Редни број: 15

Инвентарна јединица: **Кутија 3. фасцикла 3.**

Распон година грађе: 1846-1849

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2032/1-40

Корица 2

Листова 114

Садржина грађе: Трећа фасцикла треће кутије садржи предмете и акта из оставине кнеза Милоша, 40 судских аката из судског процеса кнеза Милоша са Фаником Хипенбергер.

Примедбе: Грађу чине судска акта на немачком језику, готици. Текстови су неоштећени. Ради се о судским актима из процеса кнеза Милоша са Фаником Хипенбергер из 1846-1849. године. Документа су сређена хронолошки у оквиру сигнатуре Ибр. 2032/1-40.

Судска акта из процеса кнеза Милоша са Фаником Хипенбергер

1. Из Беча, 1846-1849. године

Ибр. 2032/1-40

Редни број: 16

Инвентарна јединица: **Кутија 3. фасцикла 4.**
Распон година грађе: 1845-1850
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2033/1-76
Корица 2
Листова 264

Садржина грађе: Четврта фасцикла треће кутије садржи предмете и акта из оставине кнеза Милоша, 76 судских аката из процеса кнеза Милоша са Марком Ђорђевићем.

Примедбе: Грађу чине судска акта пресуда, тужба, одговори туженога, разне изјаве, саслушања и сведочења на немачком језику, готицом осим два документа на српском језику. Текстови су читљиви и неоштећени. Ради се о судским актима из процеса кнеза Милоша са Марком Ђорђевићем из 1845-1850. године пред судом у Бечу. Марко Ђорђевић, бивши кнежев службеник тужи кнеза за накнаду суме од 3.814 форинти са каматом за неколико година. Суму је потрошио по одобрењу кнеза Милоша за издржавање Данице Петровић и њеног и Милошевог сина Теодора. Кнеза Милоша заступали су адвокати Кирлајанчић, Милфелд и Алексић. Документа су сређена хронолошки у оквиру сигнатуре Ибр. 2033/1-76.

Судска акта из процеса кнеза Милоша са Марком Ђорђевићем

1. Из Беча, 1845-1850. године

Ибр. 2033/1-76

Редни број: 17

Инвентарна јединица: **Кутија 4. фасцикла 1.**
Распон година грађе: 1837-1866
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2034/1-14
Корица 2
Листова 27

Садржина грађе: Прва фасцикла четврте кутије садржи предмете и акта из оставине кнеза Милоша, 14 докумената из 1837-1866.

Примедбе: Грађу чине рукописи, писма и службена акта на влашком и грчком језику. Текстови су сачувани, читљиви и неоштећени. Односе се на приватну економију породице Обреновић у Влашкој. Документа су сређена хронолошки у оквиру сигнатуре Ибр. 2034/1-14.

Разни рукописи

1. 1837-1866

Ибр. 2034/1-14

Редни број: 18

Инвентарна јединица: **Кутија 4. фасцикла 2.**
Распон година грађе: 1836-1858
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2035/1-4
Корица 2
Листова 5

Садржина грађе: Друга фасцикла четврте кутије садржи акта из оставине кнеза Милоша, 4 квите из 1836-1858.

Примедбе: Грађу чине квите разних личности на примљени новац, на српском језику. Квите су неоштећене. Документа су сређена хронолошки у оквиру сигнатуре Ибр. 2035/1-4.

Квите разних личности

1. **Квита Стојана Симића** на новац примљен на име прихода у 1834. години, из Букурешта, 30. септембра 1836. године **Ибр.2035/1**
2. **Квита Јелене (Карађорђевој жене)** на новац примљен за „*мое жаловање*“, од кнежевог казначеја Павла Станишића, потписано са „*Елена Черна*“, из Краљева, 30. маја 1839. године **Ибр.2035/2**
3. **Квита (копија) Павла Станишића**, књажевског казначеја на новац примљен од прихода са мошија у Влашкој, из Херешта, 31. јула 1839. године **Ибр.2035/3**
4. **Квита (копија) Илије Пржића**, на 1000 дуката примљених од кнеза Милоша на рачун Вука, из Букурешта, 25. јануара 1858. године **Ибр.2035/4**

Редни број: 19

Инвентарна јединица: **Кутија 4. фасцикла 3.**

Распон година грађе: 1838-1864

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2036/1-11

Корица 2

Листова 15

Садржина грађе: Трећа фасцикла четврте кутије садржи акта из оставине кнеза Милоша, 11 рачуна, „*кантрица*“ из 1838-1864.

Примедбе: Грађу чине разни рачуни који се тичу економије дома Обреновића у Букурешту и у Влашкој у периоду 1838-1864. године. Осим биланса прихода и расхода кнежевских мошија, има рачуна од аренде, рачуна путних трошкова као и записник о примопредаји касе директора кнежевих добара новом директору. Рачуни су на српском језику и неоштећени. Сређени су хронолошки у оквиру сигнатуре Ибр. 2036/1-11.

Рачуни

1. Биланс прихода и расхода кнежевих мошија у Влашкој за 1838. (2 прим.)
Ибр. 2036/1
2. Рачун Георгија Станојевића о примању и издавању на мошији у Маврадину од 28. марта 1839. године
Ибр. 2036/2
3. Месечни навод трошкова за дом кнеза Милоша у Букурешту за 1853.годину, 31. октобра 1853. године
Ибр. 2036/3
4. Рачун за кнеза Михаила од аренде мошија Брке, Негоја и Маврадина, 1858. година
Ибр. 2036/4
5. Рачун Димитрија Михаиловића за јуни 1860. године
Ибр. 2036/5
6. Записник о примопредаји касе између бившег директора кнежевих добара у Влашкој Косте Анастасијевића и новог кнежевог пуномоћника др Карла Пацека од 4. јуна 1862. године
Ибр. 2036/6

7. Рачун путних трошкова др Карла Пацека од 5. августа 1863. године
Ибр. 2036/7
8. Рачун путних трошкова др Карла Пацека од 2. августа 1864. године
Ибр. 2036/8
9. Рачун путних трошкова др Карла Пацека од 13. новембра 1864. године
Ибр. 2036/9
10. Рачун података по кнежевим мошијама у Влашкој од 2 маја до 10. јуна 1864. сачинио Пацек 11. јуна 1864. године
Ибр. 2036/10
11. Рачун плате Алексе Костантиновића , секретара српске агенције у Букурешту, недатирано
Ибр. 2036/11

Редни број: 20

Инвентарна јединица: **Кутија 4. фасцикла 4.**

Распон година грађе: 1838-1868

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2037/1-20

Корица 2

Листова 58

Садржина грађе: Четврта фасцикла четврте кутије садржи 35 разних докумената из оставине кнеза Милоша: рачуне, признанице, облигације и друга документа из 1838-1868.

Примедбе: Грађу чине рачуни, квите, „*признанице и осведочанства*“, облигације, декларације и друга новчана документа разних личности које су биле у

новчано-пословним односима са кнезом Милошем и Михаилом у периоду 1838-1864. године. Датирана су у Букурешту и Београду и писана на разним језицима: француском, немачком, грчком, руском, српском и влашком. Документа су неоштећена и сређена су хронолошки у оквиру сигнатуре Ибр. 2037/1-20.

Признанице, облигације, квите...

1. Признаница барона Христофера Сакеларија, Букурешт 1. фебруара 1839. године, на француском језику и овером руском конзулата у Влашкој на руском језику. (2 признанице, друга има шири француски текст и оверу немачког конзулата на немачком језику).

Ибр. 2037/1

2. Признаница барона Константина Сакеларија, дужника кнеза Милоша, Букурешт 1839. године, на грчком и руском језику.

Ибр. 2037/2

3. Признаница Железа Јанковића о дуговању кнезу Милошу, Херешт 1. децембра 1840. године, на српском језику.

Ибр. 2037/3

4. Облигација Танасија Живковића, Маврадин 23. септембра 1840. године. Текст је на српском, влашком и грчком језику са печатом у црвеном воску.

Ибр. 2037/4

5. Запис Шеброана Јоаница из Ђурђева од 1841. године, са потврдама Георгија Ристића о повременом изузимању од ове облигације појединих сума у току 1842-1847. године, датирано у Букурешту и Ђурђеву, на грчком и српском језику.

Ибр. 2037/5

6. Признаница Петра Иконома, Букурешт 20. маја 1842. године, на српском, грчком и француском језику. (3 комада).

Ибр. 2037/6

7. Осам облигација, векели на позајмљени новац од кнеза Милоша, датираним у Бечу и Презбургу (стари назив за Братиславу) у току 1847-1851. године. Међу њима је и облигација принца од Салерна од 24. фебруара 1847. године. Текст облигација је на немачком и француском језику.

Ибр. 2037/7 а,б,в,г,д,ђ,е,ж

8. Квита кнеза Милоша Обреновића на примљен део дуга од „великог богојета“, Константина Суце, (3 квите), датиране у Букурешту 1. маја 1851. и 1. маја и 20. маја 1852. године, на српском и влашком језику.

Ибр. 2037/8 а,б,в

9. Признаница поручника Богдановића, од 15. марта и 11. јула 1855. године у Одеси, на руском језику (2 признанице).

Ибр. 2037/9-9а

10. Признаница Лазара Милиновића на новац позајмљен од кнеза Милоша, од 12. априла 1855. године у Одеси, на српском језику.

Ибр. 2037/10

11. Две признаница на грчком језику, датиране у Букурешту 1845. и 1857. године.

Ибр. 2037/11

12. Две признаница кнеза Милоша, датиране у Букурешту 13. и 27. септембра 1858. године на влашком језику, и са печатом у црвеном воску.

Ибр. 2037/12

13. „Осведочанство“ Живка Вуковића о примљеном новцу од Анастаса К. Анастасијевића, из Ђурђева 3. јула 1859. године на српском језику.

Ибр. 2037/13

14. Квита Косте Анастасијевића, српског агента у Букурешту на позајмљен новац од управе кнежевских добара у Влашкој за исплату плата чиновника српске Агенције у

Букурешту, 29. децембра 1860. године, на српском језику. На квити је потврда А. Јовановића, управника кнежевог двора.

Ибр. 2037/14

15. Признаница управитеља кнежевог двора А. Јовановића на новац узет од др. Пацека и предат кнезу Михаилу, на српском језику, датирано у Београду 1863. године.

Ибр. 2037/15

16. Признаница Гице Ђорђевића, кнеза Грабовице, на новац узет од кнежевске економске дирекције, на српском језику, из Букурешта 12. фебруара 1864. године.

Ибр. 2037/16

17. Признаница кнеза Михаила примљена на новац узет из касе економије у Влашкој, на српском језику, са оригиналним потписом кнеза Михаила, из Београда 18. децембра 1865. године.

Ибр. 2037/17

18. „Сфидочанство“ Косте Анастасијевића о утрошеном новцу за потребе кнежеве куће у Букурешту 1862. године, на српском језику. Датирано у Букурешту 26. априла 1866. године.

Ибр. 2037/18

19. „Декларација“, (Declaration) о утрошеном новцу за потребе двора кнеза Михаила у Букурешту 1862. године, на влашком језику. Датирано у Букурешту 26. априла 1866. године.

Ибр. 2037/19

20. Изјашњење Мише Анастасијевића, пуномоћника тугора Милана М. Е. Обреновића о исплати 2000 дуката за откуп изгубљеног тестаментa поч. Јеврема Обреновића, на српском језику, из Букурешта 16. маја 1868. године.

Ибр. 2037/20

Редни број: 21

Инвентарна јединица: **Кутија 4. фасцикла 5.**
Распон година грађе: 1838-1888
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2038/1-27
Корица 2
Листова 27

Садржина грађе: Пета фасцикла садржи разна документа из оставине кнеза Милоша, 27 разних рачуна из 1838-1888.

Примедбе: Грађу чине разни рачуни трошкова прихода и расхода на кнежевским мошијама у Влашкој у периоду 1838-1888. године, на влашком језику, читљиви су и неоштећени. Рачуни су сређени хронолошки у оквиру сигнатуре Ибр. 2038/1-27, прво рачуни са марком, а потом рачуни без марке.

Рачуни

1. Влашка, 1838-1888. године

Ибр. 2038/1-27

Редни број: 22

Инвентарна јединица: **Кутија 4. фасцикла 6.**
Распон година грађе: 1851-1864
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2039/1-5
Корица 2
Листова 10

Садржина грађе: Шеста фасцикла четврте кутије садржи документа из оставине кнеза Милоша, 5 рачуна из 1851-1864.

Примедбе: Грађу чини 5 рачуна прихода и расхода економије кнежевих мошија у Влашкој од 31. децембра 1851. до 12. јула 1864. године, на немачком језику. Рачуни су неоштећени и хронолошки су сређени у оквиру сигнатуре Ибр. 2039/1-5.

Рачуни

1. Влашка, 1851-1864. године

Ибр. 2039/1-5

Редни број: 23

Инвентарна јединица: **Кутија 4. фасцикла 7.**

Распон година грађе: 1840-1858

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2040/1-12

Корица 2

Листова 19

Садржина грађе: Седма фасцикла четврте кутије садржи разна документа из оставине кнеза Милоша, 12 разних рукописа из 1840-1858. године.

Примедбе: Грађу чине 12 разних докумената: контракти, доказатељства, скице, акти, концепт писма, једна белешка и др, из периода 1840-1858. године. Документа су на српском, грчком и влашком језику, неоштећена и сређена хронолошки у оквиру сигнатуре Ибр. 2040/1-12.

Контракти, акти, доказатељства...

1. Контракт између кнеза Милоша и арендатора Железа Јанковића о закупу мошија Томадеја од 23. априла 1840. године.

Ибр. 2040/1

2. Акт кнеза Милоша којим уступа Јовану Пропопеску виноград у мошији Кошћар од 3. априла 1840. године. (2 примерка), на влашком и српском језику.

Ибр. 2040/2

3. Контракт између кнеза Милоша и арендатора мошије Томадеја од 23. априла 1845. године, на влашком језику.

Ибр. 2040/3

4. Контракт Зотовића из 1841. године, на грчком језику.

Ибр. 2040/4

5. Копија уговора о издаваштву под аренду мошије Пијатре из 1853. године, на влашком језику.

Ибр. 2040/5

6. Једна скица мошије кнеза Милоша у Влашкој, недатирано.

Ибр. 2040/6

7. „Доказатељство“ издато од кнеза Милоша о дуговању Арона Гавриловића из Ковина, у Београду 25. маја 1853. године, на српском језику.

Ибр. 2040/7

8. „Писмено“ од Петровића дужника кнеза Милоша од 1858. године, на српском и влашком језику.

Ибр. 2040/8

9. Копија недовршеног писма о подизању нове вароши Бузеска на имању кнеза Милоша у Маврадину, на српском језику, недатирано.

Ибр. 2040/9

10. Концепт писма Срба у Ђурђеви у Влашкој, „*Високородном Господину*“, у коме моле да их енглески конзул узме у заштиту пред влашким властима док се не уреди српско представништво у Букурешту, на српском језику, недатирано.

Ибр. 2040/10

11. Једна белешка писана оловком која се односи на мошију у Херешту, на српском језику, недатирана и без потписа.

Ибр. 2040/11

12. Лични опис неколико Срба из Србије, подаци за пасоше, на српском језику, недатирано.

Ибр. 2040/12

Редни број: 24

Инвентарна јединица: ***Кутија 4. фасцикла 8.***

Распон година грађе: 1854

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2041/1-4

Корица 2

Листова 6

Садржина грађе: Осма фасцикла четврте кутије садржи акта из оставине кнеза Милоша, 4 акта из 1854. године..

Примедбе: Грађу чини тужба Константина Хадија против кнеза Милоша у 3 примерка из 1854. године. Акта су на француском и влашком језику, неоштећена и сређена у овиру сигнатуре Ибр. 2041/1-4.

Тужба

1. Тужба Константина Хадија из 1854. године

Ибр. 2041/1-4

Редни број: 25

Инвентарна јединица: **Кутија 4. фасцикла 9.**
Распон година грађе: 1847-1863
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2042-2045
Корица 2
Листова 16

Садржина грађе: Девета фасцикла четврте кутије садржи акта из оставине кнеза Милоша, 8 аката из 1847-1863. године.

Примедбе: Грађу чине рачуни од издавања добара кнеза Милоша, затим 5 судских аката из спорова кнеза са разним личностима, представка против дужника Петра и 1 писмо. Рачун и судска акта су на српском и влашком језику, а писмо је преведено са француског на српски језик. Документа су сачувана неоштећена.

Рачун, судска акта и писмо

1. Рачуни и издавања од добара кнеза Милоша у Србији за 1847. годину, поднео Р. Здравковић, у Београду 3. септембра 1847. године, на српском језику.

Ибр. 2042

2. Судска акта спорова са разним личностима због меничних и других дуговања из 1853, 1859 и 1863. године, на српском и влашком језику

Ибр. 2043/1-5

3. Представка против дужника Петра Иконома, из Цариграда 26. јуна 1851. године, преведено са француског језика на српски.

Ибр. 2044

4. Писмо Максима Поповића Живку Вукову у Ђурђевоу, послато из Букурешта 23. марта 1859. године на српском језику.

Ибр. 2045

Редни број: 26

Инвентарна јединица: **Кутија 5. фасцикла 1.**

Распон година грађе: 1851-1870

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2046-2151

Корица 2

Листова 179

Садржина грађе: Прва фасцикла пете кутије садржи 153 писама и депеше разних личности Кости Анастасијевићу, агенту у Букурешту на разним језицима, као и његове одговоре.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом) али и на влашком, немачком и француском језику. Писма су читко написана и неоштећена. Најраније писмо је из августа 1851. године, Косте Брзака послато Кости Анастасијевићу, па је узето за почетну годину, а последње писмо је из 1870. године. Писма су претежно послата из Београда, Букурешта, Ђурђева и Херешта, али има писама и из Мајданпека, Ракова, Браиле, Краљева и Свиштова. Осим писама у фасцикли има и двадесетдевет депеша Косте Анастасијевића Карлу Пацеку на немачком језику, као и две депеше Лешјанина Кости Анастасијевићу на француском језику.

Писма Евтимија Аврамовића Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 19. маја 1860. године **Ибр. 2046**

2. Из Београда, 10. августа 1859. године **Ибр. 2047**

Писмо Стевана Александровића Кости Анастасијевићу

1. Из Херешта, 3. марта 1860. године **Ибр. 2048**

Писма Анастаса К. Анастасијевића Кости Анастасијевићу

1. Из Ђурђева, 28. фебруара и 18. марта 1860. године **Ибр. 2049**
2. Из Ђурђева, 2. марта и 14. маја 1860. године **Ибр. 2050**
3. Из Ђурђева, 28. маја и 30. маја 1860. године **Ибр. 2051**
4. Из Ђурђева, 31. маја и 1. јуна 1860. године **Ибр. 2052**
5. Из Кустенције, 5. децембра 1860. године **Ибр. 2053**

Писмо Јована Анастасијевића Кости Анастасијевићу

1. Из Ђурђева, 2. јуна и 7. септембра 1859. године **Ибр. 2054**

Писмо Косте Анастасијевић Мити Вучићу, надзорнику двора кнеза Милоша у Букурешту

1. Из Ђурђева, 10. септембра 1855. године **Ибр. 2055**

Писма, депеша и квите Косте Анастасијевића разним личностима

1. Писмо из Браиле, 1860. године (кратко, на влашком језику) **Ибр. 2056/1**
2. Писмо из Агенције, 1870. године, на адресу Мајера у Томадеи, кратко на влашком језику. **Ибр. 2056/2**
3. Депеша из Слатине, из 1861. године **Ибр. 2056/3**
4. Квите из аустријске поште на дуговање „*Српски дневнику*” из 1863. године.

Ибр. 2056/4

Депеше Косте Анастасијевића и других личности

Коста Анастасијевић и друге личности слали су депеше др Карлу Пацеку, кнежевом пуномоћнику у Влашкој у периоду од 22. јануара 1862. године до 16. априла 1864. године. Депеше су послате на службеном бланкету са српском круном у заглављу и натписом „*Књажевско србско телеграфско надлежатељство*“, на немачком језику. Депеше из Влашке у Београд послате су на службеном бланкету на немачком и француском језику, у две величине и неоштећене су. Пословног су карактера и у вези су са управљањем кнежевим мошијама у Влашкој и надзором који је др Карл Пацек водио над кнежевим мошијама, шаљу их А. Паскал, Максић, Голд и др. Хронолошки су сређене у оквиру сигнатуре Ибр. 2057/1-29.

1. Депеше из Влашке, од 22. јануара 1862. године до 10. априла 1864. године

Ибр. 2057/1-29

Писма и депеша

Писма и депеша Кости Анастасијевићу, послате су из Влашке и Београда на немачком и влашком језику у периоду 1859-1860. године. Сачувано је 6 писама и једна депеша и то:

1. Писмо српске агенције у Букурешту од 19. августа 1859. године послато Антонију Скардели, на влашком језику.
2. Акт румунског Министарства финансија од 6. октобра 1859. године послат Српској агенцији у Букурешту, на влашком језику.
3. Писмо Јосифа Руса из Београда од 17. јула 1859. године послато Кости Анастасијевићу у Букурешт, на немачком језику.

4. Делеша из Београда од 12. априла 1859. године Кости у Букурешту, садржи обавештење а потписао „Миленко“, на влашком и немачком језику.
5. Три писма из 1860. године упућена Кости приватног карактера, на влашком језику и врло нечитко написана.

Документа су неоштећена и хронолошки су сређена у оквиру сигнатуре Ибр. 2058/1-7.

1. Писма и делеша, Влашка и Београд, 1859-1860. године

Ибр. 2058/1-7

Писма разних личности

Васиљка Арташ Мити Вучићу

1. Из Херешта, 27. јануара 1855. године **Ибр. 2059**
2. Из Херешта, 11. јула ? **Ибр. 2060**

М. Барловац, кнежев ађутант, Кости Анастасијевићу

1. Из Брест. Бање, 19. јула 1860. године **Ибр. 2061**

Јован Бозић Кости Анастасијевићу

1. Из Текије, 13. фебруара 1859. године **Ибр. 2062**
2. Из Ракова, 9. маја 1859. године **Ибр. 2063**
3. Из Ђурђева, 14. маја 1860. године **Ибр. 2065**

Коста Брзак Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 9. августа 1851. године	Ибр. 2066
2. Из Београда, 10. септембра 1851. године	Ибр. 2067
3. Из Београда, 13. јануара 1852. године	Ибр. 2068
4. Из Београда, 12. марта 1852. године	Ибр. 2069

М. Гавриловић Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 26. априла 1859. године	Ибр. 2070

Марија Гика Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 12. јуна 1859. године	Ибр. 2071
2. Из Београда, 13. јула 1859. године	Ибр. 2072
3. Из Београда, 4. августа 1859. године	Ибр. 2073

Урош Голубовић Кости Анастасијевићу

1. Из Ибриле, 5. јуна 1859. године	Ибр. 2074

Гридитски, агент, Кости Анастасијевићу

1. Из Букурешта, 20. јуна 1859. године	Ибр. 2075

Стојан Дамјановић, бакалин, Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 19. маја 1859. године	Ибр. 2076

Сава Димитријевић, питомац Арт. школе, Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 6. маја 1860. године **Ибр. 2077**

Никола Димовић Кости Анастасијевићу

1. Из Херешта, 18. јуна 1860. године **Ибр. 2078**
2. Из Херешта, 25. јуна 1860. године **Ибр. 2079**
3. Из Херешта, 29. јуна 1860. године **Ибр. 2080**
4. Из Херешта, 4. јула 1860. године **Ибр. 2081**
5. Из Херешта, 9. јула 1860. године **Ибр. 2082**
6. Из Херешта, 11. јула 1860. године **Ибр. 2083**
7. Из Херешта, 26. јула 1860. године **Ибр. 2084**
8. Из Херешта, 27. јула 1860. године **Ибр. 2085**
9. Из Херешта, 28. јула 1860. године **Ибр. 2086**
10. Из Херешта, 5. августа 1860. године **Ибр. 2087**
11. Из Херешта, 7. августа 1860. године **Ибр. 2088**
12. Из Херешта, 10. августа 1860. године **Ибр. 2089**
13. Из Херешта, 11. августа 1860. године **Ибр. 2090**
14. Из Херешта, 12. августа 1860. године **Ибр. 2091**
15. Из Херешта, 17. августа 1860. године **Ибр. 2092**
16. Из Херешта, 24. августа 1860. године **Ибр. 2093**
17. Из Херешта, без датума **Ибр. 2094**
18. Из Херешта, без датума **Ибр. 2095**
19. Из Херешта, без датума **Ибр. 2096**

Ђикадија М. Јанић, трговац, Кости Анастасијевићу

1. Из Ђурђева, 8. априла 1859. године **Ибр. 2097**
2. Из Београда, 26. априла 1859. године **Ибр. 2098**
3. Из Београда, 4. маја 1859. године **Ибр. 2099**

4. Из Ђурђева, 3. јуна 1859. године	Ибр. 2100
5. Из Ђурђева, 4. јуна 1859. године	Ибр. 2101
6. „ <i>Ванор</i> ” на Дунаву, 1. јуна 1859. године	Ибр. 2102
7. Из Ђурђева, 13. јуна 1859. године	Ибр. 2103
8. Из Ђурђева, 26. јуна 1859. године	Ибр. 2104
9. Из Ибраиле, 17. јула 1859. године	Ибр. 2105
10. Из Ибраиле, 17. јула 1859. године	Ибр. 2106
11. Из Београда, 6. септембра 1859. године	Ибр. 2107
12. Из Београда, 26. септембра 1859. године	Ибр. 2108
13. Из Београда, 16. децембра 1859. године	Ибр. 2109
14. Из Београда, 22. јануара 1860. године	Ибр. 2110
15. Из Београда, 26. јануара 1860. године	Ибр. 2111

А. Ђорђевић и брат, трговци, Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 25. маја 1859. године	Ибр. 2112
2. Из Београда, 26. јуна 1859. године	Ибр. 2113

Ђорђе Еднак, шлосер, Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 19. јуна 1859. године	Ибр. 2114
2. Из Београда, 6. децембра 1859. године	Ибр. 2115

Васа Живановић Кости Анастасијевићу

1. Из Букурешта, 5. новембра 1859. године	Ибр. 2116
2. Из Букурешта, 30. маја 1860. године	Ибр. 2117
3. Из Букурешта, 31. маја 1860. године	Ибр. 2118
4. Из Букурешта, 1. јуна 1860. године	Ибр. 2119

Ђ. Живковић Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 7. маја 1859. године	Ибр. 2120
2. Из Београда, 7. јуна 1859. године	Ибр. 2121
3. Из Београда, 13. јуна 1859. године	Ибр. 2122
4. Из Београда, 18. јуна 1859. године	Ибр. 2123

Ђ. Живковић и Јован Константиновић Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 22. августа 1859. године	Ибр. 2124

Петар Зотовић Мити Ружићу

1. Без места слања, 1858. године	Ибр. 2125

Михајло Јанковић Кости Анастасијевићу

1. Из Краљева, (Влашка), 16. јануара 1860. године	Ибр. 2126
2. Из Крајове, (Влашка), 12. јуна 1860. године	Ибр. 2127

Ђока Јоановић Кости Анастасијевићу

1. Из Ђурђева, 7. јуна 1859. године	Ибр. 2128
2. Из Ђурђева, 18. фебруара 1860. године	Ибр. 2129
3. Из Ђурђева, 23. маја 1860. године	Ибр. 2130
4. Из Ђурђева, 31. децембра 1860. године	Ибр. 2131

Ј. Јовичић Кости Анастасијевићу

1. Из Свиштова, 7. априла 1859. године	Ибр. 2132
2. Из Свиштова, 30. маја 1859. године	Ибр. 2133

3. Из Ђурђева, 8. октобра 1859. године

Ибр. 2134

Димитрије Јоксић, кабинетски секретар, Кости Анастасијевићу

1. Из Топчидера, 11. маја 1860. године

Ибр. 2135

Наум Катадић Кости Анастасијевићу

1. Из Букурешта, 4. децембра 1860. године

Ибр. 2136

Д. Киравин Мити Вучићу

1. Из Одесе, 11. јула 1856. године

Ибр. 2137

Риста Ковачевић Кости Анастасијевићу

1. Без места слања, 11. јула 1856. године

Ибр. 2138

**Роберт Колгухон (Robert Kolguhonn), енглески посланик у Бечу турском министру
Али Паши**

1. Из Букурешта, 6. марта 1844. године и 31. марта 1852. године, превод са енглеског на француски језик

Ибр. 2139

Алекса Константиновић „Почитаеми Господине...”

1. Из Букурешта, 25. марта 1859. године

Ибр. 2140

Константиновић Алену?

1. Без места слања, 4. августа 1859. године **Ибр. 2141**

Константиновић Кости Анастасијевићу, српском агенту у Букурешту

1. Без места слања, 10. септембра 1859. године **Ибр. 2142**

Ђорђе Константиновић Кости Анастасијевићу

1. Из Мајданпека, 16. августа 1859. године **Ибр. 2143**
2. Из Мајданпека, 20. августа 1859. године **Ибр. 2144**

Депеше Милојка Лешјанина Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 1. априла и 2. априла 1859. године (на француском језику) **Ибр. 2145/1-2**

Коста Магазиновић Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 23. фебруара 1859. године **Ибр. 2146**
2. Из Београда, 24. марта 1859. године **Ибр. 2147**
3. Из Београда, 22. новембра 1859. године **Ибр. 2148**

Марија Ив. Маринковић Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 15. октобра ? **Ибр. 2149/1-2**

Јован Марковић мајору

1. Из Букурешта, 15. августа 1868. године **Ибр. 2150/1-2**

Јован Марковић Кости Анастасијевићу

1. Из Букурешта, недатирано писмо на влашком језику

Ибр. 2151/1-2

Редни број: 27

Инвентарна јединица: **Кутија 5. фасцикла 2.**

Распон година грађе: 1852-1861

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2152-2252

Корица 2

Листова 121

Садржина грађе: Друга фасцикла пете кутије садржи 108 докумената, међу којима писма и депеше разних личности Кости Анастасијевићу, агенту у Букурешту, као и преписку разних личности.

Примедбе: Грађа је писана руком на српском језику (ћирилицом) али и на немачком (готицом) и француском језику. Писма су читко написана и неоштећена. Најраније писмо је из октобра 1852. године, Васе Маћића послато стрицу Сими Маћићу, па је узето за почетну годину, а последње писмо је из 1861. године. Писма су претежно послата из Појана, Маврадина, Београда, Херешта, Браиле, Томадее и Одесе.

Васа Маћић стрицу (Симеону) Сими Маћићу, надзорнику кнежевих мошија у Пјатри

1. Из Београда, 2. октобра 1852. године

Ибр. 2152/1-2

Симеон Маћић, надзорник Мити Вучићу, пуномоћнику кнеза Милоша

1. Из Појана, 15. јануара 1853. године

Ибр. 2153

2. Из Појана, 8. фебруара 1853. године

Ибр. 2154/1-2

3. Из Појана, 17. јула 1855. године **Ибр. 2155**
4. Из Појана, 7. септембра 1858. године **Ибр. 2156**

Симеон Маћић, надзорник, Кости Анастасијевићу

1. Из Појана, 2. фебруара 1859. године **Ибр. 2157**
2. Из Појана, 29. марта 1859. године **Ибр. 2158**
3. Из Појана, 25. априла 1859. године **Ибр. 2159**
4. Из Појана, 2. августа 1859. године **Ибр. 2160**
5. Из Појана, 25. августа 1859. године **Ибр. 2161**
6. Из Појана, 1. септембра 1859. године **Ибр. 2162**
7. Из Појана, 15. марта 1860. године **Ибр. 2163**
8. Из Појана, 22. априла 1860. године **Ибр. 2164**
9. Из Појана, 30. августа 1860. године **Ибр. 2165**

Димитрије Михаиловић Кости Анастасијевићу

1. Из Маврадина, 26. априла 1859. године **Ибр. 2166**
2. Из Маврадина, 17. новембра 1859. године **Ибр. 2167**
3. Из Маврадина, 7. децембра 1859. године **Ибр. 2168**
4. Из Маврадина, 7. фебруара 1860. године **Ибр. 2169**
5. Из Маврадина, 23. маја 1860. године **Ибр. 2170**
6. Из Маврадина, 30. маја 1860. године **Ибр. 2171**
7. Из Маврадина, 14. јуна 1860. године **Ибр. 2172**
8. Из Маврадина, 15. јуна 1860. године **Ибр. 2173**
9. Из Маврадина, 19. јуна 1860. године **Ибр. 2174**
10. Из Маврадина, 3. јула 1860. године **Ибр. 2175**
11. Из Маврадина, 10. јула 1860. године **Ибр. 2176**
12. Из Маврадина, 17. јула 1860. године **Ибр. 2177**
13. Из Маврадина, 24. јула 1860. године **Ибр. 2178**
14. Из Маврадина, 7. августа 1860. године **Ибр. 2179**

15. Из Маврадина, 24. септембра 1860. године	Ибр. 2180
16. Из Маврадина, 20. октобра 1860. године	Ибр. 2181
17. Из Маврадина, 23. октобра 1860. године	Ибр. 2182
18. Из Маврадина, 6. новембра 1860. године	Ибр. 2183
19. Из Маврадина, 13. новембра 1860. године	Ибр. 2184
20. Из Маврадина, 27. новембра 1860. године	Ибр. 2185
21. Из Маврадина, 7. децембра 1860. године	Ибр. 2186
22. Из Александрије (Влашка), 12. децембра 1860. године	Ибр. 2187
23. Из Маврадина, 22. децембра 1860. године	Ибр. 2188

Апостол Монела Кости Анастасијевићу

1. Из Ђурђева, 6. марта ?	Ибр. 2189

Стерија Наумовић Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 27. маја 1860. године	Ибр. 2190

А. Недељковић Кости Анастасијевићу

1. Из Дудешуна, 6. фебруара 1860. године	Ибр. 2191
2. Из Дудешуна, 7. новембра 1860. године	Ибр. 2192

В. Недељковић Мити Вучићу

1. Без места слања, 17. августа 1855. године	Ибр. 2193

К. Павковић Павлу Станишићу, кнежевом ађутанту

1. Из Букурешта, 29. маја 1839. године	Ибр. 2194

др Карло Пацек, пуномоћник кнеза Михаила, Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 7. априла 1859. године **Ибр. 2195**
2. Из Београда, 24. новембра 1859. године **Ибр. 2196**
3. Из Београда, 27. новембра 1859. године **Ибр. 2197**
4. Из Београда, 18. децембра 1859. године **Ибр. 2198**
5. Из Београда, 5. јануара 1860. године **Ибр. 2199**
6. Из Београда, 14. јануара 1860. године **Ибр. 2200**
7. Из Београда, 23. јануара 1860. године **Ибр. 2201**
8. Из Београда, 23. фебруара 1860. године **Ибр. 2202**
9. Из Херешта, 8. септембра 1860. године **Ибр. 2203**
10. Из Београда, 24. новембра 1860. године **Ибр. 2204**
11. Из Београда, 24. новембра 1860. године **Ибр. 2205**
12. Из Београда, 1. децембра 1860. године **Ибр. 2206**
13. Из Београда, 3. децембра 1860. године **Ибр. 2207**
14. Из Букурешта и Чајетре, 22. августа и 11. децембра 1871. године, осам писама упућена г. Мајору, на немачком језику, готици. **Ибр. 2208/1-8**

Георгије Петровић Кости Анастасијевићу

1. Из Браиле, 22. фебруара 1860. године **Ибр. 2209**

М. А. Петронијевић Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 29. септембра 1859. године **Ибр. 2210**

Јован Петрушевић Кости Анастасијевићу

1. Из Браиле, 8. јуна 1859. године **Ибр. 2211**

Максим Поповић, књажев економ, Кости Анастасијевићу

1. Из Томадее, 10. фебруара 1859. године	Ибр. 2212
2. Из Томадее, 14. марта 1859. године	Ибр. 2213
3. Из Томадее, 10. априла 1859. године	Ибр. 2214
4. Из Томадее, Петровдан 1859. године	Ибр. 2215
5. Из Томадее, 13. августа 1859. године	Ибр. 2216
6. Из Томадее, 12. септембра 1859. године	Ибр. 2217
7. Из Томадее, 4. новембра 1859. године	Ибр. 2218
8. Из Томадее, 4. новембра 1859. године	Ибр. 2219
9. Из Томадее, Духови 1860. године	Ибр. 2220
10. Из Томадее, 1. јула 1860. године	Ибр. 2221
11. Из Томадее, 3. септембра 1860. године	Ибр. 2222
12. Из Охћенице, 28. септембра 1860. године	Ибр. 2223
13. Из Томадее, 4. октобра 1860. године	Ибр. 2224
14. Из Томадее, 24. октобра 1860. године	Ибр. 2225
15. Из Томадее, 15. новембра 1860. године	Ибр. 2226
16. Из Томадее, 3. децембра 1860. године	Ибр. 2227
17. Недатирано писмо	Ибр. 2228

Антоније Радивојевић, пуномоћник кнеза Милоша, Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 9. фебруара 1852. године	Ибр. 2229

М. С. Рајовић Кости Анастасијевићу

1. Из Браиле, 20. августа 1859. године	Ибр. 2230
2. Из Браиле, 28. августа 1859. године	Ибр. 2231
3. Из Браиле, 4. септембра 1859. године	Ибр. 2232
4. Из Браиле, 11. марта 1860. године	Ибр. 2233
5. Из Браиле, 12. марта 1860. године	Ибр. 2234

6. Из Браиле, 20. марта 1860. године	Ибр. 2235
7. Из Браиле, 21. августа 1860. године	Ибр. 2236
8. Из Браиле, 22. септембра 1860. године	Ибр. 2237
9. Из Браиле, 10. октобра 1860. године	Ибр. 2238
10. Из Браиле, 14. децембра 1860. године	Ибр. 2239
11. Из Браиле, 2. јануара 1861. године	Ибр. 2240

Цветко Рајовић, министар, Мити Вучићу

1. Из Одесе, 25. маја 1855. године	Ибр. 2241
2. Из Одесе, 2. децембра 1855. године	Ибр. 2242
3. Из Одесе, 10. децембра 1855. године	Ибр. 2243
4. Из Одесе, 2. марта 1856. године	Ибр. 2244

Цветко Рајовић, министар, Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 27. априла 1859. године	Ибр. 2245
2. Из Београда, 11. јула 1859. године	Ибр. 2246
3. Из Београда, 16. јула 1859. године (депеша)	Ибр. 2247
4. Из Београда, 4. августа 1859. године	Ибр. 2248
5. Из Београда, 15. августа 1859. године (депеша)	Ибр. 2249
6. Из Београда, 18. октобра 1859. године	Ибр. 2250
7. Из Београда, 27. новембра 1859. године (депеша)	Ибр. 2251
8. Из Београда, 6. јануара 1860. године	Ибр. 2252

Редни број: 28

Инвентарна јединица:	<i>Кутија 5. фасцикла 3.</i>
Распон година грађе:	1853-1861
Количина грађе:	Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2253-2333

Корица	2
Листова	113

Садржина грађе: Трећа фасцикла пете кутије садржи 84 писама разних личности Кости Анастасијевићу, агенту у Букурешту, као и преписку разних личности.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом) али и на руском и немачком језику (готицом). Писма су читко написана и неоштећена. Најраније писмо је из маја 1853. године, Ивана Христофоровича послато из Русије „*Милостивом Господару*”, па је узето за почетну годину, а последње писмо Теодосића је из 1861 године, послато из Ваљева. Писма су претежно послата из Београда, Ђурђева, Одесе, али има писама и из Ваљева, Крагујевца и Петрограда.

Д. М. Рашић, архивар у Министарству просвете и црквених послова Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 18. децембра 1859. године **Ибр. 2253**

Алекса Симић Кости Анастасијевићу

1. Из Ђурђева, 10. маја 1859. године **Ибр. 2254**
2. Из Ђурђева, 25. јуна 1859. године **Ибр. 2255**
3. Из Ђурђева, 11. августа 1859. године **Ибр. 2256**
4. Из Ђурђева, 9. маја 1860. године **Ибр. 2257**
5. Из Ђурђева, 22. маја 1860. године **Ибр. 2258**
6. Из Ђурђева, 2. јула 1860. године **Ибр. 2259**
7. Из Ђурђева, 10. августа 1860. године **Ибр. 2260**
8. Из Ђурђева, 4. септембра 1860. године **Ибр. 2261**
9. Из Ђурђева, 22. новембра 1860. године **Ибр. 2262**

Стеван С. Симић Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 20. јула 1859. године **Ибр. 2263**

Сава Синђелић Кости Анастасијевићу

1. Из Браиле, 14. маја 1859. године **Ибр. 2264**
2. Из Браиле, 25. јуна 1859. године **Ибр. 2265**

Милош Спасојевић , капетан, Кости Анастасијевићу

1. Из Херешта, 20. априла 1859. године **Ибр. 2266**
2. Из Ђурђева, 8. маја 1859. године **Ибр. 2268**
3. Из Београда, 15. априла 1860. године **Ибр. 2269**
4. Из Београда, 25. маја 1860. године **Ибр. 2270**
5. Из Београда, 26. октобра 1860. године **Ибр. 2271**

**Милан Стоићевић, секретар Министарства иностраних дела, Кости Анастасијевићу
и Стојаковићу**

1. Из Београда, 7. октобра 1859. године **Ибр. 2267/1-2**

Павле Станишић Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 16. марта 1860. године **Ибр. 2272**

Миленко Теодосић Мити Вучићу

1. Из Одесе, 14. фебруара 1855. године **Ибр. 2273**
2. Из Одесе, 25. марта 1855. године **Ибр. 2274**
3. Из Одесе, 1. априла 1855. године **Ибр. 2275**

4. Из Одесе, 2. маја 1855. године	Ибр. 2276
5. Из Одесе, 6. јуна 1855. године	Ибр. 2277
6. Из Одесе, 17. јуна 1855. године	Ибр. 2278
7. Из Одесе, 2. септембра 1855. године	Ибр. 2279
8. Из Одесе, 14. новембра 1855. године	Ибр. 2280
9. Из Одесе, 29. децембра 1855. године	Ибр. 2281
10. Из Одесе, 4. фебруара 1856. године	Ибр. 2282
11. Из Одесе, 10. фебруара 1856. године	Ибр. 2283
12. Из Одесе, 16. фебруара 1856. године	Ибр. 2284
13. Из Одесе, 1. јуна 1856. године	Ибр. 2285
14. Из Одесе, 6. јула 1857. године	Ибр. 2286

Миленко Теодосић Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 26. фебруара 1859. године	Ибр. 2287
2. Из Београда, 6. марта 1859. године	Ибр. 2288
3. Из Београда, 9. марта 1859. године	Ибр. 2289
4. Из Београда, 12. марта 1859. године	Ибр. 2290
5. Из Београда, 17. марта 1859. године	Ибр. 2291
6. Из Београда, 25. марта 1859. године	Ибр. 2292
7. Из Београда, 1. априла 1859. године (секретару Агенције у Букурешту, С. Констандиновићу)	Ибр. 2293
8. Из Београда, 6. априла 1859. године	Ибр. 2294
9. Из Београда, 15. априла 1859. године	Ибр. 2295
10. Из Београда, 17. априла 1859. године	Ибр. 2296
11. Из Београда, 27. априла 1859. године	Ибр. 2297
12. Из Београда, 29. маја 1859. године	Ибр. 2298
13. Из Београда, 20. јуна 1859. године	Ибр. 2299
14. Из Крагујевца, 23. јула 1859. године	Ибр. 2300
15. Из Крагујевца, 1. августа 1859. године	Ибр. 2301
16. Из Крагујевца, 8. августа 1859. године	Ибр. 2302

17. Из Крагујевца, 16. августа 1859. године	Ибр. 2303
18. Из Крагујевца, 28. септембра 1859. године	Ибр. 2304
19. Из Крагујевца, 5. октобра 1859. године	Ибр. 2305
20. Из Београда, 20. октобра 1859. године	Ибр. 2306
21. Из Београда, 13. новембра 1859. године	Ибр. 2307
22. Из Београда, 7. децембра 1859. године	Ибр. 2308
23. Из Београда, 14. децембра 1859. године	Ибр. 2309
24. Из Београда, 26. децембра 1859. године	Ибр. 2310
25. Из Београда, 1. јануара 1860. године	Ибр. 2311
26. Из Београда, 23. јануара 1860. године	Ибр. 2312
27. Из Београда, 9. фебруара 1860. године	Ибр. 2313
28. Из Београда, 25. фебруара 1860. године	Ибр. 2314
29. Из Београда, 17. априла 1860. године	Ибр. 2315
30. Из Шапца, 24. јула 1860. године	Ибр. 2316
31. Из Шапца, 16. септембра 1860. године	Ибр. 2317
32. Из Ваљева, 7. јануара 1861. године	Ибр. 2318
33. Недатирано писмо	Ибр. 2319

Илија Тодоровић, судски практикант, Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 8. јуна 1859. године	Ибр. 2320
--------------------------------------	------------------

Алекса Тојкић Кости Анастасијевићу

1. Из Ђурђева, 26. јула 1859. године	Ибр. 2321
--------------------------------------	------------------

Димитрије Фичо, трговац, Кости Анастасијевић

1. Из Београда, 1. јуна 1858. године (депеша)	Ибр. 2322
2. Из Београда, 10. августа 1859. године	Ибр. 2323
3. Из Беча, 8. августа – 9. октобра 1859. године	Ибр. 2324/1-2

4. Из Београда, 1. јуна – 20. јула 1859. године

Ибр. 2325/1-2

Иван Христофорович „Милостивом Господару”...

1. Из Балте и Петрограда, 7. маја и 2. марта 1853. године

Ибр. 2326/1-2

И. Цонаковић Кости Анастасијевићу

1. Из Рушчука, 23. сепембра 1859. године

Ибр. 2327

Коста Цукић, министар, Кости Анастасијевићу

1. Из Београда, 10. новембра 1859. године

Ибр. 2328

2. Из Београда, 15. децембра 1859. године

Ибр. 2329

3. Из Београда, 19. децембра 1859. године

Ибр. 2330

4. Из Београда, 28. априла 1860. године

Ибр. 2331

Васа Шљивић Алекси Константиновићу

1. Из Ђурђева, 6. јуна 1859. године

Ибр. 2332

Непознат пошиљаоц Кости Анастасијевићу

1. Из Ђурђева, 18. јуна - 6. децембра 1860. године

Ибр. 2333/1-2

У петој кутији се осим ове три фасцикле налази и **Књига копије писама** (*Kopierbuch*), Косте Анастасијевића, српског агента у Букурешту од 1. јануара 1860-21. фебруара 1861 године, са 112 копија писама и телеграма кнезу Милошу и другим личностима на српском, француском и немачком језику, неоштећена Заведена је под сигнатуром Ибр. 2333а. Књига садржи 78 копија писама и 30 депеша, и то : кнезу Милошу 37 писама и 13 депеша,

кнезу Михаилу 10 писама и 5 депеша, др Карлу Пацеку, надзорнику имања у Влашкој 7 писама и 1 депеша, Миленку Теодосићу, мајору и кнежевом ађутанту 4 писма, Филипу Христићу министру и кнежевом представнику 2 писма, Кости Цукићу, министру 1 писмо, митрополиту Михаилу 1 депеша, барону Турки 1 писмо и још 8 депеша приватним лицима. Писма и депеше су приватног, политичког и службеног карактера. Главна тема писања су кнежеве моштије у Влашкој, издавање под аренду и продаја, као и разни спорови у вези са вођењем економије. Званични извештаји говоре о приликама у Влашкој и Молдавији, избору кнеза Кузе и отварању Народне скупштине. Ту су и изјаве саучешћа поводом смрти кнеза Милоша,(3 писма на стр. 139-145); затим о побуни у Краљеву и околини против власти (2 писма); о бродовима на Дунаву са кријумчареним оружјем за Мађарску и Србију,(2 писма); о незадовољству против кнеза Кузе, о побуни народа у Бесарабији против кнеза и његовог правитељства.

1. Књига копије писама од 1. јануара 1860-21. фебруара 1861. године

Ибр. 2333а

Редни број: 29

Инвентарна јединица:	Кутија 6. фасцикла 1.
Распон година грађе:	1848-1851
Количина грађе:	Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2334-2350
	Корица 2
	Листова 19

Садржина грађе: Прва фасцикла шесте кутије садржи личну преписку кнеза Милоша и Ане Рафелсбергер, сачувано је 17 писама. Милошева писма Ани из Петрограда (10) пуна су топлих речи, уверавања у његову наклоност према њој. У писмима је саветује како да води кућу у Бечу, шаље јој новац и „мали знак њихове љубави и живота”. Радује се што учи српски језик и захваљује јој се на портрету који му је послала. У писмима која је слао из Букурешта његов тон се променио, није више благонаклон већ срдит. Прекорева

је и говори јој да је неискрена и да је злоупотребила његово поверење, те се недолично понашала у његовом одсуству. Наређује јој да се хитно и без поговора исели из куће и да га остави на миру.

Примедбе: Писма су писана руком претежно на немачком језику, (готицом) осим три писма на српском језику (ћирилицом) и једног писма упоредо написаног на француском и немачком језику. Писма су читко написана и неоштећена. Најраније писмо кнеза Милоша Ани Рафелсбергер датира из новембра 1848. године, послато је из Петрограда, па је узето за почетну годину, а последње писмо је почетком 1851. године послато из Хајделберга. Више од половине писама послато је из Петрограда, једно писмо из Хајделберга, али има и неколико писама из Букурешта.

Писма кнеза Милоша Ани Рафелсбергер (Anna Raffelsberger)

1. Из Петрограда, 2. новембра 1848. године	Ибр. 2334
2. Из Петрограда, 17. децембра 1848. године	Ибр. 2335
3. Из Петрограда, 28. јануара 1849. године	Ибр. 2336
4. Из Петрограда, 26. фебруара 1849. године	Ибр. 2337
5. Из Петрограда, 22. марта 1849. године	Ибр. 2338
6. Из Петрограда, 8. априла 1849. године	Ибр. 2339
7. Из Петрограда, 21. априла 1849. године	Ибр. 2340
8. Из Петрограда, 21. априла 1849. године	Ибр. 2341
9. Из Петрограда, 7. маја 1849. године	Ибр. 2342
10. Из Букурешта, 26. маја 1849. године	Ибр. 2343
11. Из Букурешта, 5. јула 1849. године	Ибр. 2344
12. Без места слања, 23. августа 1849. године	Ибр. 2345
13. Из Букурешта, 5. октобра 1849. године	Ибр. 2346
14. Из Букурешта, 2. фебруара 1850. године	Ибр. 2347
15. Из Букурешта, 19. фебруара 1850. године	Ибр. 2348
16. Из Букурешта, 18. марта 1850. године	Ибр. 2349
17. Из Хајделберга, 24. јануара 1851. године	Ибр. 2350

Редни број: 30

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 2.**
Распон година грађе: 8. фебруар 1851-20. март 1851.
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2351-2354
Корица 2
Листова 4

Садржина грађе: Друга фасцикла шесте кутије садржи четири писма кнеза Милоша разним личностима.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, (готицом) и на француском језику. Писма су читко написана и неоштећена. Најраније писмо датира из фебруара 1851. године, које је кнез Милош послао Стирбеју из Хајделберга, па је узето за почетну годину, а последње писмо је из марта 1851. године. Сва су писма послата из Хајделберга.

Кнез Милош Стирбеју (Barbu Dimitrije Stirbey)

1. Из Хајделберга, 8. фебруара 1851. године **Ибр. 2351**

Кнез Милош Ђорђу Филипеску у Букурешту

1. Из Хајделберга, 9. марта 1851. године **Ибр. 2352**

Кнез Милош принцу Леополду од Салерна у Напуљу

1. Из Хајделберга, 12. марта 1851. године **Ибр. 2353**

Кнез Милош Филипу Патеку (Philippe Patek), трговцу у Женеви

1. Из Хајделберга, 20. марта 1851. године

Ибр. 2354

Редни број: 31

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 3.**

Распон година грађе: 1848-1851

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2355/1-41

Корица 2

Листова 41

Садржина грађе: Трећа фасцикла шесте кутије садржи 41 писмо кнеза Милоша барону Симону Сину у Бечу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, (готицом). У фасцикли се налази 37 копија писама и 4 преписа писама. Писма су читко написана и неоштећена. Најраније писмо датира из децембра 1848. године, па је узето за почетну годину, а последње писмо је из марта 1851. године. Писма су послата из Петрограда, Букурешта и Хајделберга.

Писма кнеза Милоша барону Симону Сину (Simon Georg Freicher von Sina) у Бечу

1. Из Петрограда, Букурешта и Хајделберга, од 17. децембра 1848. до 13. марта 1851. године

Ибр. 2355/1-41

Редни број: 32

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 4.**

Распон година грађе: 5 април 1851-12. јуни 1851

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2356-2358
Корица 2
Листова 3

Садржина грађе: Четврта фасцикла шесте кутије садржи три писма кнеза Милоша разним личностима.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, (готицом). Писма су читко написана и неоштећена. Најраније писмо датира из априла 1851. године, кнез Милош га је послао Химу Маноаху из Хајделберга, па је узето за почетну годину, а последње писмо из јуна 1851. године послато је аустријском конзулу у Београду. Два су писма послата из Хајделберга и једно из Букурешта.

Писмо кнеза Милоша Химу Маноаху у Букурешту

1. Из Хајделберга, 15. априла 1851. године **Ибр. 2356**

Писмо кнеза Милоша Хенриху Вестфалу (Heinrich Westphal) у Берлину

1. Из Хајделберга, 17. марта 1851. године **Ибр. 2357**

Писмо кнеза Милоша Теодору Радосављевићу, аустријском конзулу у Београду

1. Из Букурешта, 12. јуна 1851. године **Ибр. 2358**

Редни број: 33

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 5.**
Распон година грађе: 1847-1851
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2359/1-60

Корица 2
Листова 64

Садржина грађе: Пета фасцикла шесте кутије садржи 60 писама кнеза Милоша Деметру Цинеру.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, (готицом) осим два писма писана на српском језику (ћирилицом). Послата су у периоду од 2. августа 1847. до 23. децембра 1851. године. Писма су читко написана и неоштећена. Најраније писмо датира из августа 1847. године, па је узето за почетну годину, а последње писмо је из децембра 1851 године. Писма су послата из Беча, Букурешта, Петрограда, Пеште и Хајделберга.

Писма кнеза Милоша Деметру Цинеру у Бечу

1. Из Беча, Петрограда, Букурешта, Пеште и Хајделберга, од 2. августа 1847. до 23. децембра 1851. године

Ибр. 2359/1-60

Редни број: 34

Инвентарна јединица: ***Кутија 6. фасцикла 6.***
Распон година грађе: 1849-1853
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2360/1-18
Корица 2
Листова 18

Садржина грађе: Шеста фасцикла шесте кутије садржи 18 писама кнеза Милоша Димитрију Курту у Бечу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, (готицом). Послата су у периоду од 1849. до 5. фебруара 1853. године. Писма су читко написана и неоштећена. Најраније писмо датира из августа 1849. године, па је узето за почетну годину, а последње писмо је из 1853 године. Писма су послата из Букурешта, Петрограда и Хајделберга.

Писма кнеза Милоша Димитрију Курту у Бечу

1. Из Букурешта, Петрограда и Хајделберга, од 1849. до 5. фебруара 1853. године

Ибр. 2360/1-18

Редни број: 35

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 7.**
Распон година грађе: 1850-1851
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2361/1-9
Корица 2
Листова 18

Садржина грађе: Седма фасцикла шесте кутије садржи девет писама кнеза Милоша др Милфелду у Бечу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом. Послата су у периоду од 1850-1851. године. Писма су читко написана и неоштећена. Најраније писмо датира из 1850. године, па је узето за почетну годину, а последње писмо је из 1851. године. Писма су послата из Букурешта, Хајделберга и Карлсбада.

Писма кнеза Милоша др Милфелду у Бечу

1. Из Букурешта, Хајделберга и Карлсбада од 19. марта 1850. до 29. маја 1851. године

Ибр. 2361/1-9

Редни број: 36

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 8.**
Распон година грађе: 1850-1851
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2362/1-2
Корица 2
Листова 2

Садржина грађе: Осма фасцикла шесте кутије садржи два писма кнеза Милоша Добрану у Бечу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом. Послата су у периоду 1850-1851. године. Писма су читко написана и неоштећена. Најраније писмо датира из 1850. године, па је узето за почетну годину, а последње писмо је из 1851. године. Писма су послата из Букурешта и Хајделберга.

Писма кнеза Милоша Добрану у Бечу

1. Из Букурешта и Хајделберга од 12. фебруара 1850. до 16. јануара 1851. године

Ибр. 2362/1-2

Редни број: 37

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 9.**
Распон година грађе: 1856-1861
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2363-2364
Корица 2
Листова 3

Садржина грађе: Девета фасцикла шесте кутије садржи једно писмо кнезу Милошу и једну депешу Косте Анастасијевића кнезу Михаилу (2 документа).

Примедбе: Писмо је писано руком на влашком језику, а депеша је на немачком језику. Послата су у периоду од 1856-1861. године. Писмо је читко написано и неоштећено. Писмо је Аврамовић послао кнезу Милошу 1856. године, па је узето за почетну годину, а депешу је из Букурешта 1861. године Коста Анастасијевић послао кнезу Михаилу у Београду.

Писмо П. Аврамовића кнезу Милошу у Букурешту

1. Из Галаца, 1856. године

Ибр. 2363

Депеша Косте Анастасијевића кнезу Михаилу у Београду

1. Из Букурешта, 18. децембра 1861. године

Ибр. 2364

Редни број: 38

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 10.**

Распон година грађе: 1852

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2365/1-2

Корица 2

Листова 4

Садржина грађе: Десета фасцикла шесте кутије садржи два писма Хенрика Вестфала кнезу Милошу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом. Послата су 1852. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма Хенрика Вестфала (Heinrich Westphal) кнезу Милошу

1. Из Берлина, 20. марта 1852. године	Ибр. 2365/1
2. Недатирано писмо	Ибр. 2365/2

Редни број: 39

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 11.**

Распон година грађе: 1850-1853

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2366/1-2-2368

Корица 2

Листова 7

Садржина грађе: Једанаеста фасцикла шесте кутије садржи четири писма кнезу Милошу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом, грчком и влашком језику. Прво писмо дворског саветника кнезу Милошу послато је из Беча 1850. године. Последње писмо послато је из Константинопоља 1853. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писмо Берта Дертавида кнезу Милошу

1. Из Константинопоља, 9. марта и 19. маја 1853. године	Ибр. 2366/1-2

Писмо Добрана, дворског саветника, кнезу Милошу

1. Из Беча, 1. априла 1850. године	Ибр. 2367

Писмо Петра Зотовића ?

1. Из Влашке, 3. августа 1851. године

Ибр. 2368

Редни број: 40

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 12.**

Распон година грађе: 1848-1852

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2369-2371

Корица 2

Листова 9

Садржина грађе: Дванаеста фасцикла шесте кутије садржи три писма Јосифа Карнигера кнезу Милошу у Бечу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готициом. Прво писмо трговца Карнигера кнезу Милошу послато је из Љубљане 1848. године. Последње писмо послато је из Беча 1852. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма Јосифа Карнигера, трговца, кнезу Милошу

1. Из Љубљане, 19. јула 1848. године

Ибр. 2369

2. Из Љубљане, 19. августа 1848. године

Ибр. 2370

3. Из Беча, 27. септембра 1852. године

Ибр. 2371

Редни број: 41

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 13.**

Распон година грађе: 1853-1854

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2372-2373
Корица 2
Листова 3

Садржина грађе: Тринаеста фасцикла шесте кутије садржи два писма Карла Коцеба кнезу Милошу у Бечу.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (латиницом) и на немачком језику, готицом. Прво писмо трговца Коцеба кнезу Милошу послато је 1853. године. Последње писмо послато је 1854. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма Карла Коцеба кнезу Милошу

1. Без места слања, 21. марта 1853. године **Ибр. 2372**
2. Без места слања, 1854. године **Ибр. 2373**

Редни број: 42

Инвентарна јединица: ***Кутија 6. фасцикла 14.***
Распон година грађе: 1849-1852
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2374/1-13
Корица 2
Листова 26

Садржина грађе: Четрнаеста фасцикла шесте кутије садржи 13 писама Димитрија Курта кнезу Милошу у Бечу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом. Прво писмо Димитрија Курта кнезу Милошу послато је 1849. године. Последње писмо послато је из Беча 1852. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма Димитрија Курта кнезу Милошу

1. Из Беча, 1849-1852. године

Ибр. 2374/1-13

Редни број: 43

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 15.**

Распон година грађе: 1851-1852

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2375/1-5

Корица 2

Листова 6

Садржина грађе: Петнаеста фасцикла шесте кутије садржи пет писама Јакова Латаса кнезу Милошу у Бечу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом, осим једног писма на српском језику (ћирилицом). Прво писмо Латаса кнезу Милошу послато је из Ђура у периоду 1851-1852. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма Јакова Латаса кнезу Милошу

1. Из Ђура, 4. јуна 1851-16. маја 1852. године

Ибр. 2375/1-5

Редни број: 44

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 16.**

Распон година грађе: 1845-1853

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2376-2379

Корица	2
Листова	14

Садржина грађе: Шеснаеста фасцикла шесте кутије садржи осам писама разних лица кнезу Милошу у Бечу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом, осим једног писма на влашком језику. Прво писмо др Нојмана кнезу Милошу послато је из Беча 1845. године. Последње писмо је из маја 1853. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писмо др Лекића, адвоката, кнезу Милошу

1. Из Беча, 23. јуна и 22. децембра 1851. годин **Ибр. 2376/1-2**

Писмо др Милфелда кнезу Милошу

1. Из Беча, 30. априла и 9. фебрура 1851. године **Ибр. 2377/1-2**

Писмо Јоани Мосе кнезу Милошу

1. Без места слања, 24. маја 1853. године **Ибр. 2378**

Писмо др Нојмана кнезу Милошу

1. Из Беча, од 29. августа до 4. новембра 1845. године **Ибр. 2379/1-3**

Редни број: 45

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 17.**

Распон година грађе: 1851

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2380/1-3

Корица	2
Листова	4

Садржина грађе: Седамнаеста фасцикла шесте кутије садржи три писма Филипа Патека кнезу Милошу у Бечу.

Примедбе: Писма су писана руком на француском језику осим једног писма на немачком језику, готицом.. Писма су послата из Женеве кнезу Милошу, од марта до септембра 1851 године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма Филипа Патека кнезу Милошу

1. Из Женеве, од 15. марта до 30. септембра 1851. године

Ибр. 2380/1-3

Редни број: 45

Инвентарна јединица: ***Кутија (6.), фасцикла 18.***
 Распон година грађе: 1852
 Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2381-2382
 Корица 2
 Листова 5

Садржина грађе: Осамнаеста фасцикла шесте кутије садржи два писма Рашид-паше кнезу Милошу у Букурешту.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику, ћирилицом и француском језику. Писма је Рашид-паша послао кнезу Милошу, од марта до маја 1852. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма Рашид-паше кнезу Милошу у Букурешту

1. Без места слања, 19. маја 1852. године **Ибр. 2381**
2. Без места слања, 20. марта 1852. године **Ибр. 2382**

Редни број: 46

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 19.**

Распон година грађе: 1851-1852

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2383/1-3

Корица 2

Листова 7

Садржина грађе: Деветнаеста фасцикла шесте кутије садржи три писма Свободe кнезу Милошу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом. Писма је Свобода послао кнезу Милошу, из Беча 1851-1852. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма Свободe кнезу Милошу

1. Из Беча, 1851-1852. године **Ибр. 2383/1-3**

Редни број: 47

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 20.**

Распон година грађе: 1853-1863

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2384-2385
Корица 2
Листова 4

Садржина грађе: Двадесета фасцикла шесте кутије садржи два писма кнезу Милошу у Букурешту.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом и на француском језику. Прво писмо је Стеинхолд послао кнезу Милошу априла 1853. године. Друго писмо је Ђорђе Стирбеј послао из Букурешта 1862. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писмо Стеинхолда кнезу Милошу у Букурешту

1. Без места слања, 6. априла 1853. године **Ибр. 2384**

Писмо Ђорђа Стирбеја кнезу Милошу

1. Из Букурешта, 7. јануара 1862. године **Ибр. 2385**

Редни број: 48

Инвентарна јединица: ***Кутија 6. фасцикла 21.***
Распон година грађе: 1851-1858
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2386/1-3
Корица 2
Листова 5

Садржина грађе: Двадесет прва фасцикла шесте кутије садржи три писма Тодора Тиркеа кнезу Милошу.

Примедбе: Писма су писана руком и то једно на српском језику, ћирилицом, а два писма на немачком језику, готицом. Тодор Тирка послао је кнезу Милошу писма из Беча у периоду од 1851 до 1858. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма Тодора Тиркеа кнезу Милошу

1. Из Беча, 1851-1858. године

Ибр. 2386/1-3

Редни број: 49

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 22.**

Распон година грађе: 1845-1853

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2387/1-20

Корица 2

Листова 39

Садржина грађе: Двадесет друга фасцикла шесте кутије садржи 20 писама барона Сина из Беча кнезу Милошу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом. Барон Син послао је кнезу Милошу писма из Беча у *периоду* од 1845. до 1853. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма Барона Симона Сина, банкара, кнезу Милошу

1. Из Беча, од 5. новембра 1845. до 13. децембра 1853. године

Ибр. 2387/1-20

Редни број: 50

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 23.**
Распон година грађе: 1849-1854
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2388/1-14
Корица 2
Листова 30

Садржина грађе: Двадесет трећа фасцикла шесте кутије садржи 14 писама Фанике Хипенбергер из Беча кнезу Милошу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом. Фаника Хипенбергер послала је кнезу Милошу писма из Беча у периоду од 1849. до 1854. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма Фанике Хипенбергер кнезу Милошу

1. Из Беча, 1849-1854 године

Ибр. 2388/1-14

Редни број: 51

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 24.**
Распон година грађе: 1851-1853
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2389-2390
Корица 2
Листова 5

Садржина грађе: Двадесет четврта фасцикла шесте кутије садржи три писма кнезу Милошу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом. Прво писмо је др Хоман послао из Граца кнезу Милошу 1851. године. Последње писмо послао је Милош Хадија из Беча 1853. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма др Хомана кнезу Милошу

1. Из Граца, 3. јуна 1851. и 27. јануара 1852. године

Ибр. 2389/1-2

Писмо Милоша Хадије кнезу Милошу

1. Из Беча, 19. марта 1853. године

Ибр. 2390

Редни број: 52

Инвентарна јединица: **Кутија 6. фасцикла 25.**

Распон година грађе: 1848-1856

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2391/1-41

Корица 2

Листова 90

Садржина грађе: Двадесет пета фасцикла шесте кутије садржи 41 писмо Деметра Цинера кнезу Милошу.

Примедбе: Писма су писана руком на немачком језику, готицом. Прво писмо је Цинер послао из Беча кнезу Милошу 1848. године. Последње писмо послао је 1856. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писма Деметра Цинера кнезу Милошу

1. Из Беча, 1848-1856. године

Ибр. 2391/1-41

Редни број: 53

Инвентарна јединица: **Кутија (6.), фасцикла 26.**

Распон година грађе: 1848-1860

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2392-2394

Корица 2

Листова 5

Садржина грађе: Двадесет шеста фасцикла шесте кутије садржи три писма кнезу Милошу.

Примедбе: Писма су писана руком на грчком, француском и немачком језику, готицом. Прво писмо је кнез Цика послао кнезу Милошу 1848. године. Последње писмо послало је непознато лице 1860. године. Писма су читко написана и неоштећена.

Писмо кнеза Цике кнезу Милошу

1. Без места слања, 1848. године

Ибр. 2392

Писмо непознате особе кнезу Милошу

1. Без места слања, 20. децембра 1852. године

Ибр. 2393

1. Из Букурешта, 24. фебруара 1860. године

Ибр. 2394

Редни број: 54

Инвентарна јединица: **Кутија 7. фасцикла 1.**
Распон година грађе: 1717-1834
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2395-2416
Корица 2
Листова 37

Садржина грађе: Прва фасцикла седме кутије садржи 22 документа и то 21 писмо разним црквеним лицима и један рачун.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српскословенском и рускословенском језику (ћирилицом) осим једног писма на немачком језику, готицом. Прво писмо датира из 1717. године па је узето за почетну годину. Послао га је Аврам, биров са београдским кметовима митрополиту у Карловцима. Последње писмо Платон Атанацковић послао је 1834. године Илариону Руварцу. Писма су читљива и неоштећена. На писму Андрије Атанасијевића из 1729. године сачуван је печат у црвеном воску. Претежно су писма послата из Карловаца и манастира Месић, Хопово и Гргетег.

Писмо владике Павла Авакумовића Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Арада, 12. марта 1801. године **Ибр. 2395**

Писмо Стефана Авакумовића архимандриту манастира Гргетег

1. Из Карловаца, 30. јуна 1792. године **Ибр. 2396**

Писмо Аврама, бирова са кметовима београдским, митрополиту у Карловцима

1. Из Београда, 22. новембра 1717. године **Ибр. 2397**

Писмо Николе Аврамовића „своме благодеју”

1. Из Карловаца, 4. августа 1819. године **Ибр. 2398**

Рачун Димитрије Анастасијевић на име Василија Маринковића

1. Из Карловаца, 22. марта 1798. године **Ибр. 2399**

Писмо Андрије Андрејевића неком епископу

1. Из Карловаца, 6. јуна 1749. године **Ибр. 2400**

Писмо Алексија Андрејевића, епископа, „Во Христу брату...”

1. Из Костајнице, 19. маја 1749. године **Ибр. 2401**

Писмо Павла Антоновића „Љубезном брату”

1. Без места слања, 1. септембра 1794. године **Ибр. 2402**

Писмо Кирила Араницког своме патрону

1. Из Новог Сада, 10. фебруара 1794. године **Ибр. 2403**

Писмо Арсенија, архимандрита ораовачког, Викентију Поповићу, митрополиту

1. Из Беча, 31. марта 1725. године **Ибр. 2404**

Писмо Андрије Атанасијевића Василију Димитријевићу, будимском епископу

1. Из Карловаца, 24. априла 1729. године **Ибр. 2405**

Писмо Платона Атанацковића Илариону Руварцу

1. Из Бездина, 30. новембра 1834. године **Ибр. 2406**

Писмо Викентија Аустина, архимандрита, неком архимандриту

1. Из манастира Месић, 7. децембра 1798. године **Ибр. 2407**

Писмо Лазара Бојића, фелдкапелана

1. Из Задра, 20. октобра 1825. године **Ибр. 2408**

Писмо Басараба Кантакузена Василију Димитријевићу, владике

1. Из Беча, 1735. године **Ибр. 2409**

Писмо Андрије Бирача, фелдкапелана, Стевану Стојановићу, протођакону

1. Из Ананоја, 25. августа 1815. године **Ибр. 2410**

Писмо Георгија Бракуса, свештеника, неком владике

1. Из Плашког, 20. маја 1749. године **Ибр. 2411**

Писмо Бранковића, капетана, Гаврилу, свештенику

1. Из Карловаца, 13. августа 1820. године **Ибр. 2412**

Писмо Аврама Бранковића, протођакона, „Милостивејшем Господину”

1. Из Карловаца, 2. јануара 1809. године **Ибр. 2413**

Писмо Антона Бранковића, архимандрита, Ст. Стратимировићу, митрополиту

1. Из манастира Хопово, 12. новембра 1816. године **Ибр. 2414**

Писмо Јована Брановачког

1. Из Огулина, 2. априла 1807. године **Ибр. 2415**

Писмо Павла Беницког магистрату

1. Из Карловаца, 28. априла 1818. године **Ибр. 2416**

Редни број: 55

Инвентарна јединица: **Кутија 7. фасцикла 2.**
Распон година грађе: 1731-1734
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2417
Корица 2
Листова 37

Садржина грађе: Друга фасцикла седме кутије садржи тефтер Београдске Митрополије.

Примедбе: Тефтер је писан руком на српском језику (ћирилицом). Он садржи списак поклона за период 1731-1734. Тефтер има 37 страна и неоштећен је.

Тефтер Београдске Митрополије

1. Тефтер от презента из 1731-1734. године

Ибр. 2417

Редни број: 56

Инвентарна јединица: ***Кутија 7. фасцикла 3.***

Распон година грађе: 1729-1841

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2418-2440

Корица 2

Листова 39

Садржина грађе: Трећа фасцикла седме кутије садржи 22 документа и то 21 писмо разним црквеним лицима и пуномоћје Јоакима Вујића.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српскословенском и рускословенском језику (ћирилицом). Пуномоћје Јоакима Вујића из 1808. године писано је на немачком језику, готицом. Прво писмо послао је Георгије, проигуман манастира Гомирје „*Учитељу милостивом*“ 1729. године па је узето за почетну годину. Последње писмо Никола Боројевић послао је 1841. године Јевђену Јовановићу, владики. Писма су читљива и неоштећена. На писму игумана Висариона сачуван је печат у црвеном воску, као и на пуномоћју Јоакима Вујића. Послата су из Будима, Карловаца, Земуна, Беча, и манастира Грабовац, Дивша, Раковица, Гомирје и Света Тројица.

Писмо Јована Берића Григорију Гершићу, директору

1. Из Будима, 26. јуна 1813. године **Ибр. 2418**

Писмо Павла Берића, секретара, „Високопреосвештенству”

1. Из Карловаца, 10. маја 1830. године **Ибр. 2419**
2. Из Карловаца, 30. децембра 1831. године **Ибр. 2420**

Писмо Павла Берића, секретара, неком владики

1. Из Карловаца, 12. јануара 1839. године **Ибр. 2421**

Писмо Николе Боројевића Јевђену Јовановићу, владики

1. Из Смиљана, 25. октобра 1841. године **Ибр. 2422**

Писмо Василија, игумана, неком владики

1. Из манастира Грабовац, 27. фебруара 1738. године **Ибр. 2423**

Писмо Василија, игумана, Нилу Јовановићу, кувендинском игуману

1. Из манастира Дивша, 5. јула 1753. године **Ибр. 2424**

Писмо Алексија Везилића Кирилу Живковићу, настојнику манастира Гргетег

1. Из Новог Сада, 9. октобра 1784. године **Ибр. 2425**

Писмо Теодосија Веселиновића, архимандрита, „Оцу благонадежном”

1. Из Бездина, 18. јуна 1749. године **Ибр. 2426**

Писмо Петра Видака, владике, неком владики

1. Из Плашког, 11. октобра 1804. године **Ибр. 2427**

Писмо Томе Видака „Милостивом господину”

1. Без места слања, 4. децембра 1814. године **Ибр. 2428**

Писмо Висариона, игумана, митрополиту Викентију

1. Из манастира Раковица, 28. новембра ? године **Ибр. 2429**

Јован Витковић Евтимију Радосављевићу, протопрезвитеру

1. Из Белегиша, 25. маја 1764. године **Ибр. 2430**

Писмо Петра Витковића, свештеника, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Егара, 1. октобра 1797. године **Ибр. 2431**

Писмо Стефана Вујановског митрополиту

1. Из Беча, 7. априла 1775. године **Ибр. 2432**

Писмо Јоакима Вујића Милу, своме пријатељу

1. Из Земуна, 15. августа 1806. године **Ибр. 2433**

Пуномоћје Јоакима Вујића Ђорђу Михаиловићу

1. Из Земуна, 1808. године **Ибр. 2434**

Писмо Тодора Вуковића и др. надлежном епископу

1. Из Реке, 5. априла 1810. године **Ибр. 2435**

Писмо Алексија Гавриловића, епархијског администратора, Јоанију, јеромонаху

1. Из Плашког, 17. јун 1773. године **Ибр. 2436**

Писмо Георгија, проигумана, „Учитељу милостивом”

1. Из манастира Гомирје, 20. августа 1729. године **Ибр. 2437**

Писмо Георгија Поповића, владике, неком епископу

1. Из Карловаца, 8. јуна 1749. године **Ибр. 2438**

Писмо Георгија, игумана, архимандриту Спиридону

1. Из манастира Св. Тројица, 5. септембра 1760. године **Ибр. 2439**

Писмо Михаила Георгијевића, ходошког намесника, неком игуману

1. Из Беча, 30. маја 1742. године

Ибр. 2440

Редни број: 57

Инвентарна јединица: **Кутија 7. фасцикла 4.**
Распон година грађе: 1696-1847
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2441-2460
Корица 2
Листова 29

Садржина грађе: Четврта фасцикла седме кутије садржи 20 докумената, и то 19 писама разним црквеним лицима и изјаву игумана Димитрија датој у некој расправи.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српскословенском и рускословенском језику (ћирилицом). Прво писмо послао је Димитрије, јеромонах архиђакону Викентију у Бечу 1696. године па је узето за почетну годину. Последње писмо Јаков Гершић послао је 1847. године „*Високородном господину*”. Писма су читљива и неоштећена, само је на једном писму поцепан други лист али је текст сачуван. На писмима Николе Димитријевића, епископа сачувана су три печата у црвеном воску и један коверат са адресом на латинском језику. На писму Фишкала Достајића такође је сачуван печат у црвеном воску. Писма су претежно послата из Карловаца, али има писама послатих и из Сентандреје, Беча, Темишвара, Плашког и Пожаревца.

Писмо Германа, архимандрита јерусалимског, „Милостивом благодетељу”

1. Из Пеште, 7. јула 1729. године

Ибр. 2441

Писмо Германа, архимандрита јерусалимског, Николи Димитријевићу, владыки

1. Из Београда, 30. априла 1731. године

Ибр. 2442

Писмо Григорија Гершића, директора, Стевану Станковићу, будимском владыки

1. Из Карловаца, 18. фебруара 1832. године

Ибр. 2443

Писмо Јакова Гершића, проф. и директора, „Високородном господину”

1. Из Карловаца, 11. новембра 1847. године

Ибр. 2444

Писмо Григорија, игумана, Викентију Поповићу, митрополиту

1. Из манастира Реиста, 17. септембра 1719. године

Ибр. 2445

Писмо Никанора Грујића, епископа, неком свом добротвору

1. Из Карловаца, 4. марта 1843. године

Ибр. 2446

Писмо Евтимија Дамјановића, епископа, „Брату љубезном”

1. Из Беча, 24. јануара 1739. године

Ибр. 2447

Писмо Јована Диоковића и Н. Медаковића, свештеника, архимандриту у Плашком

1. Из Трста, 28. априла 1819. године

Ибр. 2448

Писмо Димитрија, јеромонаха, архиђакону Викентију у Бечу

1. Из Сентандреје, 15. априла 1696. године **Ибр. 2449**

Изјава Димитрија, игумана, дата у некој расправи

1. Из Пожаревца, 31. јула 1732. године **Ибр. 2450**

Писмо Василија Димитријевића, будимског владике, патријарху Арсенију IV

1. Из Сентандреје, 22. августа 1740 године **Ибр. 2451**

Писма Николе Димитријевића, епископа и др. неком епископу

1. Из Темишвара, 23. августа 1735. године **Ибр. 2452**

2. Из Темишвара, 29. септембра 1735. године **Ибр. 2453**

Писмо Николе Димитријевића, епископа и др. Антоновићу

1. Из Темишвара, 24. октобра 1735. године **Ибр. 2454**

**Писмо Николе Димитријевића, епископа и др. Василију Димитријевићу, будимском
владики**

1. Из Темишвара, 4. јануара 1743. године **Ибр. 2455**

Писмо Софронија Димитријевића своме патрону

1. Из Карловаца, 26. фебруара 1734. године **Ибр. 2456**

Писмо Петра Димића, будимског бирова, неком архијереју

1. Из Будима, 3. јула 1749. године

Ибр. 2457

Писмо Генедија Диковића, владике, неком пријатељу

1. Из Плашког, 20. маја 1795. године

Ибр. 2458

Писмо Дионисија, јеромонаха, неком владики

1. Из Темишвара, 28. маја 1737. године

Ибр. 2459

Писмо Фишкала Достајића Кирилу Живковићу, настојнику манастира Гргетег

1. Из Карловаца, 10. јуна 1784. године

Ибр. 2460

Редни број: 58

Инвентарна јединица: **Кутија 7. фасцикла 5.**

Распон година грађе: 1715-1844

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2461-2480

Корица 2

Листова 30

Садржина грађе: Пета фасцикла седме кутије садржи 20 докумената, и то 19 писама разним црквеним лицима и записник Синодске седнице.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српскословенском и рускословенском језику (ћирилицом), али и на српском (латиницом) и немачком језику. Прво писмо послао је Захарије, раванички игуман Викентију Поповићу, митрополиту 1715. године, па је узето за почетну годину. Последње писмо Пантелија Живковић послао је 1844. године из Пожуна архимандриту. Писма су читљива и неоштећена, само је једно писмо мало оштећено, али је текст сачуван. Писма су послата из Флоренције, Беча, Шибеника, Земуна, манастира Раваница и других места.

Писмо Петра Дуке, генерала, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Флоренције, 15. марта 1819. године **Ибр. 2461**

Екстракт „Решкрипта хофкригата”

1. Из Беча, 8. октобра 1735. године **Ибр. 2462**

Писмо Христифора Жефаровића Алексију Андрејевићу, митрополиту

1. Из Беча, 15. децембра 1744. године **Ибр. 2463**

Писмо Христифора Жефаровића патријаршијском егзарху

1. Из Сиклуше, 20. априла 1740. године **Ибр. 2464**

Писмо Јакова Живановића, професора, неком пријатељу

1. Из Карловаца, 19. новембра 1832. године **Ибр. 2465**

Писмо Пантелије Живковића, владике, Георгију Николајевићу, проти

1. Из Шибеника, 11. јануара 1836. године **Ибр. 2466**

Писмо Пантелије Живковића, владике, архимандриту

1. Из Пожуна, 10. маја 1844. године **Ибр. 2467**

Записник Синодске седнице

1. Из Карловаца, 12. јануара 1838. године **Ибр. 2468**

Писмо Захарија, раваничког игумана, Вићентију Поповићу, митрополиту

1. Из манастира Раваница, 1715. године **Ибр. 2469**

Писмо Георгија Захаријевића Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Земуна, 26. јануара 1817. године **Ибр. 2470**

Писмо Живана Зорића, оберкапетана, братствима у Будиму, Пешти и Сентандреји

1. Из Варадина, март 1724. године **Ибр. 2471**

Писмо Иванишевића Симону Кнежевићу

1. Без места слања, 2. новембра 1825. године **Ибр. 2472**

Писмо Јевтимија Ивановића, проте, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Земуна, 27. фебруара 1819. године **Ибр. 2473**

Писмо Петра Ивановића, учитеља, епископу у Плашком

1. Из Заложница, 15. јануара 1808.године **Ибр. 2474**

Писмо Андрије Ивановића, свештеника, Прокопију Ивановићу

1. Из Делиблата, 1. децембра 1840. године **Ибр. 2475**

Писмо Спиридона Ивановића Прокопију Ивановићу

1. Из Ораовице, 17 августа 1840. године **Ибр. 2476**

Писмо Исаије, игумана, неком владики

1. Из манастира Раковица, 1. јуна 1737 . године **Ибр. 2477**

Писмо Вука Исаковића, пуковника, неком владики

1. Из Митровице, 29. априла 1749. године **Ибр. 2478**

Писмо Григорија Јакшића, митрополита, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Острогона, 12. јуна 1813. године **Ибр. 2479**

Писмо Данила Јакшића, јеромонаха, неком владики

1. Из Топуска, 24. јуна 1749. године **Ибр. 2480**

Редни број: 59

Инвентарна јединица: **Кутија 7. фасцикла 6.**
Распон година грађе: 1715-1847
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2481-2500
Корица 2
Листова 40

Садржина грађе: Шеста фасцикла седме кутије садржи 20 докумената, и то 19 писама разним црквеним лицима и једно уверење Јанићија, игумана манастира Ораховица.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српскословенском и рускословенском језику (ћирилицом). Прво писмо послао је Јоаникије, игуман манастира Шишатовач Викентију Поповићу, митрополиту 1715. године па је узето за почетну годину. Последње писмо Јевгеније Јовановић послао је 1847. године из Плашког митрополиту Јосифу Рајачићу. Писма су читљива и углавном неоштећена. Два писма су оштећена влагом док је код једног писма други лист оштећен влагом, али је текст и на овим писмима сачуван. На писму шишатовачког игумана Јоаникија сачуван је печат у црвеном воску, као и на писму Вићентија Јовановића, митрополита на ком је осим печата сачуван и оригинални потпис митрополитов. Писма су послата из Београда, Карловаца, Беча, Темишвара, и манастира Хопово, Шишатовач и Ораховица.

Писмо Јосифа Јаибрековића, народног агента, епископу

1. Из Беча, 5. новембра 1740. године

Ибр. 2481

**Уверење Јанићија, игумана манастира Ораховица, Дионисију Царковском,
кијевском калуђеру**

1. Из Ораховице, 25. јула 1764. године

Ибр. 2482

Писмо Јована Јаношевића, проте, Павлу Ненадовићу, митрополиту

1. Из Дубице, 17. јуна 1750. године **Ибр. 2483**

Писмо Јоаникија, игумана шишатовачког, Викентију Поповићу, митрополиту

1. Из манастира Шишатовач, 9. децембра 1715. године **Ибр. 2484**

Писмо Јоаникија, игумана шишатовачког, Евтимију Радосављевићу

1. Из манастира Хопово, 2. фебруара 1762. године **Ибр. 2485**

Писмо Јовановића, епископа, неком архимандриту

1. Из Плашког, 12. марта 1739. године **Ибр. 2486**

Писмо Арсенија Јовановића, патријарха, „брату љубезном“

1. Из Београда, 26. августа 1738. године **Ибр. 2487**

Писмо Арсенија Јовановића, патријарха Василију Димитријевићу, епископу

1. Из Карловаца, 12. августа 1739. године **Ибр. 2488**

Писмо Вићентија Јовановића, митрополита, „Инструкција“

1. Из Карловаца, 20. маја 1731. године **Ибр. 2489**

Писма Вићентија Јовановића, митрополита, Максиму Гавриловићу, епископу

1. Из Беча, 29. септембра 1731. године **Ибр. 2490**
2. Из Беча, 30. октобра 1731. године **Ибр. 2491**

Писмо Вићентија Јовановића, митрополита, Николају Димитријевићу, епископу

1. Из Београда, 15. јула 1735. **Ибр. 2492**

Писмо Вићентија Јовановића, митрополита, будимском владики

1. Из Београда, 20. септембра 1735. године **Ибр. 2493**

Писма Вићентија Јовановића, митрополита, неком епископу

1. Из Београда, 20. августа 1735. године **Ибр. 2494**
2. Из Београда, 27. августа 1735. године **Ибр. 2495**

Писмо Вићентија Видака, темишварског владике, Теофилу Алексићу

1. Из Темишвара, 21. марта 1774. године **Ибр. 2496**

Писмо Јевгенија Јовановића, владике, Јосифу Рајачићу, митрополиту

1. Из Плашког, 6. марта 1847. године **Ибр. 2497**

Писмо Јована Јовановића „Екселенцији“

1. Из Осијека, 11. јула 1794. године **Ибр. 2498**

Писмо Јована Јовановића „Благородном господину“

1. Из Осијека, 7. августа 1797. године

Ибр. 2499

**Писмо Јосифа Јовановића Шакагенде, епископа, Данилу Марковићу, игуману
манастира Ремета**

1. Из Новог Сада, 29. новембра 1784. године

Ибр. 2500

Редни број: 60

Инвентарна јединица: **Кутија 7. фасцикла 7.**

Распон година грађе: 1729-1845

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2501-2520

Корица 2

Листова 31

Садржина грађе: Седма фасцикла седме кутије садржи 20 докумената, и то 16 писама разним црквеним лицима и по једну признаницу, квиту и две потврде.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српскословенском језику (ћирилицом). Признаница Гаврила Јурајца из Карловаца 1729. године, узета је за почетну годину. Последње писмо Петар Јовановић послао је Јосифу Рајачићу 1845. године. Писма су читљива и углавном неоштећена. Два писма су мало оштећена док су на једном писму доста искрзани крајеви, али је текст на свим писмима сачуван. Атестација калуђера из манастира Хиландар има сачуван печат манастира Хиландар. На квити Јована Крижара из 1742. године сачуван је печат у црвеном воску. Писма су послата из Карловаца, Сентандреје, Пеште, Пожуна, Беча, Темишвара и манастира Хиландар и Раковица.

Писмо Јустина Јовановића, протосинђела, Марку Лазаревићу

1. Из Беча, 11. септембра 1828. године

Ибр. 2501

Писмо Никанора Јовановића, игумана раковачког, „Благодетељу...“

1. Из манастира Раковица, 3. децембра 1748. године

Ибр. 2502

Писмо Похомија Јовановића, протођакона, пријатељу у Пакрацу

1. Из Карловаца, 24. јануара 1824. године

Ибр. 2503

Писмо Петра Јовановића, школског надзорника, Јосифу Рајачићу

1. Из Новог Сада, 1845. године

Ибр. 2504

Писмо Софронија Јовановића, егзарха, митрополиту

1. Из Сечја, 8. јануара 1734. године

Ибр. 2505

Писмо Софронија Јовановића, егзарха, „брату љубезном“

1. Из Беча, 9. јула 1746. године

Ибр. 2506

Писмо Софронија Јовановића, егзарха, неком епископу

1. Из Пакраца, 3. јуна 1749. године

Ибр. 2507

Признаница Гаврила Јурајца, секретара, „Квистанцима“

1. Из Карловаца, 9. марта 1729. године

Ибр. 2508

Атестација калуђера манастира Хиландара Аци Петку Сентандрејцу

1. Из манастира Хиландар, 4. јула 1747. године

Ибр. 2509

Писмо Јована Камбера „духовном оцу“

1. Из Пеште, 7. априла 1797. године

Ибр. 2510

Писмо Павла Кенгелца, архимандрита, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Темишвара, 23. децембра 1800. године

Ибр. 2511

Писмо Константина, архимандрита, Павлу Ненадовићу, митрополиту

1. Без места слања, око 1750. године

Ибр. 2512

Писмо Симеона Концаревића „Преосвеиштенству“

1. Из Бенковаца, 18. априла 1743. године

Ибр. 2513

Писмо Христифора Корољевића „Архипастиру Милостивом“

1. Из Пожуна, 7. јула 1796. године

Ибр. 2514

Писмо Венедикта Краљевића Георгију Николајевићу, проти

1. Без места слања, 1836. године

Ибр. 2515

Квита Јована Крижара издата Павлу Ненадовићу

1. Из Беча, 14. октобра 1742. године

Ибр. 2516

Писмо Јована Крстоношића, свештеника, митрополиту

1. Из Купинова, 9. јуна 1796. године

Ибр. 2517

Писмо Марка Лазаревића, експедитора, Стевану Станковићу, будимском владика

1. Из Карловаца, 25. јула 1829. године

Ибр. 2518

Писмо Саве Лазаревића неком владика

1. Из Сентандреје, 14. октобра 1730. године

Ибр. 2519

Потврда Костадина Лановића и др.

1. Из Арада, 4. априла 1733. године

Ибр. 2520

Редни број: 61

Инвентарна јединица: ***Кутија 7. фасцикла 8.***

Распон година грађе: 1722-1834

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2521-2540
Корица 2
Листова 31

Садржина грађе: Осма фасцикла седме кутије садржи 20 писама разним црквеним лицима.

Примедбе: Писма су писана руком на српскословенском и рускословенском језику (ћирилицом). Прво писмо Михаила Милошевића, будимског владике послато Алојсију Петровићу, митрополиту 1722. године узето је за почетну годину. Последње писмо Самуила Маширевића, јеромонаха послато је „*своме благодетељу*“ 1834. године из Темишвара. Писма су читљива и углавном неоштећена. Два писма су мало оштећена, једно влагом, а друго писмо пресечено је на пола. Писма су послата из Карловаца, Новог Сада, Беча, Темишвара, Букурешта, Пеште и манастира Пољана и Гркетег.

Писмо Леонтија, београдског митрополита, Ст. Стратимировићу, митрополиту

1. Из Новог Сада, 30. децембра 1813. године **Ибр. 2521**

Писмо Андреје Личанина, учитеља деце кнеза Милоша, Спиридону Личини

1. Из Пожаревца, 1. јула 1826. године **Ибр. 2522**

Писмо Михаила Лукачевића, свештеника, неком епископу

1. Из манастира Пољане, 4. јуна 1744. године **Ибр. 2523**

Писмо Стевана Љубибратова „брату љубезном“

1. Из Београда, 15. јуна 1734. године

Ибр. 2524

Писмо Георгија Магарашевића, професора, „Пречестовшијем господину“

1. Из Новог Сада, 26. јула 1817. године

Ибр. 2525

**Писмо Јована Максимовића, посланика у Темишварском сабору, „Земунском
опћеству“**

1. Из Темишвара, 16. септембра 1790. године

Ибр. 2526

Писмо Василија Маринковића Алексију Везилићу

1. Из Карловаца, 23. септембра 1782. године

Ибр. 2527

Писмо Авксентија Марковића Тирићу, Лазару Стајићу и таторима Саборне цркве

1. Из Карловаца, 22. децембра 1781. године

Ибр. 2528

Писмо Аса Марковића архиепископу

1. Из Букурешта, 4. марта 1800. године

Ибр. 2529

**Писмо Јована Матолоја, народног пуномоћника, Василију Димитријевићу,
будимском владика**

1. Из Беча, 8. јануара 1746. године

Ибр. 2530

Писмо Самуила Маширевића, јеромонаха, „своме благодетељу”

1. Из Темишвара, 9. априла 1834. године **Ибр. 2531**

Писмо Георгија Милована „Екселенцији”

1. Из Пеште, 5. марта 1804. године **Ибр. 2532**

Писмо Георгија Миловановића, свештеника, епископу

1. Из Пеште, 31. августа 1794. године **Ибр. 2533**

**Писма Михаила Милошевића, будимског владике, Алојсију Петровићу,
митрополиту**

1. Из Пеште, 1722.? године **Ибр. 2534**

2. Из Пеште, 20. децембра 1727. године **Ибр. 2535**

Писмо Милутиновића, генерала, „Екселенцији”

1. Из Митровице, 23. октобра 1799. године **Ибр. 2536**

Писмо А. Миоковића, фелдкапелана, Стевану Станковићу, протођакону

1. Из Солене ?, 30. октобра 1815. године **Ибр. 2537**

Писма Мојсија Миоковића, епископа „Милостивом Господару”

1. Из Карловаца, 14. децембра 1798. године **Ибр. 2538**

2. Из Темишвара, 18. децембра 1785. године

Ибр. 2539

Писмо Манојла Милутиновића, проте, Кирилу, архимандриту манастира Гргетег

1. Из Карловаца, 17. новембра 1785. године

Ибр. 2540

Редни број: 62

Инвентарна јединица: **Кутија 7. фасцикла 9.**

Распон година грађе: 1713-1870

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2541-2560

Корица 2

Листова 29

Садржина грађе: Девета фасцикла седме кутије садржи 20 докумената, и то 17 писама разним црквеним лицима, признаницу Бранка Мушицког, препис писма српског патријарха Мојсија и списак ђака госпићке гимназије.

Примедбе: Писма су писана руком на српскословенском и рускословенском језику (ћирилицом). Препис писма српског патријарха Мојсија је из 1713. године, па је узет за почетну годину. Последње писмо Георгије Мушицки послао је Стевану Стратимировићу, митрополиту 1837. године из Карловаца. Последњи документ је признаница Бранка Мушицког из 1870. године. Писма су читљива и углавном неоштећена. Два писма су оштећена. Код једног писма оштећен је доста други лист, али је текст очуван. Друго писмо је трошно, исцепано и текст је оштећен. Писма су послата из Карловаца, Београда, Беча, Варадина и Госпића.

Писмо Годора Милутиновића, архимандрита, „Преосвеиштенству”

1. Из Беча, 15. септембра 1758. године

Ибр. 2541

Писмо Михашевића „љубезном брату“

1. Из Раперсарта, 23. марта 1799. године **Ибр. 2542**

Писмо Гаврила Михаиловића „Мне архијени“

1. Из Беча, 4. августа 1744. године **Ибр. 2543**

Писмо Јована Михаиловића, егзарха, „Благодетељу“

1. Из Варадина, 22. фебруара 1730. године **Ибр. 2544**

Писмо Јована Михаиловића, егзарха, неком владики

1. Из Београда, 22. јула 1743. године **Ибр. 2545**

Писмо Михаила Михаиловића, обрста, „Пастиру духовном“

1. Из Св. Јован, 29. јуна 1749. године **Ибр. 2546**

**Писмо Петра Михаиловића, београдског учитеља, Василију Димитријевићу,
будимском владики**

1. Из Београда, 14. јуна 1738. године **Ибр. 2547**

Писмо Јанка Мишина „Поштенорадном брату“

1. Из Беча, 21. јуна 1744. године **Ибр. 2548**

**Писмо Алексеја, студеничког архимандрита, Стевану Стратимировићу,
митрополиту**

1. Из Земуна, 16. септембра 1813. године **Ибр. 2549**

Препис писма Мојсија, српског патријарха, Патријаршији

1. Из Патријаршије, 21. децембра 1713. године **Ибр. 2550**

Писмо Петра Монастерлије од Костовића Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Русије, 10. септембра 1798. године **Ибр. 2551**

Писмо Аврама Мразовић Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Сомбора, 10. јуна 1801. године **Ибр. 2552**

Списак ђака уписаних у госпићку гимназију саставио Сава Мркаљ

1. Из Госпића, 19. јула 1799. године **Ибр. 2553**

Писмо Јеротеја Мутибарића, архиђакона, Николајевићу

1. Из Карловаца, 24. октобра 1829. године **Ибр. 2554**

Признаница Бранка Мушицког

1. Из манастира Фенек, 8. августа 1870. године **Ибр. 2555**

Писмо Георгија Мушицког Стевану Стратимировићу, владика

1. Из Карловаца, 27. марта 1837. године

Ибр. 2556

Писмо Лукијана Мушицког и др. Стратимировићу

1. Из Карловаца, 21. децембра 1808. године

Ибр. 2557

Писмо Јована Мушкатировића архипастиру

1. Из Вуковара, 4. децембра 1775. године

Ибр. 2558

Писмо Мелентија Јевтимију Ивановићу, земунском проти

1. Из Београда, 21. јула 1831. године

Ибр. 2559

Писмо Данила Љуботина, епископа, Викентију Поповићу, митрополиту

1. Без места слања, 14. децембра 1720. године

Ибр. 2560

Редни број: 63

Инвентарна јединица: ***Кутија 8. фасцикла 1.***

Распон година грађе: 1715-1848

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2561-2580

Корица 2

Листова 29

Садржина грађе: Прва фасцикла осме кутије садржи 20 докумената и то 18 писама разним црквеним лицима, потврду Вука Недељковића и записе јеромонаха Максима Несторовића.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српкословенском, рускословенском и руском језику (ћирилицом). Једно писмо написано је на немачком језику, готичом. Прво писмо Никодина, игумана бешевског, послато је Викентију Поповићу, митрополиту 1715. године из манастира Бешево, па је узето за почетну годину. Последње писмо Антонија Нака, владике, послато је Јосифу Рајачићу, патријарху 1848. године. Писма су читљива и углавном неоштећена. Код неких писама искрзани су крајеви, мало су трошни листови и горњи делови писама оштећени влагом, али је свуда очуван текст. На писму Томе Николића из 1720. године и писму Гедеона Николића из 1783. године сачувани су печати у црвеном воску. Писма су послата из Карловаца, Будима, Беча, Варадина, Карлштата, Трста и манастира Бешево, Гргетег и Фенек.

Писмо Антонија Нака, темишварског владике, Јосифу Рајачићу, патријарху

1. Из Трста, 7. октобра 1848. године

Ибр. 2561

Потврда Вука Недељковића Мојсију Петровићу

1. Из Карловаца, 6. априла 1729. године

Ибр. 2562

Писмо Павла Ненадовића, патријаршијског егзарха, агенту Дворског ратног савета

1. Из Карловаца, 10. септембра 1739. године

Ибр. 2563

Писмо Павла Ненадовића, патријаршијског егзарха, неком протопрезвитеру

1. Из Беча, 28. маја 1764. године

Ибр. 2564

Писма Павла Ненадовића, патријаршијског егзарха, митрополиту

1. Из Карловаца, 10. децембра 1743. године **Ибр. 2565**
2. Из Карлштата, 30. јула 1744. године **Ибр. 2566**

Писмо Неофита, игумана кувендинског, Викентију Поповићу, митрополиту

1. Из Кувендина, 13. децембра 1715. године **Ибр. 2567**

Писмо Неселрода, руског државног канцелара, Павлу Ивановићу

1. Без места слања, 24. октобра 1846. године **Ибр. 2568**

Записи Максима Несторовића, јеромонаха

1. Записи из 1719-1720 године **Ибр. 2569**

Писмо Максима Несторовића, јеромонаха, епископу

1. Из Карловаца, 12. маја 1737. године **Ибр. 2570**

Писмо Петра Несторовића „Патрону”

1. Без места слања, 19. августа 1753. године **Ибр. 2571**

Писмо Уроша Несторовића Сави Текелији

1. Из Будима, 13. октобра 1812. године **Ибр. 2572**

Писмо Никанора, јереја, старцу Кирилу

1. Без места слања, 18. век

Ибр. 2573

Писмо Гедсона Николића, архимандрита, Кирилу, настојнику манастира Гргетег

1. Из Карловаца, 6. априла 1783. године

Ибр. 2574

Писмо Никодина, игумана бешевског, Викентију Поповићу, митрополиту

1. Из манастира Бешево, 5. децембра 1715. године

Ибр. 2575

Писмо Павла Николајевића архимандриту Спиридону

1. Без места слања, 16. марта 1758. године

Ибр. 2576

Писмо Васе Николића, оберкапетана, Викентију Поповићу, митрополиту

1. Из Варадина, 22. децембра 1719. године

Ибр. 2577

Писмо Томе Николића Викентију Поповићу, митрополиту

1. Из Карловаца, 8. децембра 1720. године

Ибр. 2578

Писмо Томе Николића владики

1. Из Ваљева, 11. марта 1733. године

Ибр. 2579

Писмо Мелентија Поповића Стевану Стратимировићу, митрополиту (са списком калуђера)

1. Из манастира Фенек, 23. априла 1815. године

Ибр. 2580

Редни број: 64

Инвентарна јединица: **Кутија 8. фасцикла 2.**

Распон година грађе: 1717-1865

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2581-2600

Корица 2

Листова 33

Садржина грађе: Друга фасцикла осме кутије садржи 20 докумената, и то 18 писама разним црквеним лицима, службени акт и изјаву Арсенија Петра.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српкословенском, рускословенском и славеносрпском језику (ћирилицом). Једно писмо написано је на немачком језику, готицом. Прво писмо архимандрита Пахомија послато је Викентију Поповићу, митрополиту 1717. године из Београда па је узето за почетну годину. Последњи документ је службени акт који је сачинио нотар Василијан Петровић у Темишвару 1865. године. Писма су читљива и углавном неоштећена. Код неких писама искрзани су крајеви, мало су трошни листови, горњи делови писама мало поцепани, али је свуда очуван текст. Уз писмо Висариона Павловића, епископа, сачуван је и коверат са печатом. На изјави Арсенија Петра сачувана су три печата у црвеном воску. Писма су послата из Карловаца, Будима, Новог Сада, Даља, Глине, Илока, Беча, Трста и Темишвара..

Писмо Павла Николића, проте, неком епископу

1. Из Карловаца, 20. јануара 1848. године

Ибр. 2581

Писмо Дионисија Новаковића, будимског владике, Павлу Ненадовићу, митрополиту

1. Из Решинара, 31. маја 1765. године **Ибр. 2582**

Писмо Стевана Новаковића Мојсију Путнику

1. Из Даља, 28. јуна 1788. године **Ибр. 2583**

Писмо Стевана Новаковића „Екселенцији”

1. Из Беча, 31. јула 1794. године **Ибр. 2584**

Писмо Кирила Остојића, проте, надлежном епископу

1. Из Глине, 5. марта 1802. године **Ибр. 2585**

Писмо Павела, патријаршијског синђела, Петру Радуловићу, свештенику

1. Из Карловаца, 9. априла 1747. године **Ибр. 2586**

Писма Висариона Павловића, епископа, неком епископу

1. Из Карловаца, 19. априла 1735. године **Ибр. 2587**

2. Из Петроварадина, 7. новембра 1742. године **Ибр. 2588**

3. Из Новог Сада, 2. маја 1749. године **Ибр. 2589**

Писма Висариона Павловића, епископа, Исаију Антонијевићу, будимском владике

1. Из Чуруга, 20. јула 1735. године **Ибр. 2590**

Писмо Јована Павловића „Екселенцији

1. Из Будима, 12. септембра 1797. године **Ибр. 2591**

Писмо Никанора Павловића будимском епископу Василију Димитријевићу

1. Из Београда, 15. фебруара 1720. године **Ибр. 2592**

Писмо Партенија Павловића, протосинђела, митрополиту

1. Из Беча, 16. децембра 1744. године **Ибр. 2593**

Писмо Јована Паликуће Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Трста, 26. јануара 1806. године **Ибр. 2594**

Писмо Пахомија, архимандрита, Викентију Поповићу, митрополиту

1. Из Београда, 16. маја 1718. године **Ибр. 2595**

Писмо Николе Пејачевића Димитријевићу, протосинђелу

1. Из Илока, 29. марта 1728. године **Ибр. 2596**

Изјава Арсенија Петра и др.

1. Недатирана изјава **Ибр. 2597**

Службени акт, нотар Василијан Петровић

1. Из Темишвара, 10. фебруара 1865. године

Ибр. 2598

Писма Гедеона Петровића, епископа, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Карловаца, 2. јула 1800. године

Ибр. 2599

2. Из Новог Сада, 26. маја 1830. године

Ибр. 2600

Редни број: 65

Инвентарна јединица: *Кутија 8. фасцикла 3.*

Распон година грађе: 1717-1821

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2600-2620

Корица 2

Листова 33

Садржина грађе: Трећа фасцикла осме кутије садржи 20 писама разним црквеним лицима.

Примедбе: Писма су писана руком на српскословенском, рускословенском језику (ћирилицом). Прво писмо Мојсија Петровића, митрополита, послато је Викентију Поповићу, митрополиту 1717. године па је узето за почетну годину. Последње писмо је Данило Петровић, прота послао протосинђелу Храниславу из Новог Сада 1821. године. Писма су читљива и углавном неоштећена. На неколико писама има мањих оштећења као што су искрзани крајеви, поцепани горњи делови писама, али је свуда очуван текст. Више од половине писама послата су из Београда, по два писма из Карловаца и Пеште, и по једно писмо из Новог Сада, Вршца и Темишвара.

Писма Георгија Петровића митрополиту (?)

1. Из Карловаца, 22. јула 1799. године **Ибр. 2601**
2. Из Карловаца, 25. августа 1749. године **Ибр. 2602**

Писмо Данила Петровића, проте, протосинђелу Храниславу

1. Из Новог Сада, 7. септембра 1821. године **Ибр. 2603**

Писмо Максима Петровића, владике, неком епископу

1. Из Вршца, 13. фебруара 1732. године **Ибр. 2604**

Писма Мојсија Петровића, митрополита, Викентију Поповићу, митрополиту

1. „У табору”, 8. августа 1717. године **Ибр. 2605**
2. Из Београда, 15. новембра 1718. године **Ибр. 2606**
3. Из Београда, 28. новембра 1718. године **Ибр. 2607**
4. Из Београда, 18. августа 1719. године **Ибр. 2608**
5. Из Београда, 11. новембра 1719. године **Ибр. 2609**
6. Из Београда, 28. новембра 1719. године **Ибр. 2610**

Писмо Мојсија Петровића, митрополита, „У Христу брату”

1. Из Београда, 9. септембра 1720. године **Ибр. 2611**

Писма Мојсија Петровића, митрополита, Викентију Поповићу, митрополиту

1. Из Београда, 14. децембра 1720. године **Ибр. 2612**
2. Из Београда, 25. фебруара 1721. године **Ибр. 2613**
3. Из Београда, 27. фебруара 1721. године **Ибр. 2614**

Писмо Мојсија Петровића, митрополита, „Ва Христа љубезнејши господине брате”

1. Из Београда, 12. јануара 1723. године

Ибр. 2615

Писмо Мојсија Петровића, митрополита, неком епископу

1. Из Београда, 24. јануара 1723. године

Ибр. 2616

Писма Мојсија Петровића, митрополита, Викентију Поповићу, митрополиту

1. Из Београда, 4. јуна 1723. године

Ибр. 2617

2. Из Пеште, 2. априла 1724. године

Ибр. 2618

Писма Мојсија Петровића, митрополита „Ва Христу брату”

1. Из Пеште, 30. априла 1724. године

Ибр. 2619

2. Из Темишвара, 8. јула 1724. године

Ибр. 2620

Редни број: 66

Инвентарна јединица: **Кутија 8. фасцикла 4.**

Распон година грађе: 1710-1799

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2621-2640

Корица 2

Листова 32

Садржина грађе: Четврта фасцикла осме кутије садржи 20 докумената, и то 17 писама разним црквеним лицима, уверење игумана Петронија, синђелију Софронија Подгоричанина и екстракт који је сачинио Мојсије.

Примедбе: Писма су писана руком на српскословенском и рускословенском језику (ћирилицом), осим два писма на немачком језику, готицом. Најстарији документ је синђелија Софронија Подгоричанина митрополиту Христофору Димитријевићу, бачком епископу из манастира Крушедол из 1710. Године, те је узета за почетну годину. Последње писмо је Петар Петровић, темишварски владика, послао неком епископу из Темишвара 1799. године. Писма су читљива и углавном неоштећена. На неколико писама има мањих оштећења, искрзаних крајева, поцепаних горњих делови писама, али је на свим писмима очуван текст. Само је једно писмо пробушено и текст је мало оштећен. На два писма Мојсија Петровића очувана су два печата у црвеном воску. Писма су послата из Београда, Карловаца, Беча, Темишвара, Осека, Петроварадина и манастира Пакрац, Крушедол, Ковиље и Дреновац.

Писма Мојсија Петровића, митрополита „*Ва Христу брату*”

1. Из Београда, 22. октобра 1724. године	Ибр. 2621
2. Из Београда, 25. јуна 1725. године	Ибр. 2622
3. Из Београда, 30. јуна 1725. године	Ибр. 2623

Писма Мојсија Петровића, митрополита, будимском владика Мил. Милошевићу

1. Из Карловаца, 23. јануара 1726. године	Ибр. 2624
2. Из Карловаца, 30. јануара 1726. године	Ибр. 2625

Копија писма Мојсија Петровића, митрополита, сегединском генералу

1. Из Петроварадина, 9. априла 1726. године	Ибр. 2626

Писма Мојсија Петровића, митрополита, будимском владика Мил. Милошевићу

1. Из Арада, 30. августа 1726. године	Ибр. 2627
2. Из Беча, 29. јула 1727. године	Ибр. 2628

3. Из Осека, 11. маја 1729. године

Ибр. 2629

Писмо Мојсија Петровића, митрополита, Теофану, егзарху

1. Из Беча, 17. новембра 1729. године

Ибр. 2630

Писмо Мојсија Петровића, митрополита, Теодору Христодуранију, трговцу

1. Из Беча, 26. јануара 1730. године

Ибр. 2631

Екстракт, сачинио Мојсије

1. Из Карловаца, 12. марта 1731. године

Ибр. 2632

Писмо Петра Петровића, темишварског владике, неком владики

1. Из Темишвара, 17. јуна 1799. године

Ибр. 2633

Уверење Петронија, игумана манастира Пакрац, Кирилу Гурисвичу

1. Из манастира Пакрац, 7. маја 1757. године

Ибр. 2634

Писмо С. Петропаље, пуковника, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Хербранца, 27. децембра 1798. године

Ибр. 2635

Синђелија Софронија Подгоричанина Христофору Димитријевићу, бачком епископу

1. Из манастира Крушедол, 23. априла 1710. године

Ибр. 2636

Писмо Јована Полака „Екселенцији“

1. Из Беча, 22. октобра 1799. године

Ибр. 2637

Писмо Агапија Поповића, архимандрита, неком владике

1. Из манастира Ковиље, 26. септембра 1744. године

Ибр. 2638

**Писмо Арсенија Поповића, дреновачког игумана, Василију Димитријевићу,
будимском владике**

1. Из манастира Дреновац, 8. августа 1741. године

Ибр. 2639

**Писмо Викентија Поповића, митрополита, Мосију Петровићу, митрополиту у
Београду**

1. Из Карловаца, 5. октобра 1741. године

Ибр. 2640

Редни број: 67

Инвентарна јединица: **Кутија 8. фасцикла 5.**

Распон година грађе: 1717-1722

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2641-2660

Корица 2

Листова 34

Садржина грађе: Пета фасцикла осме кутије садржи 20 докумената, и то 19 писама Викентија Поповића, митрополита архиепископима, митрополитима и другим црквеним лицима као и грамату (повељу) Софронију Томашевићу.

Примедбе: Писма су писана руком на српскословенском и рускословенском језику (ћирилицом). Прво писмо Викентија Поповића, митрополита, београдском митрополиту Мојсију Петровићу послато је из Карловаца 1717. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Викентије Поповић, послао Василију Димитријевићу, протосинђелу 1722. године из Карловаца. Писма су читљива и углавном неоштећена. На неколико писама има мањих оштећења, искрзаних крајева писама, поцепаних горњих делова писама али је на свим писмима очуван текст. Два писма су доста оштећена и трошна. На два писма очувана су два печата у црвеном воску. Писма су претежно послата из Беча, а потом из Карловаца и Даља.

Писмо Викентија Поповића, митрополита, Мојсију Петровићу, београдском митрополиту

1. Из Карловаца, 15. новембра 1717. године **Ибр. 2641**

Писмо Викентија Поповића, митрополита, Милошевићу, будимском епископу

1. Из Карловаца, 14. јула 1718. године **Ибр. 2642**

Писма Викентија Поповића, митрополита, Василију Димитријевићу, архиђакону

1. Из Карловаца, 16. децембра 1718. године **Ибр. 2643**

2. Из Даља, 14. јануара 1719. године **Ибр. 2644**

3. Из Даља, 24. јануара 1719. године **Ибр. 2645**

Грамата Викентија Поповића, митрополита, Софронију Томашевићу

1. Из Карловаца, 1. маја 1719. године **Ибр. 2646**

Писма Викентија Поповића, митрополита, Василију Димитријевићу, архиђакону

1. Из Карловаца, 4. маја 1719. године	Ибр. 2647
2. Из Карловаца, 1. јула 1719. године	Ибр. 2648
3. Из Беча, 23. октобра 1719. године	Ибр. 2649
4. Из Осека, 19. септембра 1719. године	Ибр. 2650
5. Из Беча, 11. новембра 1719. године	Ибр. 2651
6. Из Беча, 26. новембра 1719. године	Ибр. 2652
7. Из Беча, 17. фебруара 1720. године	Ибр. 2653
8. Из Беча, 23. априла 1720. године	Ибр. 2654
9. Из Беча, 24. априла 1720. године	Ибр. 2655
10. Из Беча, 16. августа 1720. године	Ибр. 2656
11. Из Карловаца, 30. новембра 1721. године	Ибр. 2657

Писмо Викентија Поповића, митрополита, Мојсију Петровићу, београдском митрополиту

1. Из Карловаца, 30. јуна 1721. године	Ибр. 2658

Писма Викентија Поповића, митрополита, Василију Димитријевићу, протосинђелу

1. Из Карловаца, 14. јануара 1722. године	Ибр. 2659
2. Из Карловаца, 13. децембра 1722. године	Ибр. 2660

Редни број: 68

Инвентарна јединица:	Кутија 8. фасцикла 6.
Распон година грађе:	1724-1848
Количина грађе:	Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2661-2680
	Корица 2
	Листова 39

Садржина грађе: Шеста фасцикла осме кутије садржи 20 докумената, и то 17 писама разним црквеним лицима, списак лица и квита, спецификацију Симеона за 1731. годину и једну копију расписа Висариона Павловића, епископа, упућену архијерејима.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српскословенском и рускословенском језику (ћирилицом), као и на српском (латиницом) и на немачком језику, готицом. Прво писмо Викентија Поповића, митрополита послато је из Карловаца Василију Димитријевићу, протосинђелу 1724. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Иринеј Поповић, архимандрит послао Јосифу Рајачићу, патријарху 1844. године из Котора. Писма су читљива и углавном неоштећена. На неколико писама има мањих оштећења као што су искрзани крајеви писама и мањих оштећења влагом, али је на свим писмима очуван текст. На писму Софронија Симоновића, егзарха, сачуван је печат у црвеном воску. Писма су послата из Беча, Будимпеште, Сентандреје, Темишвара, Карловаца, Котора, Ваљева, Даља и манастира Пакрац и Липовин.

Писма Викентија Поповића, митрополита, Василију Димитријевићу, протосинђелу

1. Из Карловаца, 24. децембра 1724. године	Ибр. 2661
2. Из Карловаца, 6. јануара 1725. године	Ибр. 2662
3. Из Карловаца, 9. јануара 1725. године	Ибр. 2663

**Писмо Дионисија Поповића, будимског владике, Стевану Стратимировићу,
митрополиту**

1. Из Будимпеште, 1. децембра 1819. године	Ибр. 2664

Писмо Иринеја Поповића, архимандрита, Јосифу Рајачићу, патријарху

1. Из Котора, 21. маја 1848. године	Ибр. 2665

Писмо Јована Поповића-Костајског Панти Терзићу

1. Из Пачира, 12. сепембра 1820. године

Ибр. 2666

Писмо Николе Поповића, проте, неком епископу

1. Из Сомбора, 27. јуна 1736. године

Ибр. 2667

Писмо Николе Поповића, проте, „Добродетељу...”

1. Из манастира Липовин, 20. марта 1743. године

Ибр. 2668

Писмо Николе Поповића, проте, Павлу Ненадовићу, епископу

1. Из Карловаца, 31. октобра 1747. године

Ибр. 2669

Писмо Стефана Поповића, пакрачког владике, Стевану Станковићу, митрополиту

1. Из манастира Пакрац, 10. новембра 1740. године

Ибр. 2670

**Копија расписа Висариона Павловића, епископа, са још 31 потписом, упућена
архијерејима**

1. Из Карловаца, 19. априла 1735. године

Ибр. 2671

Писмо Максима Секулића неком владики

1. Из Темишвара, 9. децембра 1797. године

Ибр. 2672

Писмо Марка Сервијског неком владики

1. Из Беча, 6. децембра 1791. године **Ибр. 2673**

Писмо Сечанца „Екселенцији”

1. Из Торезиопола, 17. септембра 1798. године **Ибр. 2674**

Писмо Ана Мари Чаплонцаи (Anna Mari Czaplonezay) архимандриту

1. Из Симанде, 6. марта 1823. године **Ибр. 2675**

Списак лица и квита Георгија Сигде

1. Списак лица и квита, 1. октобра 1756-15. августа 1755 **Ибр. 2676**

Писмо Симеона, егзарха, неком владики

1. Из Мохача, 20. децембра 1736. године **Ибр. 2677**

Началнаја шпецификација...за 1731. годину, сачинио Симеон

1. Началнаја шпецификација...за 1731 годину **Ибр. 2678**

Писмо Стојана Симића Јосифу Рајачићу, митрополиту

1. Из Београда, 7. септембра 1847. године **Ибр. 2679**

Писмо Софронија, егзарха, Авраму Јовановићу

1. Из Београда, 7. јуна 1736. године

Ибр. 2680

Редни број: 69

Инвентарна јединица: **Кутија 8. фасцикла 7.**
Распон година грађе: 1724-1845
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2681-2700
Корица 2
Листова 29

Садржина грађе: Седма фасцикла осме кутије садржи 20 докумената, и то 17 писама разним црквеним лицима, атестат Димитрија Станимировића, тестамент Мојсија Станојевића, епископа и једну признаницу.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српскословенском и рускословенском и руском језику (ћирилицом), као и на српском (латиницом). Прво писмо Срби, официри шаљу Викентију Поповићу, митрополиту после 1724. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Јован Стајић послао Петру Матићу из Београда 1845. године. Писма су читљива и углавном неоштећена, осим једног које је мало оштећено. Писма су послата из Беча, Будима, Сентандреје, Карловаца, Титела, Ваљева, Даља, Себиша, Пожуна и манастира Пакрац.

**Писма Синесија, патријаршијског егзарха Василију Димитријевићу, будимском
владика**

1. Из Беча, 20. децембра 1746. године

Ибр. 2681

Писмо Андрије Сомборског, руског проте „Милостивом архипастиру...”

1. Из Пеште, 21. новембра 1802. године

Ибр. 2682

Атестат Димитрија Станимировића о сведочењу код магистрата о Јоакиму Вујићу

1. Из Ваљева, 14. августа 1807. године

Ибр. 2683

Писмо Арона Станисављевића, пуковника, неком владика

1. Из Титела, 24. октоббра 1812. године

Ибр. 2684

Писмо Ј. Станковића неком пријатељу

1. Из Карловаца, 13. маја 1830. године

Ибр. 2685

Писмо Стефана Станковића, будимског владике, Марку Лазаревићу

1. Из Будима, 26. новембра 1832. године

Ибр. 2686

Тестамент Мојсија Станојевића, епископа

1. Из Себиша, 5. марта 1724. године

Ибр. 2687

Писмо Јована Стајића Петру Матићу

1. Из Београда, 17. јануара 1845. године

Ибр. 2688

Писмо Нићифора Стефановића, епископа, Висариону Павловићу, бачком владике

1. Из манастира Пакрац, 28. јануара 1743. године **Ибр. 2689**

Писмо Петра Стефановића, књиголиферанта, Конзисторијуму

1. Из Карловаца, 13. априла 1792. године **Ибр. 2690**

Писмо Софронија Стефановића, игумана, Нићифору Поповићу, архимандриту

1. Из Плавшинаца, 19. јула 1753. године **Ибр. 2691**

Признаница Штефана Јухаса (Stephanus Juhásna)

1. Из Карловаца, 1. августа 1798. године **Ибр. 2692**

**Писмо Јосифа Стојановића, епископског администратора, Максиму Гавриловићу,
епископу**

1. Из Даља, 22. новембра 1731. године **Ибр. 2693**

**Писмо Јосифа Стојановића, епископског администратора Василију Димитријевићу,
будимском владике**

1. Из Северина, 30. јула 1744. године **Ибр. 2694**

Писмо Атанасија Стојковића „Правосходтелову...”

1. Из Пожуна, 28. јуна 1796. године **Ибр. 2695**

Писмо Стефана Стојковића неком владики

1. Без места слања, 18. августа 1733. године

Ибр. 2696

Писмо Срба официра Викентију Поповићу, митрополиту

1. Без места слања, после 1724. године

Ибр. 2697

Писмо Стефана Стратимировића, епископа, Мојсију, митрополиту

1. Из Сентандреје, 20. октобра 1786. године

Ибр. 2698

Писмо Тодора Стратимировића Марку Лазаревићу

1. Из Даља, 20. децембра 1831. године

Ибр. 2699

Писмо Хаци-Јустина Татаровића

1. Без места слања, 18. век

Ибр. 2700

Редни број: 70

Инвентарна јединица: ***Кутија 9. фасцикла 1.***

Распон година грађе: 1718-1830

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2701-2720

Корица 2

Листова 36

Садржина грађе: Прва фасцикла девете кутије садржи 20 докумената, и то 16 писама разним црквеним лицима, запис Саве Продановића, мајора, протокол седнице Апелаторија у Патријаршији, записник седнице Синода у Патријаршији и пуномоћје за делегате за Сабор у Београду.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српскословенском и рускословенском језику (ћирилицом), осим једног писма на немачком језику (готицом). Прво писмо Јован Поповић Текелија послао је Викентију Поповићу, митрополиту из Арада 1718. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Синестије Радивојевић, архимандрит послао будимском епископу из манастира Гркетег 1830. године. Писма су читљива и углавном неоштећена. Писма су послата из Београда, Беча, Презбурга, Карловаца, Новог Сада, Арада, Ковина и манастира Леповински и Гргетег

Писмо Јована Поповића Текелије Викентију Поповићу, митрополиту

1. Из Арада, 19. августа 1718. године **Ибр. 2701**

Продановић Кости...

1. Из Митровице, 27. марта 1816. године **Ибр. 2702**

Писма Михаила Продановића, капетана, неком епископу

1. Из Беча, 27. маја 1747. године **Ибр. 2703**

2. Из Иванова, 20. априла 1749. године **Ибр. 2704**

Запис Саве Продановића, мајора

1. Из Беловара, 25. новембра 1780. године **Ибр. 2705**

Копија протокола из седнице архијереја

1. Из Београда, 13. новембра 1732. године **Ибр. 2706**

Копија протокола из седница Апелаторија у Патријаршији

1. Из Карловаца, августа и септембра 1845. године **Ибр. 2707**

**Записник из седнице Синода у Патријаршији о избору за епископа Теофана
Живковића**

1. Из Карловаца, 17. августа 1874. године **Ибр. 2708**

Писмо Прохора Ковинског, игумана, „Преосвештеному”

1. Из Ковина, 27. октобра 1729. године **Ибр. 2709**

Пуномоћје за делегате за Сабор у Београду

1. Без места, вероватно 1735. године **Ибр. 2710**

Писмо Јосифа Путника, епископа, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Карловаца, 1. јула 1800. године **Ибр. 2711**

Писмо Јосифа Путника, епископа, неком пријатељу

1. Из Арада, 27. септембра 1829. године **Ибр. 2712**

Писмо Јосифа Путника, епископа, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Арада, 7. јануара 1824. године **Ибр. 2713**

Писма Мојсија Путника, протосинђела, „Високопреосвеиштенству”

1. Из Карловаца, 1. октобра 1753. године **Ибр. 2714**

2. Из Карловаца, 12. октобра 1786. године **Ибр. 2715**

Писмо Стефана Путника „Екселенцији”

1. Из Презбурга, 24. октобра 1786. године **Ибр. 2716**

Писма Арсенија Радивојевића, сремског егзарха, неком епископу

1. Из манастира Леповински, 22. јула 1753. године **Ибр. 2717**

2. Из манастира Леповински, 22. августа 1753. године **Ибр. 2718**

3. Из Северина, 1. децембра 1753. године **Ибр. 2719**

Писмо Синесија Радивојевића, архимандрита будимском епископу

1. Из манастира Гргетег, 25. новембра 1830. године **Ибр. 2720**

Редни број: 71

Инвентарна јединица: **Кутија 9. фасцикла 2.**

Распон година грађе: 1729-1833

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2721-2740

Корица 2

Листова 32

Садржина грађе: Друга фасцикла девете кутије садржи 20 докумената, и то 18 писама разним црквеним лицима, „договор” свештеника карловачког Протопопијата и Титуларије патријарха и војних лица.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српскословенском, рускословенском и руском језику (ћирилицом), осим једног писма на немачком језику (готицом). Прво писмо Тодор Пап послао је Викентију Поповићу, митрополиту 1717. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Георгије Ружа послао администратору из Новог Сада 1830. године. Писма су читљива и углавном неоштећена. Неколико писама, чији су листови искрзани, навлажени, исечени и трошни, оштећени су, али је текст сачуван. Једно писмо је врло оштећено, трошно чак је и текст оштећен. На писму Александра Рашковића сачуван је печат у црвеном воску. На писму Игумана Рувима из манастира Јазак сачуван је манастирски печат у црном воску. На „договору” свештеника карловачког Протопопијата сачувано 10 печата у црвеном воску. Писма су послата из Београда, Митровице, Карловаца, Пожуна, Трста и манастира Ковиљ и Јазак.

Писмо Евтомија Радосављевића карловачком митрополиту

1. Из Карловаца, 17. јануара 1750. године **Ибр. 2721**

Писмо Јована (Abba) Рајића Максиму Секулићу, игуману

1. Из манастира Ковиљ, 21. октобра 1796. године **Ибр. 2722**

Писмо Александра Рашковића, пуковника, Протопрезвитеру

1. Из Митровице, 24. маја 1764. године **Ибр. 2723**

Писмо Гаврила Бошковића и Стојана Вучковића Живојину Марјановићу и „проти”

1. Из Београда, 18. фебруара 1735. године **Ибр. 2724**

Писмо Стевана Ризнића „Екселенцији”

1. Из Трста, 1. новембра 1802. године **Ибр. 2725**

**Писмо др Карла Цорца Румуа (Carl George Rumi) Стевану Стратимировићу,
митрополиту**

1. Из Беча, 28. децембра 1824. године **Ибр. 2726**

Писмо Романа, учитеља, неком епископу

1. Без места слања, 27. новембра 1742. године **Ибр. 2727**

Писмо Рувима, игумана јазачког, Викентију Поповићу, митрополиту

1. Из манастира Јазак, 1. децембра 1755. године **Ибр. 2728**

Писмо Георгија Руже администратору

1. Из Новог Сада, 2. јуна 1830. године **Ибр. 2729**

„Договор” 20 свештеника карловачког Протопопијата

1. Из Карловаца, 22. септембра 1731. године **Ибр. 2730**

Писмо Саве Текелије Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Беча, 11. децембра 1793. године

Ибр. 2731

Писмо Јована Теодора од Имбсена Мојсију Петровићу, митрополиту

1. Из Беча, 11. децембра 1793. године

Ибр. 2732

Писмо Арсенија Теофановића, епископа, „Оцу и благодатељу”

1. Из Пожуна, 24. јуна 1741. године

Ибр. 2733

**Писмо Арсенија Теофановића, епископа, Василију Димитријевићу, будимском
владики**

1. Из Хала 20. августа 1746. године

Ибр. 2734

Писмо Арсенија Теофановића, епископа, „Оцу и благодатељу”

1. Из Будима, 19. августа 1797. године

Ибр. 2735

Писмо Симеона Теркуље „Превасходитељству...”

1. Из Пеште, 12. априла 1920. године

Ибр. 2736

Титуларије (6 титула) Патријарха и војних лица

1. Без места, око 1720. године

Ибр. 2737

**Писмо Софронија Томашевића, епископа, Михаилу Милошевићу, будимском
владики**

1. Из Карловаца, 5. јануара 1726. године

Ибр. 2738

Писмо Софронија Томашевића, епископа, неком владики

1. Из Варадина, 28. јуна 1729.

Ибр. 2739

Писмо Годора Папа Викентију Поповићу, митрополиту

1. Без места слања, 31. децембра 1717. године

Ибр. 2740

Редни број: 72

Инвентарна јединица: **Кутија 9. фасцикла 3.**

Распон година грађе: 1723-1847

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2741-2760

Корица 2

Листова 32

Садржина грађе: Трећа фасцикла девете кутије садржи 20 докумената, и то 18 писама разним црквеним лицима, надгробно слово на портрету *које је* саставио Стеван Урошевић, прота и састав Јосифа Шакабенде.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српкословенском, рускословенском и руском језику (ћирилицом), осим једног писма на немачком језику (готицом). Прво писмо Самуил Франц послао је из Темишвара Мојсију Петровићу, митрополиту 1723. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Андрија Шагуна послао Јосифу Рајачићу, митрополиту из Сибиња 1847. године. Писма су читљива

и углавном неоштећена, осим једног које је врло оштећено, а листови нагрижени, трошни, чак је и текст мало оштећен. На писму Јована Хорвата, обрстлајтнанта сачуван је печат у црвеном воску. Писма су послата из Беча, Пеште, Темишвара, Трста, Арада, Карловаца, Шида и манастира Хопово и Гргетег.

Писмо Трејтага владике

1. Из Арада, 31. маја 1749. године **Ибр. 2741**

Стеван Урошевић, прота - Надгробно слово на портрету Ј. Мауковића у Шиду

1. Из Шида, 15. фебруара 1801. године **Ибр. 2742**

Писмо Фелдварија своје зету Димитрију

1. Из Черноваца, 14. маја 1785. године **Ибр. 2743**

Писмо Симеона Филиповића, владике, Василију Димитријевићу, будимском владике

1. Из Беча, 10. јануара 1735. године **Ибр. 2744**

Писмо Самуила (?) Франца Мојсију Петровићу, митрополитовом помоћнику

1. Из Темишвара, 17. марта 1723. године **Ибр. 2745**

Писмо Димитрија Фрушића Василију Васиљевићу, земунском трговцу

1. Из Трста, 7. септембра 1828. године **Ибр. 2746**

Писмо Стефана Хајновића Данилу, јеромонаху

1. Из манастира Гргетег, 15. августа 1777. године **Ибр. 2747**

Писмо Павла Хацића митрополиту

1. Из Пеште, 14. јуна 1880. године **Ибр. 2748**

Писмо Христофора Хацића архиепископу

1. Из Беча, 21. фебруара 1804. године **Ибр. 2749**

Писма Јована Хорвата, обрстлајтнанта, епископу

1. Из Печке, 5. маја 1749. године **Ибр. 2750**
2. Недатирано писмо **Ибр. 2751**

Писмо Живана Черногорца, карловачког проте, господину Стајку

1. Из Карловаца, 26. новембра 1729. године **Ибр. 2752**

Писмо Георгија Чернојевића Павлу Ненадовићу

1. Из Арада, 16. маја 1749. године **Ибр. 2753**

Писмо Павла Чернојевића Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Бечкерека, 21. октобра 1801. године **Ибр. 2754**

Писмо Николе Чорбе, капетана, „Милостивејшем господину”

1. Из Надла, 1. јуна 1749. године **Ибр. 2755**

Писмо Анастас Шагуна Марку Лазаревићу

1. Из манастира Хопово, 23. априла 1833. године **Ибр. 2756**

Писмо Андрије Шагуна Јосифу Рајачићу, митрополиту

1. Из Сибиња, 30. јула 1847. године **Ибр. 2757**

Састав Јосифа Шакабенде

1. Састав од 17. јула 1755. године **Ибр. 2758**

Писмо Ђурка Шивића и др. митрополиту

1. Недатирано писмо **Ибр. 2759**

Писмо Јована Шивића „Милостивом господину”

1. Из Темишвара, 20. децембра 1830. године **Ибр. 2760**

Редни број: 73

Инвентарна јединица: **Кутија 9. фасцикла 4.**

Распон година грађе: 1724-1901

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2761-2780

Корица	2
Листова	39

Садржина грађе: Четврта фасцикла девете кутије садржи 20 докумената, и то 19 писама разним црквеним лицима и рачун прихода за 1732. годину.

Примедбе: Писма су писана руком на српском, српскословенском, рускословенском и руском језику, ћирилицом. Прво писмо послато је митрополиту Викентију Поповићу око 1724. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Андрић послао једном Руварцу из Загреба 1901. године. Писма су читљива и углавном неоштећена. Једно писмо је оштећено влагом и оба листа су поцепана. На писму Платона Атанацковића, епископа сачуван је печат у црвеном воску. Писма су послата из Београда, Беча, Темишвара, Карловаца, Задра, Загреба, Скопља и Казања у Русији.

Писма Јована Шевића, обрстлајтнанта, неком епископу

1. Из Беча, 7. јуна 1749. године **Ибр. 2761**

Писмо С. Шоботе, проте, Петру Видаку, епископу

1. Из Плашког, 21. октобра 1801. године **Ибр. 2762**

Рачун „Шпецификација од прихода...”

1. Из Београда,(?) 1732. године **Ибр. 2763**

Писмо Викентију Поповићу, митрополиту

1. Без места слања, око 1724. године **Ибр. 2764**

Писмо неком епископу

1. Из Беча, 21. новембра 1739. године **Ибр. 2765**

Писмо Сави Текелији (вероватно)

1. Из Варадина, 8. августа 1724. године **Ибр. 2766**

Писмо Радосава Агатоновића, директора гимназије, Димитрију Руварцу

1. Из Скопља, 6. јуна 1900. године **Ибр. 2767**

Писма Александра Александровића, професора, Илариону Руварцу

1. Из Беча, 25. јуна 1895. године **Ибр. 2768**
2. Из Казања, 11. септембра 1895. године **Ибр. 2769**

Андрић једном Руварцу

1. Из Загреба, 10. марта 1901. године **Ибр. 2770**

Писмо Александра Андрића, официра у пензији, патријарху

1. Из Темишвара, 22. септембра 1851. године **Ибр. 2771**

Писмо Платона Атанацковића, епископа, Стевану Крагујевићу, владики

1. Из Беча, 14. априла 1851. године **Ибр. 2772**

Писмо Матије Бана вероватно Ђ. Николајевићу у Далмацији

1. Из Београда, Ускрс 1859. године **Ибр. 2773**

Писмо Вјекослава Бабукића др Ђорђу Пантелићу

1. Из Загреба, 7. маја 1848. године **Ибр. 2774**

Писма Николе Беговића „Пречасни господину...”

1. Из Карловаца, 21. децембра 1878. године **Ибр. 2775**

2. Из Карловаца, 24. августа 1880. године **Ибр. 2776**

Писма Николе Беговића Илариону Руварцу

1. Из Карловаца, 4. јула 1887. године **Ибр. 2777**

2. Из Карловаца, 12. априла 1889. године **Ибр. 2778**

Писмо Саве Бјелановића Димитрију Руварцу

1. Из Задра, 21. фебруара 1895. године **Ибр. 2779**

Писмо Саве Бјелановића Илариону Руварцу

1. Из Задра, 18. фебруара 1889. године **Ибр. 2780**

Редни број: 74

Инвентарна јединица: **Кутија 9. фасцикла 5.**

Распон година грађе: 1853-1912
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2781-2800
Корица 2
Листова 35

Садржина грађе: Пета фасцикла девете кутије садржи 20 докумената, и то 19 писама Димитрију и Илариону Руварцу и другим црквеним лицима и беседу Вервијамина Борошког, јеромонаха, одржану на Спасовдан.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом), осим једног писма на рускословенском језику. Прво писмо послао је Никола Брајевић Севастијану Илићу, архимандриту из Ријеке 1853. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Лазар Богдановић, прота послао Димитрију Руварцу из Осека 1912. године. Писма су читљива и углавном неоштећена. Писма су послата из Беча, Београда, Новог Сада, Карловаца, Загреба, Осека, Ријеке, Бечеја, Беочина и Славонског Брода.

Писмо Лазара Богдановића, проте, Димитрију Руварцу

1. Из Осека, 24. октобра 1912. године **Ибр. 2781**

Писмо Лукијана Богдановића, епископа, неком свом пријатељу

1. Без места слања, 17. априла 1899. године **Ибр. 2782**

Писмо Николе Брајевића Севастијану Илићу, архимандриту

1. Из Ријеке, 11. јануара 1853. године **Ибр. 2783**

Писма Јована Барате, професора и проте, „Велеуваженом господину...”

1. Из Карловаца, 20. новембра 1878. године **Ибр. 2784**
2. Из Карловаца, 21. децембра 1883. године **Ибр. 2785**

Писма Јована Барате, професора и проте, неком свом пријатељу

1. Из Ст. Бечеја, 10. септембра 1908. године **Ибр. 2786**

Беседа Венијамина Борошког, јеромонаха, изговорена на Спасовдан

1. Недатирана беседа **Ибр. 2787**

Писмо Д. Бранковића Димитрију Руварцу

1. Из Беочина, 5. фебруара 1912. године **Ибр. 2788**

Писмо Ђорђа Бранковића, проте, „Високопоштовани господине”

1. Из Сомбора, 24. новембра 1878. године **Ибр. 2789**

Писмо Буде Будисављевића, жупана, Димитрију Руварцу

1. Из Загреба, 1911. године **Ибр. 2790**

Писмо Милана Будисављевића, професора, Димитрију Руварцу

1. Из Карловаца, 25. октобра 1912. године **Ибр. 2791**

Писмо др Иг. Брлића Илариону Руварцу

1. Из Сл. Брода, 14. марта 1885. године **Ибр. 2792**

Писмо Михајла Валтровића Илариону Руварцу

1. Из Београда, 26. маја 1886. године **Ибр. 2793**

Писмо Велимира Герману

1. Из Беча, 7. фебруара 1861. године **Ибр. 2794**

Писмо Јанка Веселиновића, књижевника, „Драгом Сергију”

1. Из Београда, 18. августа 1901. године **Ибр. 2795**

Писмо професора Витковића Илариону Руварцу

1. Из Београда, 27. маја 1875. године **Ибр. 2796**

Писмо Г. Воиновића „Љубезном намеснику”

1. Из Карловаца, 25. новембра 1871. године **Ибр. 2797**

Писмо Ђорђа Вукићевића, адвоката, Илариону Руварцу

1. Из Новог Сада, 31. августа 1896. године **Ибр. 2798**

Писмо Миленка Вукићевића Илариону Руварцу

1. Из Београда, 2. октобра 1891.

Ибр. 2799

Писмо Спиридона Вуловића, пароха, неком протојереју

1. Из Скрадина, 2. октобра 1878. године

Ибр. 2800

Редни број: 75

Инвентарна јединица: **Кутија 9. фасцикла 6.**

Распон година грађе: 1857-1903

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2801-2820

Корица 2

Листова 36

Садржина грађе: Шеста фасцикла девете кутије садржи 20 писама Димитрију и Илариону Руварцу и другим црквеним лицима.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом), осим једног писма на српском језику (латиницом). Прво писмо послао је митрополит Дионисије Георгију Николајевићу, проти из Сарајева 1857. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Јован Грчић послао пријатељу из Новог Сада 1903. године. Писма су читљива и углавном неоштећена, а послата су из Београда, Новог Сада, Карловаца, Сарајева, Тузле, Сомбора и манастира Пакрац.

Писмо Н. Вукићевића, професора, неком пријатељу

1. Из Сомбора, 9. фебруара 1866. године

Ибр. 2801

Писмо Светислава Вуловића, професора, Димитрију Руварцу

1. Из Београда, 15. марта 1888. године **Ибр. 2802**

Писмо Јована Вучковића, професора, свом пријатељу (Дим. Руварцу?)

1. Из Карловаца, 22. фебруара 1899. године **Ибр. 2803**

Писмо Јована Вучковића, професора, „Високопречасном господину”

1. Недатирана писмо **Ибр. 2804**

Писмо Гавре, протојереја, Димитрију Руварцу

1. Из Сарајева, 21. јуна 1893. године **Ибр. 2805**

Писмо Андре Гавриловића, професора, једном Руварцу

1. Из Београда, 24. августа 1900. године **Ибр. 2806**

Писмо Андре Гавриловића, професора Илариону Руварцу

1. Из Београда, 30. октобра 1900. године **Ибр. 2807**

Писмо Андре Гавриловића, професора, Ђорђу Николајевићу, проти

1. Из Београда, 31. јануара 1860. године **Ибр. 2808**

Писмо Лаврентија Гершића, архимандрита, беочинском игуману

1. Недатирана писмо **Ибр. 2809**

Писмо Манојла Грбића Илариону Руварцу

1. Из Карловаца, Велики Петак 1893. године **Ибр. 2810**

Писмо Данета Грубера, професора, Илариону Руварцу

1. Из Вуковара, 6. септембра 1885. године **Ибр. 2811**

Писмо Михаила Грујића, епископа Георгију Бранковићу, патријарху

1. Из Плашког, 15. септембра 1901. године **Ибр. 2812**

Писмо Никанора Грујића, епископа, Илариону Руварцу

1. Из манастира Пакрац, 8. јануара 1867. године **Ибр. 2813**

Писмо Радослава Грујића, свештеника, Димитрију Руварцу

1. Из Земуна, 31. децембра 1902. године **Ибр. 2814**

Писмо Јована Грчића неком пријатељу

1. Из Новог Сада, Томина недеља 1903. године **Ибр. 2815**

Писмо Димитрија, шабачког владике, Димитрију Руварцу

1. Из Београда, 23. марта 1900. године

Ибр. 2816

Писмо Т. Димића, школског надзорника, пријатељу

1. Из Карловаца, 14. маја 1883. године

Ибр. 2817

Писма Дионисија, митрополита, Георгију Николајевићу, проти

1. Из Сарајева, 21. марта 1853. године

Ибр. 2818

2. Из Тузле, 18. децембра 1886. године

Ибр. 2819

Писмо Дам. Доброте, свештеника, Ђорђу Николајевићу, проти

1. Из Братинковца, 28. априла 1860. године

Ибр. 2820

Редни број: 76

Инвентарна јединица: **Кутија 9. фасцикла 7.**

Распон година грађе: 1850-1902

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2821-2840

Корица 2

Листова 32

Садржина грађе: Седма фасцикла девете кутије садржи 20 писама разним црквеним лицима.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом), осим једног писма на српском језику (латиницом). Прво писмо послао је Јаков Живановић из

Београда Јосифу Рајачићу, патријарху 1850. године те је узето за почетну годину. Последње писмо је Васа Ђорђевић послао Георгију Бранковићу, патријарху, 1902. године. Писма су читљива и углавном неоштећена, послата су из Београда, Беча, Будимпеште, Мостара, Карловаца, Панчева и Темишвара.

Писма Нићифора Дучића пријатељу

1. Из Београда, 12. маја 1884. године **Ибр. 2821**

Писма Нићифора Дучића Ђорђу Николајевићу, проти

1. Из Мостара, 10. септембра 1858. године **Ибр. 2822**

Писмо Васа Ђерића „Поштованом господину”

1. Из Београда, 18. априла 1901. године **Ибр. 2823**

Писмо Васа Ђорђевића Георгију Бранковићу, патријарху

1. Из Осијека, Ђурђевдан 1902. године **Ибр. 2824**

Писмо др Владана Ђорђевића пријатељу

1. Из Београда, 28. марта 1898. године **Ибр. 2825**

Писмо Пере Ђорђевића „Дењеном господину”

1. Из Београда, 31. децембра 1900. године **Ибр. 2826**

Писмо Ђоке? Јовану (Илариону Руварцу?)

1. Из Београда, 2. маја 1884. године **Ибр. 2827**

Писмо А. Ђукића „Цењеном господину”

1. Недатирана писмо **Ибр. 2828**

Писма Ђурковића Илариону Руварцу

1. Из Беча, 24. априла 1888. године **Ибр. 2829**
2. Из Будимпеште, 14. јануара 1897. године **Ибр. 2830**

Писмо Јевђенија Ђурковића Јосифу Рајачићу, митрополиту

1. Из Пеште, 19. септембра 1846. године **Ибр. 2831**

Писмо Велкиора Ердужељија (Welkiór Erdujhélji) „Пречасном господину”

1. Из Новог Сада, 22. априла 1893. године **Ибр. 2832**

Писмо Паје Еремића „Високопоштованом господину”

1. Недатирана писмо **Ибр. 2833**

Писмо Данила Живаљевића пријатељу

1. Из Београда, 19. децембра 1889. године **Ибр. 2834**

Писмо Аврама Живановића, проте, Самуилу Моширевићу, патријарху

1. Из Земуна, 28. априла 1866. године

Ибр. 2835

Писмо Јакова Живановића Јосифу Рајачићу, проти

1. Из Београда, 17. маја 1850. године

Ибр. 2836

Писмо Јована Живановића „Драги Митру”

1. Из Карловаца, 16. децембра 1886. године

Ибр. 2837

Писма Васе Живковића, проте, Димитрију Руварцу

1. Из Панчева, 2. маја 1850. године

Ибр. 2838

2. Из Панчева, 5. фебруара 1886. године

Ибр. 2839

Писмо Теофана Живковића, епископа, пријатељу

1. Из Темишвара, 10. августа 1873. године

Ибр. 2840

Редни број: 77

Инвентарна јединица: **Кутија 9, фасцикла 8.**

Распон година грађе: 1859-1914

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2841-2860

Корица 2

Листова 33

Садржина грађе: Осма фасцикла девете кутије садржи 20 докумената, и то 19 писама разним црквеним лицима и једну песму Јована Јовановића Змаја.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом). Прво писмо послао је Петар Јовановић Јосифу Рајачићу из Плашког 1859. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је јеромонах Стеван Илкић послао из Кикинде Димитрију Руварцу 1914. године. Змајева песма „Згодно место” илустрована је и има 3 строфе са по 4 стиха. Писма су читљива и углавном неоштећена. Писма су послата из Београда, Новог Сада, Карловаца, Кикинде, Цеља, Панчева, Плашког, Карлштата и манастира Хопово.

Писмо Јована Жујовића, академика, Илариону Руварцу

1. Из Београда, 17. маја 1850. године **Ибр. 2841**

Писмо Луке Зиме Димитрију Руварцу

1. Без места слања, 21. децембра 1905. године **Ибр. 2842**

Писмо др Алексе Ивића Димитрију Руварцу

1. Из Новог Сада, 22. октобра 1906. године **Ибр. 2843**

Писмо Ивана Иванића управи српске манастирске штампарије у Карловцима

1. Из Београда, 1. априла 1908. године **Ибр. 2844**

Писмо Јеврема Илића, професора, неком црквеном функционеру у Сарајеву

1. Из Београда, 25. октобра 1885. године **Ибр. 2845**

Писмо Стевана Илкића, јеромонаха, Димитрију Руварцу

1. Из Кикинде, 19. фебруара 1914. године **Ибр. 2846**

Писмо Севастијана Илића, архимандрита, „Љубезном брату”

1. Из манастира Хопово, 4. јануара 1856. године **Ибр. 2847**

Писмо Јагића (?) пријатељу

1. Без места слања, 18. децембра 1899. године **Ибр. 2848**

Писма Ватрослава Јагића, професора, Димитрију Руварцу

1. Из Цеља, 11. августа 1905. године **Ибр. 2849**

2. Из Беча, 30. септембра 1905. године **Ибр. 2850**

Писмо Душана Јакшића, професора, „Високопреподобју...”

1. Из Карловаца, 5. јула 1901. године **Ибр. 2851**

Писмо Милутина Јакшића „Поштованом господину”

1. Из Карловаца, Велики петак 1895. године **Ибр. 2852**

Писмо Свете Јакшића, уредника „Видела” сараднику „Видела”

1. Из Београда, 2. јануара 1893. године **Ибр. 2853**

Писмо Константна Јиречека, професора, Димитрију Руварцу

1. Из Беча, 9. јула 1905. године

Ибр. 2854

Писмо Јована Јовановића Змаја Ђорђу Николајевићу

1. Из Београда, 25. априла 1895. године

Ибр. 2855

Песма Јована Јовановића Змаја

1. *Згодно место* (илустована песма од 3 строфе) недатирано

Ибр. 2856

Писма Каменка Јовановића пријатељу

1. Из Панчева, 26. октобра 1886. године

Ибр. 2857

2. Из Панчева, 2. марта 1888. године

Ибр. 2858

Писмо Петра Јовановића Јосифу Рајачићу, патријарху

1. Из Плашког, 15. децембра 1859. године

Ибр. 2859

Писмо Петра Јовановића патријарху

1. Из Карлштата, 23. маја 1860. године

Ибр. 2860

Редни број: 78

Инвентарна јединица: ***Кутија 9. фасцикла 9.***

Распон година грађе: 1830-1910

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2861-2880
Корица 2
Листова 33

Садржина грађе: Девета фасцикла девете кутије садржи 20 писама разним црквеним лицима.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом), већина, једно је на рускословенском језику, а три писма су писана на српском језику (латиницом). Прво писмо послао је Димитрије Крстић, архимандрит „*Високопреосвештенству*” из манастира Гргетег 1830. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Георгије Летић, епископ послао из Темишвара Димитрију Руварцу 1910. године. Писма су читљива и углавном неоштећена. Писма су послата из Београда, Беча, Бадена, Будимпеште, Вуковара, Загреба, Арка, Сомбора, Темишвара, Сарајева и манастира Беочин и Гргетег.

Писмо Душана Јорговића Илариону Руварцу

1. Из Арка (Јужни Тирол), 23. марта 1890. године **Ибр. 2861**

Писмо Петра Јурковића патријарху

1. Из Вуковара, 2. маја ?. године **Ибр. 2862**

Писмо Ивана Калнића Илариону Руварцу

1. Из Загреба, 15. јуна 1897. године **Ибр. 2863**

Писмо Сергија Каћанског, архитекте, Јосифу Рајачићу, патријарху

1. Из манастира Беочин, 16. јануара 1852. године **Ибр. 2864**

Писмо Вјекослава Клаића „Велепоштовани господине”

1. Из Загреба, 23. фебруара 1889. године **Ибр. 2865**

Писмо Стефана Кнежевића далматинског епископа, неком пријатељу

1. Из Беча, 16. јануара 1868. године **Ибр. 2866**

Писмо Јеротеја Ковачевића, архимандрита, Ђорђу Николајевићу, проти

1. Из Београда, 25. маја 1860. године **Ибр. 2867**

Писмо Стефана Ковачевића, великог жупана, Георгију Бранковићу, патријарху

1. Из Загреба, 20. јануара 1900. године **Ибр. 2868**

Писма Саве Косановића, богослова, Ђорђу Николајевићу, проти

1. Из Београда, 20. маја 1860. године **Ибр. 2869**

2. Из Бадена, 20. септембра 1886. године **Ибр. 2870**

Писмо Лазе Костића драгом пријатељу

1. Из Сомбора, 7. јуна 1907. године **Ибр. 2871**

Писмо Стевана Крагујевића, епископа, Јосифу Рајачићу, патријарху

1. Из Осека, 2. октобра 1849. године **Ибр. 2872**

Писмо Димитрија Крстића, архимандрита, „Високопреосвештенству”

1. Из манастира Гргетег, 27. новембра 1830. године **Ибр. 2873**

Писмо др Николе Крстића пријатељу у Карловцу

1. Из Београда, 2. фебруара 1867. године **Ибр. 2874**

Писмо Ивана Кукуљевића „Високопреосвештенству”

1. Из Сарајева, 16. марта 1893. године **Ибр. 2875**

Писмо Ивана Кукуљевића Илариону Руварцу

1. Из Загреба, 28. марта 1889. године **Ибр. 2876**

Писмо Кушевића, великог жупана, сремског неком пријатељу

1. Из Вуковара, 8. фебруара 1868. године **Ибр. 2877**

Писмо Симе Лазића-Лукина једном Руварцу

1. Из Загреба, 19. октобра 1894. године **Ибр. 2878**

Писмо Симе Леовића неком свом пријатељу

1. Из Будимпеште, 1874. године

Ибр. 2879

Писмо Георгија Летића, епископа, Димитрију Руварцу

1. Из Темишвара, 28. јуна 1910. године

Ибр. 2880

Редни број: 79

Инвентарна јединица: **Кутија 9. фасцикла 10.**

Распон година грађе: 1857-1900

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2881-2900

Корица 2

Листова 34

Садржина грађе: Десета фасцикла девете кутије садржи 20 писама разним црквеним лицима.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом). Прво писмо послао је Стефан Марковић свом пријатељу из Београда 1857. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је др Теодор Мандић послао из Новог Сада „*Високопоштованом господину*” 1900. године. Писма су читљива и углавном неоштећена, осим два писма искрзаних крајева, али очуваног текста. Писма су послата из Београда, Новог Сада, Загреба, Карловаца, Сарајева, Сомбора, Имотског и Темишвара.

Писма Евгенија Летице, епископског бележника, Илариону Руварцу

1. Из Темишвара, Петровдан 1897. године

Ибр. 2881

2. Из Темишвара, 19. јуна 1897. године

Ибр. 2882

Писмо Максима Лудајића пријатељу (Руварцу?)

1. Из Ковина, 23. априла 1890. године

Ибр. 2883

Писмо Абела Петр. Лукшина неком аустријском пријатељу

1. Из Беча, 18. новембра 1867. године

Ибр. 2884

Писмо Христофера Лумбардића, свештеника, „Пречасном ретком господину”

1. Из Тополе, 25. августа 1862. године

Ибр. 2885

Писмо Стефана Митрова Љубише Никинору Грујићу, епископу

1. Из Беча, 14. јула 1871. године

Ибр. 2886

Писмо Ђорђа Магарашевића, професора, пријатељу

1. Из Карловаца, 2. фебруара 1899. године

Ибр. 2887

Писмо Николе Максимовића Илариону Руварцу

1. Из Сомбора, 19. јула 1901. године

Ибр. 2888

Писмо др Теодора Мандића „Високопоштованом господину”

1. Из Новог Сада, 31. децембра 1900. године

Ибр. 2889

Писмо Милана Мандровића, професора, Димитрију Руварцу

1. Из Карловаца, недатирано писмо **Ибр. 2890**

Писма др Томе Маретића Илариону Руварцу

1. Из Загреба, 9. фебруара 1889. године **Ибр. 2891**
2. Из Загреба, 31. јануара 1890. године **Ибр. 2892**

Писмо Јована Маринковића своме пријатељу

1. Из Београда, 31. јануара 1862. године **Ибр. 2893**

Писмо Павла Марковића Димитрију Руварцу (?)

1. Из Карловаца, 8. маја 1895. године **Ибр. 2894**

Писмо Радосава Марковића „Високопречасном господину”

1. Из Срема, 23. новембра 1906. године **Ибр. 2895**

Писмо Стефана Марковића Георгију Николајевићу у Дубровнику

1. Из Београда, 5. маја 1851. године **Ибр. 2896**

Писмо Стефана Марковића Георгију „Ђоку, драгом пријатељу”

1. Из Београда, 20. марта 1857. године **Ибр. 2897**

Писмо Спиридона Марчетића, проте, неком пријатељу

1. Из Имотског, Св. Никола 1878. године

Ибр. 2898

Писмо Спиридона Марчетића, проте, Георгију Николајевићу, митрополиту

1. Из Имотског, 24. децембра 1885. године

Ибр. 2899

Писмо Симе Матавуља, професора и књижевника, Илариону Руварцу

1. Из Новог Сада, 18. јула 1891. године

Ибр. 2900

Редни број: 80

Инвентарна јединица: ***Кутија 9. фасцикла 11.***

Распон година грађе: 1849-1912

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2901-2920

Корица 2

Листова 30

Садржина грађе: Једанаеста фасцикла девете кутије садржи 20 докумената и то 19 писама разним црквеним лицима и један препис писма Петра Матића.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику рускословенском језику (ћирилицом), осим два писма написана на српском језику (латиницом). Прво писмо послао је Никола Михаиловић, архимандриту манастира Бездин из Трста 1849. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је др Никодим Милаш, епископ послао из Дубровника Димитрију Руварцу 1912. године. Писма су читљива и углавном неоштећена а послата су из Београда, Беча, Карловаца, Загреба, Задра, Цетиња, Будимпеште, Дубровника и манастира Хопово и Бездин.

Препис писма Петра Матића Никанору Грујићу

1. Из Митровице, 7. априла 1803. године **Ибр. 2901**

Писма Р. Матковића Илариону Руварцу

1. Из Загреба, 28. децембра 1892. године **Ибр. 2902**

2. Из Загреба, 3. фебруара 1893. године **Ибр. 2903**

Писмо С. Маширевића „Светом владики”

1. Из Будимпеште, 4. новембра 1886. године **Ибр. 2904**

Писмо др Никодима Милаша, епископа Димитрију Руварцу

1. Из Дубровника, 3. априла 1912. године **Ибр. 2905**

Писмо Милана Ђ. Милићевића Леонтију Радуловићу, владики у Мостару

1. Из Београда, 23. новембра 1887. године **Ибр. 2906**

Писмо Јеротеја Мутибарића „Протопрезвитеру”

1. Из Задра, 20. новембра 1850. године **Ибр. 2907**

Писмо Митрофана, црногорског митрополита, Георгију Бранковићу, патријарху

1. Из Цетиња, 21. децембра 1900. године **Ибр. 2908**

Писмо Михаила, епископа, Георгију Бранковићу, патријарху

1. Из Плашког, 21. маја 1898. године **Ибр. 2909**

Писмо Николе Михаиловића архимандриту манастира Бездин

1. Из Трста, 5. децембра 1849. године **Ибр. 2910**

Писмо Јована Мишковића, пуковника, Илариону Руварцу (?)

1. Из Београда, 11. априла 1892. године **Ибр. 2911**

Писмо Радивоја Можетића, секретара манастира Хопово, Луки Вукановићу, војводи

1. Из манастира Хопово, 3. децембра 1862. године **Ибр. 2912**

Писмо Теодосија Мраовића своме стрицу Ђури

1. Из Београда, 8. јануара 1885. године **Ибр. 2913**

Писмо др Ђорђа Мушицког Димитрију Руварцу

1. Из Брода, 14. новембра 1886. године **Ибр. 2914**

Писма др Матије Мурка Димитрију Руварцу

1. Из Градаца, 3. фебруара 1902. године **Ибр. 2915**

2. Из Градаца, 16. октобра 1904. године **Ибр. 2916**

3. Из Градаца, 6. маја 1912. године **Ибр. 2917**

Писмо Антонија Нака, патријаршијског синђела, Ђорђу Николајевићу, проти

1. Из Беча, 23. фебруара 1850. године

Ибр. 2918

Писмо М. Недељковића Илариону Руварцу

1. Из Карловаца, 24. маја 1897. године

Ибр. 2919

Писмо М. Нешковића, школског надзорника, Димитрију Руварцу

1. Из Беловара, 31. децембра 1899. године

Ибр. 2920

Редни број: 81

Инвентарна јединица: **Кутија 9. фасцикла 12.**

Распон година грађе: 1846-1906

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2921-2940

Корица 2

Листова 32

Садржина грађе: Дванаеста фасцикла девете кутије садржи 20 писама разним црквеним лицима.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом). Прво писмо послао је Јоксим Новић Оточанин Јосифу Рајачићу из Вуковара 1846. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Стојан Новаковић из Београда послао Димитрију Руварцу 1906. године. Писма су читљива и неоштећена а послата су из Београда, Беча, Карловаца, Сарајева, Новог Сада, Сомбора, Мостара, Пеште и манастира Крупа.

Писмо К. Николајевића Ђорђу Николајевића, проти

1. Из Београда, 22. јануара 1860. године **Ибр. 2921**

Писмо Ђорђа Николајевића, митрополита, неком пријатељу

1. Из Сарајева, 16. јануара 1887. године **Ибр. 2922**

Писмо Лукијана Николајевића Јосифу Рајачићу, патријарху

1. Из Карловаца, 3. августа 1851. године **Ибр. 2923**

Писмо Мирана Николића, владике, неком свом пријатељу

1. Из Пеште (?) 24. маја 1890. године **Ибр. 2924**

Писмо Стефана Николића, ђакона, неком свом пријатељу

1. Из Новог Сада, 25. новембра 1869. године **Ибр. 2925**

Писма Стојана Новаковића Димитрију Руварцу

1. Из Београда, 4. фебруара 1906. године **Ибр. 2926**

2. Из Београда, 8. фебруара 1906. године **Ибр. 2927**

3. Из Београда, 17. априла 1906. године **Ибр. 2928**

Писмо Јоксима Новића Оточанина Јосифу Рајачићу, митрополиту

1. Из Вуковара, 27. јула 1846. године **Ибр. 2929**

Писмо др Илије Огњановића, лекара, неком пријатељу

1. Из Новог Сада, 8. октобра 1892. године **Ибр. 2930**

Писмо Одбора за издавање Вукових дела неком личном пријатељу Вука

1. Из Беча, 3. јануара 1865. године **Ибр. 2931**

Писмо Германа Опачића, бачког владике, Илариону Руварцу

1. Из Новог Сада, Велика субота 1895. године **Ибр. 2932**

**Писмо Исаије Олујића, архимандрита Георгију Николајевићу, митрополиту у
Сарајеву**

1. Из манастира Крупа, 14. децембра 1885. године **Ибр. 2933**

Писмо Тихомира Остојића неком пријатељу

1. Из Новог Сада, 27. новембра 1895. године **Ибр. 2934**

Писмо Тихомира Остојића Димитрију Руварцу

1. Из Новог Сада, 12. новембра 1899 године **Ибр. 2935**

Писмо др Ђеке Павловића Георгију Бранковићу, патријарху

1. Из Сомбора, 30. октобра 1900. године **Ибр. 2936**

Писмо Ивана Павловића, службеника Министарства иностраних дела, пријатељу

1. Из Београда, 29. августа 1888. године

Ибр. 2937

**Писмо Ивана Павловића, службеника Министарства иностраних дела, Димитрију
Руварцу**

1. Из Београда, Духови 1895. године

Ибр. 2938

Писмо Стефана Павловића Илариону Руварцу

1. Из Новог Сада, Ускрс 1892 године

Ибр. 2939

Писмо Јанићија Памучине, архимандрита, Георгију Николајевићу, проти у Задру

1. Из Мостара, 12. фебруара 1859. године

Ибр. 2940

Редни број: 82

Инвентарна јединица: ***Кутија 9. фасцикла 13.***

Распон година грађе: 1848-1905

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2941-2960

Корица 2

Листова 30

Садржина грађе: Тринаеста фасцикла девете кутије садржи 20 писама Димитрију и Илариону Руварцу и другим црквеним лицима.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом). Прво писмо послао је Иларион Руварац из Карловаца Лазару Руварцу 1848. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Серафин Перовић, митрополит послао Илариону Руварцу из Мостара 1905. године. Писма су читљива и неоштећена а послата су из Београда, Беча, Прага, Карловаца, Вршца, Новог Сада, Сомбора, Мостара, Пазове, Пожаревца и Вуковара.

**Писмо Константина Пејичића, књижевника, Ђоки Контићу, фискалу
фрушкогорског манастира**

1. Из Панчева, 3. марта 1868. године **Ибр. 2941**

Писмо Серафина Перовића, митрополита, Илариону Руварцу

1. Из Мостара, 15. маја 1905. године **Ибр. 2942**

Писмо Петровића неком пријатељу

1. Из Пазове, 23. јула 1852. године **Ибр. 2943**

Писмо Саве Петровића, уредника „Српског Сиона”, Димитрију Руварцу

1. Из Новог Сада, 3. јануара 1891 године **Ибр. 2944**

Писмо Ђ. Поливке, доцента чешког свеучилишта, Илариону Руварцу

1. Из Прага, 26. јуна 1894 године **Ибр. 2945**

Писмо Сирку Полихронија Илариону Руварцу

1. Из Новог Сада, 11. маха 1898 године

Ибр. 2946

Писмо Поповића Илариону Руварцу

1. Из Београда, 20. децембра 1856. године

Ибр. 2947

Писмо С. В. Поповића „Многопоштованом господину”

1. Из Новог Сада, 13. јула 1882. године

Ибр. 2948

Писмо Димитрија Поповића, свештеника, „Господару и пријатељу”

1. Из Сомбора, 31. децембра 1870. године

Ибр. 2949

Писмо Ђорђа Поповића Димитрију Руварцу

1. Из Новог Сада, 9. фебруара 1871. године

Ибр. 2950

Писмо Стојана М. Протића, бившег уредника, „Самоуправе” неком историчару

1. Из Пожаревца, (затвор) 25. јула 1883. године

Ибр. 2951

Писмо Родића Ђорђу Николајевићу у Сарајево

1. Из Беча, 9. децембра 1882. године

Ибр. 2952

Писмо Емилијана Родића „Драгом Иви...”

1. Из Вршца, 17. маја 1893. године

Ибр. 2953

Писмо Ливија Радивојевића Георгију Бранковићу, патријарху

1. Из Загреб, 21. априла 1900. године

Ибр. 2954

Писмо Јована Радоњића, професора, Димитрију Руварцу

1. Из Новог Сада, 14. јула ?. године

Ибр. 2955

Писмо Ђорђа Рајковића, књижевника, Димитрију Руварцу

1. Из Новог Сада, 9. фебруара 1877. године

Ибр. 2956

Писмо Милана Решетара и др. Илариону Руварцу

1. Из Беча, 12. фебруара 1899. године

Ибр. 2957

Писмо Милана Решетара и др. „Многопоштовани господину”

1. Из Беча, 19. октобра 1902. године

Ибр. 2958

Писмо Ристе „Драгом брату Јовану”

1. Из Вуковара, 20. јануара 1893. године

Ибр. 2959

Писмо Илариона Руварца Лазару Руварцу

1. Из Карловаца, 17. марта 1848. године

Ибр. 2960

Редни број: 83

Инвентарна јединица: **Кутија 9. фасцикла 14.**

Распон година грађе: 1853-1920

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2961-2980

Корица 2

Листова 37

Садржина грађе: Четрнаеста фасцикла девете кутије садржи 20 писама Димитрију и Илариону Руварцу, и другим црквеним лицима.

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом), осим једног писма латиницом. Прво писмо послао је др Душан Ружић из Великог Бечкерека Илариону Руварцу 1853. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је Димитрије Руварац послао Василију Руварцу из Карловаца 1920. године. Писма су читљива и неоштећена. На писму Милице Стојадиновић Српкиње игуману Милутину Ратковићу сачуван је печат у црвеном воску. Писма су послата из Београда, Беча, Карловаца, Новог Сада, Шапца, Загреба, Великог Бечкерека, Котора и манастира Гргетег и Раваница.

Писмо Илариона Руварца Василију Руварцу, карловачком пароху

1. Из Карловаца, 5. децембра 1856. године

Ибр. 2961

Писмо Илариона Руварца неком пријатељу

1. Из Манастира Гргетег, 7. јуна 1890. године **Ибр. 2962**

Писмо Димитрија Руварца неком пријатељу

1. Из Карловаца, 5. марта 1920. године **Ибр. 2963**

Писмо Косте Руварца Василију Руварцу, карловачком проти

1. Из Карловаца, 23. децембра 1857. године **Ибр. 2964**

Писмо Косте Руварца Илариону Руварцу

1. Из Пеште, 12. јуна 1894 године **Ибр. 2965**

**Писмо Лазара Руварца, подпредседника Банског стола, Георгију Бранковићу,
патријарху**

1. Из Загреба, 22. децембра 1901. године **Ибр. 2966**

Писмо др Душана Ружића Илариону Руварцу

1. Из Великог Бечкерека, 2. новембра 1853. године **Ибр. 2967**

Писмо Никанора Ружића, епископа неком владики

1. Из Загреба, 25. марта 1893. године **Ибр. 2968**

Писмо Александра Сандића Илариону Руварцу

1. Из Новог Сада, Св. Иларион 1894. године

Ибр. 2969

Писмо Самуила, владике шабачког, неком архимандриту

1. Из Шабца, 1. марта 1885. године

Ибр. 2970

Писмо др Лазара Секулића, патријаршијског народног црквеног тајника, Илариону Руварцу

1. Из Карловаца, „на концу 19. века” (децембар 1900)

Ибр. 2971

Писмо Тадије Симчикласа своје пријатељу (неком Руварцу)

1. Из Загреба, 23. марта 1901. године

Ибр. 2972

Писмо Тодора Стефановића Виловског Димитрију Руварцу

1. Из Беча, 31. новембра 1901. године

Ибр. 2973

Писмо Милице Стојадиновић Српкиње Милутину Ратковићу, угуману

1. Из манастира Раваница, Бадњи дан 1873. године

Ибр. 2974

Писмо Љубомира Стојановића Руварцу

1. Из Београда, 22. новембра 1900. године

Ибр. 2975

Писмо Ђорђа Стратимировића „Високопреосвеиштенству”

1. Из Беча, 31. децембра 1894. године

Ибр. 2976

Писмо Ђорђа Стратимировића Димитрију Руварцу

1. Из Беча, 31. Ђурђевдан 1901. године

Ибр. 2977

Писмо Јована Сундечића пречасном проти

1. Из Без места слања, 8. септембра 1880. године

Ибр. 2978

Писмо Јована Сундечића Илариону Руварцу

1. Из Котора, Светли понедељак 1894. године

Ибр. 2979

Писмо др Јосифа Тиме неком пријатељу

1. Недатирано писмо

Ибр. 2980

Редни број: 84

Инвентарна јединица: ***Кутија 9. фасцикла 15.***

Распон година грађе: 1885-1911

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 2981-3000

Корица 2

Листова 34

Садржина грађе: Петнаеста фасцикла девете кутије садржи 20 докумената, 19 писама Димитрију и Илариону Руварцу и другим црквеним лицима као и део говора В. Димића, свештеника.

Примедбе: Писма су писана руком на српском и руском језику (ћирилицом), осим два писма на српском језику, латиницом. Прво писмо послао је Павле Падејски, студент филозофије из Беча 1885. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је др Сима Трајановић послао из Београда Сергеју Попићу, игуману, 1911. године. Писма су читљива и неоштећена. Писма су послата из Београда, Беча, Загреба, Сарајева, Новог Сада, Цетиња, Котора, Петрограда, Кијева, Осијека, Ђакова и манастира Крушедол.

Писмо Лазара Томановића Илариону Руварцу

1. Из Цетиња, 23. јула 1894. године

Ибр. 2981

Писмо Јована Томића Димитрију Руварцу

1. Из Београда, 23. јула 1904. године

Ибр. 2982

Писмо И. Толстоја Јосифу Рајачићу, патријарху

1. Из Петрограда, 24. фебруара 1857. године

Ибр. 2983

Писма др Симе Трајановића Сергеју Попићу, игуману

1. Из Београда, 30. јануара 1911. године

Ибр. 2984

Писма Јована Туромана Руварцу

1. Из Београда, 21. фебруара 1887. године **Ибр. 2985**

Писма Светозара Ђоровића, књижевника, Илариону Руварцу

1. Из Мостара, 3. јануара 1896. године **Ибр. 2986**

Писмо Алексија Уварова, грофа, патријарху у Карловцима

1. Из Кијева, 8. децембра 1873. године **Ибр. 2987**

Писмо О. Утјешиновића Остражинског Ђорђу Николајевићу, митрополиту

1. Из Беча, 5. маја 1888. године **Ибр. 2988**

Писмо Т. Флоринског, професора, Илариону Руварцу

1. Из Кијева, 14. октобра 1888. године **Ибр. 2989**

Писмо Косте Хермана Илариону Руварцу

1. Из Сарајева, 30. марта 1894. године **Ибр. 2990**

Писмо Светозара Н. Шакрана, богослава, Илариону Руварцу

1. Из манастира Крушедол, 21. априла 1888. године **Ибр. 2991**

Писмо Милорада Шапчанина Димитрију Руварцу

1. Из Београда, 16. маја 1891. године **Ибр. 2992**

Писмо Митрофана Шевића, бачког владике, Димитрију Руварцу

1. Из Новог Сада, 27. јуна 1905. године **Ибр. 2993**

Писмо Јосипа Јураја Штросмајера, бискупа, Илариону Руварцу

1. Из Ђакова, 6. октобра 1892. године **Ибр. 2994**

Писмо Јосипа Јураја Штросмајера, бискупа, Георгију Бранковићу, патријарху

1. Из Осијека, 23. марта 1901. године **Ибр. 2995**

Писмо Шумановића Руварцу

1. Из Загреба, 9. јануара 1903. године **Ибр. 2996**

Писмо Павла Падејског, студента филозофије, „Пречасном господину”

1. Из Беча, 4. новембра 1885. године **Ибр. 2997**

Писмо Герасима, епископа, неком пријатељу

1. Из Котора, 3. октобра 1885. године **Ибр. 2998**

Део говора В. Димића, свештеника

1. Из Оросламоша, 15. августа 1870. године

Ибр. 2999

Писмо Јеврема Грујића неком владици

1. Из Новог Сада, 24. августа 1882. године

Ибр. 3000

Редни број: 85

Инвентарна јединица: **Кутија 9. фасцикла 16.**

Распон година грађе: 1885-1893

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3001-3020

Корица 2

Листова 35

Садржина грађе: Шеснаеста фасцикла девете кутије садржи 20 писама Димитрију и Илариону Руварцу и другим црквеним лицима

Примедбе: Писма су писана руком на српском језику (ћирилицом). Прво писмо послао је Стефан Перезић, парох из Рисна, Георгију Николајевићу, митрополиту 1885. године, те је узето за почетну годину. Последње писмо је доктор права Милан Пећанац послао из Цириха митрополиту 1893. године. Писма су читљива и неоштећена, а послата су из Беча, Цириха, Пеште, Рисна, Буђовице, Варадина, Руме, Карловаца, Новог Сада, Товарника, Вршца, Турије и манастира Ковиље.

Писмо Стефана Перезића, пароха, Георгију Николајевићу, митрополиту

1. Из Рисна, 21. децембра 1885. године

Ибр. 3001

Писмо Игњата Бурјана, школског директора, „Високоуваженом господину”

1. Из Буђовице, 23. октобра 1886. године **Ибр. 3002**

Писмо Милоша Стојисављевића, мајора, „Господину владики”

1. Из Варадина, 31. октобра 1886. године **Ибр. 3003**

Писмо Ђорђевића „Пресветли господину”

1. Из Руме, 27. новембра 1886. године **Ибр. 3004**

Писмо Николе Брашована, учитеља, Димитрију Руварцу

1. Из Вршца, новембра 1886. године **Ибр. 3005**

Писмо М. Димитријевића Димитрију Руварцу

1. Из Новог Сада, 20. децембра 1886. године **Ибр. 3006**

Писмо Петра Чолића, свештеника, „Поштовани брату”

1. Из Турије, 23. фебруара 1888. године **Ибр. 3007**

Писмо М. Раића, учитеља, „Љубезном пријатељу”

1. Из Пеште, 26. јануара 1888. године **Ибр. 3008**

Писмо Кирила Жежеља, проте, „*Високопреосвештеном господину*”

1. Из Задра, 26. децембра 1890. године **Ибр. 3009**

Писмо Стевана Поповића Димитрију Руварцу

1. Из Товарника, 15. априла 1890. године **Ибр. 3010**

Писмо Јована Максимовића, студента филозофије, једном Руварцу

1. Из Беча, 2. децембра 1888. године **Ибр. 3011**

Писмо Мародића „*Високопречасном господину*”

1. Из манастира Ковиле, 3. јуна 1888. године **Ибр. 3012**

Писмо Милана Пећанца, др права, митрополиту

1. Из Цириха, 20. априла 1893. године **Ибр. 3013**

Писмо Милана Гавриловића Илариону Руварцу

1. Из Будимпеште, 4. априла 1891. године **Ибр. 3014**

Писмо П. Петрановића, протојереја, митрополиту

1. Из Рељева, 1. јануара 1889. године **Ибр. 3015**

Писмо Саве Штајшића, пароха, „Високопречасном господину”

1. Из Ирига, 23. марта 1892. године

Ибр. 3016

Писмо М (илоша) Раића Илариону Руварцу

1. Из Пеште, 4. новембра 1886. године

Ибр. 3017

Писмо М. Ћирића „Пречасном господину”

1. Из Карловаца, 24. марта 1893. године

Ибр. 3018

Писмо др Љубе Радивојевића Илариону Руварцу

1. Из Новог Сада, 25. марта 1893. године

Ибр. 3019

Писмо М. Хр. Ристића „Вашем Високопреосвештенству”

1. Из Беле Цркве, 1. маја 1893. године

Ибр. 3020

Редни број: 86

Инвентарна јединица: **Кутија 10. фасцикла 1.**

Распон година грађе: 1786-1913

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3021-3129

Корица 2

Листова 243

Садржина грађе: Прва фасцикла десете кутије садржи 109 докумената: 6 књижевних састава Јована Јовановића Змаја, разна писма црквеним великодостојницима, службене акте краља Милана Обреновића, кнеза Александра Карађорђевића, кнеза Милоша и Михаила Обреновића.

Примедбе: Сва писма су писана руком на српском језику (ћирилицом). Остала документа: закони, уредбе, прокламације, укази, службени акти, штампани су такође на српском језику, ћирилицом. Писма су читљива и углавном неоштећена. Нека документа су оштећена, попут Змајевих књижевних састава где су листови искрзани при врху, а неки су листови пресечени на пола. Сви Змајеви књижевни састави илустровани су. На неколико службених аката 1866-1904. године сачуван је државни печат у црвеном воску. На писмима из Босне и Херцеговине 1786-1862, сачуван је печат у црном воску са годином 1832. Прво писмо послао је из Мостара херцеговачки митрополит Ананије племену Пива и Горанском 1786. године, те је узето за почетну годину. Последњи документ је беседа краља Петра I Карађорђевића у Народној скупштини из 1913. године. Писма су послата углавном из Београда, неколико писама послата су из Крагујевца, Тополе и Мостара.

Књижевни састави Јована Јовановића Змаја

1. <i>Даув тигрокоз</i> - проза - илустровано – недатирано	Ибр. 3021
2. <i>Облак</i> - проза - илустровано – недатирано	Ибр. 3022
3. <i>Лија у кокошињаку</i> - проза - илустровано – недатирано	Ибр. 3023
4. <i>Бркајлије</i> - проза - илустровано – недатирано	Ибр. 3024
5. <i>Комендија за грош</i> - песма - илустровано – недатирано	Ибр. 3025
6. <i>На путу живота</i> - песма - илустровано – недатирано	Ибр. 3026

Павле Стаматовић, парох - Ода митрополиту Стефану Станковићу

1. Из Сегедина, 27. децембра 1837. године	Ибр. 3027

Стеван Павошевић – Песма Св. Стефану

1. Из Карловаца, децембар 1852. године

Ибр. 3028

Гаврило Хранислав на дан Св. Стефана 1804

1. Без места, Св. Стефан 1804. године

Ибр. 3029

Лукијан Мушицки – Песма у част митрополита Стратимировића

1. Без места, 29. маја 1821. године

Ибр. 3030

Службени акти Краља Милана Обреновића

Распис министру војном и командантима дивизија

1. Из Београда, 24. фебруара 1898. године

Ибр. 3031

Министарству иностраних дела

2. Из Београда, 15. јуна 1881. године

Ибр. 3032

Министарству финансија

1. Из Београда, 12. фебруара 1874. године

Ибр. 3033

2. Из Београда, 21. августа 1872. године

Ибр. 3034-3034/1

Службени акт кнеза Александра Карађорђевића – Министарству финансија

1. Из Београда, 3. јула 1856. године (7 аката)

Ибр. 3035, Ибр. 3035/1, (2 ком.) и Ибр. 3035/1-4

Службени акти кнеза Милоша Обреновића – Министарству финансија

1. Из Београда, 22. јуна 1867. године

Ибр. 3036

2. Из Београда, 5. априла 1867. године

Ибр. 3037

Службени акти кнеза Александра Карађорђевића - Министарству финансија

1. Из Београда, 29. јануара 1855. године

Ибр. 3038

2. Из Тополе, 23. новембра 1852. године

Ибр. 3039

3. Из Београда, 12. јануара 1855. године

Ибр. 3040

Службени акти кнеза Александра Карађорђевића – Министарству финансија

1. Из Београда, 31. октобра 1849. године

Ибр. 3041

2. Из Брестовичке Бање, 31. јула 1849. године (1 реферат)

Ибр. 3042-3042/1

3. Из Београда, 27. септембра 1849. године

Ибр. 3043

4. Из Тополе, 23. јуна 1849. године

Ибр. 3044

5. Из Београда, 23. фебруара 1855. године (1 реферат)

Ибр. 3045-3045/1

6. Из Београда, 8. јуна 1855. године

Ибр. 3046

7. Из Тополе, 15. јануара 1856. године

Ибр. 3047

8. Из Београда, 8. јануара 1856. године

Ибр. 3048

9. Из Београда, 8. јуна 1856. године

Ибр. 3049

10. Из Београда, 16. септембра 1856. године

Ибр. 3050

11. Из Београда, 2. новембра 1856. године

Ибр. 3051

12. Из Београда, 17. фебруара 1857. године

Ибр. 3052

Службени акти кнеза Михаила Обреновића - Министарству финансија

1. Из Београда, 5. јуна 1861. године **Ибр. 3053**
2. Из Београда, 9. јула 1861. године **Ибр. 3054**
3. Из Београда, 13. октобра 1864. године **Ибр. 3055**

Управа вароши Београда – Министарству финансија

1. Из Београда, 27. октобра 1866. године **Ибр. 3056**

Признаница Миливоја Блазнавца

1. У Београду, 7. новембра 1866. године **Ибр. 3057**

Исправничество Пожаревачког округа – Управителном савету

1. Из Пожаревца, 26. августа 1866. године **Ибр. 3058**

Миша Анастасијевић – Облигација на име Мехмеда Раиса из 1837. године на турском језику са преводом

1. Рушчук, облигација на 1000 гроша из 1837. године **Ибр. 3059**

Министарство унутрашњих дела – Попечитељству финансија

1. Из Београда, 24. септембра 1849. године **Ибр. 3060**

Министарство правде и просвете – Министарству финансија

1. Из Београда, 2. маја 1849. године **Ибр. 3061**

Уговор Мише Анастасијевића са државом о куповини и продаји соли

1. Из Београда, 24. новембра 1852. године **Ибр. 3062**

Службени акт кнеза Михаила Обреновића – Министарству финансија

1. Из Београда, 16. фебруара 1866. године **Ибр. 3063**

Намесници кнеза Милана – Указ о пензионисању Љубомира Ненадовића

1. Из Београда, 9. октобра 1868. године **Ибр. 3064**

Намесници кнеза Милана – Министарству финансија

1. Из Београда, 25. октобра 1868. године **Ибр. 3065**

Намесници кнеза Милана – Министарству просвете и цркве

1. Из Београда, 8. јануара 1869. године **Ибр. 3066**

2. Из Београда, 11. јануара 1869. године **Ибр. 3067**

Намесници кнеза Милана – Министарству финансија

1. Из Београда, 16. априла 1869. године (1 реферат) **Ибр. 3068-3068/1**

Намесници кнеза Милана – Штампана прокламација српском народу

1. У Београду, 26. јуна 1839. године **Ибр. 3069**

Решење кнеза Александра Карађорђевића Државном органу на извршење

1. У Београду, 16. новембра 1842. године **Ибр. 3070**

Службени акти Краља Милана Обреновића – Министарству финансија

1. Из Београда, 15. маја 1882. године **Ибр. 3071**

2. Из Београда, 19. јуна 1882. године **Ибр. 3072**

3. Из Београда, 27. јуна 1882. године **Ибр. 3073/1-3**

Службени акти Александра Карађорђевића

Прокламација кнеза Александра Карађорђевића српском народу

(штампани текст)

1. У Београду, 23. јуна 1856. године **Ибр. 3074**

Правила новоосноване црквене општине у Београду, аугсбурске општине,

(штампани текст)

1. У Београду, 5. јуна 1858. године **Ибр. 3075**

Указ кнеза Александра Карађорђевића Министарству финансија и правде

(штампани текст)

1. Из Крагујевца, 5. децембра 1851. године **Ибр. 3076**

**Писма кнеза Александра Карађорђевића - Министарству финансија и правде
(штампани текст)**

1. Из Београда, 20. октобра 1858. године **Ибр. 3077**
2. Из Београда, 22. марта 1855. године **Ибр. 3078**

Кнез Александар Карађорђевић - Закон о буџету (штампани текст)

- 1.У Београду, 17. јула 1858. године **Ибр. 3079**

Кнез Милош Обреновић – Измене у Грађанском закону (штампани текст)

- 1.У Београду, 28. новембра 1859. године **Ибр. 3080**

**Кнез Милош Обреновић – Тумачење једног параграфа Грађанског законика
(штампани текст)**

- 1.У Београду, 28. новембра 1859. године **Ибр. 3081**

Кнез Михаило Обреновић – Закон о управи фондова (штампани текст)

- 1.У Београду, 16. августа 1862. године **Ибр. 3082**

Указ кнеза Михаила Обреновића – Министарском савету (штампани текст)

- 1.У Београду, 29. маја 1867. године **Ибр. 3083**

**Закон кнеза Милана Обреновића – Министру правде, утрашњег дела и војске
(штампани текст)**

1.У Београду, 1. децембра 1877. године

Ибр. 3084

**Беседа краља Петра I Карађорђевића у Народној скупштини
(штампани текст)**

1.У Београду, 4. октобра 1913. године

Ибр. 3085

Писма из Босне и Херцеговине 1786-1862 (поклон А. Ивића)

Херцеговачки митрополит Ананије племену Пиви и Горанском

1. Из Мостара, 18. октобра 1786. године

Ибр. 3086

Херцеговачки митрополит Ананије Трифку Лешевићу, свештенику у Горанском

1. Из Мостара, априла 1850. године

Ибр. 3087

Исмаил Паша, херцеговачки везир поповима и кнезовима у Пиви

1. Из Мостара, 15. јуна 1851. године

Ибр. 3088

Херцеговачки митрополит Хришћанима у Пиви

1. Из Мостара, 15. јуна 1851. године

Ибр. 3089

Војвода Лука Лукаловић попу Марку Љешевићу, војводи у Пиви

1. Из Зупца, 4. септембра 1862. године **Ибр. 3090**

Али бег, мудир из Гацког, војводама Јаћиму, Петру, Пеку и осталим Пивљанима

1. Из Гацког (?), 1862. (?) године **Ибр. 3091**

Али бег, мудир из Гацког поповима и кнежевима у Пиви

1. Из Гацког (?), 1862. (?) године **Ибр. 3092**

Дервиш-паша попу Жарку Љешевићу

1. Недатирано **Ибр. 3093**

Херцеговачки мутесариф поповима и кочобашама

1. Из Мостара(?), 16. децембра 18(?) године **Ибр. 3094**

Окица Видаковић, капетан, војводи Мирку Петровићу, председнику црногорског суда

1. Из Пиве, 18(?) године **Ибр. 3095**

Службени акти Александра Карађорђевића - Министарству финансија

1. Из Београда, 4. децембра 1848. године **Ибр. 3096**

2. Из Београда, 19. марта 1846. године **Ибр. 3097-3097/1**

Службени акт кнеза Михаила Обреновића - Савету књажевства српског

1. Из Крагујевца, 17. јуна 1840. године **Ибр. 3098**

Намесници кнеза Милана - председнику Министарског савета

1. Из Београда, 17. јула 1869. године **Ибр. 3099**

Службени акт кнеза Михаила Обреновића - Обнародовање закона

1. У Београду, 12. марта 1868. године **Ибр. 3100**

Народни србски суд – Објављење о издавању мензулана

1. Из Крагујевца, 18. априла 1834. године **Ибр. 3101**

Службени акти кнеза Милана Обреновића

Закон о допуни Закона о преком суду

1. У Београду, 1. децембра 1877. године **Ибр. 3102**

Указ о зајму

1. У Београду, 19. јуна 1881. године **Ибр. 3103**

Закон о увођењу у живот Закона од 24.септембра 1876. године

1. У Београду, 1. децембра 1877. године **Ибр. 3104**

Закон о оснивању Учитељске школе у Нишу

1. У Београду, 1. децембра 1877. године

Ибр. 3105

**Службени акт краља Александра Обреновића – Предлог Закона о допунама у Закону
о монополу соли од 17. јула 1890. године**

1. У Београду, 23. јануара 1899. године

Ибр. 3106

Службени акти краља Петра I Карађорђевића

Закон о народној банци из 1904.

1. У Београду, 24. марта 1904. године

Ибр. 3107

Закон о буџету из 1903.

1. У Београду, 8. октобра 1903. године

Ибр. 3108

**Службени акт краља Александра Обреновића – Указ о образовању владе др Лазара
Докића**

1. У Београду, 4. јуна 1893. године

Ибр. 3109

**Службени акт краља Милана Обреновића – Закон о замени члана Закона о
поштанским маркама од 31.октобра 1866. године**

1. У Београду, 16. децембра 1882. године

Ибр. 3110

**Штампани текст службеног акта – Закон о привременој влади из 1858. године
(штампани текст)**

1. У Београду, 31. децембра 1858. године

Ибр. 3111

Службени акти кнеза Александра Обреновића

Закон о оснивању Пољопривредне школе у Топчидеру (штампани текст)

1. У Београду, 10. јануара 1853. године

Ибр. 3112

Закон о буџету (штампани текст)

1. У Београду, 17. јула 1858. године

Ибр. 3113

**Службени акт кнеза Милоша Обреновића – Законик о судском поступку у
грађанским парницама (штампани текст)**

1. У Београду, 20. фебруара 1860. године

Ибр. 3114

Службени акт Михаила Обреновића – Шумска уредба (штампани текст)

1. У Београду, 4. априла 1861. године

Ибр. 3115

Службени акти кнеза Милоша Обреновића

Законик трговачки (штампани текст)

1. У Београду, 26. јануара 1860. године

Ибр. 3116-3116а

Законик о Народној скупштини (штампани текст)

1. У Београду, 14. јануара 1853. године **Ибр. 3117**

Закон о оснивању главне управе (штампани текст)

1. У Београду, 14. маја 1859. године **Ибр. 3118**

Службени акти кнеза Михаила Обреновића

Правилник о правозаступницима (штампани текст)

1. У Београду, 28. фебруара 1862. године **Ибр. 3119**

Закон о правозаступницима (штампани текст)

1. У Београду, 28. фебруара 1862. године **Ибр. 3120**

Прокламација кнеза Михаила Обреновића српском народу (штампани текст)

1. У Београду, 14. септембра 1860. године **Ибр. 3121**

Укази кнеза Александра Обреновића

Указ о измени уредбе о таксама (штампани текст)

1. У Београду, 25. јануара 1858. године **Ибр. 3122**

Указ о отварању кредита за набавку горива (штампани текст)

1. У Београду, 31. октобра 1857. године **Ибр. 3123**

Указ о секвестирању имања турских поданика у Србији (штампани текст)

1. У Крагујевцу, 8. септембра 1857. године

Ибр. 3124

Уредбе кнеза Александра Карађорђевића

Уредба о таксама (штампани текст)

1. У Београду, 4. јула 1857. године

Ибр. 3125

Указ о наплаћивању ђумручке таксе (штампани текст)

1. У Београду, 23. маја 1850. године

Ибр. 3126

Службени акт Намесништва кнеза Милана – Војни закон (штампани текст)

1. У Београду, 31. октобра 1839. године

Ибр. 3127

Прокламација краља Милана Обреновића српском народу

1. У Београду, 1. децембра 1888. године

Ибр. 3128

Службени акт краља Петра I Карађорђевића – Закон о таксама (штампани текст)

1. У Београду, 30. марта 1911. године

Ибр. 3129

Редни број: 87

Инвентарна јединица: **Кутија 11. фасцикла 1.**

Распон година грађе: 1840-1912

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3130-3190

Корица	2
Листова	93

Садржина грађе: Прва фасцикла једанаесте кутије садржи 59 писама Димитрију и Илариону Руварцу и другим црквеним лицима, и један књижевни састав Фр. Миклошића.

Примедбе: Писма су писана руком на српском и руском језику (ћирилицом), осим три писма написаних на српском језику, латиницом. Најстарији докуменат из ове фасцикле је песма *Славуј* Фр. Миклошића из 1840. године, те је узет за почетну годину. Последње писмо је Димитрије Витковић, катихета, послао из Загреба Димитрију Руварцу 1913. године. Писма су читљива и углавном неоштећена, осим једног писма које је доста трошно. Писма су послата из Београда, Земунa, Скопља, Загреба, Сарајева, Суботице, Карловаца, Панчева, Рисна, Неготина, Сомбора, Петрограда, Будимпеште, Сентандреје, Лавова, Халкеа, Темишвара и манастира Врдик, Савина, Ковиле, Ораховица, Гомионица и Пакрац.

Писмо Танасија Пејатовића, наставника, др Јовану Цвијићу

1. Из Скопља, 4. маја 1900. године **Ибр. 3130**

Писмо Јеротеја Ђордана, игумана манастира Савина у Боки, Димитрију Руварцу

1. Из манастира Савина, 17. јануара 1899. године **Ибр. 3131**

Писмо Игњата Димића, уредника календара „Србобран”, Димитрију Руварцу

1. Из Загреба, 15. марта 1897. године **Ибр. 3132**

Писмо др Жарка Миладиновића, адвоката, „Врло поштованом господину”

1. Из Руме 11. априла 1897. године **Ибр. 3133**

Писмо Васе Константиновића, свештеника, „Драги Митре...”

1. Из Карловаца, 22. септембра 1898. године **Ибр. 3134**

Писмо Ј. Станикића, пароха, „Високопречасни господине”

1. Из Тараша, 24. јануара 1897. године **Ибр. 3135**

Писмо Јосипа Карла Димитрију Руварцу

1. Из Загреба, 28. новембра 1894. године **Ибр. 3136**

Писмо Лежајића „Много поштованом господину”

1. Из манастира Врдник, 6. новембра 1893. године **Ибр. 3137**

Писмо Василија Карobleва Илариону Руварцу

1. Из Петрограда, 6. децембра 1896. године **Ибр. 3138**

Писмо Гаврила Димитрију Руварцу

1. Без места слања, 3. / 15.. децембра 1896. године **Ибр. 3139**

Писмо војводе Маша Врбице сарајевском митрополиту

1. Из Рудолфштала, 5. децембра 1894. године **Ибр. 3140**

Писмо Оскара Дарцана Илариону Руварцу

1. Из Будимпеште, 23. новембра 1894. године **Ибр. 3141**

Писмо Николе Максимовића Димитрију Руварцу

1. Из Суботице, 27. априла 1896. године **Ибр. 3142**

Писмо Драг. Станојевића „Високопречасни господине”

1. Из Новог Сада, 5. / 27. априла 1896. године **Ибр. 3143**

Писмо Николе Манојловића „Драги Сергеје...”

1. Из манастира Пакрац, 21. марта 1896. године **Ибр. 3144**

Писмо П. Иванчевића, јеромонаха, „Ваше високопреподобје”(Рувдију)

1. Из манастира Гомионица, 27. / 15. фебруара 1896. године **Ибр. 3145**

Писмо Алексе Живановића, капетана, „Пречасном господину”

1. Из Осијека, 20. марта 1895. године **Ибр. 3146**

Писмо Филипа Милошевића „Високопреосвештенству...”

1. Из Осијека, 24. I / 5. II 1895. године **Ибр. 3147**

Писмо Платона, архимандрита, „Високопречасном господину”

1. Из Сентандреје, 9. / 21. јануара 1895. године **Ибр. 3148**

Писмо Јована Благојевића оцу Сергију

1. Из Сомбора, 12. маја 1890. године **Ибр. 3149**

Писмо Дан. Петрановића, наставника, Димитрију Руварцу

1. Из Шибеника, 24. марта 1899. године **Ибр. 3150**

Писмо Луке Поповића, свештеника, Димитрију Руварцу

1. Из Панчева, 2. јуна 1898. године **Ибр. 3151**

Писмо Владимира Цвјетановића, поморског капетана, Димитрију Руварцу

1. Из Баошића, 17. фебруара 1899. године **Ибр. 3152**

Писмо Петра Рафајловића, свештеника, Димитрију Руварцу

1. Из манастира Ораховица, 16. маја 1899. године **Ибр. 3153**

Писмо Вид. Парезанина, свештеника Димитрију Руварцу

1. Из Коњица, 26. маја 1899. године **Ибр. 3154**

Писмо Саве Теодоровића Димитрију Руварцу

1. Из Земуна, 25. октобра 1899. године **Ибр. 3155**

Писмо Луке Поповића, свештеника, Димитрију Руварцу

1. Из Панчева, 28. децембра 1899. године **Ибр. 3156**

Писмо Герасима Петровића, монаха, патријарху

1. Из Сомбора, 20. децембра 1899. године **Ибр. 3157**

Писмо Јована Новаковића окружном протопрезвитеру

1. Из Темишвара, 22. децембра 1900. године **Ибр. 3158**

Писмо Давида Миланковића Илариону Руварцу

1. Из Загреба, 7. маја 1901. године **Ибр. 3159**

Писмо Јове Петровића, професора и проте, Димитрију Руварцу

1. Из Загреба, 27. децембра 1903. године **Ибр. 3160**

Писмо Јована Шарића, свештеника, Илариону Руварцу

1. Из Шибеника, 28. маја 1904. године **Ибр. 3161**

Писмо Бошка Петровића, професора оцу Сергију

1. Из Сарајева, 16. септембра 1904. године **Ибр. 3162**

Писмо Валеријана оцу Сергију

1. Без места слања, на Цветну суботу 1905. године **Ибр. 3163**

Писмо Драгутина оцу Сергију

1. Из Црквенице, 25. априла 1905. године **Ибр. 3164**

Писмо Петра Милојевића, свештеника, игуману манастира Врдник

1. Из Београда, 22. маја 1906. године **Ибр. 3165**

Писмо Марка, вршачког свештеника, Димитрију Руварцу

1. Из Вршца, 5. октобра 1906. године **Ибр. 3166**

Писмо Димитрија Витковића, катихете, Димитрију Руварцу

1. Из Загреба, 23. октобра 1912. године **Ибр. 3167**

Писмо Васе Руварца Димитрију Руварцу

1. Из Ирига, 24. октобра 1912. године **Ибр. 3168**

Писмо др Владимира Николића, адвоката, Димитрију Руварцу

1. Из Земуна, 18. новембра 1911. године **Ибр. 3169**

Писмо Вељка Миросављевића, свештеника, Димитрију Руварцу

1. Из Новог Сада, 2. / 15. новембра 1912. године **Ибр. 3170**

Писмо Јована Козобарића, администратора парохијског Димитрију Руварцу

1. Из Илока, 3. / 16. новембра 1912. године **Ибр. 3171**

Писмо Мих. Медаковића Димитрију, Руварцу

1. Из Јасеновца, 4. новембра 1912. године **Ибр. 3172**

Писмо Ђорђа Коларовића, пароха, Димитрију Руварцу

1. Из Вел. Радинаца, 5 / 18. новембра 1912. године **Ибр. 3173**

Писмо др Бранислава Станојевића, адвоката, Димитрију Руварцу

1. Из Панчева, 8. новембра 1912. године **Ибр. 3174**

Писмо Л. Живановића Димитрију Руварцу

1. Из Осека, 15. новембра 1912. године

Ибр. 3175

Писмо Лакића, директора, „Пречасном господину”

1. Недатирано писмо

Ибр. 3176

Писмо Г. Видицког Димитрију Руварцу

1. Из манастира Ковиле, 4. / 17. новембра 1912. године

Ибр. 3177

Писмо Н. Никољског Димитрију Руварцу

1. Из Кишињева, 11. новембра и 30. октобра 1912. године

Ибр. 3178

Писмо Ивановића Димитрију Руварцу

1. Без места слања, 11. фебруара 1905. године

Ибр. 3179

Писмо Андреја Монашевића, пароха, Герману Амелићу

1. Недатирано писмо

Ибр. 3180

Писмо Севастијана Дебелковића, јерођакона, Илариону Руварцу

1. Из Халкеа, 13. октобра 1901. године

Ибр. 3181

Писмо И. Свенцицког Димитрију Руварцу

1. Из Лавова, 9. новембра 1912. године

Ибр. 3182

Писмо Богдана Жерајића Влад. Гачиновићу

1. Из Загреба, 12. јануара 19120 године

Ибр. 3183

Писмо ? Богдану Жерајићу

1. Из Сарајева, 4. јуна 1910. године

Ибр. 3184

Писмо Јоце Марковића, професора, Илариону Руварцу

1. Из Неготина, 26. августа 1894. године

Ибр. 3185

Писмо Ђорђа Пекића Димитрију Руварцу

1. Из Панчева, 30. марта 1894. године

Ибр. 3186

Писмо Дионисија Миоковића, игумана, „Архипастору”

1. Из Рисна, 24. децембра 1893. године

Ибр. 3187

**Писмо Александра Писаревића, професорског кандидата, „Високопречасном
господину”**

1. Из Будимпеште, 11. новембра 1893. године

Ибр. 3188

Писмо Лабуда Гојнића, секретара Великог суда, Високопречасном господину

1. Из Цетиња, 3. новембра 1893 године

Ибр. 3189

Књижевни састав др Фрање Миклошића

1. Песма „*Славуј*” из 1840. године

Ибр. 3190

Редни број: 88

Инвентарна јединица: **Кутија 11. фасцикла 2.**

Распон година грађе: 1791

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3191

Корица 2

Листова 2

Садржина грађе: Друга фасцикла једанаесте кутије садржи Бећир Пашину бујурулдију из 1791. године.

Примедбе: Бујурулдија (наређење) је писана руком на турском језику и писму. Она је врло оштећена и у распадајућем је стању. На бујурулдији је сачуван и печат у црном воску. Уз њу је и текст превода. Иначе то је наређење Бећир Паше, новог београдског велије упућено кнезовима Ибрахим–паши и Курд-Мехмед-паши, заповедницима и осталим људима од звања по завршетку турскоаустријског рата. Успостављањем мира између ове две државе султан је помиловао и амнестирао рају која је нагињала Аустрији. Сви се могу вратити у своје куће у Турској без икаквих последица.

Бујурулдија Бећир Абу-паше Петру и Илији, хришћанима из Новог Пазара

1. Из Ниша, 24. новембра 1791. године

Ибр. 3191

Редни број: 89

Инвентарна јединица: **Кутија 11. фасцикла 3.**
Распон година грађе: 1913-1915
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3192-3210
Корица 2
Листова 64

Садржина грађе: Трећа фасцикла једанаесте кутије садржи 46 телеграма из Првог светског рата и Српско-бугарског рата, 1913-1915. године.

Примедбе: Телеграми су писани углавном руком на српском, руском, француском, немачком језику (латиницом), графитном оловком или црним пенкалом. Један број телеграма је шифрован. Најстарији документ из ове фасцикле је телеграм Савића из јуна 1913. године упућен часопису „Руско слово” у Москви, те је узет за почетну годину. Последњи телеграм је Пашић из Ниша послао Српском посланству у Букурешт 1915. године. Телеграми су читљиви и углавном неоштећени. и послати су претежно из Београда и Ниша, а један је послат из Куманова.

Српско – бугарски рат 1913

Телеграм Савића часопису „Руско слово” у Москви

1. Из Београда, 21. јуна 1913. године

Ибр. 3192

Први светски рат 1914-1918

Телеграм српског пресбирора агенцији Авас у Француској

1. Из Ниша, 20. марта 1915. године

Ибр. 3193

Телеграм британског посланика у Србији, Николе Пашића - српском посланству у Лондону

1. Из Ниша, 18. септембра и 27. марта 1915. године **Ибр. 3194/1-2**

Шифровани телеграми британског посланика у Србији за Лондон

1. Из Београда и Ниша, 20. априла 1915. године **Ибр. 3195/1-2**

Српско –бугарски рат 1913

Телеграм новинама у Бечу

1. Из Београда, 21. јуна 1913. године **Ибр. 3196/1-2**

Новинска дописница новинама у Будимпешти

1. Из Београда, 20. јуна 1913. године **Ибр. 3197/1-2**

Телеграми Николе Пашића и др Виловског - српском посланству у Букурешту (2 шифрована телеграма)

1. Из Београда, 1913. године **Ибр. 3198/1-6**

Телеграми Николе Пашића, министра иностраних дела - српском посланству у Букурешт (2 шифрована телеграма)

1. Из Ниша, 1915. године **Ибр. 3199/1-4**

Шифровани телеграми аустријског посланика Гизла у Србији – у Беч и Будимпешту

1. Из Београда, 24. априла 1914. године

Ибр. 3200/1-2

Први светски рат 1914-1918

Телеграми српског пресбирора - српском посланству у Букурешт

1. Из Београда, 1915. године

Ибр. 3201/1-2

**Шифровани телеграми грчког посланика у Србији - Министарству иностраних дела
у Атини**

1. Из Ниша, 1915. године

Ибр. 3202/1-4

**Шифрован телеграм Николе Пашића, министра иностраних дела - српском
посланству у Атини**

1. Из Ниша, 1915. године

Ибр. 3203

Српско –бугарски рат 1913

**Шифрован телеграм Харловира, руског посланика у Србији - руском посланству у
Цариграду**

1. Из Београда, 19. јула 1913. године

Ибр. 3204

Новински извештај за иностранство (1 депеша)

1. Из Куманова, 1913. године

Ибр. 3205

Први светски рат 1914-1918

Шифровани телеграми Николе Пашића, министра иностраних дела - српској легацији у Бордоу

1. Из Ниша, 18. септембра 1914. године **Ибр. 3206**

Телеграми страних представника за Њујорк, Париз, Трст, Букурешт и Будимпешту

1. Из Београда, 1914. године **Ибр. 3207/1-8**

Шифровани телеграми црквеног посланика у Србији - министру Пламенцу на Цетињу

1. Из Београда, 20. априла 1915. године **Ибр. 3208/1-3**

Шифровани телеграм Николе Пашића, министра иностраних дела - српском посланству на Цетињу

1. Из Ниша, 18. септембра 1914. године **Ибр. 3209**

Шифровани телеграм војводе Живојина Мишића - генералу Јанковићу, делегату Србије на Цетињу

1. Без места слања, 31. децембра 1914. године **Ибр. 3210**

Редни број: 90

Инвентарна јединица: **Кутија 11. фасцикла 4.**
Распон година грађе: 1913-1915
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3211-3224
Корица 2
Листова 132

Садржина грађе: Четврта фасцикла једанаесте кутије садржи 35 телеграма из Првог светског рата и Српско-бугарског рата, 1913-1915. године.

Примедбе: Телеграми су писани углавном руком на српском и бугарском језику (ћирилицом), и француском језику графитном оловком или црним пенкалом. Један број телеграма је шифрован. Најстарији документ из ове фасцикле је телеграм француског посланства у Београду из јула 1913. године упућен француском посланству у Софији, те је узет за почетну годину. Последњи телеграм је Пашић, министар иностраних дела из Ниша послао српском посланству у Париз 1915. године. Телеграми су читљиви и углавном неоштећени. Телеграми су послати претежно из Београда и Ниша, један из Радовишта и Кочана, а два су послата са Цетиња.

Први светски рат 1914-1918

Шифровани телеграми бугарског посланства у Србији – Министарству иностраних послова у Софији

1. Из Београда, 1914-1915. године **Ибр. 3211/1-6**

Српско –бугарски рат 1913

Шифровани телеграм француског посланства у Београду – француском посланству у Софији

1. Из Београда, 12. јула 1913. године **Ибр. 3212**

Први светски рат 1914-1918

Шифровани телеграм италијанског посланства – Министарству иностраних послова у Риму

1. Из Београда, 13. јануара 1914. године **Ибр. 3213**

Шифровани телеграм Николе Пашића, министра иностраних послова - српском посланству у Риму

1. Из Ниша, 1915. године **Ибр. 3214**

Шифровани телеграми Николе Пашића, министра иностраних послова - српском посланству у Паризу

1. Из Ниша, 14. и 18. јула 1915. године **Ибр. 3215/1-3**

Шифровани телеграм српског посланства у Паризу – српском пресбироу у Крагујевцу

1. Из Париза, недатирано **Ибр. 3216**

Српски пресбиро шаље у Париз чланак за „Матин”

1. Из Београда, 20. марта 1915. године **Ибр. 3217**

Српско –бугарски рат 1913

Шифровани телеграми француског посланства у Србији за Париз

1. Из Београда, 12. јула 1913. године **Ибр. 3218/1-2**

Први светски рат 1914-1918

Дописник из Србије шаље у Петроград за руске новине допис о рату

1. Из Београда, недатирано **Ибр. 3219**

Шифровани телеграм француског посланства у Србији за Париз

1. Из Ниша, 20.марта и 20. априла 1915. године **Ибр. 3220**

Телеграм пресбиороа на Цетињу за „Мали журнал ” у Београду

1. Из Цетиња, 18. јула 1915. године **Ибр. 3221**

Шифровани телеграми Петра Пешића, пуковника – српском војном министру и војној канцеларији у Крагујевцу

1. Из Цетиња, јула 1915. године **Ибр. 3222/1-4**

Штампани телеграми пресбиороа Краљевине Србије – Краљевини Црне Горе на Цетињу

1. Из Ниша, јануара 1915. године **Ибр. 3223/1-4**

Телеграми начелника Шестакова – бугарском руководству у Македонији

1. Из Радовишта и Кочана, недатирано **Ибр. 3224/1-8**

Редни број: 90

Инвентарна јединица: **Кутија 11. фасцикла 5.**
Распон година грађе: 1876-1915
Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3225-3248
Корица 2
Листова 144

Садржина грађе: Пета фасцикла једанаесте кутије садржи 104 телеграма из Српско-турског рата 1876-1878, Првог светског рата и Српско-бугарског рата, 1913-1915. године.

Примедбе: Телеграми су писани углавном руком на српском језику (ћирилицом), али има телеграма и на српском језику, латиницом, француском и италијанском језику. Писани су графитном оловком или црним пенкалом. Један број телеграма је шифрован. Најстарији документи из ове фасцикле су телеграми из Српско-турског рата. Послати су из разних места, укупно 18, у периоду 1876-1878 командантима српске војске, војним и грађанским властима, па је 1876. година узета за почетну годину. Последњи телеграм је Марковић, дописник „Новог времена”, послао из Скадра јула 1915. године руском „Новом времену” у Петрограду. Телеграми су читљиви и углавном неоштећени. Телеграми су послати претежно из Београда и Ниша, Скадра, Градишта, Крагујевца, Никшића, Призрена, са положаја и са Цетиња.

Први светски рат 1914-1918

Телеграми команданта српске војске – командантима појединих војних јединица

1. Из Рејчанског Рида и др., недатирано

Ибр. 3225/1-9

**Телеграми Николе Пашића, министра иностраних послова – српском посланству у
Паризу, „Руском слову”, српском посланству у Софији**

1. Из Ниша, 17. марта, 10. и 11. јануара 1915. године **Ибр. 3226/1-3**

**Телеграми краља Петра I Карађорђевића – румунском краљу, „Руском слову”,
представницима московске општине**

1. Из Ниша, 10. јануара 1915. и јула 1913. године **Ибр. 3227/1-3**

Телеграм пресбириа Краљевине Србије „Застави” у Новом Саду

1. Из Београда, 10. маја 1914. године **Ибр. 3228**

Српско –бугарски рат 1913

Дописник из загребачког „Србобрана” - „Србобрану” у Загребу

1. Из Београда, 12. јула 1913. године **Ибр. 3229**

**Шифровани телеграм начелника генералштаба војводе Петра Бојовића –
командантату црногорске дивизије Пресека**

1. Из Градишта, јуни 1913. године **Ибр. 3230**

Први светски рат 1914-1918

**Шифровани телеграми команданата српске војске Петра Бојовића, Петра Пешића –
командантима појединих војних јединица**

1. Из разних места, 2. августа 1914. године **Ибр. 3231/1-7**

Српско –бугарски рат 1913

Телеграми Николе Пашића и Виловског – српској легацији у Румунији и др. (8 шифрованих телеграма)

1. Из Београда и др. места, 1913. године

Ибр. 3232/1-22

Телеграми команданата српских трупа са положаја – командантима појединих војних јединица

1. Без места слања, 1913. године

Ибр. 3233/1-9

Први светски рат 1914-1918

Телеграми начелника Спудића и капетана Маринковића – пуковнику Петру Пешићу

1. Без места слања, 1915. године

Ибр. 3234/1-2

Телеграм Николе Пашића, министра иностраних дела – српском посланству у Петрограду

1. Из Крагујевца, априла 1915. године

Ибр. 3235

Шифровани телеграм престолонаследника Александра – пуковнику Лонткијевићу, војном аташеу Србије у Русији

1. Из Крагујевца, 1915. године

Ибр. 3236

Шифровани телеграми Артаменова, руског војног аташеа у Србији – генералу Даниловићу, главнокомандујућем руске војске

1. Из Крагујевца, априла 1915. године

Ибр. 3237/1-2

**Телеграм Марковића, дописника „Новог времена” - руском „Новом времену” у
Петрограду**

1. Из Скадра, јула 1915. године **Ибр. 3238**

**Шифровани телеграми руског посланика у Србији Хартвига – Министарству
иностраних послова у Петрограду**

1. Из Београда, 1913-1914 **Ибр. 3239/1-3**

**Шифровани телеграм британског посланика у Србији – енглеском заступништву у
Петрограду**

1. Из Ниша, 20. априла 1915. године **Ибр. 3240**

Телеграм генерала и сердара Јанка Вукотића – краљу Петру I Карађорђевићу

1. Из Пресјека, 28. јуна 1913. године **Ибр. 3241**

Телеграм краља Николе Петровића Његоша - краљу Петру I Карађорђевићу

1. Из Никшића, 28. јуна 1915. године **Ибр. 3242**

Телеграми начелника округа Студића – генералу Радомиру Вешовићу

1. Из Призрена, 1915. године **Ибр. 3243/1-4**

Телеграм кнеза Иве Војиновића – кнезу Лују Војиновићу

1. Из Београда, јула 1913. године **Ибр. 3244**

Телеграм кнеза Данила Петровића - краљу Петру I Карађорђевићу

1. Из Цетиња, 30. јуна 1915. године

Ибр. 3245

Телеграм Марка Мурата, сликара – пароху Мурату у Далмацији

1. Из Београда, јула 1913. године

Ибр. 3246

**Телеграми краљу Александру Обреновићу из разних места у Србији – честитке
миропомазања**

1. Из Шапца, Лознице, Краљева и др, јуна 1889. године

Ибр. 3247/1-9

Српско-турски рат 1876-1878

Телеграми команданта српске воске – војним и грађанским властима

1. Из разних места., 1876-1878

Ибр. 3248/1-19

Редни број: 91

Инвентарна јединица: ***Кутија 12. фасцикла 1.***

Распон година грађе: фебруар 1837

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3249-3255

Корица 2

Листова 141

Садржина грађе: Прва фасцикла дванаесте кутије садржи 87 декларација београдских трговаца из 1837. године.

Примедбе: Декларације су писане руком на српском језику (ћирилицом), осим две писане на немачком и грчком језику. Све су писане у Београду фебруара 1837. године.

Декларације

Декларације или изјашненија београдских трговаца Аврама и Челебона Озера

1. Из Београда, фебруара 1837. године **Ибр. 3249/1-8**

Декларације или изјашненија београдских трговаца С. Израела, А. Мајера, М. Стефановића...

1. Из Београда, фебруара 1837. године **Ибр. 3250/1-19**

Декларације или изјашненија београдских трговаца П. Савића, Д. Фараћа, Д. Пешикана, М. Радовановића и др.

1. Из Београда, фебруара 1837. године **Ибр. 3251/1-11**

Декларације или изјашненија београдских трговаца Топала Павровића, Ј. Поповића, И. Исаковића и др.

1. Из Београда, фебруара 1837. године **Ибр. 3252/1-11**

Декларације или изјашненија београдских трговаца А. Косна, Ј. Поповића, Г. Вуковића, С. Ђорђевића и др.

1. Из Београда, фебруара 1837. године **Ибр. 3253/1-12**

Декларације или изјашненија београдских трговаца о роби увезеној преко београдског ђумрука

1. Из Београда, фебруара 1837. године

Ибр. 3254/1-19

Декларације или изјашненија београдских трговаца Ст. Николића, А. Сузине, Д. Ичка, М. Радовановића и др.

1. Из Београда, фебруара 1837. године

Ибр. 3255/1-7

Редни број: 92

Инвентарна јединица: **Кутија (12.), фасцикла 2.**

Распон година грађе: фебруар 1837

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3256-3261

Корица 2

Листова 74

Садржина грађе: Друга фасцикла дванаесте кутије садржи 74 декларација београдских трговаца из 1837. године.

Примедбе: Декларације су писане руком на српском језику (ћирилицом).

Све су писане у Београду фебруара 1837. године.

Декларације

Декларација или изјашненије београдског трговца Христодула о трговачкој роби

1. Из Београда, фебруара 1837. године

Ибр. 3256/1-21

Декларација или изјашненије београдског трговца Василија Спира о трговачкој роби

1. Из Београда, фебруара 1837. године

Ибр. 3257/1-9

Декларација или изјашненије београдског трговца Пантелије Хаџи Споила о трговачкој роби

1. Из Београда, фебруара 1837. године

Ибр. 3258/1-12

Декларација или изјашненије фирме Радовић и Каснар о увезеној роби

1. Из Београда, фебруара 1837. године

Ибр. 3259/1-13

Декларације или изјашненија београдских трговаца А. Балаша, П. Јевтића, А. Руса и др.

1. Из Београда, фебруара 1837. године

Ибр. 3260/1-13

Декларација или изјашненије београдског трговца Самуила Анаре о трговачкој роби

1. Из Београда, фебруара 1837. године

Ибр. 3261/1-6

Редни број: 93

Инвентарна јединица: **Кутија 12. фасцикла 3.**

Распон година грађе: фебруар 1863.

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3262/1-10

Корица 2

Листова 37

Садржина грађе: Трећа фасцикла дванаесте кутије садржи 10 изјава о трговачкој роби увезеној у Русију из Аустрије у току фебруара 1863. године.

Примедбе: Декларације су писане руком на српском језику (ћирилицом). Све су писане у Београду фебруара 1863. године.

Изјаве о трговачкој роби увезеној у Русију из Аустрије у току фебруара 1863. године

1. Из Београда, фебруара 1863. године

Ибр. 3262/1-10

Редни број: 94

Инвентарна јединица: **Кутија 12. фасцикла 4.**

Распон година грађе: 1849-1851

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3263-3265

Корица 2

Листова 48

Садржина грађе: Четврта фасцикла дванаесте кутије садржи 2 писма и један препис из књиге Гаврила Ковачевића.

Примедбе: Писма су писане руком на српском језику (латиницом), а препис на српском језику, ћирилицом. Прво писмо је Ф. Кулмен послао из Беча Конзисторију пакрачке епархије, 1849. године, па је узето за почетну годину. Последње писмо је Људевит Штур послао патријарху 1851. године. Препис књиге Гаврила Ковачевића урађен је између 1805-1814. Писма су читљива и неоштећена. Послата су из Беча и Модре.

Писмо Људевита Штура – патријарху

1. Из Модре ?, 28. априла 1851 године

Ибр. 3263

Писмо Ф. Кулмена – Конзисторију пакрачке епархије

1. Из Беча, 1. фебруара 1849 године

Ибр. 3264

Препис књиге Гаврила Ковачевића, штампане у Будиму 1805. године

1. Препис између 1805-1814

Ибр. 3265

Редни број: 95

Инвентарна јединица: **Кутија 13. фасцикла 1.**

Распон година грађе: 1713-1901

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3815-3859

Корица 2

Листова 63

Садржина грађе: Прва фасцикла тринаесте кутије садржи 45 писама митрополиту Стратимировићу, карловачком митрополиту и другим црквеним лицима.

Примедбе: Писма су писане руком на латинском и немачком језику (латиницом), осим једног писма на славеносрпском језику, ћирилицом. Прво писмо је Христифор Игњат послао карловачком митрополиту из Беча, 1713. године, па је узето за почетну годину. Последње писмо је Пти Луј послао из Цариграда Илариону Руварцу 1901. године. Писма су читљива и неоштећена. На два писма која су упућена митрополиту Стратимировићу сачувана су два печата у црвеном воску. Једно је писмо Алексеја Хорањија, а друго Фрање Балаша. Послата су из Беча, Граца, Прага, Будима, Пеште,

Букурешта, Темишвара, Цариграда, Печке, Петриње, Осека, Београда, Земуна, и манастира Ковиљ.

Стеван Градице – Оцена дела Јоана Луџица

1. Недатирано **Ибр. 3815**

Писмо Александра Каланика неком бискупу

1. Из Осека, 20. августа 1719. године **Ибр. 3816**

Писмо Павла Шаварика митрополиту Стевану Стратимировићу

1. Из Прага, 26. децембра 1807. године **Ибр. 3817**

Писмо Јосифа Шока

1. Из Беча, 19. децембра 1815. године **Ибр. 3818**

Писмо Стевана Катина Јовану Рајићу

1. Из Колача, 8. новембра 1798. године **Ибр. 3819**

Писмо Пере Сегединца карловачком митрополиту

1. Из Печке, 9. маја 1735. године **Ибр. 3820**

Писмо Луке Мушицког Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Петриње, 20. новембра 1799. године **Ибр. 3821**

Писмо Павла Соларића Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Беловара, 13. октобра 1799. године **Ибр. 3822**

Писмо Несторовића Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Беча, 15. јуна 1798. године **Ибр. 3823**

Писмо Максимилијана Врховца викару епархије пакрачке

1. Из Загреба, 31. јануара 1825. године **Ибр. 3824**

Писмо Алексеја Хорањија Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Пеште, 20. марта 1793. године **Ибр. 3825**

Писмо Фрање, цара, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Прага, 29. јуна 1812. године **Ибр. 3826**

Писма Алексеја Хорањија Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Пеште, 22. јануара 1793. године **Ибр. 3827**

2. Из Пеште, 25. априла 1793. године **Ибр. 3828**

Писмо Фрање Балашија Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Сигмонсара, 12. јула 1796. године **Ибр. 3829**

Писмо Ђуре Сибјаја Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Торце, 29. августа 1806. године **Ибр. 3830**

Писмо Софронија Поповића карловачком митрополиту

1. Из Халеа, 6. јула 1753. године **Ибр. 3831**

Писмо Јосифа Керестенија карловачком митрополиту

1. Из Беча, 30. јануара 1781. године **Ибр. 3832**

Писмо Филарета, епископа, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Букурешта, 20. новембра 1790. године **Ибр. 3833**

Писмо Павла Адамовића Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Томашинаца, 16. јула 1794. године **Ибр. 3834**

Писмо Христифора Игњата карловачком митрополиту

1. Из Беча, 5. јула 1713. године **Ибр. 3835**

Писмо Јосифа Раца Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из манастира Ковиљ, 12. јануара 1797. године **Ибр. 3836**

Писмо Г. И. Пиша Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Будима, 21. јуна 1794. године **Ибр. 3837**

Писмо Симеона Христијана Алексију Андрејевићу, владика

1. Из Беча, 16. јануара 1748. године **Ибр. 3838**

Писмо Игњација Христофа Гваринета неком владки

1. Из Беча, 10. марта 1717. године **Ибр. 3839**

Писмо Хермана Бидермајера Илариону Руварцу

1. Из Граца, 23. новембра 1881. године **Ибр. 3840**

Писмо Ф. Каница непознатом лицу

1. Из Беча, 23. јула 1868. године **Ибр. 3841**

Писмо Филиповића, генерала, карловачком митрополиту

1. Из Земуна, 4. јула 1864. године **Ибр. 3842**

Писмо Ј. Шончевића карловачком митрополиту

1. Из Земуна, 3. марта 1853. године **Ибр. 3843**

Писмо Лудвига Талоција Илариону Руварцу

1. Из Беча, 30. децембра 1888. године **Ибр. 3844**

Писмо Коронија, фелдмаршала, карловачком митрополиту

1. Из Темишвара, 27. фебруара 1853. године **Ибр. 3845**

Писмо Пти Луја (Louise Petit) Илариону Руварцу

1. Из Цариграда, 14. фебруара 1901. године **Ибр. 3846**

Писмо Хилера, главнокомандујућег слов. срем. ген. команде, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Петроварадина, 20. октобра 1811. године **Ибр. 3847**

Писмо Шупљикца, капетана, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Петриње, 1. октобра 1798. године **Ибр. 3848**

Писмо Бланужа, ађутанта српског кора, Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Мана, 27. априла 1794. године **Ибр. 3849**

Писмо Александра Калиника непознатом лицу

1. Из Осека, 5. фебруара 1719. године **Ибр. 3850**

Писмо Јосифа Одвајера непознатом лицу

1. Из Београда, 7. јануара 1719. године **Ибр. 3851**

Писмо Јосифа Сона Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Беча, 1. маја 1801. године **Ибр. 3852**

Писмо Јохана Ожбота Стевану Стратимировићу, митрополиту

1. Из Кежмара, 30. октобра 1796. године **Ибр. 3853**

Писмо Курцбека карловачком митрополиту

1. Из Беча, 1. марта 1785. године

Ибр. 3854

Писмо Гитберга Кауница карловачком митрополиту

1. Из Беча, 18. децембра 1782. године

Ибр. 3855

Писмо Дренгелина карловачком митрополиту

1. Из Беча, 11. јула 1745. године

Ибр. 3856

Писмо Јохана Лангера Илариону Руварцу

1. Из Беча, 17. новембра 1889. године

Ибр. 3857

Писмо Франца Саба Илариону Руварцу

1. Из Н. Елемера, 2. октобра 1894. године

Ибр. 3858

Писмо Дубице непознатој особи

1. Недатирано писмо

Ибр. 3859

Редни број: 96

Инвентарна јединица: **Кутија 14. фасцикла 1.**

Распон година грађе: 1581-1875

Количина грађе: Бројеви аналитичких јединица Ибр. 3860-3862

Корица	2
Листова	2

Садржина грађе: Прва фасцикла четрнаесте кутије садржи 2 документа, два свитка.

Примедбе: Први докуменат у овој фасцикли је Христова генеологија из 1581. године, па је узета за почетну годину. Она је у облику свитка, илустрована и написана на немачком језику. Други свитак је Берат упутио Мустафи Алај-бегу, написан је на турском језику, оштећен али је текст сачуван.

Христова генеологија

1. Из 1581. године

Ибр. 3860

Свитак Берата упућен Мустафи Алај-бегу Столног београдског санџака

1. Недатирано

Ибр. 3861

Именски регистар сумарног инвентара

А.

Абди, Х. 1936

Авакумовић, Павле, владика 2395

Авакумовић, Стефан 2396

Аврам 2397, 3249/1-8

Аврамовић, Евтимије 2046, 2047

Аврамовић, Никола 2398

Аврамовић, П. 2363

Агатоновић, Радосав, директор Агенција Авас у Француској 2767

Адамовић, Павле 3834

Александровић, Александар 2768-2769

Александровић, Стеван 2048

Алексиј, студенички архимандрит 2549

Алексић, Теофил 2496

Али бег, мудир 3091

Алимпих, Ранко 1937

Али-паша, турски министар 2139

Амелић, Герман 3180

Ананије, херцеговачки митрополит 3086-3087

Ананић, Ана 2030/1-2

Анара, Самуило 3261/1-6

Анастасијевић, Анастас К. 2049-2053

Анастасијевић, Димитрије 2399

Анастасијевић, Јован 2054

Анастасијевић, Коста, агент 1652-1684, 1778-1779, 1783-1785, 1791-1799, 1800, 1897-1899, 1912-1916, 2036/6, 2037/14, 2037/18, 2046-2047, 2048-2055, 2056/1, 2057/1-29, 2058/1-7, 2061-2065, 2066-2124, 2126-2138, 2142-2144, 2145/1-2, 2146-2148, 2149/1-2, 2151/1-2, 2157-

2192, 2195-2207, 2208/1-8, 2209-2240, 2245-2252, 2253-2272, 2287-2323, 2324/1-2, 2325/1-2,
2327-2331

Анастасијевић, Миша 1812-1813, 1938, 2037/20, 3059, 3062

Андрејевић, Алексиј, митрополит 2463, 3838

Андрејевић, Алексије, епископ 2401

Андрејевић, Андрија 2400

Андрић 2770

Андрић, Алекса 1772

Андрић, Александар 2771

Анташ, Василије 1835

Антонијевић, Исаије, будимски владика 2590

Антоновић 2454

Антоновић, Павле 2402

Араницки, Кирил 2403

Арсеније IV, патријарх 2451

Арсеније, архимандрит ораховачки 2404

Артаманов 3237/1-2

Арташ, Васиљка 2059-2060

Архимандрит манастира Бездин 2910

Архимандрит манастира Гргетег 2396

Архимандрит у Плашком 2448

Атанасијевић, Андрија 2405

Атанацковић, Платон, епископ 2406, 2772

Аустин, Викентије, архимандрит 2407

Б.

Бабукић, Вјекослав 2774

Бајић, Петрија 1709-1727, 1917-1935

Балаш, А. 3260/1-3

Балаши, Фрањо 3829

Баљано, А. 1939
Бан, Матија 2773
Баневић, Петар 1940-1941, 1950
Барата, Јован, професор и прота 2784-2786
Барловац, М., кнежев ађутант 2061
Беговић, Никола 2775-2778
Беницки, Павле 2416
Беочински игуман 2809
Берић, Јован 2418
Берић, Павле, секретар 2419-2421
Бећир Абу-паша 3191
Бидермајер, Херман 3840
Бирач, Андрија, фелдкапелан 2410
Бјелановић, Сава 2779-2780
Благојевић, Јован 3149
Блазнавац, Миливоје 3057
Блануж 3849
Богданов, Лазар, прота 2781
Богдановић, Коста 1842-1844
Богдановић, Лукијан, епископ 2782
Богдановић, поручник 2037/9
Бозић, Јован 2062-2065
Бојић, Лазар, фелдкапелан 2408
Бојовић, Петар 3230, 3231/1-7
Боројевић, Никола 2422
Борошки, Венијамин, јеромонах 2787
Бошковић, Гаврило 2724
Брајевић, Никола 2783
Бракус, Георгије, свештеник 2411
Бранковић, Аврам, протођакон 2413
Бранковић, Антон, архимандрит 2414

Бранковић, Георгије, патријарх 2812, 2824, 2868, 2908-2909, 2936, 2954, 2966, 2995
Бранковић, Д. 2788
Бранковић, Ђорђе, прота 2789
Бранковић, капетан 2412
Брановачки, Јован 2415
Брашован, Никола, учитељ 3005
Брзак, Константин 1069-1081, 1787-1790, 2066-2069
Брка 2036/4
Брлић, Иг. 2792
Будисављевић, Буда, жупан 2790
Будисављевић, Милан, професор 2791
Бурјан, Игњат, школски директор 3002

В.

Валеријан 3163
Валтровић, Михајло 2793
Варваријан, Ђорђе 1841
Василије, игуман 2423-2424
Васиљевић, Василије, земунски трговац 2746
Везилић, Алексије 2425, 2527
Велимир 2794
Веселиновић, Јанко, књижевник 2795
Веселиновић, Теодосије, архимандрит 2426
Вестфал Хенрик (Heinrich Westphal) 2357, 2365/1-2
Вешовић, Радомир 3243
Видак Јовановић, Вићентије, темишварски владика 2496
Видак, Петар, владика 2427
Видак, Петар, епископ 2762
Видак, Тома 2428
Видаковић, Окица, капетан 3095

Видицки, Г. 3177
Викентије, архиђакон у Бечу 2449
Викентије, митрополит 2429
Виловски 3198/1-6
Висарион, игуман 2429
Витковић, Димитрије, катихета 3167
Витковић, Јован 2430
Витковић, Петар, свештеник 2431
Витковић, професор 2796
Воиновић, Г. 2797
Војиновић, Иво, кнез 3244
Војиновић, Лујо кнез 3244
Врбица, Машо, војвода 3140
Врховац, Максимилијан 3824
Вујановски, Стефан 2433
Вујић, Јоаким 2433, 2434, 2683
Вукановић, Лука, војвода 2912
Вукићевић, Ђорђе, адвокат 2798
Вукићевић, Миленко 2799
Вукићевић, Н. 2801
Вуков, Живко 2045
Вуковић, Г. 3253/1-12
Вуковић, Живко 2037/13
Вуковић, Тодор 2435
Вукомановић, Алекса, студент 1942-1943
Вукомановић, Василије 1944-1947
Вукомановић, Милица 1948-1949
Вукотић, Јанко 3241
Вуловић, Светислав, професор 2802
Вуловић, Спиридон, парох 2800

Вучић, Димитрије 1186-1200, 1481-1507, 1508-1595, 1728-1730, 2055, 2059-2060, 2137,
2153-2156, 2193, 2241-2244

Вучковић, Јован 2803-2804

Вучковић, Стојан 2724

Г.

Гавра, протојереј 2805

Гаврило, свештеник 2412, 3139

Гавриловић, Алексије, епархијски администратор 2436

Гавриловић, Андра, професор 2806-2808

Гавриловић, Арон 1765-1766, 1848-1849, 2040/7

Гавриловић, М. 2070

Гавриловић, Максим, епископ 2490-2491, 2693

Гавриловић, Милан 3014

Гарашанин, Илија 1852

Гарашанин, Петар М. 1771

Гачиновић, Влад. 3183

Гваринет, Христоф Игњације 3839

Гедеон, проигуман ман. Хиландар 1951

Георгије, проигуман 2437, 2439

Георгијевић, Михаил, ходошки намесник 2440

Герасим, епископ 2998

Герман Јован 2794

Герман, архимандрит јерусалимски 2441-2442

Гершић, Григорије, директор 2418, 2443

Гершић, Јаков, проф. и дир. 2444

Гершић, Лаврентије, архимандрит 2809

Гизл 3200/1-2

Гика, Марија 2071-2073

Глигоријевић, Вида 1960

Глигоријевић, Вуле 1808-1811, 1952-1959, 1960
Глигоријевић, Сока 1832
Гојнић, Лабуд 3189
Голубовић, Урош 2074
Градице, Стеван 3815
Грбић, Манојло 2810
Григорије, игуман манастира Реиста 2445
Грубер, Дане, професор 2811
Грудитски, агент 2075
Грујић, Јеврем, доктор 3000
Грујић, Михаило, епископ 2812
Грујић, Никанор, епископ 2446, 2813, 2886, 2901
Грујић, Радослав, свештеник 2814
Грчић, Јован 2815
Гурисвич, Кирил 2634

Д.

Дамјановић, Евтимије, епископ 2448
Дамјановић, Стојан, бакалин 2076
Данило, јеромонах 2747
Даниловић, генерал 3237/1-2
Дарцан, Оскар 3141
Дебељковић, Севастијан 3181
Дервиш-паша 3093
Дердавидо, Берто 1836-1838, 2366/1-2
Деспинић, Арон 1821-1827, 1962-1966
Деспинић, Василије 1967
Деспинић, Јован 1967
Диковић, Генадије 2458
Димитрије 2743

Димитрије, игуман 2450
Димитрије, јеромонах 2449
Димитрије, шабачки владика 2409, 2816
Димитријевић, Василије, архиђакон 2643-2645, 2647-2657
Димитријевић, Василије, будимски владика 2409, 2451, 2455, 2530, 2547, 2639, 2681, 2694,
2734, 2744
Димитријевић, Василије, будимски епископ 2405, 2488, 2592, 2639, 2734
Димитријевић, Василије, протоасинђел 2596, 2659-2660, 2661-2663
Димитријевић, М. 3006
Димитријевић, Никола, владика 2442
Димитријевић, Никола, епископ 2452-2455
Димитријевић, Николај 2492
Димитријевић, протосинђел 2596
Димитријевић, Сава 2077
Димитријевић, Софроније 2456
Димитријевић, Христофор, бачки епископ 2636
Димић, В., свештеник 2999
Димић, Игњат, уредник 3132
Димић, Петар, будимски биров 2457
Димић, Т., школски надзорник 2817
Димовић, Никола 1803, 2078-2096
Диоковић, Јован, свештеник 2448
Дионисије, јеромонах 2459
Дионисије, митрополит 2818-2819
Дириљин, Никола 1968
Добран 2362/1-2, 2367
Доброта, Дам., свештеник 2820
Докић, Лазар 3109
Достајић, Фишкар 2460
Драгутин 3164
Дренгелин 3856

Дубица 3859

Дука, Петар, генерал 2461

Дурковић Јевђеније 2831

Дучић, Нићифор 821-822

Ђ.

Ђерић, Васа 2823

Ђермановица, Марија 1830

Ђока 2827

Ђордан, Јеротеј, игуман ман. Савина 3131

Ђорђевић 3004

Ђорђевић, А. и брат, трговци 2112-2113

Ђорђевић, Васа 2824

Ђорђевић, Владан 2825

Ђорђевић, Гица, кнез Грабовице 2037/16

Ђорђевић, Марко, кнежев службеник 2033/1-76

Ђорђевић, Пера 2826

Ђорђевић, С. 3253/1-12

Ђукић А. 2828

Ђурковић 2829

Ђурковић, Јевђеније 2831

Ђусић, Деспот 1969

Е.

Еднак, Ђорђе, шлосер 2114-2115

Епископ у Плашком 2474

Ердухељи, Велкиор (Welkiór Erdyhélji) 2832

Еремић, Паја 2833

Ж.

Ж. Ђ. 2124

Жежељ, Кирил, прота 3009

Жерајић, Богдан 3183-3184

Жефаровић, Христифор 2463-2464

Живаљевић, Данило 2834

Живановић, Аврам, прота 2835

Живановић, Алекса, капетан 3146

Живановић, Васа 2116-2119

Живановић, Јаков, проф. 2465, 2836

Живановић, Јован 2837

Живановић, Л. 3175

Живковић, Васа, прота 2838-2839

Живковић, Ђ. 2120-2123

Живковић, Кирило, настојник манастира Гргетег 2425, 2460

Живковић, Никола 1970

Живковић, Пантелија, владика 2466-2467

Живковић, Танасије 2037/4

Живковић, Теофан, епископ 2840

Жујовић, Јован 2841

З.

Захарије, раванички игуман 2469

Захаријевић, Георгије 2470

Здравковић, Раша, надзорник кнежевих добара 1748-1764, 1864-1877, 2042

Зима, Лука 2842

Зорић, Живан, оберкапетан 2471

Зотовић, Петар 2040/4, 2125, 2368

И.

Иванић, Иван 2844
Иванишевић 2472
Иванковић, Андрија, свештеник 2475
Ивановић 1854, 3179
Ивановић, Илија 1786
Ивановић, Јевтимије, земунски прота 2437, 2559
Ивановић, капетан 1854, 3179
Ивановић, Павле 2568
Ивановић, Петар, учитељ 2474
Ивановић, Прокопије 2475, 2476
Ивановић, Спиридон 2476
Иванчевић, П., јеромонах 3145
Ивић, Алекса, професор 2843
Игњат, Христифор 3835
Израел, С. 3250/1-19
Иконом, Петар 2037/6, 2044
Илија 1839, 3191
Илић, Јеврем, професор 2845
Илић, Севастијан, архимандрит 2783, 2847
Илкић, Стеван, јеромонах 2846
Исаија, игуман 2477
Исаковић, Вук, пуковник 2478
Исаковић, И. 3252/1-11
Исмаил Паша 3088
Ичко, Д. 3255/1-2

Ј.

- Јагић, Ватрослав, професор 2848-2850
Јаиброновић, Јосиф, нар. Агент 2481
Јакшић, Григорије 2479
Јакшић, Данило, јеромонах 2480
Јакшић, Душан 2851
Јакшић, Милутин 2852
Јакшић, Света, уредник „Видела” 2853
Јанић, Ђикадија М., трговац 2097-2111
Јанићије, игуман ман. Ораховица 2482
Јанковић, генерал 3210
Јанковић, Желез 2037/3, 2040/1
Јанковић, Михајло 2126-2127
Јаношевић, Јован, прота 2483
Јаћим, војвода 3091
Јевтић, Панта 3260/1-13
Јиречек, Константин, професор 2854
Јоаније, јеромонах 2436
Јоаникије, игуман ман. Шишатовач 2485
Јоановић, Ђока 2128-2131
Јован Теодор од Имбсена 2732
Јовановић Шакагенда, Јосиф, епископ 2500
Јовановић, А., управник кнежевог двора 2037/15
Јовановић, Аврам 2680
Јовановић, Арсеније, патријарх 2487-2488
Јовановић, Вићентије, митрополит 2489-2496
Јовановић, Евгеније, владика 2422, 2497
Јовановић, епископ 2486
Јовановић, Јован 2498-2499
Јовановић, Јустин, протосинђел 2501

Јовановић, Каменко 2857-2858
Јовановић, Никанор, игуман ман. Раковица 2502
Јовановић, Нил, кувендински игуман 2424
Јовановић, Петар, епископ 2859-2860
Јовановић, Петар, школски надзорник 2504
Јовановић, Похомије, протођакон 2503
Јовановић, Софроније, егзарх 2505-2507
Јовановић-Змај, Јован, књижевник 2855-2856, 3021-3026
Јовичић, Ј. 2132-2134
Јоксић, Димитрије, кабинетски секретар 2135
Јорговић, Душан 2861
Јурајец, Гаврило, секретар 2508
Јурковић, Петар 2862
Јухас, Штефан (Stephanus Juhásn) 2692

К.

Калиник, Александар 3816, 3850
Калнић, Иван 2863
Камбер, Јован 2510
Каначки, Милош 1971-1972
Каниц, Ф. 3841
Кантакузен, Басараб 2409
Карађорђевић, Александар, кнез 3035, 3035/1, 3035/1-4, 3038-3041, 3042-3042/1, 3043-3044, 3045-3045/1, 3046-3052, 3070, 3074, 3076-3079, 3096, 3097, 3097/1
Карађорђевић, Јелена 2035/2
Карађорђевић, Петар I 3227/1-3, 3242, 3245
Караџић, Вук Стефановић, књижевик 1973-1975
Карло, Јосип 3136
Карнигер, Јосиф, трговац 2369-2371
Катадић, Наум 2136

Катин, Стеван 3819
Катурић, Драго 1976
Каћански, Сергије, архимандрит 2864
Кауниц, Гитберг 3855
Кашкхаданов, Василиј 1977
Кенгалац, Павле, архимандрит 2511
Керестени, Јосиф 3832
Киравин, Д. 2137
Кирило, архимандрит манастира Гргетег 2540, 2573-2574
Клаић, Вјекослав 2865
Кнежевић, Симон 2472
Кнежевић, Стефан, далматински епископ 2866
Ковачевић, Гаврило 3265
Ковачевић, Јеротеј, архимандрит 2867
Ковачевић, Риста 2138
Ковачевић, Стеван, велики жупан 2868
Ковински, Прохор, игуман 2709
Козобарић, Јован, парох. администратор 3171
Коларовић, Ђорђе, парох 3173
Колгухон, Роберт (Robert Kolguhonn) 2139
Константин, архимандрит 2512
Константиновић, Алекса, секретар српске агенције у Букурешту 2036/11, 2140, 2141, 2332,
Константиновић, Васа 3134
Константиновић, Ђорђе 2143-2144
Константиновић, Јован 2124
Контић, Ђока, фискал фрушкогорског манастира 2941
Концаревић, Симеон 2513
Короблев, Василије 3138
Корољевић, Христофор 2514
Корони 3845
Косановић, Сава, богослов 2869-2870

Косна, А. 3253/1-12
Костић 1831
Костић, Лаза, књижевник 2871
Коцеб, Карл 2372-2373
Крагујевић, Стеван, владика 2772, 2872
Краљевић, Венедикт 2515
Крижар, Јован 2516
Крстић, Димитрије, архимандрит 2873
Крстић, Никола 2874
Крстоношић, Јован, свештеник 2517
Кукуљевић, Иван 2875-2876
Кулмен, Ф. 3264
Курт, Димитрије 2360/1-18, 2374/1-13
Курцбек 3854
Кушевић, велики жупан сремски 2877

Л.

Лазаревић, Марко 2501, 2686, 2699, 2756
Лазаревић, Марко, експедитор 2518
Лазаревић, Сава 2519
Лазих-Лукин, Сима 2878
Лакић, директор 3176
Лангер, Јохан 3857
Лановић, Костадин 2520
Латас, Јаков 1845-1847, 2375/1-5
Лежајић 3137
Лекић, адвокат 2376/1-2
Леовић, Сима, адвокат 2879
Леонтије, београдски митрополит 2521
Летић, Георгије, епископ 2880

Летица, Евгеније, епископски бележник 2881-2882
Лешјанин, Милојко, министар 2145/1-2
Лешовић, Трифко 3087
Личанин, Андреја, учитељ деце кнеза Милоша 2522
Личина, Спиридон 2522
Лонткојевић, пуковник 3236
Лудајић, Максим 2883
Лукаловић, Лука, војвода 3090
Лукашевић, Михаило, свештеник 2523
Лукшин, Абел Петр. 2884
Лумбардић, Христофор, епископ 2885
Луци, Јоана 3815

Љ.

Љешевић, Жарко, поп 3093
Љешевић, Марко, поп 3090
Љубибратов, Стеван 3524
Љубиша, Стефан Митров 2886
Љуботина, Данило, епископ 2560

М.

Маврадин 2036/4
Магазиновић, Коста 2146-2148
Магарашевић, Георгије, професор 2887
Магарашевић, Ђорђе, професор 2525
Мајер, А. 2056/2, 3250/1-19
Мајор 2150/1-2
Максимовић, Јован, посланик у Темишварском сабору 2526

Максимовић, Јован, студент филозофије 3011
Максимовић, Никола 2888, 3142
Мандић, Теодор 2889
Мандровић, Милан, професор 2890
Маноах, Хим 2356
Манојловић, Никола 3144
Маретић, Томо 2891-2892
Маринковић, Василије 2399, 2527
Маринковић, Јован 2893
Маринковић, капетан, 3234/1-2
Маринковић, Марија Ив. 2149/1-2
Марјановић, Живојин 2724
Марко, вршачки свештеник 3166
Марковић 3238
Марковић, Авксентје 2528
Марковић, Андреј 1834
Марковић, Аса 2529
Марковић, Данило, игуман манастира Ремета 2500
Марковић, Јован 2150/1-2, 2151/1-2
Марковић, Јоца, професор 3185
Марковић, Павле, професор 2894
Марковић, Радосав 2895
Марковић, Стефан 2896-2897
Мародић 3012
Марчетић, Спиридон, прота 2898-2899
Матавуљ, Симо, професор и књижевник 2900
Матић, Петар 2688, 2901
Матковић, Р., професор 2902-2903
Матолој, Јован, народни пуномоћник 2530
Маћић, Васа 2152/1-2
Маћић, Сима, надзорник мошија у Пјатри 2152/1-2

Маћић, Симеон, управник кнежевих добара 1685-1708, 1850-1851, 2153-2156, 2157-2165
Мауковић, Ј. 2742
Маширевић, Самуило 2531, 2904
Медаковић, Данило 1978
Медаковић, Мих. 3172
Медаковић, Н., свештеник 2448
Мелентије 2559
Миклошић, Фрањо 3190
Миладиновић, Жарко, адвокат 3133
Миланковић, Давид 3159
Милаш, Никодим, епископ 2905
Миленко 2058/4
Милинковић, Лазар 2037/10
Милићевић, Милан Ђ. 2906
Мило 2433
Милован, Георгије 2532
Миловановић, Георгије, свештеник 2533
Милојевић, Петар 3165
Милошевић, Мил., будимски владика 2624-2625, 2642
Милошевић, Михаило, будимски владика 2534-2535, 2627-2629, 2738
Милошевић, Филип 3147
Милутиновић, генерал 2536
Милутиновић, Манојло, прота 2540
Милутиновић, Тодор, архимандрит 2541
Милфелд (Millfeld) 2361/1-9, 2371/1-2
Миоковић, А., фелдкапелан 2537
Миоковић, Дионисије 3187
Миоковић, М. 1989
Миоковић, Мојсије, епископ 2538/2539
Миросављевић, Вељко 3170
Митрофан, црногорски митрополит 2908

Михаило, епископ 2909
Михаиловић, Гаврило 2543
Михаиловић, Димитрије 2036/5, 2166/2188
Михаиловић, Ђорђе 2434
Михаиловић, Јован, егзарх 2544-2545
Михаиловић, Милован 1814-1820
Михаиловић, Михаил 2546
Михаиловић, Никола 2910
Михаиловић, Петар, београдски учитељ 2547
Михашевић 2542
Мишин, Јанко 2548
Мишић, Живојин, војвода 3210
Мишковић, Јован, пуковник 2911
Можећић, Радивоје, секретар манастир Хопово 2912
Мојсије, митрополит 2697
Мојсије, српски патријарх 2550, 2632
Монастерли, Петар од Костовића 2551
Монашевић, Андреј, парох 3180
Монела, Апостол 2189
Моса, Јоани 2378
Моширевић, Самуило, патријарх 2835
Мразовић, Аврам 2552
Мраовић, Теодосије 2913
Мркаљ, Сава 2553
Мурат, Марко, сликар 3246
Мурат, парох 3246
Мурко, Матија, професор 2915-2917
Мустафа Алај бег 3861
Мутибарих, Јеротеј, архијакон 2554, 2907
Мушицки, Бранко 2555
Мушицки, Георгије 2556, 2911

Мушицки, Лука 3821
Мушицки, Лукијан 2557, 3030
Мушкатировић, Јован 2558

Н.

Нако, Антоније, темишварски владика 2561, 2918
Намесници кнеза Милана Обреновића 3064-3069, 3099, 3127
Наумовић, Стерија 2190
Негоје 2036/4
Недељковић, А. 2191-2192
Недељковић, Вук 2193, 2562
Недељковић, М. 2919
Ненадовић, Љубомир 1893-1896, 1984-1986, 3064
Ненадовић, Павле, епископ 2669
Ненадовић, Павле, митрополит 2512, 2582, 2753
Ненадовић, Павле, патријаршијски егзарх 2516, 2563-2566
Неофит, игуман манастира Кувендин 2567
Неселроде, руски државни канцелар (Карл Васиљевич Несселроде) 2568
Несторовић 3823
Несторовић, Максим, јеромонах 2569-2570
Несторовић, Петар 2571
Несторовић, Урош 2572
Нешковић 1831
Нешковић, М., школски надзорник 2920
Никанор, јереј 2573
Никодин, игуман манастира Бешево 2575
Николајевић 2554
Николајевић, Георгије, прота 2466, 2515, 2818-2820, 2822, 2855, 2940
Николајевић, Георгије, сарајевски митрополит 2933, 2952
Николајевић, Ђорђе, митрополит 2773, 2896, 2899, 2922, 2988, 3001

Николајевић, К. 2921
Николајевић, Лукијан 2923
Николајевић, Павле 2576
Николајевић, Ђорђе, прота 2808, 2867, 2869-2870, 2918, 2921
Николић 1989
Николић, Васа, оберкапетан 2577
Николић, Владимир, адвокат 3169
Николић, Гедеон, архимандрит 2574
Николић, Јова 1853
Николић, Јован 1987-1988
Николић, Миран, владика 2924
Николић, Павле, прота 2581
Николић, Ст. 3255/1-7
Николић, Стефан, ђакон 2925
Николић, Тома 2578-2579
Никољски, Н. 3178
Нојман (Neumann) 2379/1-3
Новаковић у Београду 1855
Новаковић, Дионисије, будимски владика 2582
Новаковић, Јован 3158
Новаковић, Стеван 2583, 2584
Новаковић, Стојан 2926-2928
Новић-Оточанин, Јоксим 2929

О.

Обреновић, Александар, кнез 3112-3113, 3122-3126
Обреновић, Ана Ј. 1902-1905
Обреновић, Јован Т., Милошев брат 1907-1908
Обреновић, Јулија, жена кнеза Михала 1909-1911
Обреновић, Љубица 1802

Обреновић, М. Е. 2037/20

Обреновић, Милан , кнез 3084, 3102-316

Обреновић, Милан , краљ 3031, 3034-3034/1, 3071-3072, 3073/1-3, 3110, 3111, 3128

Обреновић, Милан, Милошев син 1802

Обреновић, Милош Јеврем, Милошев брат 1728-1730, 1778-1779, 1906, 2037/20

Обреновић, Милош, кнез 871-1001, 1032-1051, 1186-1200, 1481-1507, 1508-1595, 1652-1727, 1731-1790, 1801-1911, 1916-2028, 2029/1-10, 2030/1-2, 2031/1-35, 2032/1-40, 2033/1-76, 2034/1-14, 2035/1-4, 2036/3, 2037/8, 2037/12, 2040/1,2,3,2040/6,7,8,9, 2042, 2043/1-5, 2334-2354, 2355/1-41, 2356-2358, 2359/1-60, 2360/1-18, 2361/1-9, 2362/1-8, 2363, 2365/1-2, 2366/1-2, 2367, 2369-2373, 2374/1-13, 2375/1-5, 2376/1-2, 2377/1-2, 2378, 2379/1-3, 2380/1-3, 2381-2382, 2383/1-3, 2384-2385, 2386/1-3, 2387/1-20, 2388/1-14, 2389/1-2, 2390, 2391/1-41, 2392, 2393-2394, 3036-3037, 3080-3081, 3114, 3116-3118

Обреновић, Михаило, кнез 871-1001, 1802, 1912, 2036/4, 2037/15, 2037/19, 2364, 3053-3055, 3063, 3082-3083, 3098, 3100, 3115, 3119-3121

Обреновић, Томанија, Јевремова жена 1791-1799, 1800

Огњановић, Илија, лекар 2930

Одвајер, Јосиф 3851

Ожбот, Јохан 3851

Озер, Челебон 3249/1-8

Олујић, Исаија, архимандрит 2933

Опачић, Герман, бачки владика 2932

Остојић, Кирило, прота 2585

Остојић, Тихомир 2934-2935

Отац Сергије 3149, 3162-3164,

П.

Павел, патријаршијски синђел 2586

Павковић, К. 2194

Павловић, Висарион, бачки владика 2689

Павловић, Висарион, епископ 2587-2590

Павловић, Бека, доктор 2936
Павловић, Иван, службеник министарства иностраних дела 2937-2938
Павловић, Јован 2591
Павловић, Никанор 2592
Павловић, Партеније, протосинђел 2593
Павловић, Стефан 2939
Павошевић, Стеван 3028
Павровић, Топал 3252/1-11
Падејски, Павле, студент филозофије 2997
Пазарац, Стефан 1769
Паликућа, Јован 2594
Памучина, Јанићије, архимандрит 2940
Пантелић, Ђорђе 2774
Пап, Тодор 2740
Парежанин, Вид., свештеник 3154
Парезан, Петар 1840
Патек, Филип (Philippe Patek) 2354, 2380/1-3
Патријаршијски егзарх
Пахомије, архимандрит
Пацек, Карл, пуномоћник кнеза Михаила 2208/1-8
Пашић, Никола 3232/1-22, 3235
Пејатовић, Танасије 3130
Пејачевић, Никола, наставник 2596
Пејичић, Константин, књижевник 2941
Пека, војвода 3091
Пекић, Ђорђе 3186
Перазиић, Стефан, парох 3001
Перовић, Серафим, митрополит 2942
Петар 3091
Петар, Арсеније 2597
Петар, војвода 3091

Петко, Аца 2509
Петрановић, Дан., наставник 3150
Петрановић, П., протојереј 3015
Петровић 2040/8, 2943
Петровић, Алојсије, митрополит 2534-2535
Петровић, Бошко 3162
Петровић, Василијан, нотар 2598
Петровић, Гедеон, епископ 2599-2600
Петровић, Георгије 2209
Петровић, Герасим, монах 3157
Петровић, Данило, кнез 3245
Петровић, Данило, прота 2603
Петровић, Димитрије 1856-1857
Петровић, Јова 3160
Петровић, Максим, владика
Петровић, Марко, војвода 3095
Петровић, Мојсије, митрополит 2562, 2565-2566, 2605-2620, 2621-2631, 2640-2641, 2658, 2732
Петровић, Мојсије, митрополитов помоћник 2745
Петровић, Никола Његош 3242
Петровић, Петар, темишварски владика 2633
Петровић, Сава, уредник „Српског Сиона” 2944
Петроније, игуман манастира Пакрац 2634
Петронијевић, Аврам 1805-1807
Петронијевић, М. А. 2210
Петропаља, С., пуковник 2635
Петрушевић, Јован 2211
Пећанац, Милан, др права 3013
Пешикан, Д. 3251/1-11
Пешић, Петар, командант 3231/1-7
Пешић, Петар, пуковник 3222/1-4, 3234/1-2

Писаревић, Александар 3188
Пиш, Г. И. 3837
Пламенац 3208/1-3
Платон, архимандрит 3148
Подгоричанин, Софроније, митрополит 2636
Полак, Јован 2637
Поливка, Ђ., доцент чешког свеучилишта 2945
Попић, Сергије, игуман 2984
Поповић 2947
Поповић, Агапије, архимандрит 2638
Поповић, Арсеније, игуман манастира Дреновац 2639
Поповић, Викентије, митрополит 2404, 2445, 2469, 2560, 2567, 2575, 2577-2578, 2595, 2605-2610, 2612-2614, 2617-2618, 2640-2663, 2697, 2701, 2728, 2740, 2764
Поповић, Георгије 2438
Поповић, Димитрије, свештеник 2949
Поповић, Дионисије, будимски владика 2664
Поповић, Ђорђе 2950
Поповић, Иринеј, архимандрит 2665
Поповић, Ј. 3252/1-11, 3253/1-12
Поповић, Јован Текелија 2701
Поповић, Лука 3151, 3156
Поповић, Максим, кнежев економ 2045
Поповић, Максим, надзорник кнежевих добара 1731-1747, 1880, 2212-2228
Поповић, Мелентије 2580
Поповић, Никола, прота 2667-2669
Поповић, Нићифор, архимандрит 2691
Поповић, С. В. 2948
Поповић, Софроније 3831
Поповић, Стеван 3010
Поповић, Таса 1770
Поповић Даничић, Ђура 1961

Поповић-Костајски, Јован 2666
Пржић, Илија 2034/4
Принц Леополд од Салерна(Leopold, prince of Salerno) 2353
Продановић 2702
Продановић, Михаило, капетан 2703-2704
Продановић, Сава, мајор 2705
Пропопеску, Јован 2040/2
Протић, Ђорђе 1782, 2950
Протић, Стојан М., бивши уредник „Самоуправе” 2951
Пти Луј (Louis Petit) 3846
Путник, Јосиф, епископ 2711-2713
Путник, Мојсије, митрополит 2583
Путник, Мојсије, протосинђел 2714-2715
Путник, Стефан 2716

Р.

Радивојевић, Антоније, пуномоћник кнеза Милоша 1773-1776, 1878-1879
Радивојевић, Арсеније, сремски егзарх 2717-2719
Радивојевић, Ливије 2954
Радивојевић, Љуба 3019
Радивојевић, Синесије, архимандрит 2720
Радовановић, М. 3251/1-11, 3255/1-7
Радовић и Каснар 3259/1-13
Радоњић, Јован 2955
Радосављевић, Евтимије, протопрезвитер 2430
Радосављевић, Теодор, аустријски конзул у Бгд-у 2358
Радулов, Петар, свештеник 2586
Радуловић, Леонтије, владика мостарски 2906
Раис, Мехмет 3059
Раић, Милош, учитељ 3008, 3017

Рајачић, Јосиф, митрополит 2497, 2504, 2561-2665, 2679, 2757, 2831, 2836, 2923, 2929
Рајачић, Јосиф, патријарх 2859-2860, 2864, 2872, 2983
Рајић (Абба), Јован 2722
Рајић, Јован 3819
Рајковић, Ђорђе, књижевник 2956
Рајовић, М. С. 2230-2240
Рајовић, Цветко, министар 2241-2244
Ратковић, Милутин, игуман манастира Раваница 2974
Рафајловић, Петар, свештеник 3153
Рафелсберг Ана (Anna Raffelsberger) 1993-2001, 2031/1-35, 2234-2350
Рац, Јосиф 3836
Рашид- паша 2381-2382
Рашић, М. Д., архивар у Министарству просвете и црквених дела 2253
Рашковић, Александар, пуковник 2723
Решетар, Милан 2957-2958
Ризнић, Стеван 2002, 2725
Ристић, М. Хр. 3020
Родић 2952
Родић, Емилијан, доктор 2953
Роман, учитељ 2727
Руварац, Василије, карловачки прота 2961, 2964, 3168
Руварац, Димитрије 2779, 2781, 2788, 2790-2791, 2802-2803, 2805-2806, 2814, 2816, 2838-2839, 2842-2843, 2846, 2849-2850, 2854, 2880, 2890, 2894, 2905, 2914-2917, 2920, 2926-2928, 2935, 2938, 2944, 2950, 2955-2956, 2963, 2973, 2977, 2982, 2992-2993, 3131-3132, 3136, 3139, 3142, 3150-3155, 3156, 3160, 3166-3175, 3177-3179, 3182
Руварац, Иларион 2406, 2768-2769, 2777-2778, 2780, 2792-2793, 2796, 2798-2799, 2807-2811, 2813, 2827, 2829-2830, 2841, 2862-2863, 2876, 2881-2882, 2888, 2891-2892, 2900, 2902-2903, 2911, 2919, 2932, 2939, 2981, 2985-2986, 2989-2991, 2994, **2996, 3014, 3017**, 3019, 3138, 3141, 3159, 3161, 3181, 3185, 3840, 3846, 3844
Руварац, Коста 2964, 2965
Руварац, Лазар, потпредседник Банског стола 2960, 2966

Рувим, игуман манастира Јазак 2728
Ружа, Георгије 2729
Ружић, Душан 2967
Ружић, Мита, пуномоћник кнеза Милоша 2125
Ружичић, Никанор, епископ 2968
Руму, Карл Џорџ (Carl Georg Rumu) 2726
Рус, А. 3260/1-13
Рус, Јосиф 2058/3

С.

Сабо, Франц 3858
Сава у Крагујевцу 1858, 1859, 2003
Савић 3192
Савић, П. 3215/1-11
Сакелари, Константин, барон 2037/2
Сакелари, Христофер, барон 2037/1
Самуило, шабачки владика 2970
Сандић, Александар 2969
Свенцицки, И. 3182
Свобода 2383/1-3
Сегединац, Перо 3820
Сегедински генерал 2626
Секулић, Григориј 2004
Секулић, Лазар, патријаршијски народни црквени тајник 2971
Секулић, Максим 2672
Секулић, Максим, игуман манастира Ковиљ 2722
Сервијски, Марко 2613
Сечанац 2614
Сибаж, Ђуро 3830
Сигда, Гергије 2676

Симеон, егзарх 2677, 2678
Симић, Алекса 2254-2262
Симић, Стеван С. 2263
Симић, Стојан 2035/1, 2679
Симоновић, Софроније, егзарх 2680
Симчиклас, Тадија 2972
Син, Симон барон (Simon Georg Freicher von Sina) 2355/1-41, 387/1-20
Синђелић, Сава 2264, 2265
Синесије, патријаршијски егзарх 2681
Сирка, Полихроније 2946
Скардели, Антоније 2058/1
Соларић, Павле 3822
Сомборски, Андрија, руски прота 2682
Сон, Јосиф 3852
Спасојевић, Милош, Брка 1777, 1780-1781
Спасојевић, Милош, капетан 2266-2271
Спиридон, архимандрит 2439, 2576
Спиро, Василије 3257/1-9
Спудић 3234/1-2
Стајић, Јован 2688
Стајић, Лазар 2528
Стајко 2752
Стаматовић, Павле, парох 3027
Станимировић, Димитрије 2683
Станисављевић, Арон, пуковник 2684
Станишић, Павле, кнежев ађугант 1767-1768, 1860-1863, 2035/3, 2194, 2272
Станишић, Трифун 2005
Станковић, Ј. 2685
Станковић, Стеван, будимски владика 2443, 2518, 2686
Станковић, Стеван, митрополит 2670, 3027, 3028
Станковић, Стеван, протођакон 2537

Станојевић, Бранислав, адвокат 3174
Станојевић, Георгије 2036/2
Станојевић, Драг. 3143
Станојевић, Мојсије, епископ 2687
Steinhold (Steinhold) 2384
Steјић, Јован 2688
Stефановић Виловски, Тодор 2973
Stефановић, М. 3250/1-19
Stефановић, Нићифор, епископ 2689
Stефановић, Петар, књиголиферант 2690
Stефановић, Софроније, игуман 2691
Stирбеј, Ђорђе (Barbu Dimitrije Stirbey) 2384
Stоићевић, Милан, секретар у Мин. иностр. дела 2267/1-2
Stојадиновић, Милица Српкиња 2974
Stојаковић, Ђорђе, адвокат 1052-1068, 2006-2027
Stојановић, Јосиф, епархијски администратор 2693-2694
Stојановић, Љубомир 2975
Stојановић, Стеван, протођакон 2410
Stојисављевић, Милош, мајор 3003
Stојковић, Атанасије 2695
Stојковић, Стефан 2696
Stратимировић, Ђорђе 2976-2977
Stратимировић, Стеван, митрополит 2395, 2431-2432, 2461, 2470, 2473, 2479, 2511, 2522, 2549, 2556-2557, 2580, 2594, 2599-2600, 2635, 2664, 2711, 2713, 2726, 2731, 2754, 3030, 3817, 3821-3823, 3825, 3826-3830, 3831-3832, 3833-3837, 3842-3845, 3847,-3848, 3852-3856
Stратимировић, Тодор 2699
Сузина, А. 3255/1-7
Сундечић, Јован 2978-2979
Суца, Константин 2037/8

Т.

Талоци, Лудвиг (Ludwig Thalóczy) 3844
Таса 1839
Татаровић, Хаџи-Јустин 2700
Текелија, Сава 2572, 2731, 3155
Теодоровић, Сава 2766
Теодосић, Миленко 2273-2286, 2287-2319
Теофан, егзарх 2630
Теофановић, Арсеније, епископ 2733-2734, 2735
Терзић, Панга 2666
Теркуља, Симеон 2736
Тима, Јосиф 2980
Тирка, Годор 2386/1-3
Тодоровић, Илија, судски практикант 2028, 2320
Тојкић, Алекса 2321
Толстој, И. 2983
Томановић, Лазар 2981
Томашевић, Софроније 2646, 2738-2739
Томић, Јован 2982
Трајановић, Сима 2984
Трејтаг (Treüttag) 2741
Туроман, Јован 2985

Ћ.

Ћирић 2528
Ћирић, М. 3018
Ћоровић, Светозар, књижевник 2986

У.

Уваров, Алексије, гроф 2987
Урошевић, Стеван, прота 2742
Утјешиновић-Остражински, О. 2988

Ф.

Фараћ, Д. 3251/1-11
Фелдвари 2743
Филарет 3833
Филипеску, Ђорђе 2352
Филиповић, генерал 3842
Филиповић, Симеон, владика 2744
Филиповић, Стеван 1940-1941, 1950
Фичо, Димитрије, трговац 2322-2323, 2324/1-2, 2325/1-2
Флорински, Т., професор 2989
Франц, Самуил 2745
Фрањо, цар 3826
Фрушић, Димитрије 2746

Х.

Хадија, Константин 2041/1-4
Хадија, Милош 2390
Хајновић, Стефан 2747
Харловир 3204
Хартвиг 3239/1-3
Хаци Споил, Пантелија 3258/1-12
Хацић, Павле 2748

Хацић, Христофор 2749
Херман, Коста 2990
Херцеговачки митрополит 3089
Херцеговачки мутесариф 3094
Хилер 3847
Хипенбергер, Фаника (Francziska Huttenberger) 2032/1-40, 2388/1-14
Хоман, Ј. 2389/1-2
Хорањи, Алексеј 3825, 3827, 3828
Хорват, Јован, обрстлајтнант 2750-2751
Хранислав, Гаврило 3029
Христијан, Симеон 3838
Христифорович, Иван 2326/1-2
Христовул, Настас 3256-1-21
Христовураније, Теодор, трговац 2631

Ц.

Царковски, Дионисије, кијевски калуђер 2482
Цвијић, Јован 3130
Цвјетановић, Владимир, поморски капетан 3152
Цинер, Деметри 2359/1-60, 2391/1-41
Цонаковић, И. 2327
Цукић, Коста, министар 2328-2331

Ч.

Чаплончаи, Ана Мари (Anna Mari Czaploneczay) 2675
Черногорац, Живан, карловачки прота **2752**
Чернојевић, Георгије 2753
Чернојевић, Павле 2754

Чолић, Петар, свештеник 3007

Чорба, Никола, капетан 2755

Ц.

Цика, кнез 1828-1829

Ш.

Шагуна, Анастас 2756

Шагуна, Андрија 2757

Шакабенда, Јосиф 2758

Шакран, Светозар Н., богослов 2991

Шамбергер, Јохан Себастијан (Johann Sebastian Schamberger) 2029/1-10

Шапчанин, Милорад 2992

Шарић, Јован 3161

Шафарик, Павле 3817

Шевић, Ђурка 2759

Шевић, Јован, потпуковник 2759, 2761

Шевић, Митрофан, бачки владика 2993

Шестаков 3224/1-8

Шљивић, Васа 2332

Шобота, С., прота 2762

Шок, Јосиф 3818

Шончевић, Ј. 3843

Штајшић, Сава, парох 3016

Штросмајер, Јосип Јурај, бискуп (Josip Juraj Strossmayer) 2994-2995

Штур, Људевит 3263

Шумановић 2996

Шупљикац 3848

Географски регистар сумарног инвентара

(Нумерацију у регистру чине бројеви инвентарских јединица у сумарном инвентару)

А.

Ал. Бања 1678, 2187

Александрија 2187

Ананој 2410

Арад 2395, 2520, 2627, 2701, 2712, 2713, 2741, 2753

Арк 2861

Б.

Баден 874, 2870

Балта 2326/1-2

Баошић 3162

Бездин 2406, 2426

Бела Црква 3020

Белегиш 2430

Беловар 2705, 2920, 3822

Бенковац 2513

Београд 1652-1654, 1658-1675, 1681-1684, 1748-1760, 1763-1764, 1767-1768, 1771, 1773, 1775-1776, 1778-1779, 1784, 1787, 1789-1791, 1793-1799, 1804, 1897, 1900, 1913-1916, 1937, 1938, 1940, 1941, 1944-1950, 1952-1960, 1968, 1970, 2006-2008, 2010, 2028, 2037/15, 2037/17, 2040/7, 2042, 2046-2047, 2058/3-4, 2066-2073, 2076, 2077, 2098-2099, 2107-2115, 2120-2124, 2145/1-2, 2146-2148, 2149/1-2, 2152/1-2, 2190, 2195-2202, 2204-2206, 2210, 2229, 2245-2253, 2263, 2267/1-2, 2269-2272, 2287-2299, 2306-2315, 2320, 2322-2323, 2324/1-2, 2328-23331, 2397, 2442, 2487, 2492-2495, 2524, 2545, 2547, 2559, 2592, 2595, 2606-2617, 2621-2623, 2678-2679, 2688, 2706, 2724, 2763, 2773, 2793, 2795-2796, 2799, 2802, 2806-2808, 2816, 2821, 2825- 2827, 2834, 2836, 2841, 2844-2845, 2853, 2855, 2867, 2869, 2874, 2893, 2896, 2897, 2906, 2913, 2911, 2921, 2926-2928, 2937, 2938, 2947, 2975, 2982, 2984-

2985, 2992, 3031-3034, 3034/1, 3035, 3035/1, 3035/1-4, 3036-3038, 3040-3041, 3043, 3045, 3045/1, 3046, 3048-3057, 3060-3068, 3068/1, 3069-3072, 3073/1-3, 3074-3075, 3077-3085, 3096-3097, 3097/1, 3099, 3100, 3102-3123, 3125-3129, 3165, 3192, 3195/1-2, 3196/1-2, 3197/1-2, 3198/1-6, 3200/1-2, 3201/1-2, 3204, 3207/1-8, 3208/1-3, 3211/1-6, 3212-3213, 3217, 3218/1-2, 3219, 3228-3229, 3233/1-22, 3239/1-3, 3244, 3246, 3249/1-9, 3250/1-21, 3257/1-19, 3251/1-11, 3252/1-11, 3253/1-12, 3254/1-19, 3256/1-21, 3257/1-9, 3258/1-12, 3259/1-13, 3260/1-13, 3261/1-6, 3262/1-10, 3255/1-7, 3851

Беоцин 2788, 2864,

Берлин 2365/1

Берн 1712

Беч 871-874, 885-899, 909-928, 934, 938, 1002-1012, 1014, 1032-1034, 1050-1053, 1186-1196, 1574-1579, 1590-1594, 1710-1711, 1772, 1805-1807, 1828-1830, 1832, 1833, 1853, 1858, 1864-1872, 1858, 1909-1910, 1961, 1973-1975, 1977, 1980-1983, 1992-2001, 2011-2027, 2029/1-10, 2030/1-2, 2031/1-35, 2032/1-40, 2033/1-76, 2037/7, 2324/1-2, 2367, 2371, 2374/1-13, 2376/1-2, 2377/1-2, 2379/1-3, 2383/1-3, 2386/1-3, 2387/1-20, 2388/1-14, 2391/1-14, 2404, 2409, 2432, 2440, 2462-2463, 2481, 2490-2491, 2501, 2506, 2516, 2530, 2541, 2543, 2548, 2564, 2584, 2593, 2629, 2631, 2637, 2649, 2651-2656, 2673, 2681, 2703, 2786, 2731-2732, 2744, 2749, 2761, 2765, 2768, 2772, 2794, 2829, 2850, 2854, 2866, 2884, 2886, 2918, 2931, 2952, 2957, 2958, 2973, 2976-2977, 2988, 2997, 3011, 3264, 3818, 3823, 3833, 3835, 3838, 3839, 3841, 3852, 3854-3857

Бечкерек 2754

Бешево 2575

Браиља 2056/1, 2209, 2211, 2230-2240, 2264-2265

Братинковац 2819

Брестовичка Бања 2061, 3042, 3042/1

Брод 2914

Будим 2418, 2457, 2572, 2591, 2686, 2735

Будимпешта 2664, 2830, 2879, 2904, 3014, 3141, 3188, 3837

Буђовица 3002

Бузеска 2040/9

Букурешт 877-878, 884, 940, 974-981, 983-1001, 1022-1029, 1035-1043, 1054-1055, 1065-1071, 1077-1081, 1685, 1720-1722, 1713-1718, 1731-1743, 1770, 1777, 1800, 1801, 1806-1811, 1813, 1821-1822, 1826-1827, 1831, 1842-1851, 1854, 1863, 1873-1876, 1878-1879, 1936, 2035/1, 2035/4, 2036/3, 2037/2, 2037/5, 2037/6, 2037/8, 2037/11, 2037/12, 2037/14, 2037/16, 2037/18, 2037/19, 2037/20, 2040/10, 2045, 2055, 2058/1, 2058/2, 2058/3, 2058/4, 2075, 2116-2119, 2136, 2139, 2140, 2150/1-2, 2151/1-2, 2194, 2208/1-8, 2343-2344, 2346-2349, 2355/1-41, 2358, 2364, 2385, 2394, 2529, 3833

В.

Ваљево 2318, 2579, 2683

"Вапор на Дунаву" 2102

Варадија 1780, 1917-1923, 1927-1929, 1932-1933, 1935

Варадин 2471, 2544, 2577, 2739, 2766, 3003

Велики Бечкерек 2367

Велики Радинци 3173

Влашка 2039/1-5, 2057/1-29, 2368

Врдник 3137

Вршац 1781, 1924-1924, 1930-1931, 2604, 2953, 3005, 3166

Вуковар 2558, 2811, 2862, 2877, 2929, 2959

Г.

Галац 2363

Гацко 3091, 3092

Глина 2585

Гомионица 3145

Гомирје 2437

Госпић 2553

Грабовац 2423

Градац 2915-2917

Градиште 3230

Грац 2389/1-2, 3840

Гргетег 3091-3092

Д.

Даљ 2853, 2644-2645, 2693, 2699

Деблинг 1903-1904

Делиблат 2475

Дивша 2424

Дрезден 942

Дреновац 2639

Дубица 2483

Дубровник 2905

Дудешун 2191-2192

Ђ.

Ђаково 2994

Ђур 2375/1-5

Ђурђево 941, 1016, 1783, 1785, 2037/5, 2037/13, 2040/10, 2015, 2049-2055, 2064, 2097, 2100-2101, 2103-2104, 2128-2131, 2134, 2189, 2254-2262, 2268, 2321, 2332, 2333/1-2

Е.

Егар 2431

Ж.

Женева 2380/1-3

З.

Загреб 2769, 2774, 2790, 2863, 2865, 2868, 2876, 2878, 2891-2892, 2902-2903, 2954, 2966, 2968, 2972, 2996, 3132, 3136, 3159-3160, 3167, 3183, 3824

Задар 2408, 2780, 2779, 2907, 3009,

Заложница 2474

Земун 1774, 1782, 1788, 1934, 2433-2434, 2470, 2473, 2549, 2814, 2835, 3155, 3169, 3842-3843

Зупце 3090

И.

Ибраила 2074, 2105-2106

Иванка 929-931, 1580-1589, 1595, 1911

Иваново 2704

Илок 2596, 3171

Имотско 2898-2899

Ириг 3016, 3168

Ишл 1015

Ј.

Јазак 2728

Јасеновац 3172

Јаш 1199

К.

Казањ 2769

Карлсбад 964-967, 982, 1021, 1044-1045, 1061-1062, 1076, 1744, 1820, 1835, 1840, 1841,
1889-1891

Карлштат 2860

Кежмар 3853

Кијево 1942, 2987, 2989

Кикинда 2846

Кишињево 1526-1547, 3178

Ковиље 2638, 2722, 3012, 3177, 3836

Ковин 1765-1766, 1963-1967, 2709, 2883

Колач 3819

Комориште 1962

Константинопољ 2366/1-2

Коњиц 3154

Костајница 2401

Котор 2665, 2979, 2998

Кочан 3224/1-8

Кошћар 2040/2

Крагујевац 1655-1657, 1898-1899, 2003, 2300-2305, 3098, 3101, 3124, 3235-3236, 3237/1-2

Крајова 1786, 2127

Краљево 2035/2, 2126, 3247/1-9

Крупа 2933

Крушедол 2636, 2991

Кувендин 2567

Куманово 3205

Купиново 2517

Кустенција 2053

Л.

Лавов 3182

Леповински 2717-2718

Липовин 2668

Лозница 3247/1-9

Љ.

Љубљана 2369-2370

М.

Маврадин 2036/2, 2036/4, 2037/4, 2040/9, 2166-2186, 2188

Мајданпек 2143-2144

Ман 3849

Манасија 1197-1198, 1728-1730, 1792, 1906

Мариенбад 939, 968-970, 972, 1063, 1877,

Мацедонија 1987-1988

Месић 2407

Мехадија 1745, 1926

Митровица 2478, 2536, 2702, 2723, 2901

Модра 3263

Мостар 2822, 2940, 2942, 2986, 3086-3089, 3094

Мохач 2677

Н.

Н. Елемер 3858

Надл 2755

Напуљ 1984-1986

Неготин 3185

Никшић 3242

Ниш 3191, 3193, 3194/1-2

Нови Сад 1902, 1905, 1907-1908, 1978-1979, 2004, 2403, 2425, 2500, 2504, 2521, 2525, 2589, 2600, 2603, 2729, 2798, 2815, 2832, 2843, 2889, 2900, 2925, 2930, 2932, 2934, 2935, 2939, 2944, 2946, 2948, 2950, 2955-2956, 2969, 2993, 3000, 3006, 3019, 3143, 3170,

О.

Огулин 2415

Одеса 1200, 1481-1525, 1548-1553, 1554-1558, 1560-1567, 1976, 2037/9-9а, 2037/10,2137, 2241-2244, 2273-2286

Ораховица 1727, 2476, 2482, 3153

Оросламош 2999

Оршава 973

Осијек 2498-2499, 2629, 2650, 2781, 2824, 2872, 2995, 3146-3147, 3175

Острогон 2479

Охћеница 2223

П.

Пазова 2943

Пакрац 2507, 2634, 2670, 2689, 2813, 3144

Панчево 2838-2839, 2857-2858, 2941, 3151, 3156, 3174, 3186

Париз 1046-1049, 3216

Патријаршија 2550

Пачир 2666

Петриња 3821, 3848

Петроварадин 2588, 2626, 3847

Петроград 879, 880, 1990-1991, 2326/1-2, 2355/1-41, 2983, 3138,

Печка 2750, 3820

Пешта 1569-1573, 2009, 2441, 2510, 2532-2535, 2618, 2619, 2682, 2736, 2748, 2831, 2924, 2965, 3008, 3017, 3825, 3827-3828

Пива 3095

Пијатра 1698, 2040/5
Плавшинац 2691
Плашко 2411, 2427, 2436, 2458, 2486, 2497, 2762, 2812, 2859, 2909
Пожаревац 2450, 2522, 2951
Пожун 1839, 2467, 2514, 2685, 2733, 3058
Појане 1688-1697, 1701-1707, 2153-2165
Пољана2523
Праг 2945, 3817, 3826
Презбург 2037/7, 2716
Пресјек 3241
Призрен 3243/1-4

Р.

Раваница2469, 2974
Радовиште 3224/1-8
Раковица 2429, 2477, 2502
Раково 2429, 2477, 2502
Раперсарт 2542
Реист 2445
Рејчански Рид 3225/1-9
Река 2435
Рељево 3015
Решинар 2582
Ријека 2783
Рисан 3001, 3187
Роур 881-883
Рудолфштал 3140
Рума 3004, 3133
Русија 2551
Рушчук 2327, 3059

С.

Савина 2131

Сарајево 2805, 2818, 2875, 2922, 2990, 3162, 3184

Св. Јован 2546

Света Гора 1960

Света Тројица 2439

Свиштово 2132-2133

Себиш 2687

Северин 2694, 2720

Сегедин 3027

Сентандреја 2449, 2451, 2519, 2698, 3148

Сечје 2505

Сибињ 2757

Сигмонсар 3829

Сиклуш 2464

Скадар 3238

Скопље 2767, 3130

Скрадин 2800

Славонски Брод 2792

Слатина 1699-1700

Смедерево 1763-1764

Смиљане 2422

Солена 2537

Сомбор 2552, 2667, 2789, 2871, 2888, 2936, 2949, 3149, 3157

Срем 2895

Сремски Карловци 1989, 2396, 2398-2400, 2405, 2412-2413, 2416, 2419-2421, 2438, 2443-2444, 2446, 2456, 2460, 2465, 2468, 2488, 2489, 2503, 2508, 2518, 2527-2528, 2540, 2538, 2554, 2556-2557, 2562-2563, 2565-2566, 2570, 2574, 2578, 2581, 2586-2587, 2599, 2601-2602, 2624-2625, 2632, 2640, 2641-2643, 2646-2648, 2657-2660, 2661-2663, 2669, 2671, 2685, 2690, 2693, 2707-2708, 2711, 2714-2715, 2730, 2738, 2752, 2775-2778, 2784-2785, 2791, 2797,

2803, 2810, 2817, 2837, 2851-2852, 2887, 2890, 2894, 2919, 2923, 2960, 2961, 2963-2964,
2971, 3018, 3028, 3134

Стари Бечеј 2786

Суботица 3142

Т.

Тараш 3135

Текија 2062

Темишвар 876, 1064, 2452-2455, 2459, 2496, 2511, 2511, 2526, 2531, 2539, 2598, 2620, 2633,
2672, 2745, 2771, 2840, 2880, 2881-2882, 3158, 3845

Тител 2684

Товарник 3010

Томадеа 1746-1747, 2040/1, 2040/3, 2056/2, 2212-2222, 2224-2227

Томашинац 3834

Топола 2885, 3039, 3044, 3047

Топуско 2480

Топчидер 1676-1677, 1679-1680, 1803, 2135

Торезиопол 2675

Торца 3830

Трст 2448, 2561, 2594, 2746, 2910

Тузла 2819

Турија 3007

У.

" У Табору" 2605

Ф.

Фенек 2555, 2580

Феслава 900-908, 1912

Флоренсија 2461

Францесбрун 971

Х.

Хајделберг 943-963, 1017-1020, 1056-1060, 1072-1075, 1724-1726, 1812, 1814-1819, 1823-1824, 1834, 1836-1838, 1852, 1855-1857, 1859, 1862, 1878-1888, 1893-1896, 2350-2354, 2355/1-41, 2356-2357

Хал 2734, 3831

Халке 3181

Хербранц 2635

Херешт 1686-1687, 1769, 2035/3, 2037/3, 2040/11, 2048, 2059-2060, 2078-2096, 2203, 2262

Хиландар 2509

Хипцин 932

Хопово 2414, 2485, 2756, 2847

Хопчица 1943

Хофин 1861

Ц.

Цариград 2044, 3846

Цеље 2849

Цетиње 2908, 2981, 3189, 3221, 3221/1-4, 3245

Цирих 3013

Црквеница 3164

Цугутаја 1969

Ч.

Чајетра 2208/1-8

Черновац 2743

Чуруг 2590

Ш.

Шабац 2316-2317, 2970, 3247/1-9

Шибеник 2466, 3150, 3161

Шид 2742

Шишатовац 2484

ЗАКЉУЧАК

Значај високошколских библиотека далеко превазилази оквире основних информативних потенцијала усмерених специфичној групи корисника, превасходно универзитетским професорима и сарадницима, те студентима. Високошколске библиотеке, с обзиром на то да су тесно везане за универзитетски живот и рад, поседују и многобројне целине добијене на поклон, или прибављене откупом. Тако се повећава културноисторијски значај високошколских библиотека, надилазећи ниво специјализованих библиотечких установа. Високошколске библиотеке управо у том домену треба да буду препознатљивије, без намере да конкуришу националним библиотекама или архивима. Специфична грађа у високошколским библиотекама мора бити позиционирана као примарни извор историјских чињеница, културолошких матрица и информационо-документационих садржаја.

Овакве чињенице потврђују и архивске збирке које поседује Универзитетска библиотека "Светозар Марковић" у Београду. Те збирке нису увек систематично прикупљане, нити класификоване код њихових твораца. Он нису, поготово у своје време, ни плански истраживане и класификоване. Ипак, пошто су доспеле у посед Универзитетске библиотеке, омогућена је не само њихова заштита, већ и могућност савременог архивистичког приступа тим збиркама. Често део већих целина – легата и библиотека-целина – ове збирке у Универзитетској библиотеци су разнородне и по провенијенцији, и по културноисторијском значају, и по целовитости. Неке од њих садрже тек неколико десетина докумената, што, наравно, не говори увек о њиховој потенцијалној вредности. Друге су, пак, уско специјализоване, и јасно је да су творци тих збирки прикупљали она документа која су уско везана за њихове уже научане специјалности. Неке збирке су, међутим, веома обимне и разнородне, и као такве завређују највећу пажњу не само запослених у Универзитетској библиотеци који се брину о њима, већ и шире научне и културне јавности.

Иако су за архивске збирке Универзитетске библиотеке "Светозар Марковић" урађени пописи и тзв. књиге инвентара, овим збиркама се досад није прилазило са архивистичке тачке гледишта, није се истицао њихов информационо-документациони потенцијал, нити њихова специфичност с обзиром на збирке сличне грађе у нашим архивима или другим библиотекама, поготово у Архиву Србије, Народној библиотеци Србије, Архиву Српске академије наука и уметности и Рукописном одељењу Матице

српске. Да би се, у будућности, отворио простор за напоредна истраживања грађе везане за одређене периоде или истакнуте личности из наше прошлости, указало се као приоритетан задатак не само нотирање и шири преглед збирки Универзитетске библиотеке, већ и истраживање њиховог историјата и израда одговарајућих научноинформативних средстава. Показало се, затим, да то треба радити имајући у виду обим одређених збирки, њихов културноисторијски значај, те интерес научне и шире јавности за њихово коришћење.

Зато смо као модел узели сигурно најобимнију и најзначајнију архивску збирку коју поседује Универзитетска библиотека "Светозар Марковић" – збирку Јоце Вујића. Истраживање ове збирке указало је на путеве којима се у овом послу мора ићи. Неминовно је до краја, користећи све изворе – архивске и литерарне – истражити историјат творца архивске збирке. У случају Јоце Вујића, то је значило да се, имајући у виду општепознате детаље из његове биографије, оде корак даље, да се истраже његове сваковрсне везе са угледним савременицима из света политике, културе, науке и цркве, јер тек тако постаје јасно откуд овоме великом добротвору и угледном предузетнику интересовање, страст и надахнуће за прикупљање, сабирање и чување великог културноисторијског блага српског народа. Тако постаје јасна и његова филантропија, његов порив да то благо остави ономе од кога је потекло, и коме треба да служи – српском народу, а поглавито будућим научницима и културним радницима. На тај начин, најзад, постаје јасна и шира социокултурна утемељеност оваквих прегнућа појединаца у прошлости, те њихова свест о значају научних и културних институција за српски народ. А једна од најзначајнијих – чега је и Јоца Вујић био свестан – сигурно је и Универзитетска библиотека у Београду.

Тек детаљним истраживањем историјата творца грађе било је могуће детаљно истражити и историјат саме грађе, која у случају збирке Јоце Вујића потиче из различитих извора, и до које је Вујић долазио на различите начине. Тако је утврђена релациона структура саме грађе, на основу чега је могло да буде спроведено мапирање, пре свега на плану личних имена, али и географских појмова, што, опет, даље оставља простора за зв. тематско мапирање. Сумарни инвентар збирке Јоце Вујића представља предлог модела који би се могао применити на већину сличних збирки које поседује Универзитетска библиотека. Сумарни инвентар не показује само богатство и разноврсност грађе у

одређеној збирци, већ и њену организациону структуру и хијерархијске односе међу самим документима или већим целинама. Израдом сумарног инвентара отворило се поље детаљнијег проучавања појединих делова ове збирке, што је резултирало издвајањем и описивањем и објављивањем појединих докумената важних за српску културну и књижевну историју. Тиме се хтело назначити да ова, и слична, документа, тј. делови збирке Јоце Вујића, заслужују да се аналитички обраде и представе јавности.

Овако груписана грађа може даље бити предмет сваковрсног истраживања, чиме се показује да информационо-документациони приступ збиркама архивске грађе Универзитетске библиотеке "Светозар Марковић" није, и не може бити, сам себи циљ. Овакав приступ има сврху да истакне културноисторијски значај ове грађе, да олакша будући рад истраживачима, и да укаже на правце даљих истраживања. На тај начин ова грађа постаће живо и делотворно место колективног памћења. Збирка Јоце Вујића, архивистички и документалистички представљена овим радом, јесте парадигма таквога приступа.

ИМЕНСКИ РЕГИСТАР

(Овим регистром није обухваћено име Јоце Вујића, као ни имена у инвентарним јединицама сумарног инвентара за који је израђен посебни именски регистар)

А.

Аврамовић, Димитрије, сликар 34,67

Адамовић, Стева 42

Адлер, Виктор (Victor Adler) 27

Адлер, Хајнрих (Heinrich Adler) 27

Ајдачић, Дејан 26

Акунд, Надин 3

Ананић, Ана 79

Анастасијевић, Коста 17, 18, 74, 77, 81, 86

Анастасијевић, Миша 18

Арбанас, Ник 214

Арновљевић 46

Атанасијевић, Ксенија 15

Б.

Бајић, Петрија 70, 71, 75, 76, 95, 99, 112, 124, 125-153

Бан, Матија 18, 72, 86, 214-219

Барић, Хенрик 12

Басара, Светислав 215

Бах, Фрања 8

Белић, Александар 2

Берталан, Сарич (Szárits Bertalan) 34

Бећир-паша 73

Богићевић, Анте 104

Божић, Миленко 26
Бојовић, Злата 215
Брановачки, Ђена 25, 30, 46, 70
Брановачки, Персида 31
Брановачки, Стеван 25, 46, 70
Брановачки, Тоша 20
Бранчић, Благоје 23
Брзак, Драгомир 208
Брзак, Коста 80
Брзуловић Станисављевић, Татјана 75, 99
Бркић, Василије 8
Буковац, Влахо, сликар 34

В.

Васиљевић, Коста 40
Васић, Милоје 53
Везилић, Алексије 11, 17, 72, 74
Веселиновић, Јанко 18, 72, 86, 207-210
Вест, Ребека (Rebecca West) 14
Видак, Вићентије 182
Видак, Петар 8
Викентије, архиђакон 72, 74
Винце Вујић, Василије, унук Јоце Вујића 20, 22, 49, 50, 212
Винце Вујић, Даринка, ћерка Јоце Вујића 49, 50, 67
Винце Вујић, Дарка, унука Јоце Вујића 49, 50
Винце Вујић, Ида, унука Јоце Вујића 49, 50
Винце Вујић, Јован, син Јоце Вујића 45, 49, 66, 67
Винце, Валерија, Вујићева жена 49
Витошевић, Драгиша 16
Властор, Матија 179, 182

Вранеш, Александра 6
Вранић Игњачевић, Марија 13, 14,
Вранић Халас, Јелена 50
Вранић, Ђура 50
Вранић, Љубица 50
Вранић, Љубомир 50
Врховац, Радивоје 41
Вујић, Биљана 50
Вујић, Василије 23, 49
Вујић, Георгије 23, 27, 49
Вујић, Исак 20, 49
Вујић, Јоаким 18, 72, 86
Вујић, Никола 60
Вујић, Отилија 49
Вујић, Персида 20, 25, 30, 49
Вујић, Сава 20, 49
Вујић, Тересија 20, 49
Вуковић, Божидар 60
Вукомановић, Алекса 18
Вукомановић, Мина 211
Вулетић, Љиљана 14
Вулић, Никола 15
Вуловић, Светислав 15
Вучић Перишић, Тома 97
Вучић, Димитрије 77

Г.

Гавриловић, Арон 83
Гавриловић, Јован 190
Галаш, Бруно 33

Гарашанин, Илија 18
Гарашанин, Милутин 178
Гикић-Петровић, Радмила 110
Глишић, Милован 207
Глишић, Сунчица 16
Говедарица Вујић, Зорка 49
Гортан, Вељко 15
Грбић, Манојло 18, 72, 86
Грол, Милан 12
Грујић, Славко 3

Д.

Давидовић, Димитрије 100
Дали, Софија 69
Данил, Константин, сликар 33, 34, 67, 69
Даничић, Ђуро 71,77, 112, 155, 190-194
Дерета, Мирослав 215
Дероко, Александар 67
Димитрије, јеромонах 17, 72, 74
Димитрије, патријарх
Димитријевић, Мита 12
Димовић, Никола 80
Добран 77
Добриновић, Пера 31
Домановић, Радоје 18, 72, 86
Дука, Петар, генерал 8
Дунђерски, Гедеон 6, 10, 43
Дурковић-Јакшић, Љубомир 9, 66
Дучић, Јован 14

Б.

Ђорђевић, Бојан 221
Ђорђевић, Владан 18, 72, 86
Ђорђевић, Драгутин 3
Ђорђевић, Јован 46, 70
Ђорђевић, Марко 79
Ђорђевић, Тихомир 52
Ђурић, Милош 15
Ђурковић 34

Ж.

Жефаровић, Христифор, сликар 17, 34, 72, 74
Живковић, Васа 8
Живковић, Драгиша 156
Жујовић, Ђорђе 18, 86
Жујовић, Јован 12, 72

З.

Здравковић, Раша 78, 83
Зима, Лука 18, 72, 86
Змај, Јован Јовановић 11, 18, 72, 73, 86, 155-176
Золтан, Пап 21
Зорић, Милица 14
Зубин, Иса 21

И.

Ибрахом-паша 73

Ивић, Алекса 46, 52, 53
Ивић, Павле 52
Илешић, Фран 12
Илић, Теодор Чешљар, сликар 34

Ј.

Јагић, Ватрослав 8, 11, 12
Јакшић, Ђура 34, 35, 79, 207
Јанковић, Босилка 9
Јиречек, Константин 8
Јовановић, А. 82
Јовановић, Владимир 207
Јовановић, Војислав 12, 16
Јовановић, Коста 12
Јовановић, Љуба 27
Јовановић, Петар 34
Јовановић, Слободан 3, 12
Јовчић, Љубомир 12
Јоксић, Ана 108
Јосиф, Фрањо 97

К.

Карађорђевић, Александар 73
Карађорђевић, Јелена 80
Караџић, Вук Стефановић 18, 34, 71, 96, 112, 157, 191, 208, 211
Кашанин, Милан 156
Кикерец, Ферд 78
Кирјановић, Бранислав 53
Кнежевић, Милош 21, 24, 31, 45, 46

Кнежевић, Урош 69
Ковачек, Б. 159
Конески, Блажо 15
Константиновић, Александар 100
Константиновић, Катарина 100
Кораћ, Вељко 16
Королија, Мирко 14
Косановић, Сава 8
Костић, Лаза 11, 156
Костић, Мита 41
Крагујевић Вујић, Тања 20, 22, 27, 46, 50, 212
Крачун, Теодор, сликар 34
Крстић, Ђорђе, сликар 34
Крстоношић, Петар, колекционар 34, 68
Куза, кнез 86
Кулић, Бранка 30, 35
Курд-Мехмет-паша 73
Курт, Димитрије 78

Л.

Лазаревић, Небојша 31, 32, 45
Ласкарис, Михаил 15
Лекић, Бојан 221
Леман, професор 28
Лоренцо, професор 23
Лукић, Андра 30

Љ.

Љушић, Радош 96

М.

- Магарашевић, Ђорђе 72, 86
Мажуранић, Иван 211
Ман, Томас (Thomas Mann) 14
Марковић, Никола 2, 9, 11, 12
Марковић, Радосав 3, 8, 11
Мартиновић, Јаков 95
Мартиновић, Обрен 95
Мартиновић, Стана 95
Маслач, Анђел 214
Маслеша, Анђа 9
Матавуљ, Симеуна 203
Матавуљ, Симо 16, 18, 72, 86, 203-206
Матавуљ, Стеван 203
Матић, Димитрије 6, 9
Матић, Станислава 9
Мацура, Влада 35
Медаковић, Данило 15, 18
Медаковић, Милорад 15
Метерних, кнез (Klemens Wenzel Metternich) 11
Мијатовић, Чедомил 178
Миклошић, Милко 23, 73
Миклошић, Франц 23
Милаш, Никодим 8
Милекић, Јован 35, 67
Милић, Војин 7
Милићевић, Живко 14
Милићевић, Милан Ђ. 11, 96, 179, 207
Милојевић, Милоје 14
Милошевић, Дубравка 13, 14

Милутиновић, Никола 46
Милутиновић-Сарајлија, Сима 34, 155
Милфелд (Millfeld) 78
Михаило, митрополит
Михаиловић, Јеврем 95
Михаиловић, Јован 95
Михаиловић, Милош 95
Михаиловић, Теодор 95
Михајловић-Михиз, Борислав 156
Михановић, Антун 100
Мицић, Петар 66
Монастерлија, Адам 8
Мош 25
Мркаљ, Сава 11
Мурат, Марко, сликар 34, 67
Мурко, Матија 23
Мушицки, Лукијан 11, 73
Мушкатиновић, Јован 17, 46, 70, 72, 74

Н.

Настасијевић, Светомир 16
Ненадовић, Љубомир 18, 156, 211
Ненадовић, Павле 17, 72, 75
Несторовић, Никола 3
Нешић, Милан 66
Николајевић, Ђорђе 163, 164, 215
Николајевић, Тодор 27
Николајевић, Лазар 163, 164
Николић, Илија 16
Новаковић, М. 54

Новаковић, Стојан 8, 177-189
Новић, Јоксим Оточанин 18, 72, 86
Нушић, Бранислав 208

Њ.

Њемцова, Божена (Božena Němcová) 211

О.

Обрадовић, Доситеј 11
Обреновић, Анка Ј. 71, 76, 99, 101
Обреновић, Габријел 95
Обреновић, Јеврем 71, 76, 95, 97, 100, 104, 105, 107
Обреновић, Јелисавета 95, 108
Обреновић, Јован Т. 71, 76, 100, 108, 109
Обреновић, Јулија 71, 72, 76, 100, 110, 111, 192
Обреновић, Круна 107
Обреновић, Љубица 80, 95, 97
Обреновић, Марија 95
Обреновић, Милан 73, 95, 97
Обреновић, Милош 17, 18, 33, 38, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 86, 95, 96, 97, 98, 99, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 123, 125-153, 192, 212
Обреновић, Михаило 11, 18, 33, 34, 38, 71, 73, 75, 76, 80, 81, 83, 86, 95, 96, 97, 98, 99, 112, 113-116, 117-121, 122, 190
Обреновић, Обрен 95, 108
Обреновић, Теодор 95
Обреновић, Томанија 100, 104
Озђањи, Иштван (István Ozsgyányi) 34
Оман, Емил 12
Остојић, Тихомир 18, 72, 86

Отац Сергије 208

П.

Палмотић, Џон 60

Пандуровић, Сима 12

Пап, Золтан (Zoltán Papp) 21

Пауновић, Маринко 215

Пауновић, Синиша 66

Пацек, Карл 81, 86

Пелагић, Васа 6, 9, 10

Петефи, Александар 157

Петковић, Влада, министар просвете 38

Петковић, Владислав Дис 14

Петровић Његош, Петар 11, 211

Петровић, Вељко 156

Петровић, Вељко (хајдук Вељко) 12, 212

Петровић, Даница 79

Петровић, Мојсије, митрополит 17, 72, 75

Петровић, Надежда, сликар 34

Петровић, Теодор 79

Петронијевић, Аврам 97

Пироћанац, Никола 178

Покорни 33

Поп Мијатов, Јован 50

Поповић, Богдан 52, 156

Поповић, Бранко 66, 68

Поповић, Викентије, митрополит 17, 72, 75

Поповић, Јован, сликар 67, 69

Поповић, Милорад 12

Поповић, Павле 3, 12, 53

Поповић, Пријезда 69
Предић, Стеван 23
Предић, Урош 8, 23, 24, 25, 31, 35
Прибићевић, Светозар 3, 42
Принц Леополд од Салерна (Leopold, prince of Salerno) 81
Продановић, Милица 15, 59
Пти, Луј (Louis Petit) 179, 180, 181
Пупин, Михајло 3, 10

Р.

Раденковић, Борислав К. 40
Радичевић, Бранко 157
Радовић, Марко 67
Радонић, Новак, сликар 34
Рајачић, Јосиф 11
Рајић, Јован 11
Рајковић, Ђорђе
Ракић, Викентије 11
Ратковић, Милутин, игуман 212
Рафелсбергер, Ана (Anna Raffelsberger)
Рачета, Илија 8
Решетар, Милан 18, 72, 86, 195-202
Ристић, Јован 178
Ристић, Марко 15
Руварац, Димитрије 6, 7, 8, 72, 73, 179, 196
Руварац, Иларион 8, 11, 12, 72, 74, 196, 204
Руварац, Коста 8
Ружић, Димитрије 30

С.

- Сабовљевић, Марија 49
Савић - Ребац, Аница 6, 13, 14
Савић, Милан 12
Сајдл, Јохан Габриел (Johann Gabriel Seidl) 211
Сакелари, Христофер, барон 81
Сандић, професор 27
Секулић, Александар, парох 46
Секулић, Исидора 6, 12, 13
Серафим, игуман 206
Силађи, Ласло (László Szilágyi) 46
Симић, Павле, сликар 34
Симовић, Платон 96
Син, Симон (Simon Georg Freicher von Sina) 78
Скерлић, Јелена 12
Скерлић, Јован 6, 11, 12, 156, 207, 211
Скерлић, Јованка 12
Скерлић, Клара 9, 11
Скерлић, Милош 11
Скерлић, Перса 11
Сока, Јован, бечки агент 8
Сор, Дени 14
Софроније, егзарх 72
Спасић, Димитрије 30
Спасић, Душан 26
Спасић, Милован 26
Сремац, Стеван 46, 70
Стајић, Васа 155
Станишић, Павле 80
Станковић, Борисав 208

Станојевић, Станоје 11, 16, 52
Стефан Митров, Љубиша 6, 8
Стојадиновић, Милица Српкиња 18, 72, 86, 211-213
Стојадиновић, Петар 10
Стојаковић, Ђорђе 78
Стојановић, Љуба 8
Стојановић, Петар 10
Стојковић, Атанасије 8
Стојшић, Душан 20
Столић, Драгана 13, 14
Стратимировић, Стефан 8, 72, 73, 75
Суце, Константин 78

Т.

Талоци, Лудвиг (Ludwig Thalóczy) 196
Текелија, Сава 8, 11
Теодосић, Миленко 86
Терзић, Петар 37, 38
Тодоровић, Арса, сликар 33
Тодоровић, Стеван 68
Трумбић, Анте 15
Турки 86

Ћ.

Ћипико, Иво 12
Ћирић, Иринеј 44, 45, 67
Ћоровић, Владимир 12
Ћосић, Бранимир 14
Ћосић, Даринка 14

Ф.

Ференц, Херцег (Ferenc Herczeg) 21

Филиповић, Даница 2, 6, 9, 11, 12, 14, 75, 99

Фоти, Јован 21

Франкл, Лудвиг Аугуст 211

Фридман, Бранка 50

Фрушић, Димитрије 11

Х.

Хадија, Константин 78, 83

Халас, Дејзи 50

Хаџи-Јовановић, Глигорије, мајор 32

Хацић, Јован 11

Химлер, Август (Аугуст Химмлер) 22

Хипенбергер, Фани (Francziska Huttenberger) 77, 78, 79

Христић, Филип 86

Хус, Јан 60

Ц.

Цар, Марко 12

Цветковић, Кузма 15

Цвијановић, Светислав 14

Цинер, Димитрије 78

Цукић, Коста 86

Ч.

Чајкановић, Веселин 2

Чанковић, Јасна 16

Ц.

Џонић, Урош 2, 4, 46, 53, 54, 58, 60, 66, 68, 88

Ш.

Шајковић, Радмила 15

Шамбергер, Јохан Себастијан (Johann Sebastian Schamberger) 79

Шапчанин, Милорад 18, 72, 86

Шмаус, Алојз

Шмидлин, Клара (Klara Schmidlin) 12

Шпрекл 23

Штросмајер, Јосип Јурај (Strossmayer, Josip Juraj) 191

Штур, Људевит 9

ЛИТЕРАТУРА

1. Акунд, Надин. „Делатност Карнегијевих задужбина на Балкану после првог светског рата: Универзитетска библиотека у Београду, 1919-1926“. Infotheca. Год. XII, br. 1 (2011)
2. Брзуловић Станисављевић, Татјана. „Писма кнегиње Петрије своме оцу књазу Милошу Обреновићу – из архивске грађе Јоце Вујића у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ у Београду“. Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ.77 (2011). стр. 137-149
3. Вранеш, Александра. Високошколске библиотеке. Београд : Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ : Конзорцијум TEMPUS пројекта UMI JER, 2004
4. Вранеш, Александра. „Библиотеке и архиви на "отвореном путу" “.Архив. Год. IX, св. 1-2 (2008). стр. 15-32.
5. Вранић-Игњачевић, Марија Легенде београдског универзитета: Аница Савић Ребац : 1892-1953: каталог изложбе, аутори изложбе и каталога Марија Вранић Игњачевић, Драгана Столић и Дубравка Милошевић. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2003.
6. Vuković, Marinko. „Pogled na međudnos baštine, kulture i identiteta“. Arhivski vjesnik. God. LIV (2011). str. 97-113.
7. Грађа за историју библиотеке Матице српске, књ. IV/1, Нови сад, 1969. стр. 372-376.
8. Димитријевић-Стошић, Полексија Д. Жене династије Обреновић. Књ.1 Удаја Петрије. Београд, 1962.
9. Докнић, Бранка. „Архивска грађа као културна баштина“.Архив. Год. IV, св. 1-2 (2003). стр. 43-47.
10. Дурковић-Јакшић, Љубомир.„О српском књигољупцу Јоци Вујићу,“ Библиотекар, Год. 27, св. 1-2 (1975), стр.126-127.

11. Ђорђевић, Бојан. Архивистички појмовник. Београд : Филолошки факултет, 2010.
12. Јовановић, Војислав М. Зборник радова о народној књижевности. Приредили Илија Николић и Дејан Ајдачић. Београд : Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2001.
13. Јовановић-Zмај, Јован. Proza, Odabrana dela I-X, knj. IX, prir. В. Ковачек, Matica srpska, Novi Sad 1983.
14. Кнежевић, Милош. „Јоца Вујић“. Књижевни север: часопис за књижевност, науку и културу. Год. 11, бр. 7/11(1935), стр. 113-128.
15. Кнежевић, Милош. Јоца Вујић. Сента. Зборник прилога за историју града Сенте, Сента, 1935. стр. 126.
16. Кнез Милош у причама, сакупио М. Ђ. Милићевић, Загреб: Народно дело, 1900.
17. Кулић, Бранка. Говор у Сенти 17.5.2008. доступно на:
http://www.petarterzic.in.rs/govor_branke_kulic_sr.php (преузето маја 2014. године).
18. Лазаревић, Небојша. „Јоца Вујић.“ Библиотекар. Год. 28, бр. 6 (1976), стр. 848-876
19. Лекић, Богдан. Архивистика. Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2006.
20. Мала енциклопедија Просвета: општа енциклопедија, А-Ј. Београд: Просвета, 1986.
21. Марковић, Никола. Архивска збирка Васе Пелагића: каталог, аутори изложбе и каталога Никола Марковић, Даница Филиповић. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2010.
22. Марковић, Никола. Геден Дунђерски, велики добротвор Београдског универзитета: изложба поводом Дана библиотеке: каталог, аутори изложбе и каталога Никола Марковић, Даница Филиповић. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2009.

23. Марковић, Радосав. Универзитетска библиотека у Београду: (1921-1945). Београд: Завод за издавање уџбеника Социјалистичке Републике Србије, 1968.
24. „Мој живот: забелешке Јоце Вујића“, дневничке белешке Јоце Вујића из легата Тање Крагујевић Вујић, Историјски архив Београда.
25. Пауновић, Маринко. Београд-вечити град, Београд, 1968.
26. Пауновић, С.[Синиша]. „Галерија слика покојног Јована Вујића, велепоседника из Сенте“, Политика, Београд, 14. јуни 1940, стр. 22.
27. Поповић, Пријезда. „Прича о колекционарима и чуварима заоставштина“ Политика, 12. новембар 2009. стр. 16.
28. Rastić, Marijan i Đuro Zatezalo. „Dosadašnja nastojanja na razgraničenju arhivske građe između arhiva i njima srodnih institucija“. Arhivski vjesnik. God. XXXIII (1989). str. 77-85.
29. Скерлић, Јован. Историја новије српске књижевности. Београд, 1914.
30. Скерлић, Јован. Писци и књиге, Београд, 1907.
31. Стајић, Васа. Јован Јовановић-Змај. Нови Сад: издање књижаре „Славија“, 1933.
32. Фајфарић, Жељко. Династија Обреновић. Сремска Митровица, 2009.
33. Филиповић, Даница. „Архивска збирка Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у Београду“, (преузето 9.09.2013.) http://www.nb.rs/view_file.php?file_id=473
34. Филиповић, Даница. „Бранимир Ћосић (1903-1934): љубав једног писца“ Библиотекар “ Год. 49, св. 3-4 (2007), стр. 73-74.
35. Филиповић, Даница. Јован Скерлић: Архивска збирка Јована Скерлића у Универзитетској библиотеци, приредили Даница Филиповић и Никола Марковић. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2007.

36. Филиповић, Даница. Јоца Вујић, велики добротвор Београдског универзитета и Универзитетске библиотеке: каталог изложбе поводом Дана Библиотеке и 80 година од добијања његовог великог поклона. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2012.
37. Чанковић, Јасна и Сунчица Глишић. „Приказ систематизације архивске грађе у оквиру личног фонда Војислава Јовановића Марамбоа“. Архив: часопис Архива Југославије. Год. XII, бр. 1-2 (2011), стр. 57-65.
38. Џонић, Урош . „Јоца Вујић“. Гласник Историјског друштва у Новом Саду. Год. VII, св. 1-3 (1934). стр. 418-425.
39. Џонић, Урош. Изградња Универзитетске библиотеке у Београду: 1919-1925: дневници Уроша Џонића, приредили Никола Марковић и Даница Филиповић. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, 2011.

На основу истраживања током израде докторске дисертације објављени су следећи радови:

1. Брзуловић Станисављевић, Татјана. „Писма кнегиње Петрије своје оцу књазу Милошу Обреновићу – из архивске грађе Јоце Вујића у Универзитетској библиотеци "Светозар Марковић" у Београду“. Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ.72 (2011). стр. 133-149.

2. Брзуловић Станисављевић, Татјана Породична писма књаза сербскога, РТС портал. Доступно на :
<http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/16/Kultura/1730569/Porodi%C4%8Dna+pisma+knjaza+serbskoga+.html>
[преузето 24.10.2014.]

3. Brzulović Stanislavljević, Tatjana. „Kneževa arhiva – iz arhivske zbirke Joce Vujića u Univerzitetској biblioteci „Svetozar Marković“ u Beogradu“, tekst objavljen na portalu Kulturni heroj, 2.2.2015.
Доступно на :<http://kulturniheroj.com/?p=2979>

4. Brzulović Stanislavljević, Tatjana. Jovan Jovanović Zmaj (1833-1904), tekst objavljen na portalu Kulturni heroj, 8.6.2015.
Доступно на :<http://kulturniheroj.com/?p=3145>

Биографија

Татјана Брзуловић Станисављевић (1965) је дипломирала на Факултету политичких наука Универзитета у Београду 1988. године, где је стекла звање дипломираног политиколога. Октобра 2010. одбранила је мастер рад на тему „Ауторско право и остваривање репрографског права: студија случаја праћена кроз анкету спроведену на Универзитетима у Београду, Крагујевцу и Нишу“ на Катедри за библиотекарство и информатику Филолошког факултета Универзитета у Београду.

У Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ ради од јуна 1997, најпре у Одељењу за народну књижевност на пословима везаним за каталогизацију серијских публикација и обраду архивске грађе Војислава Јовановића Марамбоа.

Стручни испит из библиотечке делатности положила је 1998. године. Исте године почела је са радом у Одељењу монографских публикација, најпре као каталогизатор за домаћу и страну књигу, а од 2004. као редактор каталогизације за домаћу књигу. У периоду 2002–2005. учествовала је у пројекту ретроспективне каталогизације докторских дисертација као главни редактор записа.

Почетком марта 2007. године постављена је на место руководиоца Одељења набавке и обраде, а јануара 2009. на место начелника Сектора набавке и обраде.

Од 2008. обавља и функцију координатора за ауторска права и интелектуалну својину као представник Србије при међународној ораганизацији eIFL. Од октобра 2009. ангажована је као предавач за тему ауторска права у оквиру програма за докторанде који финансира Министарство за науку и технолошки развој.

Председница је подружнице УБ и високошколских библиотека Београда од маја 2009. године и активно учествује у раду Друштва библиотекара Србије. Учесник је на више домаћих и међународних конференција. Аутор је бројних радова на српском и енглеском језику објављених у домаћој и међународној стручној периодици. Објавила је радове из области библиотекарства у часописима: *Организација знања*, *Инфотека*, *Библиотекар*, *Читалиште* (Панчево), *Гласник Народне библиотеке Србије*.

Радове из књижевности и архивистике објављује у часопису *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* и на порталу *Kulturni heroj*.

Активно је учествовала у три пројекта који су реализовани у Универзитетској библиотеци: „Нови библиотечки сервиси на универзитетима Западног Балкана” (2009–2011) и „Еуропеана“ (2010–2013), „Дигитализација докторских дисертација одбрањених до 1941. године: дисертације научника из Србије одбрањене на страним универзитетима и дисертације са Београдског универзитета (1905-1941)“ (2014).

Тренутно је вођа пројекта под називом „Дигитализација и презентација културног и научног наслеђа Архивске збирке Јоце Вујића и објављивање породичне преписке кнеза Милоша Обреновића” (2015). Пројекат је подржало Министарство културе и информисања.

Прилог 1.

Изјава о ауторству

Потписани-а **Татјана Брзуловић Станисављевић**

број индекса 10008/Д

Изјављујем

да је докторска дисертација под насловом

**Архивска грађа у приватним збиркама Универзитетске библиотеке
„Светозар Марковић” у Београду: културолошки, културноисторијски и
информационо-документациони аспект**

- резултат сопственог истраживачког рада,
- да предложена дисертација у целини ни у деловима није била предложена за добијање било које дипломе према студијским програмима других високошколских установа,
- да су резултати коректно наведени и
- да нисам кршио/ла ауторска права и користио интелектуалну својину других лица.

Потпис докторанда

У Београду, 17. 6.2015.

Татјана Брзуловић Станисављевић

Прилог 2.

Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада

Име и презиме аутора Татјана Брзуловић Станисављевић

Број индекса 10008/Д

Студијски програм Језик, књижевност, култура

Наслов рада Архивска грађа у приватним збиркама Универзитетске
библиотеке „Светозар Марковић” у Београду: културолошки,
културноисторијски и информационо-документациони аспект

Ментор др Бојан Ђорђевић, доцент

Потписани/а Татјана Брзуловић Станисављевић

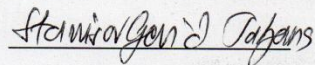
Изјављујем да је штампана верзија мог докторског рада истоветна електронској верзији коју сам предао/ла за објављивање на порталу **Дигиталног репозиторијума Универзитета у Београду**.

Дозвољавам да се објаве моји лични подаци везани за добијање академског звања доктора наука, као што су име и презиме, година и место рођења и датум одбране рада.

Ови лични подаци могу се објавити на мрежним страницама дигиталне библиотеке, у електронском каталогу и у публикацијама Универзитета у Београду.

Потпис докторанда

У Београду, 17.06.2015.

Прилог 3.

Изјава о коришћењу

Овлашћујем Универзитетску библиотеку „Светозар Марковић“ да у Дигитални репозиторијум Универзитета у Београду унесе моју докторску дисертацију под насловом:

Архивска грађа у приватним збиркама Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у Београду: културолошки, културноисторијски и информационо-документациони аспект

која је моје ауторско дело.

Дисертацију са свим прилозима предао/ла сам у електронском формату погодном за трајно архивирање.

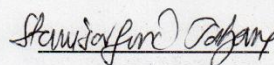
Моју докторску дисертацију похрањену у Дигитални репозиторијум Универзитета у Београду могу да користе сви који поштују одредбе садржане у одабраном типу лиценце Креативне заједнице (Creative Commons) за коју сам се одлучио/ла.

1. Ауторство
2. Ауторство - некомерцијално
3. Ауторство – некомерцијално – без прераде
4. Ауторство – некомерцијално – делити под истим условима
5. Ауторство – без прераде
6. Ауторство – делити под истим условима

(Молимо да заокружите само једну од шест понуђених лиценци, кратак опис лиценци дат је на полеђини листа).

Потпис докторанда

У Београду, 17.6.2015.

1. Ауторство - Дозвољавање умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце, чак и у комерцијалне сврхе. Ово је најслободнија од свих лиценци.
2. Ауторство – некомерцијално. Дозвољавање умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела.
3. Ауторство - некомерцијално – без прераде. Дозвољавање умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, без промена, преобликовања или употребе дела у свом делу, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела. У односу на све остале лиценце, овом лиценцом се ограничава највећи обим права коришћења дела.
4. Ауторство - некомерцијално – делити под истим условима. Дозвољавање умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце и ако се прерада дистрибуира под истом или сличном лиценцом. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела и прерада.
5. Ауторство – без прераде. Дозвољавање умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, без промена, преобликовања или употребе дела у свом делу, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца дозвољава комерцијалну употребу дела.
6. Ауторство - делити под истим условима. Дозвољавање умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце и ако се прерада дистрибуира под истом или сличном лиценцом. Ова лиценца дозвољава комерцијалну употребу дела и прерада. Слична је софтверским лиценцама, односно лиценцама отвореног кода.